

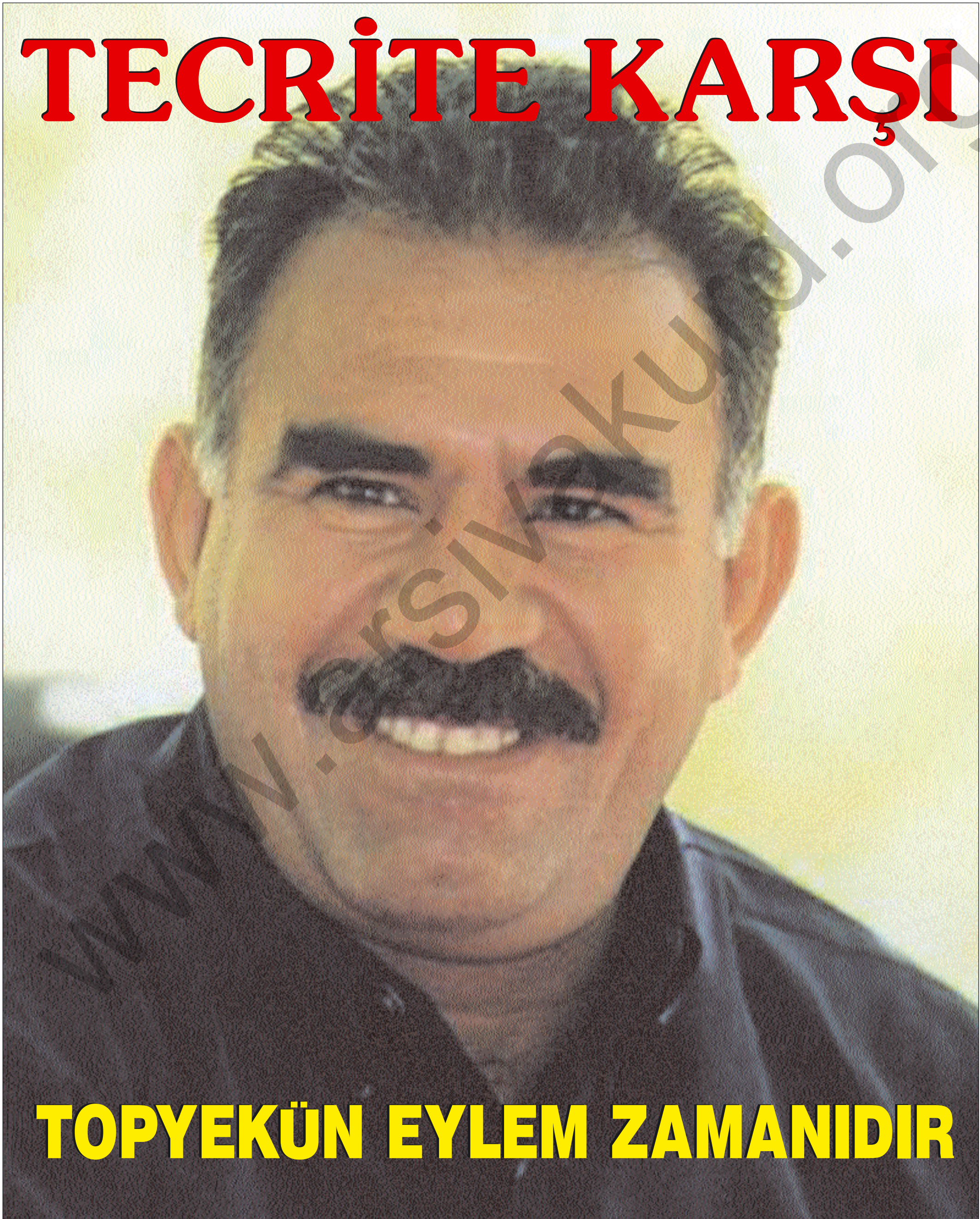

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 22 / Sayı: 253 / Ocak 2003

TECRİTE KARŞI

TOPYEKÛN EYLEM ZAMANIDIR

Serhildanı süreklileştirmek, büyütme çözümleri gerçekleştirmektir

Kürdistan özgürlük mücadelesinin her döneminde siyasal boyut ciddi bir ağırlık taşımıştır. Silahlı mücadelelerin yoğun olduğu dönemlerde bile siyasal mücadelede etkili olma yaklaşımı içinde olunmuştur. Gerek PKK gerekse KADEK'in öncülük süreçlerinde askeri mücadele tek belirleyen olmamıştır. Kürt halkının yaşadığı gerçeklik mücadelenin askeri boyutunu gerekli kıldığı koşullarda bile siyasal mücadele temel bir mücadele olma özelliğini yitirmemiştir. Gerek silahlı mücadelenin gelişmesi gerekse çözümü ortaya çıkarmak için siyasal mücadele geçerliliğini sürdürmüştür. Denilebilir ki; geçmişte PKK, günümüzde ise KADEK öncülüğü, siyasetin dışında bırakılan Kürt halkını siyasal mücadeleye katma öncülüğü görevini yerine getirmiştir. Çağdaş özgürlük hareketini tarihte gerçekleşen isyanlardan ayırt eden temel özelliklerden biri de budur.

20. yüzyılda Kürt halkının gerçekleştirdiği isyanların en önemli zaafının başında, siyasal mücadele boyutunun geri olması gelir. Ülkemizin bütün parçalarında gelişen isyanlar, ağırlıklı olarak silahlı boyutla sınırlı kalmışlardır. Toplumun siyasal bilinçlenmesi, örgütlenmesi ve eylemi bu isyanlarda fazla ağırlığını oluşturmamıştır. Kimisi zayıf, kimisi sınırlı bir örgütlenmeyle silahlı mücadeleye dayalı gelişme göstermiş ve çok geçmeden ortak kaderi paylaşmışlardır. Askeri boyutla sınırlı kalan ayaklanmaların hepsinin ortak kaderi yenilgidir. Yenilginin temelinde siyasal mücadele zayıflığının yatırdığını belirtebiliriz.

Ülkemizi egemenliğinde bulunduran devletlerin dayattığı ulusal inkar ve imha sistemi, Kürt halkını siyasal mücadeleden yoksun bırakmayı öngörmüştür. Türkiye'nin öncülük ettiği bu sistem, diğer egemen devletlerce de benimsenip uygulamaya sokulurken hiçbir yerde Kürt halkının siyasal bilinçlenme, örgütlenme ve eylemde bulunmasına fırsat tanımamıştır. Dünyanın çeşitli alanlarında Kürtler adına yapılan siyasal girişimler bile söz konusu güçlerce engellenmiştir. Kürt halkına dünya çapında siyaset yapma yasağı uygulanmıştır. Tam bir yasaklamayla karşı karşıya gelen Kürtler, bunu etkisiz kılabilecek siyasal faaliyetler geliştirememişlerdir. Bu durum karşısında çaresizliğin bir sonucu olsa gerek, zayıf bir örgütlenmeyle silahlı ayaklanmalara girişmişlerdir. Silahlı ayaklanmaların ayırt edici özelliği, siyasal mücadele gücünden yoksun olmalarıdır. Daha da önemlisi isyanlar siyasal mücadelenin önünü açmamış, tam tersine tıkanmaya yol açmıştır. Böylece inkar ve imha sisteminden kaynaklanan siyasetlilik ortama egemen olmuştur.

Eylemlerin süreklileştirilmesi başarı için en temel şarttır

PKK öncülüğünde ulusal direniş mücadelesi sürecine girilinceye kadar Kürt halkı siyasal yaşamın dışında kalmıştır. Halkın kısa, orta ve uzun vadeli çıkarlarını savunup geliştirecek olan bir siyaset sınıfı da doğmamıştır. 20. yüzyıl boyunca Kürt halkı kendi içinde siyaset sınıfını yaratamamış, dolayısıyla çıkarlarını savunma gücünü ve yeteneğini ortaya çıkaramamıştır. Yüzyılın son çeyreğine gelindiğinde siyasi mirastan yoksunluk, Kürt toplumunun yaşadığı gerçekliktir. Bu durum, ulusal direniş mücadelesinin gelişimini alabildiğine zorlamıştır. Bugün siyasal mücadelenin gelişimi kısırlı kalıyorsa bu nedenlerin etkisi büyüktür. Güçlü bir siyasal mirasın olmayışı, mevcut durumda siyasal mücadelenin amatörce yürütülmesi ve

başarı düzeyinin zayıf kalmasının nedenidir. Geride bıraktığımız 25 yıllık zaman diliminde belli bir miras yaratılmış olsa da önceki süreçlerin etkileri bir bütün aşılmamıştır. Bu da demokratik serhildanın geliştirilmesini ve başarı düzeyini ciddi biçimde etkilemektedir. Gerek öncü, gerekse halk kitleleri demokratik serhildanın ihtiyaç duyduğu bilinç, örgütlenme ve eylem performansını ortaya koyamamaktadır. Demokratik serhildanın geliştirilmesi için tek yol, geride bıraktığımız 25 yıllık mücadele birikimiyle oluşan mirasın en iyi biçimde değerlendirilmesidir. Eğer yaratılan miras iyi değerlendirilirse, demokratik serhildanı çözümü gerçekleştirecek düzeye çıkarmak mümkündür.

Çağdaş mücadele mirasımızın yeterince değerlendirilip güç haline getirilmesi, demokratik serhildanı doğru tanımlamakla, algılayıp yürütmekle söz konusu olacaktır. Demokratik serhildan sıradan bir siyasal mücadele biçimi değildir. Onun doğru tanımı, siyasal mücadelenin bütün eylem biçimleriyle en geniş yığın sal katılım ve süreklilikle yürütülmesidir. Demokratik serhildan akla gelebilecek her eylem biçimini kullanır. Duvarlara bir slogan yazmaktan tutalım, yüzbinleri içine alan kitle gösterilerine kadar bütün eylem biçimlerini kapsar. Demokratik serhildan için değeri az veya çok olan eylem ayrımı yapılmaz. Kendisini bazı eylem biçimleriyle sınırlandırma durumuna düşülemez. Eylemde sınırlılık, belli eylemlerle yetinme daha işin başında de-

mini yükseltmesine tanık olmuşuzdur. İlk ciddi siyasal yükseliş, 1977-80 tarihleri arasındadır. Mücadelenin başlangıç sürecinde daha çok Kuzey Kürdistan'ın belli alanlarında yığınların siyasal eylemi gelişme göstermiştir. Ortaya çıkan siyasal eylemlilik, direniş mücadelesinin gelişmesi açısından hayati bir öneme sahip olsa da, onun tüm halkı kucaklaması söz konusu değildir. Öncünün yaşadığı amatörlik, olanakların sınırlılığı ve halkın bilinç, tecrübe geriliği, siyasal eylemi ileri boyutlara taşımayı önlemiştir. Bununla birlikte belli yerlerle sınırlı olan siyasal kitle eylemi, direniş mücadelesinin gelişmesine temel oluşturmuştur. Siyasal kitle eyleminin ikinci yükseliş dönemi, 1990-94 yılları arasındadır. Dört yıllık zaman sürecinde Kuzey Kürdistan, Türkiye metropoller, Güneybatı Kürdistan, başta Avrupa olmak üzere yurtdışı alanları, siyasal kitle eylemliliğinin geliştiği alanlardır. Siyasal eylemlilik, silahlı mücadelenin gelişmesinin hizmetinde olsa da, çözümü gerçekleştirmeye rolünü üstlenmekle de karşı karşıya gelmiştir. Silahlı mücadele ile iç içe siyasal serhildanın çözüm gücü haline gelmesinin olanakları ortaya çıkmıştır. Halkın bilinci, tecrübesi ve en geniş olanaklarla birlikte siyasal mücadele, silahlı mücadeleye hem güç vererek hem de güç arakla böylece bir rolü yerine getirebilirdi. Eğer eylem biçimlerine çeşitlilik kazandırılırsa toplumun tüm kesimlerini eylemlilik içine çekebilseydi ve süreklileşme sağlansaydı bu yönlü bir gelişmenin yaşanması mümkündür. Ne var ki, silahlı mücadele-

miştir. Geline nokta demokratik serhildanı son sınırına kadar geliştirme görevi yerine getirilmeyi beklemektedir.

Demokrasi ve özgürlük için çetin bir savaşa hazır olmak gerekir

Irak'a müdahale, ortamı bir bütün değiştirecektir. Bölgeye egemen olan statü dağılacak, yeni bir statünün kurulması kaçınılmaz hale gelecektir. Görünen odur ki, 2003 yılı fırtınalı geçecektir. Bölge devletleri ve siyasal güçleri mevcut politikalar yerine, yeni politikaları benimseyip uygulamak zorunda kalacaklardır. Benzeri bir gelişme uluslararası güçler için de geçerlidir. Hiç kimse mevcut politikalarını devam ettiremeyecektir. Küçük büyük bütün güçler hem politikalarını değişikliğe uğratabilecek hem de yoğun aktiviteler içerisinde olacaklardır. Bu durum bölgenin bütün güçleri için risklerle beraber, çıkarlarını geliştirme fırsatlarını da yaratacaktır. Böylece gelişmelerin kesin olduğu koşullarda Kürt halkının çıkarları, sadece bir mücadele biçimiyle savunulamaz. Demokratik serhildanın yanı sıra, askeri ve diplomatik mücadele de önem kazanacaktır. Demokrasi ve özgürlük için çetin bir savaşa hazır olmak gerekir. Yine ciddi bir diplomatik çalışmaya yönelmek önemlidir. Belirttiğimiz mücadele alanları önem kazansa da çözüm için demokratik serhildanın önemi azalmayacaktır.

“Ülkemizi egemenliğinde bulunduran devletlerin dayattığı ulusal inkar ve imha sistemi, Kürt halkını siyasal mücadeleden yoksun bırakmayı öngörmüştür. Türkiye'nin öncülük ettiği bu sistem, diğer egemen devletlerce de benimsenip uygulamaya sokulurken hiçbir yerde Kürt halkının siyasal bilinçlenme, örgütlenme ve eylemde bulunmasına fırsat tanımamıştır. Dünyanın çeşitli alanlarında Kürtler adına yapılan siyasal girişimler bile söz konusu güçlerce engellenmiştir.”

demokratik serhildanı yadsımak olur. İşin diğer boyutu ise, geniş yığınların eylem alanına çekilmesidir. Demokratik serhildanın bir çözüm gücü haline gelmesi, en geniş yığınların harekete geçirilmesiyle mümkündür. İşte eylem çeşitliliği burada önem kazanır. Bazı eylem biçimlerine katılmayan toplum kesimlerini başka eylem biçimleriyle serhildana katmak gerekecektir. Yine riski ve fedakarlığı az gerektiren eylem biçimleri basamak yapılarak, etkili eylem biçimlerine doğru bir yığın sal katılım çizgisi izlendiğinde, herkesin şu veya bu tarzda demokratik serhildana katılımı sağlanabilir. Önemli olan hedef kitlenin en ileri düzeyde eyleme kaldırılmasıdır. Bir başka önemli temel hususta eylemin süreklileşmesidir. Toplumun, özgürlükleri adına harekete geçirilmesi kadar onun eylemlilikte süreklileşmesi, başarı için şarttır. Süreklileşme, toplumun tümünün aynı anda eylem içinde olması anlamına gelmez. Eylem çeşitliliği ve her toplum kesiminin bu çeşitliliğe dayalı olarak eyleme kaldırılması çerçevesinde süreklileşen bir eylem çizgisinin tutturulması anlamına gelir. Böylece her gün toplumun bir bölümü uygun eylem biçimiyle harekete geçerken, bazı durumlarda tek bir eyleme dayanarak halkın tümünü ayağa kaldırabilir. Bu tür özgün anlar dışında eylemde süreklilik, farklı eylem biçimleriyle halkın süreklileşen eylemi parça parça geliştirilebilir. Demek oluyor ki demokratik serhildan, akla gelebilecek her eylem biçimi kullanılarak halkın bütün kesimlerinin eyleme çekilmesi ve bunun süreklileştirilmesidir.

Demokratik serhildanın çözümü gerçekleştirecek düzeye ve etkinliğe ulaştırılmasının nasıl olacağına ilişkin ise, geçmiş pratiğimizi irdelemeye ihtiyaç vardır. Özgürlük mücadelemizin çeşitli dönemlerinde halkın siyasal eyle-

yi yürütmekte zorlanan öncü, siyasal mücadele alanına yeterli ağırlık koymamış, ortaya çıkan fırsatlar değerlendirilememiştir. Siyasal mücadele ağırlıklı olarak –o da bir yere kadar– gerillanın gelişimine hizmet etmiştir. Üçüncü siyasal mücadele süreci ise içinde bulunduğumuz süreçtir. Stratejik ve taktik değişikliklerle böylece bir sürecin gelişme koşulları hazırlanmıştır. Uluslararası komploya karşı demokratik serhildan çözümü çizgisi kapsamında devreye sokulmuştur.

2001-2002 yılları demokratik serhildan yıllarıdır

Uluslararası komplotan kaynaklanan saldırıları boşa çıkarmak için 1999-2000 yıllarında devrimci çabalarımız savunmaya dönüktü. Siyasi, askeri, diplomatik vb çalışmalar daha çok komplotun başarısızlığına uğratılması çerçevesinde kalmıştır. Bu iki yıl boyunca geliştirilen savunma tedbirlerinin ardından demokratik serhildanı başlatma koşulları ve olanakları yakalanmıştır. 2001-2002 yılları demokratik serhildan yıllarıdır. Silahlı mücadelenin durdurulduğu bu yıllarda çözüm rolü demokratik serhildana yüklenmiştir. İki yıl boyunca büyük siyasal eylemler gerçekleştirilmiştir. Özellikle Newroz kutlamaları görkemli eylemlere tanıklık etmiştir. Bu sürecin diğer kesitlerinde siyasal eylemlerin geliştirilmesi için uğraş verilmiştir. Ne var ki demokratik serhildan yeterli düzeye çıkarılamamıştır. Her iki yılda ulaşılan düzey, mücadelelerin geçmiş kazanımlarını koruma sınırları içinde kalmıştır. Kitleleşme, siyasal kitle örgütüllüğü ve eylemliliğinde geçmişin aşılmaması başarılamamıştır. Belli bir eylem yoğunluğu gerçekleştirilmiş olsa da, siyasal eylemlilik bütün halkı kapsayacak düzeye vardi-

racaktır. Tam tersine önemi daha netçe anlaşılacak ve çözümleri rolü belirginlik kazanacaktır. Nasıl ki; Kürt halkı 20. yüzyılın ilk çeyreğinde siyasi alanın dışına itilerek statüsüz bırakılmışsa, 21. yüzyılda Kürt halkı en ileri düzeyde siyaset yapma ve statü sahibi olma temelinde bir gelişmeyi yaşayacaktır. Bu konuda yenilginin rönvanşı zafer kazanılarak alınacaktır. Bundan dolayı, demokratik serhildan vazgeçilmez mücadele biçimidir. Bunun geliştirilmesi için her şeyin yapılması yerindedir.

İçine girdiğimiz olağanüstü süreçte demokratik serhildanın geliştirilmesinin ilk adımı, öncülüğün yeterli düzeye çıkarılmasıdır. İster toplumsal gerçekliğimizde isterse de uluslararası komplotun etkilerinden kaynaklansın, öncü yapımız ciddi yetersizlikler içindedir. Kadro yapımızda kararlılık, keskinlik, üretkenlik, azim ve çaba konusunda ciddi yetersizliklerin yaşandığı tespit edilebilir. Her düzeyde karar süreci ağır işlemektedir. Yönetimler gerekli yerde, zamanda ve yeterli düzeyde karar alamamaktadırlar. Kararlaşma uzun süreye yayıldığı gibi zayıf kalmaktadır. Mücadelenin hangi boyutu olursa olsun kararlaşma konusunda ağır ve zayıf davranma gelişmeleri olumsuz etkiliyor. Yine gelişmeler karşısında tutum belirleme konusunda da öncü yapının ciddi yetersizlikler yaşadığını tespit etmek zor değildir. Saldırıları karşılamak ve yeni girişimlerde bulunmak, her şeyden önce çok net ve kesin tutum sahibi olmayı gerektirir. Öncü yapı bu konuda da körelmiştir. Gelişmenin ihtiyacı duyduğu tutum keskinliğine ve netliğine ulaşmamıştır. Yaşanması gereken sürekli saldırı altında bulunan Özgürlük mücadelesinin gelişim tarzı peşpeşe atak yapmaktır. Önderliğimiz daha mücadelenin ilk yıllarında peşi sıra ataklar yapmakla gelişme yaratma tarzını ortaya çı-

karmıştır. Ne var ki uluslararası komplotan sonra mücadele tarzımıza egemen olan peşi sıra atak yapma tarzı değil, rutin bir tarzla mahkum olmuştur. Bu konuda giderek Önderlik tarzından kopma yaşanmaktadır. Diğer önemli bir hususta öncüde ortaya çıkan sıradanlık ve bireyselliktir. Zorlanmadan mücadele etme “ne yapılırsa kabul görsün” yaklaşımı egemen olmuştur. Bunlar ve diğer birçok yetersiz yaklaşım büyük ölçüde öncüyü öncü olmaktan çıkarmıştır. Görüldüğü kadarıyla uluslararası komplot ortamında öncü yapımız “terbiye” edilmiş, öncü olmanın gereklerini yerine getirmekten uzaklaşmıştır. Dolayısıyla demokratik serhildanın geliştirilmesinin ilk şartı, öncünün yaşadığı bu ciddi olumsuzlukları gidermektir. Karar gücünü geliştirmek, tutum belirlemede netlik ve belirginlik sağlamak, rutinleşme yerine atak yapma tarzına ulaşmak, sıradanlık ve bireyselliği bir tarafa bırakarak aktifleşmek demokratik serhildanın öncülüğüne ulaşmanın gereklidir. Öncünün söz konusu yetersizliklerden kurtulması için acilen kendisini yoğun bir özleştiriyeye tabi tutarak yeniden düzenlenmesine ihtiyaç vardır.

Öncünün yeniden yaratılmasının yanı sıra siyasal örgütlenmenin kitlelere dayandırılması hala gündemdedir. Gerilla savaşının birincil derecede rol oynadığı süreçlerde siyasal mücadele yürüten örgütsel yapı kadro ağırlıklıydı. Halkın siyasal mücadeleye katılımı belli sınırlara hapsedilmişti. “Kadro öncü, halk eylemci” formülü geçerli kılınmıştı. Demokratik serhildanın çözüm rolünü üstlenmesiyle birlikte, bu formülün bir tarafa bırakılması gerekmektedir. Halkın hem öncü hem de eylemci haline gelmesi ile serhildan hareketi gelişebilir. Ancak halk öncü örgütlenmesinden uzak tutulmuş, gerilla döneminin siyasi örgüt yapısında ısrar edilmiştir. Yeniden yapılanmanın bir gereği olarak siyasi örgüt yapısının kadroya değil, halka dayandırılması halinde serhildan gelişebilecektir. Diğer taraftan kitle örgütlenmesinde esnek bir çizgiye ihtiyaç vardır. Halkın her yerde merkezi denetleme ihtiyacı duymadan serhildan örgütlenmesine yönelmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Gençlik, kadın, emekçiler, esnaf ve diğer toplum kesimlerinin bulundukları alanlarda serhildan birliklerini örgütleyip eylemde bulunmaları halinde demokratik serhildan güçlenecektir. Merkezi yapılanma yerine ademi merkeziyetçi bir yaklaşımla, kitlelerin inisiyatifine dayalı örgütlenme çizgisi esas alındığında demokratik serhildan aşama yapabilecektir. Her toplum kesimi örgütlenme ve eylemde inisiyatif sahibi olurken genel yönlendirme anlam kazanacaktır. Bugüne kadar uygulanan tarz halkın bütün kesimlerini beklentiye sokmakta ve inisiyatif koymasını önlemektedir. Ademi merkeziyetçiliğe dayalı örgütlenme ve eylem tarzı bu duruma son verecek, halkın gücünü harekete geçirmesine olanak tanıyacaktır.

Demokratik serhildanda öncülük; ideolojik çalışma, örgütlenme, eylem biçimlerini tespit edip uygun zamanda harekete geçme konularında halka katkı sunmak çerçevesinde olmalıdır. Her şeyi belirleme gibi bir yaklaşım, öncülüğün değil tıkanmayı getirecektir. Geçmiş sürecin deneyimleri göz önünde bulundurulursa, öncülük adına yapılan girişimlerin gelişmeden çok tıkanmaya yol açtığı rahatlıkla anlaşılır. Halkı esas almayan hiçbir çabanın fazla değeri yoktur. Buradan hareketle öncü demokratik serhildana katılımı yeniden düzenleyebilmeli, halkın önü sonuna kadar açılmalıdır. Belirttiğimiz çerçevede öncünün kendisini düzeltmesi, katılımını uygun tarzla güçlendirmesi halinde demokratik serhildan hızla büyüyecek ve çözümü mümkün kılacaktır.

YENİ DÖNEM KAMPANYAMIZ

HALKI VE ÜLKEYİ SAVUNMAK OLACAKTIR

Siyasi ve askeri gelişmelerin oldukça hızlandığı bir dönemi yaşarken, yeni durum değerlendirmeleri yapmak elbette gerekli ve önemlidir. Geçen yılın yazından bu yana Yönetim Kurulu olarak, değişik sahalardaki pratik yönetim merkezlerinde olmak üzere birçok toplantı gerçekleştirdik. Yine 3 Kasım seçimleri sonrasında yönetimimiz, gelişmeleri değerlendiren bir toplantı yaptı. Toplantıda, hem seçimlerle ortaya çıkan siyasi süreci ve ona karşı tutumumuzu, politikalarımızı, kısaca sürece verebileceğimiz cevabı kararlaştırdı hem de Irak üzerindeki savaş olasılıklarını, bunun Kürdistan'a ve bize yansıyış durumunu, bu çerçevede askeri bakımdan almamız gereken tedbirleri, yapmamız gereken hazırlıkları değerlendirdi. Son bir iki aylık çalışmalarımız da bu değerlendirmeler üzerinde gerçekleşti.

Öyle bir süreçten geçiyoruz ki, sürekli bir durum değerlendirmesi içinde olan ve ona göre pratik çalışmalarımızın durumunu gözden geçiren, eksiklerini tamamlayan, gelişmelere uygun olarak atılması gereken adımları belirleyen ve yapan bir konumda olmamız gerekiyor. Süreç bunu gerektiriyor. Özellikle de askeri çalışmalar bakımından böyle bir yaklaşım içinde olmak, gelişmelerin gerisine düşmemek için süreci karşılayacak bir duruşu, onun gerektirdiği pratik çalışmaları yürütmek için olayların günlük değerlendirmesini yapmak daha fazla gereklidir.

Olaylara doğru bakabilmek, derin kavrayabilmek, onlardan gerekli sonuçları zamanında çıkartabilmek ve bu sonuçlara uygun bir planlama, örgütlenme, işbölümü ve bunlar temelinde günlük pratik çalışmaları etkili bir biçimde yürütmek gerekiyor.

Elbette gelişmeler izleniliyor, tartışılıyor. Gelişmeleri anlamada, değerlendirmede bize kılavuzluk eden temel doğrultumuz da var. Önderlik, 11 Eylül'le birlikte gelişen sürecin, savunmalarda ortaya konan düşünce sistemine uygun olduğunu, savunmaların bu sürecin erkenden bir tahlilini içerdığını söylemişti. Gerçekten de mevcut siyasi ve askeri gelişmeler, tamamen savunmaların ortaya koyduğu tarih bilincine, içerdiği uluslararası sistem çözümlemesine, bölge ve Kürdistan'daki duruma ilişkin değerlendirmelere, yine hem insanlığın yürüyüşü hem de Kürt sorununun çözümüne dair belirtileri, Önderliğin görüşlerine uygun olarak geliyor. Buna, bir öngörü de denebilir. Geleceği önceden, bu biçimde görebilmek, geçmişin, yani tarihin derslerini doğruya yakın ve kapsamlı bir biçimde ortaya çıkartmaktan geçiyor. Onun için Önderlik, savunmalarda bu kadar tarih çözümlemesi geliştirdi. O, geleceği doğru anlamak, doğru görmek için gerekli bilincin, bakış açısının sağlanması içindi. Dolayısıyla savunmalarda, günümüzün ve geleceğin anlaşılmasında, aydınlatılmasında oldukça zengin veriler var. Bunlar elimizdedir; inceliyoruz, okuyoruz. Bu nedenle günlük olayları, gelişmeleri çözümlemede, onlardan sonuçlar çıkarmakta fazla zorlanmıyoruz.

Tecrit yeni bir mücadele sürecini ifade ediyor

Olayları bütünlüklü ele almak, derin yaklaşmak, doğru görmek ve sonuçlar çıkartmak önemlidir. Bu bakımdan daha doğru anlamak, yeterli dersler çıkartmak için çalışma yürüttüğümüz, tartıştığımız hususlar var. Örneğin Türkiye'de, 3 Kasım seçimleriyle ortaya çıkan yeni siyasi yapının ve hükümetin durumu, izlediği politikaların anlaşılması hususu var. Bunlarla birlikte Önderlik üzerinde geliştirilen baskı ve tecrit olgusu var. Bunlara karşı bizim yürüttüğümüz siyasi ve askeri çalışmalar ve mücadele var. Yine **“Önderliği Sahiplenme ve**

Savunma Kamppanyası” aralık ayından beri devam ediyor ve daha da geliştirilmeye çalışılıyor. Askeri alanda, mevcut gelişmeleri karşılamak üzere yürüttüğümüz hazırlık çalışmaları var. Sürecin askeri yönünü daha iyi anlayarak, ona cevap olacak bir askeri duruş sahibi olma, meşru savunma sistemimizi bu gelişmelere cevap verecek düzeyde geliştirme çabamız da var.

Gündem, yoğun bir siyasi mücadeleyi içeriyor. Fakat sürecin giderek askeri yönde evrildiği de bir gerçektir. Savaş ihtimali, gitikçe artan oranda geliyor. Bu, 2002'nin yeni yıla devrettiği en büyük olgudur. Bu durum, hem bölgeyi hem de bizim gündeli-

lini daha fazla yakınlaştırıyor.

Mevcut durumda savaş, temel bir gündem haline gelmiş durumda. Dolayısıyla bizim, bu savaşın nasıl gelişebileceğini, ne tür bir siyasete dayandığını, hangi sonuçları ortaya çıkartabileceğini önceden kestirmeye çalışmamız, ihtimalleri bu açıdan değerlendirmemiz ve buna göre gerekli askeri hazırlıklarımızı zamanında yapmamız gerekiyor. Yeni yıldaki durum bu çerçevededir.

Türkiye'deki siyasi gelişmeler; 3 Kasım seçimleri ve seçimlerin ortaya çıkarttığı sonuçlar da bununla bağlıdır. Önderlik bu durumu değerlendirerek, **“Ben de yeni bir süreç başlatıyorum”** dedi. 3 Kasım seçimleri

“Mevcut durumda savaş, temel bir gündem haline gelmiş durumda. Dolayısıyla bizim, bu savaşın nasıl gelişebileceğini, ne tür bir siyasete dayandığını, hangi sonuçları ortaya çıkartabileceğini önceden kestirmeye çalışmamız, ihtimalleri bu açıdan değerlendirmemiz ve buna göre gerekli askeri hazırlıklarımızı zamanında yapmamız gerekiyor. Yeni yıldaki durum bu çerçevededir.”

mimizi giderek daha belirler hale geliyor. Sadece bizim ya da bölgenin de değil, uluslararası güçlerin de siyasi gündemini belirleyen bir olgu haline geliyor.

2002 yılına girerken de, Güney Kürdistan ve Irak üzerinde yoğun bir mücadele vardı, savaş tehdidi fazlasıyla vardı. 11 Eylül olayları ardından ABD'nin ilan edip başlattığı savaş, Afganistan'da bazı sonuçları ortaya çıkartarak, yılbaşından itibaren Irak ve Ortadoğu üzerinde yoğunlaşmaya başlamıştı. Dolayısıyla Ortadoğu, Irak'la birlikte bir savaş gerginliği içerisine alınmıştı. 2002 yılı

ardından Türkiye'deki durumu, yeni bir sürecin gelişmesi olarak gördü. Artan baskı ve tecrit, elbetteki Önderliğin başlattığı yeni süreçle bağlı, yeni bir mücadele sürecinin özelliklerini ifade ediyor. Bizim de örgüt olarak, halk olarak bundan gerekli sonuçları çıkaran, buna göre görevlerini belirleyen, onları pratikte başarı ile yerine getiren bir konumda olmamız gerekiyor.

Bütün bunlar içerisinde öne çıkarılması, dikkatle ele alınıp tartışılması, doğru bir bilincin oluşturulması için ortaya çıkarılması gereken hususlar nelerdir? Birincisi; siyasi ve

Neden bu süreç Irak'ta, Ortadoğu'da bir çatışmayı gündeme getirdi? Irak ve Ortadoğu mücadelesi hangi anlamı ifade ediyor? Bunların hiç kuşkusuz doğru ve derinlikli anlaşılması gerekiyor. Önderlik bu noktada 11 Eylül'ü, sistemin kendi içindeki hesaplaşması olarak tanımladı. '90'lardan itibaren 20. yüzyıl sisteminin aşılması, çözülmesi, geçen on yılda Doğu sisteminin çözülüşünün ardından gelişen 11 Eylül olayları, Batı sisteminin kendi iç çelişkilerinden doğan bir çatışmaydı. Bu çatışma, Batı sistemindeki çözülme-yi, değişimi gündeme getiren bir başlangıç oluyordu. Sisteme karşı dıştan gelen bir saldırı değil, sistemin iç çelişkilerinden doğan

kendi hegemonyasını kurma olarak algıladıysa da, on yıl içerisinde dünyada yaşanan değişiklikler ve 11 Eylül olayları, bunun gerçek olmadığını ortaya çıkardı.

Olayları, sistemin iç çatışması olarak görmemek, sistemin içindeki değişim mücadelesi olarak ele almamak, uzun süreli bir mücadele olarak görmemek, kısa sürede bitecek bir mücadele olarak görmek, esas itibarıyla de ABD'nin liderlik mücadelesi olarak görmek gibi düşünceler yanlıştır. Mücadelenin uzun süreli olacağını ABD de söylüyor. 11 Eylül olaylarının sistemin iç çelişkilerinden kaynaklandığı, sistem içi bir çatışma olduğu bu gerçekler temelinde gözler önündedir. Önderlik böyle tanımladı. Sonuç itibarıyla ABD'nin liderliğinin daha da güçlendiği bir sonuç ortaya çıkmayacaktır. ABD, dünyadaki liderliğini, Sovyetler Birliği karşısında, 20. yüzyılın ikinci yarısında güçlendireceği kadar güçlendirdi. Bu dünya gerçeği artık aşıyor. ABD liderliği çözüm gücü olsaydı, bu çatışmalara hiç gerek kalmayacaktı; ne Sovyet sistemi bu biçimde dağılırdı ne de 11 Eylül olayları gündeme gelirdi. Bunlar olduğuna göre, sonuçta gerçekleşecek olan, ABD'nin 20. yüzyılda sağladığı Batı liderliği konumunun aşılmasıdır. ABD, mevcut durumda bunu kaybetmemek, denetimi elde tutmak ve gerilemeyi en az sınırdan tutmak için çaba harcıyor. Yoksa, öyle sanıldığı gibi 20. yüzyılda ulaştığından daha öteye –siyasi ve askeri bir güç olarak– giden bir gelişim yok. Pratik bakımdan bunun önemi şudur: Deniliyor ki “ABD her yeri düzenliyor, düzenleyecek, ne isterse o oluyor. O nedenle bu süreç bir mücadele içermiyor. Mücadeleyle bir şey yaratılmıyor. ABD'nin istediği oluyor, dolayısıyla bu dünyada yaşamak ve yer edinmek için ABD ile ilişkileri ve işleri iyi ayarlamak gerekiyor. ABD kime varsın diyorsa, o varolacak, kime yürü diyorsa, o yürüyecek.” Burada, “ABD'den bir varlık onayı, yürüme onayı çıkarmak için çalışmak en doğrusudur” gibi bir sonuca gidiliyor. Bu, yanlış bir sonuçtur. Bu düşüncüyü reddediyoruz.

Irak'taki mücadele uluslararası sistemin karakterini belirleyecek

Diğer bir husus; bunun Irak'taki, Ortadoğu'daki yoğunlaşma durumudur. Bu mücadele süreci neden Irak'ta yoğunlaşıyor? Irak mücadelesi, nasıl bir mücadeledir? Bunun da nedenlerini en iyi Önderliğin savunmalarında buluyoruz. Tabii kapsamlı tarihsel nedenleri var, öyle çok güncel bir olgu değil; Saddam Hüseyin'le de bağlı değil. Bunun, güncel siyasi sistemle, uluslararası sistemle bağlantıları var. Böyle bir sistem içerisinde, Ortadoğu'nun ve Irak'ın içerdiği konum bunu gösteriyor. Bu noktada şu hususlar çok önemlidir: 11 Eylül ardından Afganistan'da bir kaç aylık çatışma oldu ve hemen ardından Irak'a döndü. “Irak'ta da, Afganistan'da olduğu gibi bir kaç aylık çatışma olacak, sorun çözümlenecek. Irak'ta da sistem değişecek, süreç kapanacak” gibi bir değerlendirmeye gitmek doğru değil. Tarih bilinci bakımından doğru değil. Bu değerlendirme tarihi doğru anlamamayı ifade ediyor. Yine uluslararası sistemi anlama bakımından da doğru değil. Tarih ve uluslararası sistem içerisinde, Ortadoğu'nun ve Irak'ın yerini, rolünü doğru anlama bakımından hata içeriyor o düşünce. 11 Eylül çatışma sürecinin Irak'ta, Ortadoğu'da yoğunlaşmış olması bir tesadüf değildir. Tersine, bunun tarihsel nedenleri vardır. Uluslararası sistemi içeren boyutları vardır. Bütün bunların içerisinde Irak, Ortadoğu önemli bir yer ediniyor.

böyle bir gerginlik içerisinde geçti. Süreler verildi, hazırlıklar yapıldı, her an savaşın olacağı beklentisi içinde kalındı. Sonuçta 2002 yılı, siyasi olarak yoğun bir mücadelenin yaşandığı, askeri bakımdan ciddi bir gerginliğin sürdüğü ve hazırlık çalışmaları içerisinde bulunduğu bir yıl oldu. 2003 yılına, bu mücadelenin sonuçları ve hazırlıkları aktarıldı. Böyle olunca, 2003'ün başındaki durum, 2002'ye göre savaşa daha yakın oldu. Çünkü 2002 yılında yoğun bir siyasi mücadele yaşanmıştı. Siyaseten yapılması gereken birçok şey yapılmış durumda. Savaşın önündeki birçok engel, 2002'deki siyasi olaylarla aşılmış bulunuyor. Yine askeri bakımdan birçok hazırlık, 2002'ye göre daha çok yapılmış oluyor. Kuşkusuz bütün bunlar savaş ihtimali-

askeri sürecin, 11 Eylül olaylarının temel karakterine dair olanıdır. Bu konuda elimizde savunmalar var. Savunmalar, derin bir tarih çözümlemesi, yine kapsamlı güncel siyasal sistem çözümlemesi, geleceğe dair oldukça gerçekleştirilebilir çözüm önerileri içeriyor.

Örgüt olarak geçen bir buçuk yıla yakın süre içerisinde çok çeşitli toplantılar yaptık. Gerçekleştirdiğimiz tartışmalar ve değerlendirmeler 11 Eylül olaylarını ve bu olayların başlattığı süreci değişik yönleriyle anlamaya, anlaşılır hale getirmeye çalıştık. Bu konuda doğruya en yakın, yine en kapsamlı kavrayış düzeyinin bizde olduğu kuşkusuzdur. Bu, rahatlıkla söylenebilir. Buna rağmen yine de sürekli tartıştığımız bir husustur. 11 Eylül olayları nasıl bir süreç başlattı?

runlu olmuştur. Bu değişim içerisinde çatışmalar da, değişik zamanlarda bir yöntem olarak gündeme gelecektir. Bu mücadele, insanlığın sorunlarını çözemeyen sistemin değişimini, temel sorunlarını çözer duruma gelmesini sağlayacaktır. Bu bakımdan dünya bir değişim sürecine girmiştir. Yaşanan mücadele değişim mücadelesi olurken, gelişen de Batı sisteminin kendisi oluyor. Değişmesi gereken, 20. yüzyılda ABD-Sovyet çelişkisi temelinde oluşan dünya kutuplaşmasıdır. Geline aşamada Sovyet bloku yıkıldı, Sovyet öncülüğü aşıldı. Şimdi bu çatışmayla ABD öncülüğünün de aşılması süreci yaşanıyor. ABD, her ne kadar Sovyetler Birliği dağılmaya başlarken, bunu yeni dünya düzeni planlaması çerçevesinde

“AKP, rantçı bir topluluktur. Geçmişte, savaş sürecinde de öyleydi. Diğer siyasi hareketlerden de rantçı kesimler toplandı, AKP gibi bir topluluk oluştu. Bir çıkar topluluğunu ifade ediyor aslında. Yönetim olmaları da bir uzlaşmaya bağlı. ABD’nin bölgeye müdahalesini en iyi uygulayacak bir siyasi güç olarak ortaya çıktı. Kendini, Türk sermayesinin bölgeye açılımını en iyi sağlayacak güç olarak ortaya koydu.”

Bu çelişki ve çatışma durumu neden başka bir yerde değil de, gelip Irak’ta, Ortadoğu’da yoğunlaştı. Irak’taki mücadele sadece bir ülke mücadelesi, bir yönetimi değiştirme mücadelesi değil, bir bölgesel mücadeledir. Dolayısıyla Irak’ta gelişecek savaş bir bölge savaşı olacak, Irak Savaşı ile sınırlı kalmayacak. Diğer yandan, Irak’ta savaşa kadar varan çelişki, çatışma, Irak’ta siyasi sistemi değiştirmekle sınırlı kalmayacaktır. Irak’taki siyasi sistemin değişimi, Ortadoğu’daki mevcut siyasi statükonun değişmesini de ifade ediyor. Bu, sadece bölgesel düzeyde de kalmıyor, uluslararası sistemin değişmesini de öngörüyor. 11 Eylül sürecinin bir sistem içi çatışma olması, onun da gelip Irak’ta merkezleşmesi bu nedenledir. Demek ki Irak mücadelesi, Irak’ta yönetimi değiştirme savaşı, bölgede yeni bir siyasi sistem oluşturma savaşıdır. Bu da yeni bir uluslararası sistem yaratma savaşı oluyor. Yani sorun, sadece Saddam Hüseyin yönetimini değiştirme sorunu değildir. Dolayısıyla Saddam Hüseyin yönetimden düşürülse de sorun çözümlenmiş olmayacaktır. O, işin zor tarafı değildir. Esas ve zor olanı, Irak’ta nasıl bir siyasi sistemin oluşturulacağıdır. Bu, öyle kolay ve bir anda çözülecek bir durum değildir. Yalnız başına Irak’ta bir sistem oluşmayacak, bu, bölge düzeyinde gelişecektir. Dolayısıyla bölgede birçok yönetim değişikliği gündeme gelecektir. Bölgeyi içine alan yeni bir siyasi sistem ortaya çıkacak, bu da yeni bir uluslararası sisteme temel teşkil edecektir.

Bu noktada pratik bakımdan şu sonuçları çıkartabiliriz: Irak’ta öyle kolay ve kısa sürede yeni bir sistem oluşmaz. Bu sadece Irak güçlerini içermiyor, bütün bölge güçlerini içeriyor. Dolayısıyla bölge düzeyinde bir anlaşma, çözüm olmadıkça, Irak’ta kalıcı, istikrarlı yeni bir sistem oluşmayacaktır. Demek ki mücadele o kadar kısa sürede ve kolaylıkla bitmeyecek. Saddam Hüseyin de “Irak, Afganistan değildir” dedi. Yani mücadelenin Irak üzerinde kolay bitmeyeceğini söyledi. Bu söylemle, aslında kendi durumunu veya yönetim olduğu alanın temel özelliklerini ifade etmiş oluyor. Belki Saddam Hüseyin yönetimini yıkmak kolay olabilir, ama Bağdat’ta istikrarlı, kalıcı bir siyasi yönetim ortaya çıkartmak, Saddam Hüseyin yönetimini yıkmak kadar kolay ve kısa sürede olacak bir iş değildir. Bölge düzeyinde olacak bir iştir. Bu da bölge güçlerinin, bölge düzeyinde değişimini, ittifakını gerektiriyor. Ortadoğu’daki sistem, uluslararası yeni bir sistemin oluşmasını ifade ediyor. Sadece bir gücün isteği ile olacak bir çözüm olmayacaktır. Dolayısıyla uluslararası güç merkezlerinin kendi içerisinde uzlaşmasını gerektirecek. Demek ki Irak mücadelesi, bir bölge mücadelesi, yeni bir sistem kurma mücadelesidir. Irak’ta ve Ortadoğu’da mevcut güçler düzeyi ile öyle kolay ve kalıcı yeni bir sistem ortaya çıkartmak mümkün değildir. Bu, uzun ve herkesin içerisinde olduğu çok yönlü bir mücadeleyi gerektirecektir.

Siyasi mücadele 2002 yılında yoğun olarak sürdü. Yeni yılda savaş gündeme geldi. Yeni mücadele süreci, bütün güçlerin içinde olduğu, çok değişik yöntemlerin kullanıldığı uzun süreli bir mücadele olacak. Ancak güçler dengesi değişirse, Irak’ta ve Ortadoğu’da yeni bir siyasi sistem oluşturma güçleri ortaya çıkarsa, bölge ve uluslararası alanda bu noktada bir uzlaşma sağlanırsa çözüm gelişecek, yoksa öyle kısa sürede olmayacak. ABD’nin hemen askerlerini getirmesiyle, savaş ilan etmesiyle, Irak’ta yeni bir sistemi bir ayda, bir yılda kurması mümkün değil. Bu, ABD’nin yakla-

şımlarıyla da sabit oluyor. Bölgenin her tarafına asker yığınağı yapıyor. Üç beş yıllık bir savaşı göze alıyor, çok zor olacağını ifade ediyor. Kendi çıkarı ekseninde, bölgenin yeniden kuruluşu için her yere asker koymaya çalışıyor. Savaşın bir tarafı olarak, birinci planda mücadele eden bir güç olarak, onun yaklaşımlarından nasıl bir mücadele içinde olduğumuz sonucu açığa çıkıyor.

Böyle bir savaş gerçekliği içerisinde hangi noktaya gelindi? Neden 2002’de savaş olmadı? Bu, bir ülke savaşı, bir diktatörün değiştirilmesi olayı değildir. Öyle gösterilmeye çalışılıyor, ama doğru değildir. Bu, yeni bir sistem kurma savaşıdır. Aslında savaş, güçler dengesinde değişim yaratmak için çok yönlü olarak sürüyor. Sistem içinde değişiklik yaratma kabiliinde sürüyor. Bu bakımdan 2002 yılında gözle görünür değişiklikler oldu. Sovyetler Birliği karşısında, ABD liderliğinde tam bir bütünlük arz eden Batı sistemi, artık tarihe karıştı. Türkiye’nin AB’ne giriş konusunda, ABD ile Avrupa çok somut olarak karşı karşıya geldi. AB, Türkiye’yi ABD’nin “truva atı” olarak değerlendirdi ve tepki gösterdi. Bu, ABD’ye karşı tavrıdır. 15 yıl önce Avrupa’dan ABD’ye karşı değil böyle bir tavrın olması, söylenmesi bile mümkün değildi. Bu, uluslararası düzeyde Batı sistemi içerisinde güç düzeyinin ne denli değiştiğini gösteriyor. Sistem artık eskisi gibi varolmadığını çok net ifade ediyor. Diğer yandan Rusya’nın durumu var; bir iki yıl içerisinde önemli bir düzey kaydetti. “Rusya sistem içine alındı, uşak hale getirildi” denildi, ama hiç de öyle olmadığı ortaya çıktı. Daha önce Sovyetler Birliği küçük bir baskı uygulasa Avrupa ve ABD kıyamet koparıyordu. Rus yönetimi, Çeçen olayları vesilesiyle 500’den fazla insanı en ağır yöntemlerle bir çırpıda katletti, kimse-den gık çıkmadı. Ama Çeçenlerin bir saldırısıyla 40 Rus ölünce ABD, Avrupa, hepsi Rus yönetimine baş sağlığı diledi. Bu, Rusya’nın uluslararası düzeyde edindiği yeri, güç dengesinde ulaştığı düzeyi ifade ediyor. Demek ki mevcut durumda süren mücadelede güçler önemli bir değişimi adım adım gündeme getiriyorlar. Bu konuda 2002 yılında önemli adımlar atıldı.

Değişim Irak’ta beklenirken Türkiye’de oldu

Uluslararası planda bir değişim olduğu gibi, bölgesel düzeyde de çeşitli değişiklikler oldu. ABD’nin kendi iç seçimleri de savaş için önemli bir değişimi ifade etti, mevcut yönetimi güçlendirdi. Türkiye’deki 3 Kasım seçimleri bölgede önemli bir değişim içerdi. 2002’ye girerken Türkiye’de seçim olacağını hiç kimse söylemedi, söyleyemezdi de. En hızlı siyasi değerlendirmeciler bile, ancak 2003 yılında bir seçimin olabileceğini söylüyorlardı. Oysa 2002 yılı hem seçim kararının alındığı hem de uygulandığı bir yıl oldu. Sonuçları ise Türkiye’de önemli bir değişimi ifade etti. Bazıları “hiçbir şey değişmedi” diyorlar. Tabii kendilerinden başkasını görmeyenler ve kendi güçleriyle bir şey yapamayanlar sonucu böyle değerlendirebilirler, ama gerçek elbette öyle değil. 3 Kasım seçimleri Türkiye açısından da, bölge açısından da, uluslararası düzeyde de büyük öneme sahipti. Bu seçim, Türkiye’deki statükonun değişimini başlattı. Uzun yıllar süren demokrasi mücadelesiyle darbelenen oligarşik sistemin siyasi yapısını aşılma sürecini başlattı. Demokrasi güçlerinin zayıflığı, örgütsüzlüğü ortamında bu, başka güçler eliyle yapılar hale getirildi. Ama bu biçimiyle bile Türkiye’de eski sistemin, statükonun aşılmasının başlangıcını

oluşturdu. Bundan kuşku duymamak lazım. Bütün dünya, Irak’ta savaş olacak, Saddam Hüseyin yönetimi değişecek diye beklerken, Türkiye’de seçim oldu ve Türkiye siyasi yapısı değişti. Değişim önce Türkiye’de oldu. Türkiye’deki 3 Kasım seçiminin ortaya çıkardığı değişim, bu bakımdan sadece Türkiye’ye özgü değil, bölgesel bir olaydır. Bu seçimin sonuçları, bölgedeki statükonun aşılmasının önünü açtı.

Türkiye’de değişimin önü açılmadan, dolayısıyla statüko aşılmaya başlanmadan, Ortadoğu’da statükoyu değiştirecek adımları atmak mümkün değildir. Ne öyle bir mücadele yürütülebilir ne de bir değişiklik ortaya çıkabilir. Ortadoğu’daki statüko, aslında Türkiye’deki durum tarafından korunuyordu. Dolayısıyla Ortadoğu’da sistemde, statükoda bir değişiklik, Türkiye’deki değişiklikle başlayabilir. 3 Kasım seçimleri ile ortaya çıkan sonuçlar bunu başlattı. Böylece Irak’ta bir savaşın önü daha fazla açılmış oldu. Demek ki şöyle bir gerçek var: Türkiye’de statükonun aşılması başlamadan, Irak’ta savaşın olması da, Saddam Hüseyin yönetiminin değişmesi de mümkün değil. Saddam Hüseyin yönetimini, esas olarak Ortadoğu’nun statükosu, onu da Türkiye’deki sistem koruyordu. Türkiye’deki sistemden çok cılız da olsa bir değişiklik başlayınca bu, Ortadoğu’da, Irak’ta savaşın önünü açtı; dolayısıyla Ortadoğu’da statükonun aşılmasının önünü açtı.

Bu gelişmeler, 3 Kasım seçimleri üzerinde ABD etkisinin gücünü gösteriyor aslında. Türkiye’nin iç yapısı tümenden belirleyici bir rol oynamadı burada. Ekonomik kriz nasıl ABD eliyle geliştirildiyse, 3 Kasım seçimleri de bir yönüyle ABD eliyle gündeme getirildi ve sonuçları ABD çıkarları doğrultusunda oldu. Ortaya çıkan siyasi yapıyla Türkiye, ABD’nin Irak müdahalesi için uygun hale getirildi. Hem AKP’nin hem de CHP’nin meclise girmesini ABD müdahalesi olarak değerlendirmek lazım. AKP, bu yönüyle Amerikancı bir güç. Bundan önce aslında Fazilet’e bir operasyon yapıldı, etkisizleştirildi. Avrupa yanlıları Saadet Partisi oldular; ABD yanlıları ise AKP oldular. CHP’ye operasyon yapıldı; Kemal Derviş, Bayram Meral gibi Amerikancılar CHP’yi ele geçirdiler. CHP’ye katılmadılar, CHP’yi ABD çizgisine çektiler. Sonuçta, iki partiyi de meclise soktular; biri hükümet, diğeri muhalefet oldu. Böylece Türkiye iktidarı, ABD siyasetinin gereklerini uygulamaya daha hazır hale geldi. Bu bakımdan, mevcut meclisin ve hükümetin ABD’yi reddedeceğini düşünmemek lazım. ABD ile Türkiye’nin Irak’a müdahale etme konusunda anlaşamadıklarını, ABD’nin Türkiye’den çıkacak bir kararı beklediğini söyleyenler var, ama onların hepsi hikaye. Çoktan karar vermiştir. Her olaya özgü kararlar alıyorlar, ittifak yapıyorlar, birlikte hareket ediyorlar. Türkiye, ABD çıkarlarını sonuna kadar gözetiyor. Bu konuda söylenenlere fazla inanmamak, dolayısıyla aldanmamak gerekiyor. AKP, rantçı bir topluluktur. Geçmişte, savaş sürecinde de öyleydi. Bunlar, İslami akım içerisindeki rantçılar topluluğuydu. Diğer siyasi hareketlerden de rantçı kesimler

toplandı, AKP gibi bir topluluk oluştu. Bir çıkar topluluğunu ifade ediyor aslında. Yönetim olmaları da bir uzlaşmaya bağlı. ABD’nin bölgeye müdahalesini en iyi uygulayacak bir siyasi güç olarak ortaya çıktı. Kendini, Türk sermayesinin bölgeye açılımını en iyi sağlayacak güç olarak ortaya koydu. Başta TUSİAD olmak üzere Türkiye’deki sermayenin desteğini aldı. Tıpkı Özal gibi, İslam alemine ihracatın, ithalatın, yatırımın önünü açacak en etkili güç olarak görüldü. Güvenlik bakımından da, değişik çevreleri etkisizleştirecek, özellikle de Kürt sorununu bastırmada etkili bir siyasi güç ortaya çıkartacak bir hava verdi. Kürdistan’da belli bir örgütlülüğü vardı. İslam alemiyle ilişkileri gereği Kürdistan’ı daha iyi denetleyecek bir siyasi ittifak oluşturabilirdi. Bunlar nedeniyle ordunun da desteğini aldı. Bütün güçler çıkarlarını daha çok böyle bir hükümetle yürütebileceklerini gördüler ve AKP böyle iktidara geldi. AKP, işte bu düzeyde bir uzlaşmayı ifade ediyor. Bu bakımdan demokratikleşmeyi gerçekleştireceğini düşünmemek lazım. Türkiye açısından, şimdiye kadar sadece Tayyip Erdoğan’ın başbakan olmasının, milletvekili olmasının önünü açacak değişiklikler yapmaya çalıştı; başka ciddi bir değişiklik yapmaya giriştiği yok. Kendilerine çıkar sağlamak için ekonomik yatırımlara giriyor, onu elbette yapmaya çalışacak. Demokratik değişiklikler bakımından çok fazla bir şey yapma gücü yok. Öyle bir iktidar değil. Hükümet oldu, ama iktidar olma gücü yok. Bir ilke gücü değil, rant elde etme karşılığında bir çıkarlar birliğidir. Dolayısıyla onu, demokrasi ilkesi olan, demokratik değişiklikler yapacak bir güç olarak görmemek lazım. Daha çok ordu, bu gücün siyasi etkinliğini kullanmaya çalışacak; öyle de yapıyor zaten.

Tayyip Erdoğan ve arkadaşları, uluslararası alanda, bölgesel düzeyde etkide bulunarak Kürtlere karşı bir ittifak geliştirmeye çalışıyorlar. Kürtler üzerinde, uluslararası bir çalışmayla imha geliştirmek istiyorlar. Başka bir parti bu kadar yapamazdı. Yoğun bir siyasi saldırı yürütüyorlar. Siyasi saldırı yürütecek bir siyasi ittifak yaratmış bulunuyorlar. Aslında zayıftırlar, gerçekte bu kadar kitle temelleri yoktu. Sermayenin, ABD’nin, ordunun propagandasıyla yüzde 35 oy aldılar. İktidar olması da, iktidarda kalması da şartlara bağlı. Sürekli baskı altında tutuluyor. Genelkurmay onları “ayağını denk at” diye uyardı, öyle de yapacaklar. Mevcut hükümet, acaba ABD ne der, ordu ne der, sermaye çevreleri nasıl karşılar diye sürekli kaygı içerisinde. Bütün bunların çıkarlarını uzlaştıracak, bunlarla ters düşmeyecek bir duruşu sağlamaya çalışıyor. AKP yönetimi, bütün maharetini bu doğrultuda kullanmaya çalışacak, hep bunu gözeticek. Bu nedenle bu hükümetten, demokratik anlama gelecek bazı köklü değişiklikler yapmasını beklememek gerekiyor. Zaten demokratik yeniden yapılmayı sağlayacak bir hükümet olmadığı da şimdiden anlaşıldı.

Önderlik, “AKP’ye 15 Şubat’a kadar süre tanıyalım” demişti. Fırsat verilebilir, ama bu hükümeti anlamak, onun ne yapacağını kestirmek için çok fazla beklemek de gerekli değil. Onu tahlil etmek ve anlamak çok zor değil. Türkiye’de 3 Kasım seçimleriyle gerçekleşen değişim ve ABD’nin buradan elde ettiği avantaj temelinde Ortadoğu’ya yönelik faaliyetleri geliyor. AKP hükümeti kendi rolünü oynamaya başladı. AB ile ilişkileri, aslında Türkiye’nin sırtını sağlama bağlamak için yürütülen çalışmalardır. ABD, Türkiye’yi AB’ye sokmak için devreye girdi. Şimdi de Türkiye hükümeti, ABD’nin Ortadoğu’ya, Irak’a müdahalesinin önünü açmak için devreye giriyor. Böyle bir karşılıklı çıkar anlaşması vardı.

Türkiye’nin Ortadoğu gezisi ABD’nin çıkarlarını sağlamaya yöneliktir

Türkiye hükümetinin Ortadoğu’ya yönelik çalışmalarını böyle değerlendirmek lazım. Türkiye Başbakanı Abdullah Gül, Suriye, Mısır ve Ürdün’e gitti. Ardından diğer Ortadoğu ülkelerine gideceği önceden belliydi. AKP, zaten bunu yapsın diye iktidara getirildi. AKP, Türkiye’de, Ortadoğu düzeyinde böyle bir girişimde bulunacak en avantajlı partiydi. Onun için iktidara getirildi ve rolünü oynamaya çalışıyor. Ziyaretlerinin ne anlam ifade ettiğini Abdullah Gül’ün kendisi de açıkladı. Bu ziyaretlerin iki temel yönü var: Bir tanesi, Irak’taki yönetim sorununun görüşülmesidir. Saddam Hüseyin yönetiminin düşürülmesi konusunda yapılan görüşmeler temelinde bir ittifaka varılmaya çalışılıyor. Bu noktada görüş birliği içinde olduklarını da belirttiler. Saddam Hüseyin, iktidarı savaşız terk etmeye zorlanıyor. Bu, önceden de yapılıyordu. Hatta bir ara “Rusya’ya sığınabilir mi?” diye tartışılmıştı da. Bu süreç daha çok yoğunlaştırılmak isteniliyor. Yoğun ekonomik baskı, siyasi mücadele, askeri olarak yürütülen girişimler, Saddam Hüseyin’i, iktidarı bırakmaya zorlama hedefini güdüyor. ABD yetkilileri her gün açıklama yapıyor; “savaş için henüz karar vermedik” diyorlar. Savaş için karar verilmemiş, ama yoğun bir asker sevkıyatı var. Bu, bir savaş kararı verildiğinde hazır olmak için çalışma yapmayı içeriyor, ama onun yanında, Saddam Hüseyin’i savaşız yönetimden çekilmeye zorlamak amacını güdüyor. Bunu ale ni yapıyorlar. Halbuki, normalde askeri hazırlıkları gizli yürütmeleri gerekirdi. Oysa açık yürütüyorlar, biri beş göstererek yapıyorlar. Bu, psikolojik baskı uygulamak için. Askeri yığınakların gizli olması gerekirken, bu denli açık yapmaları, psikolojik baskı uygulamayı ifade ediyor. Psikolojik baskı, Saddam Hüseyin’i savaşız yönetimden çekilmeye zorlama yönündedir.

Bu konuda ABD’nin de tümüyle savaş istediği söylenemez aslında. ABD içerisinde herkes savaştan yana değil, mutlak savaş isteyen rantçı bir kesim var. Ama savaştan çekinen, Saddam Hüseyin’i savaşız bir yöntemle değiştirip, Irak’ta kendilerine bağlı işbirlikçi bir yönetim oluşturmayı daha yararlı bulan kesimler de var. ABD savaştan korkuyor, bu bir gerçek. Irak’taki durumu savaşıla parçalama durumunda ortaya ne tür sonuçların çıkacağı konusunda emin değil. Denetimi kaybetmekten korkuyor. Uluslararası ve bölgesel bütün güçler bu savaşın içerisinde olacak. Dolayısıyla herkes ABD’ye çalışmayacak. ABD, savaştan sonra, etkinlik bakımından şimdikinden daha da geri bir konuma düşebilir. Onun için yönetim değişikliğini, kendi denetiminde, savaşız yapmayı daha yararlı buluyor. Türkiye ve diğer Ortadoğu ülkeleri ABD’nin bu eğilimini süzdüler, ABD’den daha fazla destek alabilmek için bunu sağlamaya çalışıyorlar.

Savaş, Türkiye’nin, İran’ın ve Arap devletlerinin tercihi değil. Fakat bu güçler savaşa sürükleniyorlar. Türkiye savaştan korkuyor, savaş istemiyor. Suriye ve Mısır savaş istemiyor, zaten karşı çıktılar. Arap aleminin hiç biri savaş istemiyor. İran da istemiyor. Çünkü savaşıla ortaya çıkacak sonuç, Irak’taki mevcut durumun köklü darbelenmesi olacak. O da bütün Ortadoğu’yu etkileyecek. Birçok devlette siyasi değişiklik gündeme gelecek. Dolayısıyla bu güçler, sadece Saddam Hüseyin’in değişmesi temelinde Irak’ın denetim altında tutulmasını kendi çıkarları için daha yararlı buluyorlar. Ortadoğu’da köklü bir değişimin ortaya çıkmasından korkuyorlar. Bu nedenle, eğer

“Türkiye’de statükonun aşılması başlamadan, Irak’ta savaşın olması da, Saddam Hüseyin yönetiminin değişmesi de mümkün değil. Saddam Hüseyin yönetimini, esas olarak Ortadoğu’nun statükosu, onu da Türkiye’deki sistem koruyordu. Türkiye’deki sistemden çok cılız da olsa bir değişiklik başlayınca bu, Ortadoğu’da, Irak’ta savaşın önünü açtı; dolayısıyla Ortadoğu’da statükonun aşılmasının önünü açtı.”

mümkünse baskı uygulayarak Saddam Hüseyin'i savaşız olarak iktidardan uzaklaşmaya zorlamak istiyorlar. Eğer böyle alınmazsa geriye şu kalacak: "Bakın çalıştık, savaşız sonuç ortaya çıkmasını istedik, ama olmadı." Daha fazla 'olmayan duaya amin demek' doğru değil. Bunu, bir sonuca götürecek yöntemlerde birleşmemiz lazım" diyecekler. Böylece savaşa daha fazla destek bulacaklarını düşünüyorlar.

Türkiye hükümetinden, Arap aleminden bu yönlü bir sonuç çıkarmaya çalışıyorlar. Türkiye, İran'a güvence verecek, "eğer engel olmaktan çıkarsanız biz de ABD'yi sizin üzerinizde baskı uygulamaması için ikna ederiz" diyecek. Suudi'ye, "eğer destek verir kabul ederseniz, iç savaşız, mümkünse hızlı bir savaşla Saddam Hüseyin yönetimini değiştirerek, Irak'ı denetim altında tutacağız, bu da sizi fazla etkilemez" diyecek. Yani Suudi krallığının yaşatılması güvencesini verecektir. Bu temelde Türkiye, ABD'nin Irak müdahalesini, Saddam Hüseyin'i değiştirme mücadelesinin önünü açmaya çalışıyor. Sanıldığı gibi aralarında bir çelişki, bir karar vermemeşlik yok; tam tersine ABD'nin siyasi çıkarları doğrultusunda bölgede yoğun bir çalışma yürütme durumları var.

Türkiye Kürt sorununa ortak politika arayışı peşinde

Başbakanın, Ortadoğu gezisinin ikinci ayağı Kürt sorununa ilişkindir. Bu, bizi daha çok ilgilendiren boyutudur. Abdullah Gül, Kürdistan'daki duruma ilişkin oldukça net açıklamalar yaptı: "Irak'ın toprak bütünlüğü bizim kadar Suriye ve İran'ın da çıkarına bir husustur, bu konuda tam bir görüş birliğimiz var. Bu temelde Kuzey Irak'ta bir Kürt devletinin kurulması, bizim kadar Suriye ve İran'ın da aleyhinedir. Bu konuda oldukça yararlı görüşmeler yaptık" dedi. Zaten Kürdistan'daki durumu görüşmeye gitti. Bölge güçleri nezdinde, Kürt sorununda ortak bir politika, bir politik ittifak yaratmaya çalışıyor ve bu konuda aynı görüşte olduklarını, aynı kaygıları yaşadıklarını, birlikte hareket edeceklerini de açıkladı. Bu, Kürdistan'ın geçmişte olduğu gibi, bölge devletleri tarafından denetim altında tutulmasının çabası anlamına geliyor. Irak'ta yönetim değişikliği gibi bir durumun gündeme gelmesi, Kürtlerin denetim dışına çıkmasını önleyecek ortak bir politika izlenmesini ifade ediyor. "Kimse farklı ses çıkartmasın, ortak hareket edelim, yoksa hepimizin zararına olur. Kürdistan'daki farklı gelişmelere izin vermeyelim, dolayısıyla birbirimizin aleyhine bir Kürt yaklaşımı geliştirmeyelim. Kürt politikamız ortak olsun" diyorlar. Bunu sağlıyorlar da. Bu konuda yanılmamalıyız. Abdullah Gül aleni belirtti bu politikayı ve varılan sonuçları. Herhangi bir Kürt inisiyatifinin gelişmesine karşı olduklarını söyledi. Kürdistan üzerinde ortak denetim sağlayacak ve ortak siyaset izleyecekler. Kürdistan'daki olası gelişmelere karşı birlikte tutum takınacaklar.

Türkiye, bir de şunun güvencesini verdi: "sınır üzerinde hareket ediyoruz. Eğer ABD, Bağdat'a müdahale ederse, biz de Irak'ta ki duruma karşıacağız, askeri harekette bulunacağız, Güney'e gireceğiz. Ama Güney Kürdistan'ı, Musul ve Kerkük'ü almak gibi bir niyetimiz yok. Askeri hareketliliğimiz yanlış anlaşılmalı; Kürdistan'da aleyhimize olacak gelişmelerin ortaya çıkmasını engellemek, Kürdistan'ı denetim altında tutmak için bunu yapacağız. Sonuçta yine Irak'a devredeceğiz. Yani Irak'a devretmek üzere, Kürdistan'ın denetimden çıkmasını engellemek için askeri harekette bulunacağız; bunu yanlış anlamayın, karşı çıkmayın" diyorlar. Türkiye, bunun sözünü veriyor, bu temelde diğer güçleri ikna etmeye çalışıyor. Bu güçleri ikna ettiklerini de söylediler. İran'ı da bu konuda aynı çizgiye çekmiş durumdalar. Türkiye'nin politikası, diğer güçlerle birlikte bu temelde oluyor. Bu, doğru bir açıklama. Bunu anlamamız gerekli. Dolayısıyla bu, Türkiye'nin de, diğer bölge devletlerinin de Kürt politi-

kasının netleşmesi oluyor.

Bu devletlerin, Kürdistan'da bir devlet ya da bir federasyon oluşması gibi bir sorunları yok. Onlar, Kürdistan'daki gelişmelere karşıdırlar. Güney Kürdistan'ın, Irak denetimi altında kalmasını sağlayacak bir çaba içerisindedeler. Onun yolunu yöntemini araştırıyorlar. Türkiye'nin Kürt politikası budur. "Güney Kürdistan'da devlet kuruluyor, Irak'ta federasyon oluşuyor. Kürtler, federe devlet oluyorlar, Türkiye de bunu kabul etmiş" deniliyor. Bunlar doğru değil, yanlış, aldatıcı bir durum. İşbirlikçi güçler, propagandalarıyla aslında bunu pompalıyorlar. Türkiye öyle bir durumu kabul etmiş de değil. ABD'nin de gündeminde öyle bir sorun yok. Bu bakımdan "Irak'ta savaş olacak, Kürt sorunu kendiliğinden çözülecek; bir federasyon ya da Kürdistan devleti kurulması gerçekleşecek" biçimindeki değerlendirmeler kesinlikle doğru değil. Böyle politikası olan bir güç yoktur.

Mevcut durumda Irak üzerindeki mücadelede ulaşılan siyasi ittifak şunu içeriyor: Türkiye, İsrail ve ABD arasında bir ittifak var. Bu ittifak, Irak'ın birliği temelinde, ABD'ye bağlı işbirlikçi bir yönetim oluşturmak, yerel yönetimlerin, bölgesel özerkliklerin biraz gelişmesini sağlamak, böylece merkezin zayıflamasını hedeflemek gibi bir ittifaktır. Böylelikle ABD, Irak'ı kendine bağlamış, petrol sahalarını ele geçirmiş oluyor. Merkez zayıfladığı için, İsrail'in Irak karşısında güvenliği de sağlanmış oluyor. İsrail buna katılıyor. Irak'ın birliği korunup, Kürtler denetim altına alındığı için de Türkiye'nin güvenliği sağlanmış oluyor. ABD, İsrail ve Türkiye arasında, bunları içeren bir ittifak var. Bu güçler, şimdi Avrupa'yı buna razı etmeye çalışıyorlar. Yine İran, Rusya ve Arapları razı etmeye çalışıyorlar. Bu üç güç arasında bir çıkar ittifakı var. KDP ve YNK'yi, böyle bir politika doğrultusunda çalışmaya zorluyorlar.

Türkiye'de, Kürt sorununu çözecek bir politika ortaya çıkmış değil. Türkiye, Kürt sorununun çözümüne gelmedikçe, Güney Kürdistan'da, Irak'ta, Kürt sorununun çözülmesi mümkün değildir. Kürdistan'da, Türkiye'nin kabul etmeyeceği hiç bir çözüm gerçekleşmez. Dolayısıyla ABD'nin de Kürt sorununu çözecek bir politikası yoktur. Çünkü, Türkiye'ye muhtaç. Bundan şu sonuç çıkıyor: "Irak'ta, Güney Kürdistan'da Kürt sorunu çözülüyor, bu çözümü destekleyelim. Barzani ve Talabani bu kadar diplomasi yapıyorlar, devlet kuracaklar karşı çıkmayalım, destek verelim" biçimindeki yaklaşımların hepsi uydurmadır. Kürt halkını aldatmaya yönelik bir yaklaşımdır. Kürt halkını, Irak'ta Saddam Hüseyin yönetimini düşürecek bir mücadelenin içerisine çekmek için geliştirilen bir oyundur. Değişik güçler kendi politik çıkarları doğrultusunda Kürtleri kullanmak istiyorlar. ABD'nin 'Kürt dostluğu, Kürt sorununun çözümü' diye bir kaygısı yoktur, hiçbir zaman da olamaz. Kim ki ABD'nin ilkesinin olduğunu, Kürt sorununa çözümcü yaklaşım göstereceğini düşünürse o, ABD'den hiçbir şey anlamamış demektir. ABD'nin bir tek ilkesi vardır: Kendi çıkarını korumak, kendi çıkarına olan politikaları izlemek. Çıkarı neyi gerektirirse ABD onu yapar. Bu çıkar, Güney Kürdistan'da federasyon kurmayı gerektirirse, federasyon kurar; Kürtleri ezmeyi gerektirirse, ezer. Tarihe bakalım, hepsi vardır. '70'lerde "size devlet kurduracağız" dediler. Irak'a karşı savaş da açtıldılar. Ardından '75'te "işiniz bitti, haydi yolunuza" diyerek silahsızlandırıdılar. Onu, ABD yaptı. Şimdi de durum öyledir.

Kürt işbirlikçiliği tarihi rolüne soyunuyor

ABD bu alandaki Kürt etkisini görüyor. Politika yapmak, kendi çıkarlarını sağlamak için bu etkinden yararlanmak istiyor. Onun için işbirlikçi güçleri el altında tutmak istiyor. Barzani ve Talabani'yi yaşıyor, çıkarına gelirse onlara destek veriyor, değişik güçler üzerine sürüyor. Bu durum ABD'nin çıkarını daha ileri bir noktaya götürürse devlet de kurar, ama öyle bir noktaya götürmüyorsa "durun" der.

Gerekirse alıyor, başka yere götürüyor, yaşıyor. Kürt sorununu çözmek, Kürt ulusal demokratik gelişiminin önünü açmak gibi bir yaklaşımı, bir derdi yok. ABD'nin böyle bir yaklaşımı olamaz zaten. Onu beklemek, siyasetten hiçbir şey anlamamak demektir.

Bu noktada durum nereye geldi? ABD ne yapabilir? Barzani ve Talabani'yi yaşatacak, öldürülmelerini engellemeye çalışacak. Saddam Hüseyin'e karşı önce Barzani ve Talabani'yi kullanmak istedi, ama güçleri yetmedi. Bu noktadan sonra esas olarak Türkiye'yi öne çıkarıyor. ABD, Türkiye'nin desteğini alırsa, Bağdat'ta yönetim değişikliğini kolaylıkla yapacağına inanıyor. Dolayısıyla, ABD çıkarları için önde olan esas güç Türkiye'dir. Türkiye ne isterse, ABD onu kabul edecektir. Bu nedenle ABD'nin Kürt politikasını Türkiye yönlendiriyor. Türkiye'den öte ABD'nin hangi politikası var? Barzani ve Talabani'yi yaşatma politikası. Onun ötesindeki politikaların hepsi Türkiye'ye endekslenmiştir. Nitekim ABD, Irak'ın toprak bütünlüğünü koruma konusunda Türkiye'nin isteklerine olduğu gibi geldi. Şimdi Türk yöneticileri gibi, ABD yöneticileri de ağızlarını ilk açtıklarında "*biz, Irak'ın toprak birliğinden yanayız*" diyorlar. Neden? Türkiye'yi tatmin etmek, Türkiye'den destek almak için. Politikaları budur.

Türkiye'nin de mevcut durumda inkar sistemini aşan bir politika geliştiremediği ortadadır. Bu konuda da yanılmamalıyız. Barzani ve Talabani'yi götürüyorlar, görüşmeler yapıyorlar. Başbakan görüşüyor, Cumhurbaşkanı görüşüyor, Dışişleri bakanı görüşüyor. Bütün bunlar ne içindir? Kürt Ulusal demokratik hareketini ezmek için. Türkiye, Kürt sorununu çözmek için mi, inkar siyasetini aştığı için mi bunu yapıyor? Güney Kürdistan'da Kürt sorununun çözümü, Kürt federasyonunun oluşmasını kabul ettiği için mi bunu yapıyor? Hayır. Öyle olsaydı, Kuzey'de de sorunu çözseydi! Kuzey'de de Kürtler, Kürt örgütleri var; onları da kabul etsin. 2-3 Ağustos'ta kanunlar çıkarttı, onları uygulamaya koysun. Niye çıkardığı kanunların hiç bir maddesini uygulamaya koymuyor? Kürtçe konuştular diye HADEP yöneticilerini tutukladı. Anadilde eğitim görme istemiyle dilekçe verdiler diye öğrencilere hala o kadar cezalar veriyor.

Önderlik üzerinde uygulanan baskılar var. Bu noktada Türkiye'nin Kürt politikasının ne olduğunu doğru tespit etmemiz lazım. Bunu, Türkiye'nin Barzani ve Talabani'ye yaklaşımına göre tespit edemeyiz. O bir aldatmadır. Türkiye'nin Kürt politikasını, Kuzey'deki Kürtlere yaklaşımına göre tespit edeceğiz. Onun içerisinde de Önderliğe yaklaşımına göre tespit edeceğiz. Türkiye devleti Önderliğe nasıl yaklaşıyorsa, onun Kürt politikası da odur. Diğerlerinin hepsi oyundur. Nasıl yaklaşıyor? İşte tecridi ağırlaştırdı, baskıyı ağırlaştırdı, görüşmeyi de engelledi. Önderlik "*çürütme politikası izliyorlar*" dedi. Öyle açığa çıkıyor ki, 2-3 Ağustos'ta çıkardığı kanunları, bir oyun olarak çıkarmıştı. İnkâr politikasını aşmak için değil de, içten ve dıştan Kürt sorununu çöz-

mesi için üzerinde artan baskılardan kurtulmak için o kanunları çıkartmış. Avrupa'nın desteğini alarak, Kürt ulusal demokratik varlığını o desteğe dayanıp ezmek için yapmış. Kararları yeni çıkarıldığı zaman da değerlendirdik, önemli gördük. Eğer bu kararlar geliştirilir, uygulanırsa, inkar sisteminin aşılmasını başlatabileceğini; ama öyle yapılmazsa, Kürt ulusal demokratik hareketini ezmenin bir aracı da yapılabileceğini belirtti. Şimdi açığa çıkıyor ki, o kanunları, Avrupa'yı aldatıp AB'ye girmenin önünü açmak, dolayısıyla Avrupa'nın da desteğini alma temelinde Kürtleri aldatıp zayıflatarak oluşturduğu güçle Kürt ulusal demokratik hareketini, KADEK'i ezmek için çıkarttılar. Burada bir oyun var, yoksa Kürt çözümünü kabul ettikleri için çıkarmadılar o kanunları.

Önderliğe ve gerillaya karşı yeniden bir uluslararası komplo saldırısı planlanıyor. Önderlik üzerindeki baskının nedeni budur. Bir yandan Kürdistan'ın bütün parçalarında en geniş halkın desteğini almış bir Önderlik üzerinde bu kadar baskı ve saldırı uygulanıyor, diğer yandan "mahalli bir lider" diyerek Barzani'yi Ankara'da ağırlıyor. Kürtlere mesaj veriyor böylece. "Lider olarak Barzani'yi görün, kabul görecektir lider odur, diğerinden vazgeçin" diyor. Uluslararası kamuoyuna da "baskı uygulamıyoruz, Kürtlere bir düşmanlığımız yoktur. Hatta Kürtleri ağırlıyoruz; başbakanlarımız, bakanlarımız ile görüşüyorlar" demeye getiriyorlar. Şunu iyi anlamamız gerekli: Barzani ve Talabani, Ankara'ya gidip görüşmeler yapıyorsa bu, Önderlik üzerindeki baskıya dayanılarak oluyor. Bu gücü, bu baskıdan alıyorlar. Önderlik üzerindeki baskının bir aracı haline geldikleri için bu görüşmeleri yapabiliyorlar. Yaptıkları görüşmeler, bu baskıları arttırma görüşmeleri oluyor. Bu bir oyundur.

Diğer yandan, gerillaya karşı ortak saldırıyı gördüklerinden kuşku duymamak gerekiyor. YNK ile görüştüler, KDP ile de görüşüyorlar. Bu görüşmelerle bir yandan Önderliğe karşı uygulanan baskıyı kamufle etmek, baskıyı teşhir eden eylemliliği boşa çıkartmak istiyorlar; diğer yandan ise gerillaya karşı ortak operasyonunun planlarını görüşüyorlar. Türk ordusu, KDP'nin önüne açık plan koyuyor. Gerillanın denetim altında tutulması, ezilmesi için ortak operasyona razı edilecek, buna zorlanacaklar. Demek ki Kürt sorununun çözümü görüşülmüyor. Barzani ve Talabani, Kürt sorununun çözümü için diplomasi yapıyor. Tersine Kürt ulusal demokratik hareketinin ezilmesi için yapıyor. Bu da, 17 Eylül 1998 Washington Antlaşması'nın devam ettiği anlamına geliyor. Bu komplo, hala başarıya götürülmeye çalışılıyor. Bu güçlere 'merhaba' veriliyorsa, komplonun hizmetinde kullanmak içindir. Türkiye'nin politikası hala budur. Bu konuda yanılmamalıyız. Önderlik, "*bizim kelleimiz üzerinden yiyip içiyorlar, onun üzerinde ittifak gerçekleştiriyorlar*" diyordu. Şimdi gerçekleştiren budur. Bu bakımdan Türkiye, Kürt sorununun çözümünü kabullenmiş değil; tam tersine uluslararası komployu sürdür-

mek, Ulusal demokratik hareketi ezmeye çalışıyor. Bunun için de Kürt işbirlikçiliğini kullanmaya çalışıyor. Barzani ve Talabani ile bunun için görüşüyor. ABD'ye de dayattığı budur. ABD'nin kabul ettiği Kürt politikası, Türkiye'nin bu politikasıdır.

Bazı tutumlar bizim için aldatıcı oluyor. KDP, 15 Şubat'tan sonra savaşı durdurdu. Ortamı biraz yumuşak tutarak bizi etkilemeye çalışıyor. KDP şunu gördü: ABD'den merhaba alıyor, destek alıyorsa, Saddam Hüseyin ile ABD arasındaki mücadeleye dayanarak alıyor. Saddam Hüseyin olmazsa ABD, KDP'ye 'merhaba' bile demeyebilir. Eğer ABD'de, Avrupa'da diplomasi yapıyor, destek buluyorsa, onların Saddam Hüseyin'le mücadelesi gereği buluyor. Onun için KDP, Saddam Hüseyin'le ilişkilerini koparmış değil. İlişkileri çok iyidir, herhangi bir sorunları yok, sürekli heyetleri gidiyor, geliyor, görüşüyorlar. Saddam Hüseyin yönetimi yıkılana kadar da KDP, Saddam yönetimiyle ilişkilerini kesmez. Politikayı, Saddam Hüseyin'in varlığına dayanarak yapıyor. Diğer yandan Türkiye'ye gidiyor; bakıyor ki bizim varlığımız nedeniyle, gerillanın varlığı nedeniyle Türkiye yönetimi kendisine 'merhaba' diyor. Gerilla ortadan kalksa, Türkiye KDP'ye 'merhaba' bile demez. Hatta KDP'nin bu konumda kalmasına bir gün bile razı olmaz. 15 Şubat'tan sonra savaşı niye durdurdu KDP? Korktu. PKK dağılırsa kime dayanarak politika yapacak? Üzerinde politika yapacağı güç kalmıyor. Türkiye, o zaman kendisine saldırarak. Türkiye karşısında politik bir değeri neyle sağlıyor? Gerillanın varlığıyla sağlıyor.

Önderlik, "*başkalarının sınır bekçiliğini yapıyorsunuz orada*" diyordu. Doğrudur. Mevcut durumumuzla kendimiz için politika geliştirmekten ziyade, KDP'nin politik çıkar sağlamasına hizmet ettiğimiz bir gerçek. Onlar bizim durumumuzdan, bizden daha fazla politik yarar sağladılar, sağlıyorlar. Onun için "bu güç elden gider" diye, KDP savaşı durdurdu. Şimdi yumuşak yaklaşıyorsa, yine bu nedenle yaklaşıyor. Türkiye'den bazı sonuçlar, garantiler alana kadar böyle yaklaşacak. Türkiye, ya tehditle, ya biraz çıkar vererek bunu aştırtmaya çalışıyor. Barzani de biraz dinliyor, bizim tehdidimizi daha çok öne sürüyor ki, Türkiye'den, ABD'den daha fazla destek, çıkar alabilsin. Burada düpedüz bir çıkar politikası var.

Bunları ne için belirtiyoruz; KDP ile YNK, Kürt sorununu çözmeye çalışmıyorlar. Kürt sorununun çözüm gücü de değil. Kürt sorununu çözmek üzere bir güç ortaya çıkarmış da değil. Tamamen ABD'nin Saddam Hüseyin'le, TC'nin PKK'yle mücadelesinin bir gereği olarak ortaya çıkmış güçlerdir. Bu mücadeleye dayanarak ABD'den ve Türkiye'den destek alıyor, yaşıyorlar. Kendi güçleri yok. Dolayısıyla da bunlarla Kürt sorununun çözümü olmayacak. Bunu anlamamız lazım. Birincisi; KDP ve YNK öyle Kürt milliyetçisi falan değil. İkincisi; Kürt sorununun çözüm gücü değil. Üçüncüsü; tam tersine sorunu yaratan güçlerdir. Dördüncüsü; ABD ve Türkiye elinde, yine bölgenin di-

ğer güçleri elinde kullanılan güç durumundalar. Para ve çıkar karşılığında kullanılıyorlar. Kürt ulusal demokratik hareketini, Özgürlük ve demokrasi hareketini bastırmak için bu güçlere oyun oynatılıyor. Böyle bir süreçle karşı karşıyayız.

Önderliğe yönelik politika Kürdere yönelik politika

Önderlik üzerindeki baskıyı da böyle değerlendirmemiz gerekli. ABD'nin, Türkiye'nin, İran'ın ve diğer güçlerin Kürt politikasını, Önderliğe yaklaşımlarına bakarak tespit etmemiz gerekiyor. Özgür Kürt, kendini orada gösteriyor. Gerçekten Kürdü tanıyan bir politikaları varsa o, özgür Kürde yaklaşımlarında görülür. Mevcut durumdaki yaklaşım ezme, imha etme politikasıdır. İşbirlikçi Kürde yaklaşımın, Kürdü tanıma politikası olmayacağı çok açık. O, Kürdü kulanma politikası olur. Bunu yapanlar hainleri, işbirlikçileri kendi çıkarları için kullanmaya çalışıyorlar. Onların bu gerçeğini iyi göreceğiz. Önderlik üzerindeki baskının nedenlerini de iyi anlayacağız. Uluslararası gericilik, Önderliğe ve gerillaya yönelik yeni saldırı planını uygulamaya koymuş durumda. Bu, Önderlik üzerinde baskı ve tecrit olarak gelişti. Gerilla üzerinde de Lice'de gelişen saldırı biçiminde gelişti. Irak'ta bir askeri çatışma gündeme gelirse, gerillaya karşı daha yoğun bir saldırı uygulamaya konulacaktır.

Uluslararası komplo kendini, 1998-99'da Önderliğe, 2000 yılında gerillaya, 2002 ve 2003 yılında da Önderliğe ve gerillaya ortak saldırı olarak planlamış durumda; bunu pratikleştirmeye çalışıyor. Bu saldırının içinde uluslararası gericilik, bölge gericiliği ve işbirlikçilik var, ortak hareket ediliyor. Kendilerini bu temelde yeniden planlayarak bir saldırı yürütmek istiyorlar. Önderlik yeni süreç derken, bu yeni mücadele sürecine işaret etti. Buna karşı koymanın yolu olarak da *"madem ki Türkiye ve diğer güçler böyle bir politikaya yöneldiler, o zaman ben de 2 Ağustos Deklarasyonu'nu geri çekiyorum. Örgütün ve halkın bu baskı ve saldırılara karşı her türlü yöntemle mücadele etmelerinin önünü açıyorum"* dedi. Önderlik, yeni süreci böyle tanımladı. Aslında mücadeleyle başladı. Önderlik, komplo ve gericilikle çok şiddetli bir mücadele halinde. Gerisi, örgütün ve halkın da kendisini bu mücadeleye katması oluyor.

2003 yılında bölgenin ve Kürdistan'ın durumu bu temelde gelişecek. Mevcut durumda, güçlerin politikaları belirtildiği gibidir. Belli bir ittifak oluşturmuşlar. Bunu hayata geçirmek için çabalarını sürdürecekler. ABD, büyük olasılıkla Irak'a askeri olarak müdahale edecek. Eğer etmez de Saddam Hüseyin'i değiştiremezse, ABD'nin dünyadaki etkinliği biter, bütün prestijini kaybeder. Onun için Saddam Hüseyin yönetimini değiştirmek çabalarını daha çok arttıracak. 2003 yılı, büyük olasılıkla böyle bir değişimin daha çok ilerlediği bir yıl olacak. Daha geriye düşülmez. Saddam Hüseyin'i savaşırsız bir biçimde yönetimden çekilmeye zorlayabilirse ABD, bunu tercih edecektir. Ama böyle bir şey gerçekleşmezse, savaştan başka yapacağı bir şey yoktur. Bölge yeni ve çok şiddetli bir çatışma içine çekilecek. En güçlü olasılık budur. Bunun politik hedeflerini ortaya koyduk. Böyle bir çatışma içerisinde bir yandan Saddam Hüseyin'in yıkılması hedefi iken, diğer yandan Türkiye, Suriye ve İran ittifakının temel hedefi de Kürtleri, Kürdistan'ı denetim altında tutmaktır. Onlar da Güney Kürdistan'ı denetim altında tutmak için bir askeri hareketlilik içerisinde olacaklar. Bir de bu denetimi kırma ihtimali olan güçleri ezecekler.

Bu yıl, herkesten daha fazla bizim için bir mücadele yılıdır

Dönemin Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş, '92'de Güney Savaşı'nı planlarken, hedeflerini şöyle açıklamıştı: *"Biz PKK'yi ezmeyi hedefledik, KDP ve YNK'yi de denetim altına almayı."* Yani o operasyon bütün Kürtlere karşıydı. 'Bir tarafını ezdik, diğerlerini yanımıza çektik,

denetim altına aldık, böylece Güney Kürdistan'ı, bütün Kürtleri denetim altına almış olduk' temelinde yaklaşıtlar. Şimdi de aynı şeyi yapacaklar, yapmak istiyorlar. Gerillanın varlığını tümünden etmek için, KDP ve YNK'yi daha sıkı denetim altına almaya çalışıyorlar. Bu temelde bir saldırı gelişecek. Siyasi mücadele çok yönlü olarak geliştiriliyor. Önderlik üzerinde bu baskıları uyguluyorlar. Onunla da sınırlı kalınamayacak. ABD'nin, Irak'a askeri müdahalesinin başlangıcı, Türkiye'nin de KDP ve YNK ile ittifak halinde, İran'dan da destek alarak gerillaya karşı askeri saldırıyı gündemleştireceği, başlatacağı süreç olacak. Bu konuda da yanılmayalım. Başka türlü bir politika izleyemezler. ABD de buna onay veriyor. ABD'ye, gerillanın ne denli tehdit oluşturduğunu hem Türkiye hem de Celal Talabani söylüyor. ABD zaten KADEK'i "terör örgütleri listesi"ne koydu; bütün Avrupa'ya da koydurtmak istiyordu. Avrupa şimdilik kabullenmedi. ABD'nin, PKK'yi "terör örgütleri listesi"ne koydurttuğu gibi KADEK'i de koydurtmak istemesi ve "Türkiye'yi AB'ye alacaksınız" diye baskı yapmasına karşın Avrupa, "biz truva atı istemiyoruz" dedi, tepki gösterdi. Tepkisinin en somut belirtisi de cezaevindeki arkadaşımız üzerindeki tutum oldu. Arkadaşımız, 11 Eylül'ün etkisiyle tutuklanmıştı. 11 Eylül içinde cereyan eden sistemin kendi iç çatışmalarının sonucunda da bırakıldı. Bu anlamda ABD'nin de, Türki-

şbirlikçiliği, bölgenin bütün güçleri belli bir çıkar sağlamak için mücadele halindeler. 2003 yılını, bir çıkar mücadelesi yılı haline getirmek istiyorlar. Bizim içinse, halk içinse durum daha farklıdır. Bizim için bu, bir çıkar mücadelesinden öteye, bir varlık-yokluk mücadelesidir. İnkâr ve imhayı kırarak, insanlık alemine yeniden açılma mücadelesi oluyor. Demek ki, öyle basit ele alınacak bir mücadele değil. Başkalarının olduğu gibi bir çıkar mücadelesi değil. Bu, bizim için, olmazsa olmaz kabilinden bir mücadeledir.

2003 yılı, herkesten daha fazla bizim için büyük bir mücadele yılı oluyor. Çok dikkatli, duyarlı, doğru karşılamamız gereken bir yıl oluyor. Bunun gereklerine uygun nasıl yaklaşmalı, ne yapmalıyız ki sürece hakkını verelim, tarih karşısında alnı ak olalım, bir gelişme ortaya çıkartalım, başarının sahibi olalım. Bizim en temel sorunumuz bu. Doğru ve yeterli yanıtı düşüncede ve pratikte vermekle yükümlü olduğumuz husus burası oluyor. Bunu böyle tanımlamak, en doğru ortaya koyuş tarzıdır. Bu noktada kendi durumumuzu bu gelişmeler karşısında doğru ve yeterli bir biçimde nasıl tanımlayabiliriz? Bu noktada da ölçü olarak, yine Önderliğe bakacağız. Biz hala tartışmadayken, Önderlik bunları çözüme bağladı, süreci tanımladı; "yeni bir mücadele süreci" dedi. Kendisini, bu sürecin gerektirdiği mücadele içine koydu. En şiddetli savaşı yaşıyor şimdi. Süreci doğru tanımladı. Doğru tanımlamaktan geri durmadı, sürecin ge-

şimlarla ele alamayız. Önderlik gerçeğine, onun mücadele çizgisine böyle yaklaşamayız. O doğru bir tutum değildir. Ama duyarlılık içinde de olmayalım tabii. "Hiçbir şey yok, bazı hukuki ihlalleri bazı kişiler kendiliğinden yapıyor" diyerek de büyük mücadeleyi, büyük savaşı görmezden, duymazdan, anlamazlıktan gelmeyelim. Öyle yaparsak gaflet içinde oluruz, hatta ihanet içinde oluruz. O, Önderlik gerçeğinden kopuşu, ona ters düşmeyi içerir. Önderliği doğru anlamak, doğru değerlendirmek, onun sözünden, tutumundan, mücadelesinden doğru dersleri çıkartmak gerekiyor. Görevlerimizin neler olduğunu ve nasıl yürütüleceğini anlamanın en doğru yolu, buradan sonuç çıkartmaktır. Bu bakımdan görevlerin belirlenmesinde ve yürütülmesinde bir açıklık var. Bu gerçeği iyi anlamak, iyi görmek durumundayız. Çizgi karşısında, tarih karşısında, halk karşısında doğru ve yeterli bir duruşun sahibi olabilmek için bu gereklidir.

Önderliği sahiplenmek özgürlüğü ve demokrasiyi sahiplenmektir

Diğer yandan mücadele eden bir halk gerçeği var. Onu da gözlemek, değerlendirmek gerekiyor. Aralık ayından itibaren Önderliğin başlatıldığı süreç cevap olmak üzere, halk da bir kampanya içine girdi. *"Önderliği Sahiplenme ve Savun-*

"Uluslararası komplo kendini, 1998-99'da Önderliğe, 2000 yılında gerillaya, 2002 ve 2003 yılında da Önderliğe ve gerillaya ortak saldırı olarak planlamış durumda; bunu pratikleştirmeye çalışıyor. Bu saldırının içinde uluslararası gericilik, bölge gericiliği ve işbirlikçilik var, ortak hareket ediliyor. Kendilerini bu temelde yeniden planlayarak bir saldırı yürütmek istiyorlar."

rektirdiği mücadele kararlarını almakta, bunları yerine getirmekte en küçük bir tereddüdü yaşamadı. Önderlik "bu kadar ağır baskı ortamındayım. Biraz söylemesem, düşüncelerimi kendi içime saklasam, karar vermesem veya biraz daha yumuşak davransam, hiç olmazsa görüşmeler kesilmez, bilgilerim olur, gelen gidenim olur, kişisel yaşamım daha rahat olur, böyle yaşam daha iyidir" demedi. İşin içinde her türlü ilişkinin kesilmesi de olabilirdi. İmhayı bile gündeme getirebilirlerdi. Ama bütün bunlara karşın "sürecin tanımı şudur, bu sürece karşı militan duruşun gereği de budur" dedi. Silahlı çatışmayı, savaşı bile içine alacak bir karar düzeyini ortaya çıkardı, bu konuda örgütün ve halkın önünü açtı. Kendisini de böyle bir mücadele içine koydu ve yürütüyor bu mücadeleyi. Her türlü baskıyı göğüslemek temelinde yürütüyor. En küçük bir tereddüt yok, kişisel hesap yok, geriye çekilme yok, fedai tarzı budur işte. Her türlü baskı uygulanabilir, imha geliştirilebilir, ama bu tehditler var diye susmak, durmak, geriye çekilmek, çözüm değildir. Bu, tarih ve halk karşısında da büyük bir duruş olmaz. "Tarih ve halk karşısında doğru, insani, sonuca yaratacak, başarı kazandıracak tutum, militanca mücadele etme tutumudur" dedi Önderlik ve 2 Ağustos Deklarasyonu'nu geri çekti. Bu, basit bir olay değildi. Öyle bir şeyi gündeme getirmeseydi, bu durumlar ortaya çıkmazdı.

Önderlik, 'her şeye razı olalım, mücadele etmeyelim, ne diyorlarsa razı olalım' deseydi, kimse onu böyle bir adada tutmazdı. Her türlü hukuku bir yana bırakarak, tıpkı 15 Şubat'taki kaçırılımda olduğu gibi ağır baskı ve tecridi uygulamaya gitmezdi. Önderlik bu kararları alırken, baskıların bu biçimde gelişeceğini de biliyordu. *"Bundan sonra hiç görüşme de olmayabilir, ama benim tutumum budur, başka bir şey söyleyeceğim de yok"* dedi. *"Bu duruş, bu politikalar değişmedikçe insani olarak da yapabileceğim başka bir şey yoktur"* dedi ve kendini mücadele mevzisine çekti. Bu açık bir gerçek. Bunu iyi göreceğiz, iyi anlayacağız. Duygusal yaklaşımlarla veya gerçekleri derinliğine görmeyen, tahlil etmeyen yakla-

katılımında bir zayıflama değil, tam tersine artış var, gelişme var.

Seçim kampanyası halkın gerçeğini açık bir biçimde gösterdi. En coşkulu, en hareketli, en dinamik kampanyayı bu halk yürüttü. Gericiler bile bu gerçeği itiraf etmek zorunda kaldılar. Sonuç ne olursa olsun, kampanya yürütmeye halkın, demokratik halk güçlerinin etkinliğini teslim etmek zorunda kaldılar. Bu, önemli bu bir durumdu. Demek ki eksiklik buradan kaynaklanmıyor. O zaman zayıflıklar, eksiklikler varsa bu, halkı örgütleyip eyleme çekmesi, ona öncülük etmesi gereken güçlerden, öncüden kaynaklanıyor. Serhildan örgütlülüğünden, kadrodan kaynaklanıyor. Kadın örgütlülüğünde de, gençlik örgütlülüğünde de böyledir. Mevcut örgütlülük düzeyi, kitleyi eyleme çekmeye, öncülük etmeye yetmiyor. Mevcut kadronun durumu, ruh hali, duygu ve düşünce yapısı, fedakarlığı, cesareti, yaratıcılığı, halk serhildanını geliştirmede, ona öncülük etmede yetersiz kalıyor. Örgüt yönetimimiz bunu "oportünizm" olarak tanımladı. Göreve gitmiyor, mücadeleye katılmıyor, görev ve sorumlulukları üstlenmiyor, onun gerektirdiği girişkenliği, cesareti, fedakarlığı göstermiyor. Geriye çekme var, sağa-sola yalpalanma var. Pratiğin sorunlarını çözmek üzere yaratıcı bir çaba içerisine girmeme var, kendini örgütlememe var. Bundan dolayı öncülük görevleri yerine gelmiyor. Halkın bu büyük aktivitesi, milyonlar halindeki mücadele potansiyeli bu nedenle aktifleşmiyor, pratikleşmiyor, işlemiyor, eyleme dökülmüyor. Bu bakımdan bir zayıflık var. Mevcut kampanyada bunu çok somut görüyoruz. Henüz çok güçlü bir duruma gelineemedi. Demek ki örgütsel hazırlık, öncünün hazırlığı zayıf. Ancak uzun bir çabayla belli bir mücadele yürütülür hale geliyor. Oysa ki taktik, anında cevap vermeyi gerektiriyor. Yerinde, zamanında yürütülmesi gereken mücadeleyi yürütmeyi istiyor. Yoksa çok sonraları böyle bir mücadele içerisine girmek hiçbir şeyi kurtarmaz. Bu bakımdan mevcut zayıflıkları ve onun sorumlularını ortaya çıkartıp eleştirmek yerindedir.

Serhildan hareketinin eylem düzeyi zayıf aslında. Önderlik bu kadar sert bir mücadele içine girmişken, kitle eylemliliğinin bu kadar parçalı, dağınık, pasif konumda kalması, içine girilen mücadele sürecine yeterli cevap olunamadığını gösteriyor. O, zayıf, eleştirilmesi gereken bir duruş. Eylem yöntemleri pasif, çok geri. Örgütlülük çok dağınık, dar, kapsamı sınırlı, bütünlükten yoksun, genişleme gücünde değil. Bir hareketliliği, bir mücadeleyi ifade ediyor, bir etkisi var, küçümsememeliyiz, ama Önderliğin başlatıldığı süreç cevap olmuyor. Gericilik üzerinde parçalayıcı bir etki yapmadı, caydırıcı bir etkisi olmadı. Tam tersine gericilik bu zayıflıklara bakarak, kendini daha da cesaretli kılıyor. Saldırıların daha fazla arttırıyor. Bu bakımdan serhildan durumunun doğru anlaşılması önemli. Halk, Önderliği izleme yönünde bir eylem çizgisine giriyor, ama ciddi eksiklikleri var. Bunun nedeni de, halka yeterince öncülük edilememesi, yaratıcı bir eylem tarzının geliştirilememesidir.

Öncülüğün yeterli hale getirilmesi gerekiyor. Önderlikle doğru bütünleşmek, Önderliğin başlatıldığı mücadele sürecine etkili, sonuca alıcı bir düzeyde katılabilmek için zayıflıkları aşmak gerekiyor. Zayıf kalındıkça şu gerçek de ortaya çıkıyor, zayıflıkları giderecek mücadele yöntemleri araştırılıyor; daha çok gerilla akla geliyor, atıf yapılıyor gerillaya. Halk tarafından bir çağrı geliyor. Ortaya çıkan zayıflıkları gidermek, zorlukları yenmek, zorlanmaların önünü açmak açısından, gerillanın zayıflıkları giderici, zorlukları aşan bir güç haline gelmesi, böyle bir öncülük rolünü, misyonunun sahibi olması için bir çağrı gündeme geliyor. Son dönemdeki açıklamalarda ve değerlendirmelerde bu gözüktüyor. Böyle bir çağrı açık bir biçimde, gözle görülür bir biçimde var. Bu çağrıları da dikkate alan, ama esas olarak Önderlik duruşunu gören, süreci doğru değerlendiren bir temelde, sürece cevap olacak şekilde, gerillanın da rolünü, misyonunu doğru ve yeterli tanımlamamız gerekir. Mücadele süreci böyle bir noktaya geldiyse, Önderlik de bunu

ilan ettiyse, Kürdistan da içinde olmak üzere, bölge ve uluslararası güçlerin de yer aldığı bir savaş sürecine girildiyse, o zaman bizim de bunu gören, anlayan, buna cevap olacak bir askeri duruşumuzun olması gerekiyor. Gerillanın, kendini bu çerçevede yeniden değerlendirmeye alması gerekiyor.

Kadroları, örgüt gücünü böyle bir çalışmayla yürütecek ortam içine almak, onları savunmak gerekiyordu. HPG buna göre mevzilendi, böyle bir savunma anlayışı oldu. Bu işlevi yerine getirdi de. Uluslararası komplo, YNK eliyle bu mevzilenmeyi kırmak istedi. HPG, bunu kırmak için yürütülen saldırıya karşı direndi. Savunmayı sürdürdü, saldırıları kırdı. 2000 yılında değişim ve yeniden yapılanma çalışmalarını en yoğun yürüttüğümüz sahalarda bunları yaparken, o tür çatışmalarla yüz yüze gelmemiz, çatışmalara maruz kalmamız bir tesadüf değildi. Ne biz öyle olmasını istedik, ne de o sadece YNK yönetiminin, Celal Talabani'nin dar, basit yaklaşımlarından kaynaklandı. Tersine bu, sürecin bir gereği idi. Uluslararası gericilikle, uluslararası komployla örgütümüzün, çizgimizin yaşadığı mücadelenin bir gereği idi. Böyle bir dönemde gerilla rol oynandı. Üs alanlarının korunacağı, örgütün korunacağı, Önderliğin korunacağı, savunulacağı, ne pahasına olursa olsun böyle bir savunma gücünün gösterileceği kanıtlandı. Ne tür saldırı yürütülürse yürütülsün, her türlü fedakarlık gösterilerek, en cesaretlili bir mücadele içerisine girilerek bu saldırıların boşa çıkartılacağı, Önderlik çizgisinin, örgütün savunulacağı herkese gösterildi.

Şimdiye kadar ki planlamamız, mevzilenmemiz, savaş duruşumuz, bize yönelik bir operasyona karşı bu üsleri savunmak içindi. Şimdi mücadele topyekündür. Önderlik mücadele içinde, halk mücadele içinde. Kuzey'de mücadele var, Güney'de mücadele var ve savaş var. Irak'ın, Türkiye'nin, Ortadoğu'nun yeniden yapılanmasını öngören bir savaş gündemdedir. Bizim de kendimizi bu savaş gerçeğine uyumlu hale getirmemiz gerekiyor. Artık bir operasyona karşı belli alanların savunulmasını öngören bir planlama ve mevzilenme değil de, çizgiyi, Önderliği, halkı, ülkeyi savunan bir planlama ve mevzilenmeye ulaşmamız gerekiyor; onun savaş tarzını, eylem tarzını ortaya çıkartmamız lazım.

Gerilla savunma kapsamını genişletiyor

Bütün dünya, büyük güçlerle Güney'e giriyor. Onları hesaba katarak kendimizi düzeltmemiz gerekiyor. Güney, Kuzey, Türkiye, Irak yeniden yapılandırılmak isteniyor. Bizim de bu yeniden yapılanmada yerimiz olmalı, etkimiz olmalı, hatta bu yeniden yapılanmayı biz yapmalıyız. Özgürlüğü ve demokrasiyi geliştirmek, Kürt toplumunu, Türkiye ve Irak'ı geliştirmek, demokratik bir düzenin inşası için gerekli değişimi, yenilenmeyi ortaya çıkartmak için bizim de mücadele etmemiz lazım. Hedefimiz, artık sadece kendimizi savunmak değildir. Gerilla, sadece kendini savunmaktan çıkarak, özgürlüğü, demokrasiyi, halkı, ülkeyi savunan konuma gelmeli. Ulusal demokratik hareketi, Özgürlük ve demokrasi hareketini savunacak bir pozisyona ulaşmalıdır. Eylem tarzını, örgütlenmesini, mevzilenmesini buna göre geliştirmelidir. Bu bakımdan, genelde başlatılan "Önderliği Savunma ve Sahiplenme Kampanyası" gibi, yeni bir kampanyayı "**Ülkeyi ve Halkı Savunma**" adı altında geliştireceğiz. Nasıl ki birinci kampanyayı esas alarak halkın önüne serhildanı koyduysa örgüt, ikinci kampanyayı da gerillanın, HPG'nin önüne koyacak.

Hedefleri somut değerlendirip, kendimizi, onlara ulaşacak bir askeri duruş ve harekete ulaştırmalıyız. Bu bakımdan Kuzey'i, Türkiye'yi daha etkili bir mücadele alanı haline getireceğiz. Serhildanın yetmediği yerde, onu güçlendirmek için, onun önündeki engelleri aşmak için silahlı savunmayı da uygulayacağız. Önderlikle böyle bir bütünleşme, O'nu sahiplenme durumunu geliştireceğiz. Bu, eskisi gibi bir savaş olmayacak kuşkusuz, ama gerektiğinde de silahlı savunmayla mevcut çizgimizi hayata geçir-

mekten geri durmayacağız. Bir yöntem olarak, mücadele biçimi olarak serhildana bağlı olup onu geliştirme, onun önünü açma temelinde silahlı savunma da önemlidir. Bunu, Türkiye genelinde yapmamız gerekiyor. Türkiye gericiliğine darbe vuracak, serhildanın önünü açacak eylem biçimlerini de, onun örgütlenmesini de geliştirmemiz gerekiyor. Şehirlerde olur, kırlarda olur; Kürdistan'da olur, Türkiye'de olur; ama en geniş sahalara yayılmış, en etkili darbeleri vuracak bir tarzda bunu yapmamız gerekir. Böyle bir adımı, Kuzey'de giderek atacağız. Kendimizi buna göre örgütleyeceğiz, mevzilenmemizde bunu içeren değişiklikler yapacağız. Fedai eylem tarzını hayata geçireceğiz; bir savaş tarzı olarak, direniş tarzı olarak, gericiliğe daha fazla darbe vuran bir tarz olarak, onun en zayıf olduğu, etkinin en güçlü olduğu yerde yapacağız. Önderliği sahiplenmeye ve savunmaya gerilla da bu temelde katılım gösterecek, bunu yapacak ki bu çizginin gerillası olabilsin.

Güney'de de, benzer durumda planlama ve mevzilenmemizde değişiklik yapmamız gereklidir. Dar üs alanlarını savunmaktan, Güney halkını, Güney toprağını savunan, koruyan bir çizgiye kendimizi ulaştırmamız lazım. Kürdistan topraklarına ABD ordusu, Türk ordusu, İngiliz ordusu, Fransız ordusu, İran ordusu elini sallayarak giriyor; herhalde o kadar sahipsiz değil. Burada Kürt halkı ya-

geciliğe, işbirlikçiliğe, ihanete özgürlük oluyor; halka değil.

Halkın özgürlüğünün savunucusu olmamız gerekiyor. Özgürlük ve demokrasi mücadelesi veriyorsak, Güney'deki duruşumuz tümünden değişmeli. Güney'in her tarafına yayılacağız. İşgalciliğe rahat yüzü vermeyeceğiz. İşgale karşı "Halkı ve Ülkeyi Savunma Kampanyası," direnişi geliştireceğiz. Meşru savunmanın güncel tanımı bu oluyor. Halk, savaş altında zorlanacak; halkı savunacak, koruyacak bir mevzilenmeyi ortaya çıkartmamız gerekiyor. Sadece kendimizi savunma anlayışı ile hareket edemeyiz. Meşru savunma bölgelerimiz artık bu dağlar olmaktan çıkmıştır; Botan, Zağros dahil bütün Güney, meşru savunma alanı oluyor.

Önderlik, "**KADEK örgütlenmesi, Ortadoğu örgütüdür**" dedi. KADEK'i, Ortadoğu'nun özgürlük ve demokrasi öncüsü olarak tanımladı. Bütün dünya, Ortadoğu'nun kalbi üzerinde, Bağdat üzerinde mücadele ederken, bizim ondan çok uzak durmamamız lazım. Öyle durduk mu, kendi kendimizi tanımlama gerçekliğimizle çelişmiş oluruz. Bunları yapma gücümüz ne kadar var? En büyük güç bizdedir, en fazla biz yapabiliriz. Unutmayalım ki, Ortadoğu'da başlayan bu mücadeleyi ordular kazanamayacaklar. Teknik güç de kazanamayacaktır; ne ABD'nin tekniği, ne Türkiye'nin asker sayısı burada tayin edi-

lanacak çıkarmak istiyor, onu öngörüyor.

Bu mücadeleyi, inançlı ve örgütlü olan güçler kazanacaklar. Kimin inancı ve örgütlülüğü güçlüyse, o sonuç alacaktır. Ne teknik güç, ne asker sayısı sonucu belirlemeyecek. Belirleyici olan inanç, örgütlülük ve tarzdır. İnanç, kendini feda etmeye hazır olmak; niçin savaştığını bilmek, o amaç için kendini vermeye hazır olmak demektir. Bu konuda bizden üstün bir güç var mı? Örgüt, insanların birbiriyle uyumu, ortak bir amacı gerçekleştirmek için ölümüne birlikte hareket etmesidir. Böyle bir örgütlülüğü bizden daha güçlü yaratan olabilir mi? Türkiye'nin de, ABD'nin de örgütlü eylem güçleri zayıftır; birbirlerine kenetlenmeleri yoktur. Çünkü bilinçli değildiler, kendilerini feda etmeye hazır değildiler. Dolayısıyla güçlü değiller. Güçlü olan biziz.

Gerilla bir örgüt, bilinç yaşam, inanç olayıdır

Kimse, büyük ordularla istilaya kalkarak, hava bombardımanıya sonuç alınacağına inanmıyor. Saddam Hüseyin de "burası Afganistan değildir" dedi. ABD de öyle bir tarzla sonuca gidemeyeceği kaygısını açıkça itiraf ediyor. Geriye, onu aşmak için gerillalaşmak kalıyor. Küçük birimlerle, gizli hareketlerle, baskınlarla sonuç almayı öngörüyorlar. Gerilla, sadece bir tarz değildir. Gerilla, bir örgüt olayıdır; gerilla bir bilinç olayı-

dır; gerilla, bir yaşam gerçeğidir; gerilla, bir inanç olayıdır. Alaylarını, tugaylarını, taburlarını takımlar haline getirebilirler, gerilla mangalarına dönüştürebilirler, "rambo timleri" kurabilirler, ama bu gerilla oldukları anlamına gelmez. Onların, bunları verme güçleri yok. Sadece sayıyı azaltmak ve ona göre silahlandırmak gerilla olmayı ifade etmiyor.

Önderlik, 1 Eylül sürecini başlatırken, boşuna "bu sürecin militanı fedailiktir" demedi. Fedailiği tereddütsüz, eksiksiz bir hale getirmeliyiz. Endişemiz, kaygımız, bireyciliğimiz, kendimize göre hesabımız bitmeli artık, bunların bir belirtisi bile kalmamalı. Bunlarla bu çizgiye katılamaz. Öyle diyenler çizgiden, Önderlikten kopukurlar. Öyle olduktan sonra dönüp bir de "bu kadar bağlıyız, Önderliği şu kadar seviyoruz, savunuyoruz" dememeliler. O, kendini aldatma oluyor. Gerçekten öyleysen, pürüzsüz ve eksiksiz fedai çizgisine gireceksin. Kendini tümüyle amaca kilitleyeceksin. Kendini eğiteceksin, bilincini geliştireceksin. Ne yapıldığını, nasıl yapıldığını anlayacaksın.

Ekim Devrimi nasıl yapıldı, kaç kişi yaptı? Herkes halkın ayaklandığını sandı. Ekim Devrimi'ni beş kişilik bir tim yaptı. 20. yüzyılda, yüzyıl boyunca dünyayı sarsan o büyük devrimin yaratıcısı beş kişilik bir timdi; ama gözüktekti, cüretkardı, girişkendi, iddialıydı; gücü vardı, inancı vardı, bir şeyler yaratacağına inanıyordu. Yarata-mazsa da, geride kalmayı kabul etmiyordu. O cüret, işte o büyük devrimi yarattı. Önümüzdeki dönemde Güney'de, Irak'ta

bir sürü şehir, kasaba devrimi gerçekleşebilir. İktidar her gün birkaç sefer el de değiştirebilir. Çok büyük askerler getirirler, her tarafı denetim altına alırlar sanmamak lazım. O askerler korkudan tiril tiril titreyecekler, onları korumak için yeni askerler gerekecek.

İşbirlikçilerin KDP ile YNK'nin rolü burada ortaya çıkıyor. Onlar da kendilerini burada daha iyi pazarlarlar. Para kazanmaya hazırlanıyorlar zaten. Kendilerine yaşam alanının açıldığını söylüyorlar. Bu ortam, Özgürlük mücadelesi için de elverişli bir durumdur. Özgürlük mücadelesini geliştirmek, ulusal özgürlüğü, demokrasiyi, toplumsal özgürlüğü geliştirmek için ortam sonuna kadar açılacak. Mücadeleci bir duruş büyük destek görecektir; Kürt halkının desteğini görecektir. İşbirlikçilik bu biçimde iyice tecrit edilecektir.

Her şeyden önce Güney'de kadınlar büyük destek verecek. PÇDK hep topluyor, kongreler yapıyor; Güney devriminin, bir Kadın devrimi olarak geliştirilebileceğini söylüyorlar. Kadın devrimi böyle gelişecek. Namuslu ve dürüst bütün insanlar büyük destek verecekler. İşbirlikçilik ile yurtseverlik, herkesin görebileceği şekilde ayrışacak. O zaman PÇDK etkinliği, gerçek yurtsever hareket, gerçek özgürlük ve demokrasi hareketi olarak haktan büyük destek görecektir. Kadınları, gençleri, halk güçlerini örgütleyecek. Halkın yeni yönetimi, gerçek yönetimi ortaya çıkacak; meşru savunma budur.

Güney'de bu yönlü bir mücadeleyi oturtmamız bile, Kuzey'de ve Türkiye'de yeni devrimler yapma sürecini başlatacak. Güney'e böyle bir gerilla savaşı düzeyini oturtursak, bu, Kuzey'de halk ayaklanması, Türkiye'de demokratik devrimin gerçekleşmesi demektir. Yeni Ortadoğu, böyle mücadelelerle, bu tür değişiklikleri yaratarak gerçekleşecek. ABD'nin istekleriyle değil de, halkın bu temelde gelişecek devrimci demokratik eylemiyle, serhildanıyla, ayaklanmasıyla gerçekleşecek. Süreç, böyle bir süreç. Doğru anlamalı, doğru sonuçlar çıkartmalıyız. Temelsiz bir hayalcilik içerisinde olmamalıyız, ama geleceği de derinlikli görebilmeliyiz. Hayalci olmayacağız diye kendimizi çok geri, çok dar, çok pasif bir konuma çekmemeliyiz. Yönetimimizin, halk hareketinde, kitle çalışmalarında oportünist tutumlar derken, kast ettiği durum budur. Gerilla da kendini öyle geri duruma çekerse, kendini oportünist çizgiye çekmiş olur. Büyük ve güçlü özgürlük hayalleri güderse, onu gerçekleştirmek için oldukça cüretkar, girişken, örgütlü bir davranış gösterirse, yeni dönemin zaferini yaratabilir. Sadece Kürdistan'da özgürlüğü, demokrasiyi geliştiren bir savunma kuvveti değil de, Ortadoğu halklarının özgür demokratik geleceğini savunan bir kuvvet haline gelir. Ortadoğu halklarının savunma kuvveti olur.

Önderlik böylesi dönemlerde hep şunu söyledi: "**Hedefi büyük olanın çabası da büyük olur.**" Yeni çalışmalar yürütebilmek için böyle bir mücadele süreci içerisinde herkes kendini pratikleştirebilir, Önderlikle, şehitlerle bütünleşebilir; böylece tarih karşısında görevlerini yerine getirmenin imkânını yakalayabilir. Her kadro, halkımızın her bir ferdi böyle bir mücadele içerisinde, yaptıkları hazırlığı pratikleştirmelidirler. Böyle bir mücadeleyle kendilerini düşünce ve pratik olarak geliştirmeli, yeteneklerini ortaya koymalıdır. Kendilerini, olay ve olguları iyi gören, iyi anlayan özgürlük savaşçıları haline getirmelidirler. Böyle bir sürece tümüyle giriyoruz. Bundan böyle herhangi bir geri tutum, zayıf durum söz konusu olamaz. Anlamayanlara anlatalım, sürecin gerçeğini göremeyenleri görür hale getirelim, zayıf olanlara güçlenmesi için yardımcı olalım, eğitilmelerine, örgütlenmelerine yardım edelim. Kendimizi, bu dönemin oldukça etkili, başarılı, zaferler kazanan militanı haline getirmek için elimizden gelen her şeyi yapalım. Bütün yoldaşlarımızı ve halkımızı böyle bir güçlenme içine çekmek için elimizden gelen bütün desteği verelim. Bu temelde yeni mücadele sürecinde yoldaşlara ve halkımıza başarılar diliyoruz.

DAĞLARDA HERKESE YER VAR

Yılbaşının en temel özelliği çok fazla barış temennilerinde bulunulması oluyor. Ortadoğu üzerinde savaş olasılığı arttıkça, hemen herkesin bu savaş ihtimaliyle ilişkili olma durumu arttıkça, barış temennileri daha da çoğalmaya başlıyor. Çünkü savaş, gelip kapiya dayanmıştır. Aslında değişik yöntemlerle yaşanıyor da. Mevcut durumda, bunun daha şiddetli, daha yoğun olma durumu tartışılıyor. 2002 yılının 2003 yılına devrettiği gerçeklik budur. 11 Eylül saldırıları ve ardından gelişen Afganistan'daki savaş, Irak ve Ortadoğu üzerinde de yoğun bir askeri ve siyasi mücadeleyi gündeme koydu. Bölge üzerinde geliştirilen ekonomik mücadeleden sonra yoğun bir askeri mücadeleye girildi. Geline aşamada Irak ve Ortadoğu üzerinde bir savaşın olup olmayacağından çok, bunun ne zaman ve hangi yöntemlerle gelişeceği tartışılmaya başlandı. Hatta bunun için takvimler de belirlenmeye çalışıldı. Bu anlamda 2002 yılı savaş gerginliği ile dopdolu geçti. Bu gerginlik hemen herkesi de içine aldı. Bu konuda yoğun bir propaganda savaşı yaşandı. Siyasal mücadele çok yoğun ve şiddetli oldu. Bununla, bir yandan savaş önündeki engeller aşılmaya çalışılırken, diğer yandan bazı sorunların çözüm arayışı sürdü. Fakat gelinen nokta, çözümün sağlanamadığı yönündedir.

Savaş ihtimalinin artması, mevcut güçlerin yaşanan sorunlara siyasi mücadeleyle çözüm bulamamasından kaynaklanıyor. Siyaset, çözüm için yetersiz mi? Öyle demek doğru değil. Fakat mevcut güçlerin siyasi duruşları, çizgileri, dolayısıyla çözüm arayışları Ortadoğu'daki sorunları çözmeye yetmemektedir. Bunun yanında çözüm üretecek siyasal güçler de kendi siyasi çizgilerini pratikleştirecek güce ulaşamamışlardır. Siyasetin çözümsüzlüğü ve savaş ihtimalinin artması buradan kaynaklanıyor. Buna bağlı olarak yıl boyunca yürütülen siyasal mücadele, savaş önündeki birçok engeli de ortadan kaldırmış bulunuyor. ABD seçimleri, Türkiye'deki 3 Kasım seçimleri, ABD'nin Avrupa ve Rusya ile ilişkileri, Rusya'da yaşanan olaylar, yine ABD'nin Ortadoğu üzerinde yürüttüğü siyasi, diplomatik çalışmalar, ABD müdahalesi önündeki engellerin önemli bir kısmını gidermiş bulunuyor. Engeller tümünden aşıldı mı? Hayır; o tamamen gerçekleşmiş değil. Hala, ABD'nin Irak'a askeri müdahalesi önünde engel oluşturan güçler var ve mücadele bu temelde sür-

yor. 2002 yılında bir savaş gerginliği yaşandı, fakat savaşa izin verilmediyse bu, savaş önünde engel olan güçlerden kaynaklanıyor. ABD'nin siyasi ve askeri düzeyi, bir askeri müdahalede bulunmaya yetmedi.

2003 yılı büyük mücadele yılı olacaktır

2003 yılında da bu durum devam edebilir mi? Kuşkusuz bir mücadele var ve bu hala devam ediyor. Fakat birçok engel aşılmış, ABD, askeri müdahale için önemli avantajlar yakalamış durumda. Dolayısıyla bunları değerlendirmek istiyor. Bu avantajları, özellikle de Türkiye'deki gelişmeleri, Irak'ta bir yönetim değişikliğini sağlamak için değerlendirebilmek istiyor; bunu, kendisi için önemli ve kaybedilmemesi gereken imkanlar olarak değerlendiriyor. Bazı aydınlarla göre ABD'nin iç yapısı, ABD ekonomisinin durumu bir savaşı gerektiriyor. Saddam Hüseyin'e karşı olmaktan, Ortadoğu'da etkinlik kurmaktan da öteye, ABD ekonomisinin içinde bulunduğu krizin ancak bir savaşa aşılabileceği düşüncesinden hareketle ABD'nin bir askeri müdahaleye mahkum olduğu söyleniyor. Bütün bunlar, 2002'ye göre bu yılı savaşa, askeri çatışmalara daha yakın bir yıl haline getiriyor. Yılbaşı temennilerinde barışın bu kadar işlenmesinin temel nedeni elbette bu oluyor. Savaş ihtimali, askeri hazırlıklar, yaşanan yoğun siyasi mücadele dikkate alınırsa, 2003 yılının büyük bir mücadele yılı olacağı kesin görünüyor. Yeni yılın temel özelliği, büyük bir mücadele yılı olacağıdır. Bu mücadele askeri çatışma biçiminde mi olur, yoksa yoğun siyasi ve kitlesel mücadelelerle mi geçer? Bu konuda net bir şey söylenmese, askeri çatışma ihtimali çok artmış bulunsa da, esas olanın bir mücadele yılı olacağıdır.

Körfez Savaşı başladığında Saddam Hüseyin, ABD-Irak çatışmasını, "savaşların anası" olarak tanımlamıştı. Bu savaş, uluslararası düzeyde sistem değişikliğinin başlangıcı olması itibarıyla bir dünya savaşı kadar da rol oynadı. Yabana atılır bir değerlendirme değildi o. Savaş, Sovyet blokunun çözümlüğünü hızlandırdı. Fakat asıl olarak Sovyetler Birliği'nin varolup olmadığını denedi. Yaşam gücünü kaybetmiş, yaşam damarları kopmuş, bir enkaz haline gelmiş rejim, bu deneme ardından çözüldü ve çöktü. Doğu bloku denen sistem, Körfez Savaşı

ardından, geçen on yıl içerisinde çözüldü, değişim yaşadı, yeniden yapılanmaya uğradı. 20. yüzyılın uluslararası sistemi, böylece Doğu yakasıyla tamamen değişmiş oldu.

Kapitalist uygarlık çağında, dünyanın bir sistem içine alındığı günümüzde uluslararası sistemler, dünya savaşlarıyla oluşuyor. I. Dünya Savaşı, böyle bir sistem oluşumuna yol açtı. Daha önceki tarihi süreçte de genel uygarlık sistemi, uygarlığın en büyük güçleri arasındaki hesaplaşmalarla belirleniyordu. Kapitalist çağda da aynı kural bu biçimde sürdü. Nükleer savaş gerginliği ortamında yeni bir savaşa giremeyen dünya, ABD-Sovyet çatışması temelinde ve Körfez Savaşı ardından bir uluslararası değişim sürecine girmiş oldu. Burada Körfez Savaşı, bir dünya savaşıymış gibi, I. Dünya Savaşı'na benzer bir rol oynadı.

Bu değişim süreci 11 Eylül olayları ile yeni bir düzey kazandı. 11 Eylül, Körfez Savaşı'nın siyasi bakımdan bir devamı oluyor. Güçleri farklı da olsa, çok değişik yöntemler de uygulanmış olsa, siyasi bakımdan uluslararası sistemi değiştirmek itibarıyla bir dünya savaşının parçası gibi oldu. Nitekim ABD, 11 Eylül ardından "III. Dünya Savaşı"nın başladığını ilan etti. Geçen on yılda Doğu blokundaki değişimin bir benzeri, 11 Eylül ile birlikte Batı sistemi içerisinde de başladı. Bu bakımdan büyük mücadele süreci, zaten '90'lardan bu yana yaşanıyor.

2003 yılı, uluslararası sistemi değiştiren mücadeleler açısından tayin edici, önemli çatışmaları içerecek, yine önemli sonuçlar ortaya çıkartacak bir yıl olacağına benziyor. Değişik güçler arasında yaşanan mücadelelerin, 2002 yılı boyunca yapılan hazırlıkların ulaştığı sonuç ve 2003 yılına devrettikleri bunlar oluyor. Buradan hareketle 2003 yılının büyük mücadele yılı olacağını söylüyoruz. Bu mücadele çok şiddetli bir çatışma biçiminde de olabilir. Bu olasılık güçlü bir biçimde var ve buna göre de hazırlıklar yapılıyor. Dolayısıyla yeni yıl, bir savaş yılı olmaya da aday. Savaş, insanlığı tehdit edici olduğu için, yeni yılın savaşı geçmesi temennileri, birçok çevrenin tutumu oluyor. Savaş ihtimalini ortadan kaldıramayan, savaş olasılığını engelleyemeyen, yürütülen savaş hazırlıkları karşısında ancak seyirci kalan güçler, en azından temennilerle kendilerini rahatlatmaya, bir moral düzey kazanmaya çalışıyorlar.

ABD kendisini savaşa egemen kılmak istiyor

2003 yılındaki mücadelenin görünen yönleriyle temel özellikleri neler olacak? Birincisi, 11 Eylül sürecinin yol açtığı bir mücadele olacağıdır. Buradan bakarsak, bir sistem içi mücadeleden varolduğunu görüyoruz. Sorunlarının kendi iç gelişmelerinden kaynaklanan Batı'nın, insanlığın sorunlarına çözüm bulamaması karşısında içine girdiği gelişme düzeyini ifade ediyor olmasıdır. Dolayısıyla bu mücadele, ABD öncülüğündeki Batı sisteminin, insanlığın sorunlarına çözüm bulamaması karşısında değişmesi, sorunların çözümünü önünde engel olmaktan çıkacak bir değişimi, dönüşümü esas alan, onu öngören, orayı hedefleyen bir mücadele olması oluyor.

2003 yılının ikinci temel özelliği, yıla damgasını vuracak olan mücadelenin karmaşıklığıdır. Bazılarının gördüğü ya da göstermek istediği gibi yalnızca iki güç arasında bir mücadele yoktur. ABD öyle göstermek istiyor. Irak yönetiminin yaklaşımı da belli ölçüde böyle. ABD, terörizm adıyla bir düşman tanımlı yapmış, kendisiyle terörizm arasında bir savaşın varolduğunu söylüyor ve terörizme kendisi karar veriyor. Dolayısıyla, istemedikleri kendi karşısında, istedikleri ise kendi yanında oluyor. Dünyanın geri kalan kısımları, bu yönlü bir ikili duruşa hapsedilmek isteniyor. Böyle bir duruş, 20. yüzyıl sistemi içerisindeki bir duruş oluyor, oradan kalan bir alışkanlıktır. Siyasi ve askeri güçler 20. yüzyılda böyle yaptılar. Böyle mücadele etmek, savaşmak daha kolay oluyordu. Sovyet-ABD bloklaşması buna izin veriyordu. Fakat o sistem şimdi geçerli değil, değişiyor. Eskiden kalan güçler, eski alışkanlıkları olduğu gibi yeni sürece taşımak istiyorlar. O, değişmemenin, değişime karşı direncin bu biçimde ortaya çıkması oluyor. Eski duruşu ve yöntemi olduğu gibi devam ettirerek, aslında mücadelenin bir değişim mücadelesi değil de, iki güçten birinin haklı çıkacağı, egemen olacağı bir duruma düşürmek istiyorlar. Bu yanlış ve böyle olmasını isteyenlerin düşünceleridir. Fakat Irak üzerindeki mücadele bununla sınırlı değildir. Yani iki güç değil, çok değişik güçler vardır. Bu, sadece Irak üzerinde bir egemenlik mücadelesi de değildir. Bir Ortadoğu mücadelesi, yeni uluslararası sistem yaratma mücadelesidir. Dolayısıyla dünya-

nın bütün güçlerini ilgilendiren bir mücadeledir. Herkes bu mücadele içerisinde şu ya bu oranda, tarzda yer alıyor. Bu bakımdan birçok gücün içinde yer aldığı, karmaşık bir mücadeledir. Böyle görmek ve değerlendirmek gerekiyor.

Yeni yılın üçüncü temel özelliği, ABD'nin yaklaşımlarına yöneliktir. Bazılarının sandığı gibi Irak'ta yaratılmak istenen çatışma, ABD'nin yeni dünya düzeni kurma göstergesi olmuyor. Mevcut Irak çatışması, Batı sisteminin, özellikle de ABD öncülüğünün artık işleri eskisi gibi götürememesi sonucunda, onun değişim zorunluluğu olarak ortaya çıkıyor. Kuşkusuz ABD, olursa bir savaşa kendini egemen kılmak istiyor. Sovyetlerin çözülüş sürecinde gündemleştirdiği, ABD İmparatorluğu diyebileceğimiz yeni dünya düzeni oluşturma hayallerini güdüyor. Ama ABD, geçen on yılda belli bir etkinlik sağlamış olsa da, 20. yüzyılın ikinci yarısındaki etkinliğini aşmış değil. Özellikle de 11 Eylül süreci karşısında, mevcut siyasetiyle ilerleyen bir güç değil. ABD, Sovyetler Birliği'ne karşı bütün Batı'yı, Avrupa'yı kayıtsız şartsız arkasına aldığı zaman liderdi, dünyanın en büyük gücüyü. Sovyetler Birliği karşısında olan herkes, kendisine sözsüz itaat ediyordu. Mevcut durumda ise, Sovyetler Birliği karşısında ayakta tuttuğu sistem, kendi içi çelişki ve çatışmasını yaşıyor. 11 Eylül süreci, böyle bir çatışma süreci oluyor. Burada, gelişen, güçlenen bir ABD öncülüğü ve ona dayalı bir sistemin oluşmasından ziyade, daha önce oluşmuş olan sistemin çözülmesinden, değişmesinden söz etmek gerekir. Bu, ABD'nin zayıf düşüğünü gösteriyor. Nitekim 2002 yılı bunu çok net gösterdi. Avrupa, –Hitler rejimini saymazsak– I. Dünya Savaşı'ndan bu yana ABD'ye ilk defa bu düzeyde tavır alıyor. Bu tavır alış, Türkiye'nin AB'ye giriş sürecinde daha da net açığa çıktı.

Avrupa Türkiye'yi, ABD'nin 'truva atı' olarak gördü. Ve açıkça "ABD truva atını birliğimiz içinde görmek istemiyoruz" dedi. Bundan on beş yıl önce Avrupa'dan böyle bir sesin duyulması mümkün müydü? Avrupa, kendi kararını aldı, ABD karşısında bir güç olduğunu ortaya koydu. Nitekim Rusya ile ilişkileri, en son Almanya'nın Çin ile ilişkileri, böyle bir süreç ardından bu durumu net gösteriyor. Avrupa, İngiltere dışında, kendi içinde bir sistem oluyor. Mevcut durumda Avrupa sistemi, Sovyetler'e karşı ABD'nin şemsiyesi altına giren

“Savaş ihtimalinin artması, mevcut güçlerin yaşanan sorunlara siyasi mücadeleyle çözüm bulamamasından kaynaklanıyor. Siyaset, çözüm için yetersiz mi? Tabii ki öyle değil. Fakat mevcut güçlerin duruşları, çizgileri, dolayısıyla çözüm arayışları Ortadoğu'daki sorunları çözmeye yetmemektedir. Bunun yanında çözüm üretecek siyasal güçler de kendi siyasi çizgilerini pratikleştirecek güce ulaşamamışlardır.”

“11 Eylül, Körfez Savaşı'nın siyasi bakımdan bir devamı oluyor. Güçleri farklı da olsa, çok değişik yöntemler uygulanmış da olsa, siyasi bakımdan uluslararası sistemi değiştirmek itibarıyla bir dünya savaşının parçası gibi oldu. Geçen on yılda Doğu blokundaki değişimin bir benzeri, 11 Eylül ile birlikte Batı sistemi içerisinde de başladı. Bu bakımdan büyük mücadele süreci, zaten '90'lardan bu yana yaşanıyor.”

“Türkiye, yeni bir iç mücadele sürecine girdi. Artık eski statüko aşıldı ve onu geri getirmek mümkün değildir. Dolayısıyla statükoculuk ile değişim arasındaki mücadele aşılmıştır. Bu noktada sonuç alan değişim güçleri oldu. Türkiye, durdurulamaz bir biçimde değişim süreci içerisine girdi. Değişim nasıl olacak, bunu kim sağlayacak, hangi yönde işleyecek? Türkiye, işte böyle bir mücadele süreci içine girmiş oluyor.”

“Türkiye’deki değişim, sadece Türkiye’nin değil, Ortadoğu’da da artık eski statükonun aşılmasını başlatmış oluyor. Ortadoğu’da, statükoculuğu tutan güç Türkiye idi. Türkiye’de çözüm olmadan, değişim başlamadan, Ortadoğu’nun hiçbir ülkesinde siyasi değişiklik olamazdı. Dolayısıyla Ortadoğu’da bir değişiklik olabilmesi için, Türkiye’deki engelin kalkması, bunun önünün açılması gerekiyordu, bu sağlanmıştır.”

bir sistem değildir. O konumdan çıkmış durumdadır. Batı sisteminin çözülüşü budur aslında. Sovyetler Birliği karşısında oluşan Batı sistemi, 11 Eylül’den bu yana geçen bir buçuk yıllık süreç içerisinde aşılmıştır. Süreç, bunun daha da gelişmesi yönünde işliyor. Sadece AB’nin aşılması da değil; Yeltsin döneminin Rusyası ile, Putin döneminin Rusyası da birbirinden çok farklı. Geçmişte Rusya’nın, şurada veya burada ufak bir baskı hareketi, başta ABD olmak üzere, Avrupa’dan şiddetli tepki alırdı. Sovyetler Birliği o tepkilerle yıkıldı aslında. 2002 yılının sonunda yaşanan olaylarda mevcut yönetim, hiç kabul edilmeyecek yöntemlerle beş yüzden fazla insanı katletti; kimsenin gıkı bile çıkmadı. Rusya’ya karşı bir eylem oldu, kırk kişi öldürüldü; başta ABD olmak üzere herkes kınadı. Bu, yeni Rusya’nın uluslararası alandaki gücünü, etkinliğini, değişik güçlerin Rusya’ya ne denli muhtaç olduğunu ve Rusya ile ne tür ilişkiler içinde olduklarını gösteriyor.

Kısaca ABD’nin güçlendiği, tek güç olduğu ve her yere istediği gibi bir düzen vereceği, Irak’ı ve Ortadoğu’yu da sihirli bir el gibi düzenleyeceği görüşü doğru değildir. Tersine ABD, askeri güç olarak Ortadoğu’ya girebilir, ama çıkıp çıkamayacağı, nasıl çıkacağı belli değil. Sürecin genel karakterine, 11 Eylül olaylarının sistem içi bir çatışma olduğu gerçeğine baktarsak, ABD’nin tek güç olacağı değil de, geçmişte olduğu süper güç konumundan geriye düşeceği görülüyor. Bu bakımdan Irak’a yapılacak bir askeri müdahalenin, ABD’nin ne kadar çıkarına olup olmadığı da tartışmalıdır. Zaten ABD yönetimi içerisindeki herkesin böyle bir savaşı destekliyor da değil. ABD, böyle bir savaşa iç ve dış bazı çevreler tarafından biraz da sürükleniyor gibi. Bazı savaş rantçıları sonuç almak istiyorlar. Bazıları da ABD’yi çıkmaza sokmak istiyorlar. Biz şunu söyleyebiliriz: İster bir askeri çatışma olsun, ister olmasın, Irak ile Ortadoğu üzerindeki mücadele ABD’yi daha ileriye götürmeyecek, geriletecektir. Bir ABD imparatorluğunu, tek bir gücün dünyayı yönetmesini geliştirmeyecek, tersine, geçmişte bu düzeyde olan gelişmeler tasfiye olacaktır. Sovyetler Birliği sisteminin doğu ucu nasıl tasfiye olduysa, ABD etkinliğindeki sistemin batı ucu da böyle tasfiye olacaktır. Yeni uluslararası sistem, bir veya iki gücün dünya egemenliği olarak değil de, daha demokratik, daha paylaşımcı, daha çok gücün içinde yer aldığı bir sistem olacaktır. Irak müdahalesiyle gerçekleştirilmek istenen Ortadoğu üzerindeki mücadele, tümüyle yeni bir sistem mücadelesidir. Zaten I. Dünya Savaşı’yla oluşan dünya sistemi de, Irak’ın ve Ortadoğu’nun paylaşımı üzerinden şekillenmişti. Şimdi oluşacak değişim üzerinden de yeni bir sistem şekillenecek, onun mücadelesi veriliyor.

Belirtilenlerle bağlantılı olarak yeni yılın dördüncü temel özelliği, mücadelenin bir anda bitmeyeceği, eski sistemi aşma, yeni bir sistemi kurma mücadelesi olduğu için, bunun belli bir süre alacağıdır. Doğu bloğunun dağılması nasıl ki on yıl gibi bir zaman aldıysa, Batı’nın değişimi de en azından on yıllık bir mücadele sürecini alacak. ABD, 11 Eylül ardından on beş, yirmi yıllık bir dünya savaşı ilanında bulunmuştu. Son gelişmelerle, Irak’a müdahale için Ortadoğu’ya asker getirirken de üç yıl, beş yıl, hatta on yıllık bir savaşın, bir askeri hareketin öngörüldüğü basına yansıyor. ABD bile mücadele sürecini böyle el alıyor. Demek ki, belli bir dönemi alacak bir mücadele süreci içerisindeyiz. 2003 yılı, böyle bir mücadele süreci içerisinde önemli sonuçların ortaya çıkacağı, siyasi mücadelenin daha da yoğunlaşacağı, büyük ihtimalle askeri çatışmaların devreye gireceği bir yıl olacağı benziyor. Bu mücadeleler yeni sonuçlar ortaya çıkaracaktır. Bu da, Irak ve Ortadoğu üzerindeki ilerlemenin, yeni sistemin yaratılması yönünde ortaya çıkmasına yol açacak.

Türkiye’deki değişim demokrasi mücadelesinin sonucudur

2003 yılının siyasi olayları bakımından üzerinde durmamız gereken diğer önemli husus, birinci yanla bağlı olmak üzere Türkiye’deki gelişmelerdir. Şu net ortaya çıktı: Türkiye’deki iç siyaset, kendi iç çelişkilerinin bir ürünü olduğu gibi, en az onun kadar dış çelişki ve çatışmaların da bir ürünü oluyor. Bunlar birbirleriyle bağlantılı olarak gelişiyor. Nitekim Ortadoğu’da bir mücadele gerektiğinde, Türkiye’nin iç siyaseti bir değişim yaşadı. Zaten bölgedeki gelişmelere cevap veremeyerek bir tıkanmayı yaşıyordu. Bu temelde yıl ortalarında, tahmin edilmeyen, hiç de beklenmeyen bir biçimde 3 Kasım’da erken seçim yapılarak siyasi yapı değiştirildi. Eski hükümet ve meclis gitti, yerine yenisi geldi. AKP hükümet, CHP muhalefet oldu; iki partili bir meclis ortaya çıktı. Türkiye, belli bir değişimi yaşadı.

3 Kasım seçimleri başlı başına bir olay değil elbette. Ama uzun bir mücadelenin sonuçlarının yansıdığı bir yerdir. Bu bakımdan 3 Kasım seçimlerinin her şeyi değiştirdiğini söylemek doğru değildir. Türkiye siyasetini asıl değiştiren, ’60’ların ortalarından beri yürütülen büyük demokrasi mücadelesidir. Bu mücadelenin, ’70’lerin ortalarından bu yana Kürdistan’da ciddi bir savaş düzeyine yükselmesidir. Bu mücadele oligarşik yapıyı darbeledi, parçaladı. Oligarşik sistemi aşılma noktasına getirdi. Elli yıllık oligarşik düzenin siyasi yapısını, parti ve liderlerini artık iş yapamaz konuma düşürdü. 3 Kasım seçimleri, bu

nun sonucunun alındığı, gerçeğin böyle olduğunun herkese gösterildiği bir yer oldu. Seçimlerin en önemli yanı budur. Kendisi başlı başına bir mücadele değil, ama uzun süre devam eden büyük demokrasi mücadelesinin sonuçlarını gösterdi. O zaman demokratik bir iktidar mı oluştu diye soruluyor. Hayır, demokratik bir iktidar oluşmadı. Demokratik bir iktidar oluşmadıysa, 3 Kasım seçimlerinin yarattığı siyasi değişikliğin demokrasi mücadelesiyle ilişkisi nedir, diye soruyorlar. Bunu, daha çok da demokratik cephede yer alan çevreler soruyor. Zaten bu sonucun ortaya çıkmasının sorumluları onlardır. Anladıkları, bu sonucun ortaya çıkmasına fırsat vermelerinden anlaşıyor. Dolayısıyla şimdi de neden bu sonucun çıktığını anlamıyorlar, anlamak istemiyorlar aslında. Çünkü özeleştirme vermeleri gerekiyor.

Otuz beş yıllık büyük, ağır bedeller ödenen mücadelenin sonucu derlenememiş, başkalarına kaptırılmıştır. Burada ciddi bir sorumluluk duygusuyla özeleştiril bir yaklaşım içerisinde olmak gerekirken, bazı çevreler hiçbir şeyin değişmediğini dile getiriyorlar. Bu yanlıştır. Çok şey değişti de, yerine getirilmeyen görevler var. Bu görevleri yerine getiremeyenler, artık sorumluluklarının bilincine ulaşmalıdırlar. Aslında makul olan, gerçekleşmesi gereken sol demokratik bir iktidardır. Yürütülen mücadele, Türkiye’deki siyasi değişimi bu noktaya getirmiştir. Mücadeleyi sol güçler, demokratik güçler yürütmüşlerdir. Sağın birçok akımı oligarşinin siyasi iktidarı olarak hükümet olmuş, hüküm icra etmişti, aslında aşılmışlardı. Dolayısıyla süreç doğru anlaşılrsa, gerekli siyasi örgütsel çalışmalar yürütülseydi, bugün sol demokratik bir iktidar olacaktı. Bunu yapamayan, sol demokratik güçlerin kendileridir aslında. AKP ve CHP, onların zayıflıklarını değerlendirdi. Bu iki güç de buna uygun güçlerdi. Özellikle AKP, zaten büyük ölçüde rantçılık üzerinde oluşmuş, geçmiş süreci rantçı olarak sürdürmüş güçlerden oluşuyor. Eskinin aşıldığını, onların aşılmasını sağlayan yeni güçlerin ise zayıf olduğunu, yarattıkları sonucu göremediklerini, dolayısıyla ortaya çıkan boşluğu gördüler. AKP, buradan doğdu. Bütün partilerden rantçılar bir araya geldiler, boşluktan yararlanarak kendilerini iktidara taşıdılar. İşin gerçeği budur. Fakat böyle oldu diye de bu, 3 Kasım’da bir değişikliğin olmadığı anlamına gelmiyor. 3 Kasım, eski statükonun aşılması yönünde on yıllardır yürütülen mücadelenin kesin sonucunun siyasete taşınması oluyor. Oligarşinin siyasi yapısı aşıldı. Türkiye’nin eski statükocu konumu kırıldı. Türkiye, bir değişim, yeniden yapılanma süreci içerisine alındı. Ama Türkiye’yi değiştirecek, yeni bir Türkiye olarak kuracak, yapılandırarak güçler örgütsüzdüler ve kendilerini örgütleyip iktidara taşıyamadılar.

AKP iktidarı eski ile yeniyi uzlaştırma gücüdür

Türkiye’de değişim ve yeniden yapılanmanın gereklerini yerine getirecek bir iktidar ortaya çıkmadı. Böyle bir durumda boşluğu dolduran AKP, değişim yapacak, yeniden yapılanmayı sağlayacak, oligarşiyi tümden aşacak bir güç değildir. Çok kısmi değişikliklerle daha çok kamuoyunu aldatmaya çalışacaktır. Aşılan sistemi, kısmen değiştirerek yaşatmak isteyecek, ona yeni bir ömür vermek isteyecektir. Türkiye’de ortaya çıkan sonuç bu oldu. Bu şu anlamlara geliyor: Bir; Türkiye, yeni bir iç mücadele sürecine girdi. Artık eski statüko aşıldı ve onu geri getirmek mümkün değildir. Dolayısıyla statükoculuk ile değişim arasındaki mücadele aşılmıştır. Bu noktada sonuç alan değişim güçleri oldu. Türkiye, durdurulamaz bir biçimde değişim süreci içerisine girdi. Değişim nasıl olacak, bunu kim sağlayacak, hangi yönde işleyecek? Türkiye, işte böyle bir mücadele süreci içine girmiş oluyor.

Mevcut siyasi yapı, iç ve dış çıkar çevrelerinin hükümeti Türkiye’de, onların çıkarları doğrultusunda değişiklikler yapacak. Gerçek bir demokratik Türkiye’nin yaratılması için ise, demokratik halk güçlerinin mücadele yürütmesi gerekecek. Bu anlamda iç ve dış çıkar çevreleri doğrultusunda bir Türkiye yaratma hedefini güden güçlerle, halkların demokratik özgür ve kardeşçe yaşamını öngören ve bu temelde köklü demokratik dönüşümü hedefleyen güçler arasında Türkiye’yi yeniden yapılandırma mücadelesi başlamış oluyor. İki; Türkiye’deki bu durum, sadece Türkiye’nin değil, Ortadoğu’da da artık eski statükonun aşılmasını başlatmış oluyor. Ortadoğu’da, statükoculuğu tutan güç Türkiye idi. Türkiye’de çözüm olmadan, değişim başlamadan, Ortadoğu’nun hiçbir ülkesinde siyasi değişiklik olamazdı; nitekim olamadı da. Irak’ta, yine başka yerlerde mücadeleler oldu ama değişiklik olmadı. Dolayısıyla Ortadoğu’da bir değişiklik olabilmesi için, Türkiye’deki engelin kalkması, bunun önünün açılması gerekiyordu, bu sağlanmıştır.

Ortadoğu’daki değişim Irak savaşına bağlıyor. Fakat Irak mücadelesi, aslında bir Türkiye mücadelesidir, bir Ortadoğu mücadelesidir; bir sistem mücadelesidir. Bu, yeni bir sistem yaratmayı ifade ediyor. Bunun sağlanmasında da Türkiye’deki iç mücadele ve gelişmeler belirleyici rol oynuyor. Irak üzerinde mücadelenin yoğunlaşması, 3 Kasım seçimleriyle Türkiye’de ortaya çıkan sonuçlara bağlıdır. Türkiye’de statüko aşılarak değişimin önü açıldığı için Irak’ta siyasi iktidarı değiştirmek mümkün hale gelmiştir. Irak üzerinde mücadele yoğunlaşıyor ve bu devam edecek. Sadece Irak’la sınırlı da kalmayacak, Ortadoğu’nun diğer ülkelerine de yayılacak. Yalnız başına bir Irak sistemi olmayacak.

Irak’taki mücadele, başta Türkiye olmak üzere, Ortadoğu’nun hepsini içine alan yeni bir düzenleme temelinde sonuç bulacak. Burada da Türkiye’nin yaklaşımları, Türkiye’deki değişimin durumu belirleyicidir. 3 Kasım’da ortaya çıkan sonuç, Irak’ta, Ortadoğu’nun diğer alanlarında değişim mücadelesinin önünü açtı. Ama çözümü getirmeye yetmeyecek. Çözümün gerçekleşmesi için Türkiye’de demokratik değişim ve yeniden yapılanmanın sağlanması gerekecek. Demokratik bir Ortadoğu’nun, dolayısıyla demokratik bir uluslararası sistemin oluşması, Türkiye’nin demokratik değişimine bağlıdır. Bunu, herkes böyle gördü. Clinton bile ’99’da, 21. yüzyılda dünyanın, Türkiye’nin alacağı duruma göre şekilleneceğini ifade etti. Bugün yaşanan gerçeklik de budur.

Türkiye yönetimine ilişkin şunu belirtiyoruz: Bu yönetim, bir uzlaşma yönetimi, rantçı bir güç. Çıkarları için dış gericilikle, içte ordu ve devletin kendisiyle uzlaşıyor. Türkiye devletinin asli güçleri ise, biraz maddi çıkar vererek bu güçleri yeni bir kanmış gibi siyasi mücadelede kullanmak istiyorlar. Karşılıklı menfaatin ortaya çıkardığı bir uzlaşma durumu var. Bu anlamda bu iktidarı çok güçlü değişiklikler yapacak, çizgisi, ilkeleri olan, bunları uygulama gücünü sağlayacak bir çerçevede görmemek lazım. Esas olan Türkiye devletinin kendi gerçek yapısıdır.

Türkiye’nin gerçek yapısı ne kadar değişti? Onun daha ileri bir değişime uğratılması nasıl olacak? Bu durumların anlaşılması gerekiyor. Görünen o ki aslında bu iktidar, AKP oluşumu, Türkiye’yi yeniden yapılanmaya uğratacak demokratik güçlerin tasfiyesinde kullanılmaya çalışılıyor. Kısa süreli hükümet pratiğinin sonuçları bunu gösterir durumda. Her ne kadar söylemde değişimin olacağı, yeniden yapılanmanın olacağı, demokratikleşmenin sağlanacağı, sivil toplum örgütleriyle birlikte hareket edileceği söylense de, bütün bunlar büyük ölçüde aldatmaya yöneliktir, değişik çevreleri etkisizleştirmeyi hedefliyor. Gerçekte demokrasi de, özgürlük de kendi çıkarlarını sağlamakla sınırlı oluyor. AKP’nin, Tayip Erdoğan’ın çıkarları, demokrasinin sınırı olarak çiziliyor. Şimdiye kadar ki tutum bu biçimdedir. Ondan öteye gerçek bir demokratik tutum yok. Tersine baskıcı bir tutum var, şiddet tutumu var. Bu, Önderliğe yaklaşımda net olarak ortaya çıkmış durumda.

Demokrat olmanın ölçütü Önderliğe yaklaşımla belirlenir

Şunu unutmayacağız: Türkiye’de artık demokrat olmanın ölçütü Önderliğe yaklaşımla belirleniyor. Devlet Bahçeli “hep Abdullah Öcalan’ı soruyorlar, kimse bizi sormuyor” diyordu. Sen iktidarsın, seni kim soracak? Elbetteki demokrasinin ölçütü, sınırları olarak muhalefete yaklaşım

görülebilecek. Bundan daha doğal ne olabilir? Bu bakımdan Önderliğe karşı yaklaşım, Türkiye'de ne kadar demokrat olup olunmadığının, Türkiye'nin demokratikleşmesinin ne kadar istenip istenmediğinin temel ölçütüdür. Başka doğru bir ölçüt yoktur. Bu hükümet, Önderlik üzerinde bir baskı, sınırlandırma, tecridi ağırlaştırma süreci geliştirdi. Her şeyin bu hükümetten kaynaklanmadığı söylenebilir. Olabilir, ama Türkiye'de yaşanan her şeyin sorumlusu bu hükümettir. Hükümet olmak, yaşanan siyasetin sorumluluğunu üstlenmek anlamına geliyor. Bu bakımdan Tayip Erdoğan'ın başbakan olması için harcadığı çabaya, demokratik bir çaba diyemeyiz. Ne kadar demokrat olunup olunmadığını ölçmek için Başkan Apo'ya yaklaşıma bakarız. Buradan baktığımızda oldukça çıkarıcı, iki yüzlü, rantçı bir yaklaşımın olduğunu görüyoruz. Bu iktidarın Türkiye'yi köklü demokratik değişime uğratmak bir yana, kısmi değişiklikler bile yapamayacağı ortaya çıktı. Kendini oldukça şoven, baskıcı yaklaşımlara dayandırarak yaşatmak, iktidarını buna dayanarak uzatmak istiyor. Önderliğe

ne göre oluşturulmuş, hazırlanmış bir siyasi yapı oluyor. Bu durum Türkiye'de biraz teşhir edildi. Bundan kaygı ve endişe duydular. Yılbaşının ön gününde bütün basını toplayarak yanlış değerlendirildiğini söylemeye çalıştılar. Bir söz vardı, "ateş olmayan yerden duman çıkmaz" diye. Eğer yanlış idiyse, bu kadar kaygıya ne gerek var? Yanlıştan öte, toplumun duyarlı kesimleri, demokratik halk güçleri, hükümetin ve muhalefetin Türkiye'yi bir serüvene sürüklemeye tutumunu gördüler, bunu açığa çıkardılar. Herkes yaşamını sokakta bulmuş değil. Elbette kendi yaşamını düşünüyor, anlamaya çalışıyor. Onun barış içerisinde sürmesini istiyor. Bu nedenle hükümetin mevcut yaklaşımlarını, kendi yaşamları için tehdit edici gördüler. Bunu teşhir ettiler; bu teşhir Türkiye kamuoyunda etkili oldu. Bu sonuç, aslında Türkiye toplumunun yaklaşımını da gösteriyor. Hükümet bunun karşısında zorlandı. Bu teşhiri önlemek için, aldatıcı girişimlerini basın aracılığıyla geliştirmeye çalışıyor. Bu da, hükümetin genel rolüne uygun bir tutum oluyor.

ma ve kabul ettirme çabaları var. Bu oyunu bozmamız lazım. Bunların Kürdistan üzerindeki etkinlikleri çok azdır, sınırlıdır. Kürdistan'ın sadece Güney parçasında, o da her biri bir bölgede, asıl olarak da aşiretleri üzerinde etkinlikleri var. Birer aile diktatörlükleri var. Demokratiklikle, bir parti olmakla da alakaları yok. Aşiret de değildirler. Aşiret adı altında toplanmış bir aile egemenliğidir süren. Kendisini daha iyi pazarlayabilmek için parti olarak, Kürdistan gücü olarak lanse ediyor, Kürt siyaseti olarak göstermeye çalışıyor. Bu bir oyundur. Ne alakaları var Kürt toplumuyla? Ne kadar oy var arkalarında, ne kadar destekleri var! Bunlar gerçektir. ABD'nin, İngiltere'nin füzelerinin gölgesinde oluşturulmuş birkaç şehirde hükümlanlık sürüyorlar, onun adı Kürt siyaseti, Kürdistan'ın gelişimi oluyor. Kürdistan burası mıdır? Kuzey'de, Doğu'da, Küçük Güney'de, Büyük Güney'de, yurtdışında milyonlar, on milyonlar halinde Kürt halkı ayakta, serhildana kalkıyor. Bir ulusal birlik, bilinç, ruh oluştu; ulusal önderlik gelişti. İnsanlar, gözlerini kırpmadan, canları da dahil her şeylerini böyle bir ulusal gelişmeye, önderliksel gelişmeye fe-

kir'da sorun çözüme kavuşturulmadan, Irak'ta, Hewler'de, Süleymaniye'de çözüm olmaz. Ne Irak'ın öyle bir gücü ve statüsü var, ne de Hewler ve Süleymaniye'nin. Ortadoğu üzerinde siyasi egemenliği sağlayan Türkiye'dir. Kürdistan'ın kalbi de Amed'dir. Bu noktada bir çatışma var tabii. Gericiler, aşiretçi feodal güçler, işbirlikçiler için başkent Hewler'dir; demokrasi ve özgürlük isteyen, halkın özgürlüğünü geliştirmek isteyenler için ise ulusun kalbi, halkın kalbi Amed'de atıyor. Günlük olarak halk, eylemiyle böyle bir gerçeği yaşıyor, yaşıyor, temsil ediyor. Kürt siyaseti orada dönüyor. Kürt halkının ulusal demokratik siyaseti, duruşu, kendisini orada gösteriyor. Dolayısıyla Kürdistan, Amed'de temsil ediliyor. Amed'de çözüm olmadan hiçbir yerde çözüm olamaz. Bunları adımız gibi öğrenmemiz gerekiyor. Bunlar tarihin, Kürdistan'ın, Ortadoğu'nun gerçekleri. Emperyalizm ve işbirlikçilik, bu konuda bilincimizi çarpıtmaya çalışıyor.

Bazı çevreler tarafından, 'Irak'ta federasyon olacak, Güney'de de Kürtlere hak verilecek, aman bu bozulmasın, hepimiz buna hiz-

gürlüğünden, demokrasiden, yaşamından vazgeçilecek. Bu, soykırım benzeri bir oyun aslında. Uzun süredir Kürdistan'da inkar ve imha siyaseti bunu yürütüyordu. Şimdi buna yeni bir biçim vermeye çalışıyorlar.

20. yüzyılın başında Ermenilere karşı da böyle yaptılar. Bir Erivan verildi, o da Sovyet sisteminin içine iyice alındı, kuşatıldı; onun dışında kalan bütün Ermeniler dünyanın dört bir yanına savruldu, yok edildiler. Şimdi Erivan'da kalanlar da yaşayamaz durumdadır. Onlar da gönüllü olarak sağa sola kaçırmaya çalışıyorlar, Erivan'ı da boşaltıyorlar. Ermeni soykırımı böyle gerçekleşti. Kürtler de Duhok ve Hewler'e sıkıştırılıp, işbirlikçi ağalara biraz imkan ve güç verilerek orada tutulup, onun dışındaki tüm Kürt varlığı yok edilmek isteniyor. Bu bir oyundur yani. O nedenle federasyon yok; Irak'ta bir çözüm yok. İyi anlamamız, uyanık olmamız lazım. Böyle deyince bazılar, Kürtlerin Ermeniler gibi olmadığını söylüyorlar; "Kürtlerin sayıları çoktur, yok edilemezler, dönem soykırım yapmaya uygun değil, dünyada demokrasi var" diyorlar. Bunlar yanlış yaklaşımlardır. Doğru, Kürtler çok, ama Kürtler üzerinde baskı uygulayan

"Nasıl ki İngiliz siyaseti Kürt sorununu çözmezse, KDP ve YNK de Kürt sorununu çözemezler. Çözüm, bunların siyasetinin ortadan kalkmasıyla mümkün olacaktır. Gerçek böyleyken, uluslararası gericiliğe dayanarak, hatta uluslararası komplonun bir parçası olarak Kürt siyasetini sadece bu güçlere bağlama, bu güçleri Kürt siyaseti olarak tanımlama ve kabul ettirme çabaları var."

"Sözde büyük diplomatlar Washington, Ankara, Tahran, Şam arasında gezerek, kendi aile, aşiret çıkarlarını sağlamak için Kürdistan'ı satmaya çalışıyorlar. Gerçekten Kürt halkının özgürlüğünü isteselerdi, oralarda gezmek değil de, İmralı'da olmaları gerekiyordu. Neden Kürt gerçekliği üzerinde çalışan, siyaset yapmak isteyen bazıları, insanlık tarihinin en ağır baskı koşullarını yaşıyorlar da, bazıları başkent başkent dolaşıyorlar."

yaklaşımdan ortaya çıkan budur.

Bu noktada Türkiye'nin mevcut iktidarla ilerlemesi, bir değişimi yaşaması mümkün değildir artık. Belki bu hükümetin aşılması biraz zaman alacak, ama bu sürecin başladığı da söylenebilir. Gerçek yüzünü göstermek gerekiyor bu çevrelerin. Bu hükümet, özellikle Irak'ta yönetim değişikliğinde kullanılmak isteniyor. Bu, oldukça somut bir durum. Bu bakımdan, iç ve dış çıkar çevrelerinin hükümeti oldu. İç çıkar çevreleri, bu hükümeti demokratik güçleri taşıyete etmekte kullanmak istiyor. Dış çıkar çevreleri ise, Irak yönetimini değiştirmekte kullanmak istiyor. Mevcut hükümet de bunları kabul etmiş bulunuyor. İşte uyguluyor zaten. Önderlik üzerindeki baskıyı, demokratik güçleri aldatarak onlara karşı baskı geliştirmeyi uygulamaya koymuş durumda. Dışta ise ABD'nin istemleri doğrultusunda, Türkiye'nin kapılarını dış müdahaleye açıyor. Ondan da öteye Ortadoğu devletleri nezdinde girişimlerde bulunuyor, çaba harcıyor, daha fazla harca-yacak. Abdullah Gül, bütün Ortadoğu devletlerine bir ziyaret düzenleyeceğini belirtiyordu. Türkiye, bir islam ülkesi olarak nüfuzunu kullanacak. ABD müdahalesine, islam aleminde zemin yaratmaya çalışacak. Hatta daha da ileriye giderek, Saddam Hüseyin yönetiminin anlaşmayla değiştirilmesi için ABD ile Irak arasında arabulucu olma çalışıyorlar.

Türkiye, ABD'nin savaşla sonuç alması için kapıları açacak. Şimdiden bir anlaşma var aslında. Muhalefetin başı olarak Deniz Baykal bile, anlaşmaktan başka çarelerinin olmadığını söylüyordu. Demek ki mevcut siyasi yapı, hükümeti ve muhalefetiyle, ABD'nin Ortadoğu müdahalesi-

Kürt halkı üzerindeki oyunlara karşı uyanık olmalıyız

Üçüncü husus olarak, Kürdistan üzerinde durmamız gerekli. Kürt sorununa ne tür yaklaşımlar sergilendiğini değerlendirmek gerekiyor. Bu konuda 2003 yılına neler devredildi? 2003 yılında neler olacak? Kürt sorununun çözümü hangi noktaya geldi? Çözüm ne kadar geliyor? Çözüm önünde engeller, tehlikeler ne kadar var, ne tür oyunlar oynanıyor? Özellikle 2002 yılında çok yoğunlaşmış olarak işbirlikçiliğin yürüttüğü faaliyetlerden söz etmemiz gerekli. 2003 yılına taşınan o oldu. Çok yanlış bir hava oluştu, bunu düzeltmemiz gerekiyor. Kürt siyaseti deyince bazı çevreler, Barzani ve Talabani'yi esas alıyorlar. Bu, kendi çıkarlarına öyle uygun geliyor ve böyle göstermeye, herkese böyle kabul ettirmeye de çalışıyorlar. Bu yanlıştır; bir emperyalist oyun, bir İngiliz oyunudur. 20. yüzyılın başında oluşturulan Kürt kapını böyle şekillendi. Bu, günümüzde de devam ettirilmeye çalışılıyor. Unutmayalım ki, Barzani ve Talabani bir ulusal güç değildirler. Demokratik güç hiç değildirler. Kürt sorununun çözüm gücü değildirler. Kürt sorununu ortaya çıkartan, sorunun bir parçası durumundalar. Sorunu yaratan güçler çözüm yaratamazlar.

Nasıl ki İngiliz siyaseti Kürt sorununu çözmezse, KDP ve YNK de Kürt sorununu çözemez. Sorunu, zaten bunlar yaratılar. Dolayısıyla çözüm, bunların siyasetinin ortadan kalkmasıyla mümkün olacaktır. Gerçek böyleyken, uluslararası gericiliğe dayanarak, hatta uluslararası komplonun bir parçası olarak Kürt siyasetini sadece bu güçlere bağlama, bu güçleri Kürt siyaseti olarak tanımla-

ma ediyorlar. Bu, Kürt halkının, Kürt insanının yaşadığı gerçektir. Burada bazı yanlışları, yanlışları düzeltmemiz gerekiyor. Kürt siyaseti olarak Barzani ve Talabani'yi görmek, emperyalist işbirlikçi bir yaklaşımdır. Bunun demokratiklikla, ulusal kurtuluşçulukla, özgürlükçülükle bir alakası yok. Bu, ege-men, sömürücü yaklaşımın kendisi oluyor.

Kürt sorununun çözümü olarak Büyük Güney'i görmek, onun içerisinde de Duhok'u, Hewler'i, Süleymaniye'yi Kürt sorununun çözüm alanı olarak göstermek bir oyundur. Kürt kapanının günümüzde devam ettirilmesi oluyor. Duhok, Hewler ve Süleymaniye'ye karşılık bütün Kürdistan'ın satılması isteniyor. Sözde büyük diplomatlar Washington, Ankara, Tahran, Şam arasında gezerek, kendi aile, aşiret çıkarlarını sağlamak için Kürdistan'ı satmaya çalışıyorlar. Yoksa, kim onları gezdirir? Gerçekten Kürt halkının özgürlüğünü isteselerdi, oralarda gezmek değil de, İmralı'da olmaları gerekiyordu. Neden Kürt gerçekliği üzerinde çalışan, siyaset yapmak isteyen bazıları, insanlık tarihinin en ağır baskı koşullarını yaşıyorlar da, bazıları başkent başkent dolaşıyorlar. Demek ki farklılıklar var.

Ortadoğu'dan bağımsız olarak Irak'ta bir çözümün olacağını sanmak yanlıştır. Türkiye'de ve Ortadoğu'da çözüm olmadan, orayla birleşmeden yalnız başına Irak'ta herhangi bir çözüm olmaz. Oluşturulacak bir Irak federasyonu içerisinde Güney Kürdistan'a, Kürtlere yer verileceği, dolayısıyla Kürt sorununun çözüleceği, Kürdistan'ın kurulacağı söylenerek, Kürt halkından bütün gücünü buraya vermesi isteniyor. Bu yanlıştır. Nasıl ki yalnız başına bir Irak çözümü olamazsa, Güney'de Kürt sorunu çözülemez. Türkiye'de Kürt sorunu çözülmeden, Diyarba-

met edelim' gibi bir hava yaratılıyor. Bu, şu anlama geliyor: Barzani ve Talabani ağalarına bütün ulus kul köle olsun. Onların aile, aşiret çıkarları için bütün Kürdistan satılsın. Pazarlamaya çalışıyorlar zaten. Ankara'da hangi pazarlığı yapıyorlar? Talabani, Ankara'ya gitti, dağda şu kadar Apocu var, şöyle engelleyebiliriz diye bilgi ve öneri sundu. Barzani'yi de ortak saldırıya katmak için çağırıyorlar, şimdilik gitmek istememiş görünüyor. Onlara dayanarak Abdullah Gül, açıklama yaptı, "dört beş bin kişidirler, istersek askeri operasyon da yapabiliriz" dedi.

Özgür Kürt Apo Kürdüdür

17 Eylül 1998 Washington Antlaşmasıyla başlatılan uluslararası komplonun yeni bir düzeyi planlanmak isteniyor. 1998-99'da önce Önderliğe saldırdılar, 2000'de de gerillaya saldırdılar, ama istedikleri sonucu alamadılar. 2003'e girerken Önderlik üzerinde saldırı yürütüyorlar, en ağır baskı sistemi altına aldılar, gerillaya karşı da saldırıya hazırlanıyorlar. Güney'de Kürtlere hak falan verilmiyor. '92'de Güney savaşında nasıl yapıldıysa, aynı biçimde PKK'ye, gerillaya saldırmak üzere bazı güçler para karşılığında satın alınıp kullanılmaya çalışılıyor. Bu gerçeği görmemiz lazım. Daha da ilerisi, Irak'ta ABD'nin federasyon diye ortaya koyduğu plan şu: Güney'in bile çok daralmış bir alanı bu ağa güçlerine verilecek, her birine bir aşiret krallığı verilecek, içinde ABD'nin egemenliği, etrafında da Türkiye'nin egemenliği olacak. Bu güçler, Kürt özgürlüğüne dayalı bütün gelişmelere karşı kullanılacaklar, saldırtılacaklar. Böylece herkes, sadece bunlara verilen haklara 'Kürt hakkı' diyecek, diğer yerlerde Kürt halkının ulusal varlığından, öz-

güçler de çok. Dünya sistemi bunun üzerinde şekilleniyor. İnkâr ve imha siyaseti İngiltere'nin oluşturduğu dünya sisteminin üzerinde yükseldiği bir siyaset. Dönem, içinde yaşadığımız çağ soykırımı uygun değil, demokratik gelişmek çağı, doğru; fiziki katliamlar belki geçmişteki gibi yapılamaz, ama beyaz katliam yapılabilir, zaten öyle yapıyorlar. Zorla sürgün etmezler, ama ekonomik vb yollarla sürgün ederler. Zaten Kürtler, şu an dünyanın dört bir yanına dağıtılmış durumdadır. Fiziki olarak yok edemezler, ama asimile ederler. Kürtler üzerinde asimilasyon çok büyük ölçüde uygulanmış, ilerletilmiş, hala da uygulanmaya çalışılıyor. Ermeniler üzerinde uygulanan yöntemlerin aynısı olmayabilir, ama özü aynı olan, aynı sonuçları doğuracak politikalar başka yöntemlerle Kürtler üzerinde uygulanmaya çalışılıyor. Bu oyunları göreceğiz, uyanık olacağız.

Şu doğruları iyi tespit edeceğiz: Her kimin Kürt halkına, Kürt politikasına yaklaşımını anlamak istiyorsak, Başkan Apo'ya yaklaşımına bakacağız. Kürdün varlık, özgürlük, özgür Kürdün bu dünyada varolma ölçütü, Başkan Apo'nun durumudur. Barzani ile, Talabani ile Kürtlük olmaz. Onlar, dört bin yıl öncesinin fosilleşmiş Kürdüdür. Yeni Kürt, özgür Kürt, komşu halklarla birlik ve kardeşlik içerisinde yaşamayı öngören Kürt, Apo Kürdüdür. Kürt siyasetini Başkan Apo yürütüyor. Bütün Kürdistan'da ulusal siyaseti, ulusal önderliği temsil ediyor. Dolayısıyla Kürt sorununun çözümünün bir tek adresi var: O da Önderlik gerçeğidir. Başka hiçbir elle Kürt sorunu adil ve demokratik çözüme kavuşturulmayacaktır. Tam tersine, Kürt sorunu bastırılmaya çalışılacaktır.

Devami sayfa 33'te

KADEK Genel Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan, uluslararası komplonun tarihsel ve güncel gerçekliğini değerlendirdi

Komploya karşı beşinci yıl mücadelemiz

TOPYEKÜN DİRENİŞLE GELİŞTİRİLECEKTİR

Baştarafı sayfa 36'da

Çok zayıf güçlere dayanıyor olmasına rağmen, onun büyük devrimci ve değiştirici gücünden duyduğu korku, ABD'yi tez elden, daha küçükken bastırmak üzere Başkan Apo ve Kürdistan ulusal demokratik hareketine karşı uluslararası komplocu bir saldırı düzenlemeye yöneltti. Bu da, iyi anlaşılması gereken bir durumdur. Mevcut durumda da böyle bir mücadele, bütün sıcağıyla yaşanıyor. Farklı güçler varmış, çelişkiler çok yönülmüş gibi gözüküyor. Bu, yüzeysel bakıldığında ortaya çıkan ve ayrıntıda varolan bir durum aslında. Günümüzde değişim ve yeniden yapılanmayı içeren iki çizgi, bu temelde mücadele ediyor. Bunlardan biri, ABD'nin dünyaya hakimiyet mücadelesi; diğeri, Başkan Apo'nun Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda çizdiği, Kürt halkı başta olmak üzere, tüm halkların ve demokratik güçlerin giderek daha fazla uygulayacağı, yaşayacağı demokratik özgürlüğü düzen, demokratik uygarlık çağının gelişimi, bunu içeren bir uluslararası sistemin oluşması mücadelesidir. Bu iki çizgi, iki sistem arasında bir mücadele var.

Bu mücadelenin bir gereği olarak, bunun çıkar ve sömürü tarafı olan uluslararası gerici güçlerin komplocu saldırıları, böyle bir durumu ortaya çıkardı. Buradan baktığımızda, komplocu güçlerin hedeflerini rahatlıkla görebiliriz. Bu, Kürdistan'daki demokratik çözümü engellemek, Kürt sorununu çözümsüz kılmak hedefidir. Kürdistan'ı, kendi çıkarları için kullanacakları bir yapıda tutmayı hedeflemektedir. Bu da Kürt sorununu çözümsüz kılmaktır. Zaten Kürdistan sorunu, emperyalizmin böl yönet politikası temelinde ortaya çıkartıldı. I. Dünya Savaşı içerisinde Kürdistan bölündü, paylaşıldı, farklı egemenlikler altına alındı. Kürt toplumunun üzerinde inkar ve imha siyaseti uygulandı. Kürt sorunu, böyle ortaya çıktı. Bunun baş mimarı İngiliz emperyalizmidir. Bunu, Fransa ve bazı diğer güçlerle ittifak halinde yaptı. Yine bölgedeki aşiretçi feodal gericiliğe dayanarak yaptı. Böylece Kürt sorununu ortaya çıkararak, Kürdistan'ı bölüp parçalayarak, onun üzerinde inkar ve imha sistemi uygulayarak Kürtleri denetim altında tutmayı, Kürdistan'ı kendi çıkarları doğrultusunda kullanmayı, böylece bölgeyi denetlemeyi öngördü. Aynı yaklaşım, şimdi de ABD tarafından devam ettiriliyor; ABD-İngiliz ittifakı, aynı siyaseti yürütmeye çalışıyor.

Buradan baktığımızda, esas olarak Kürt sorununun çözümsüz kılınması, Kürt sorununun demokratik çözümü yönünde geliştirilen inisiyatiflerin ezilmesi hedefleniyor. Ortadoğu'da mevcut çelişki; bölünme, parçalanma ve buradan doğan çatışma sürdürülmek isteniyor. Çıkarlar, buna bağlanmaya çalışılıyor. Uluslararası gerici güçler, çıkar çevreleri, büyük sermaye, Ortadoğu toplumlarının demokratik değişimi yaşamasından, sorunlarını demokratik yöntemlerle çözmesinden, bu çerçevede Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirmesinden ve böylece Demokratik Ortadoğu Birliği'nin yaratılmasından korkuyorlar. Dolayısıyla buna doğru yol alacak bir gelişmeyi engellemeye çalışıyorlar.

Ortadoğu'da böylesi bir gelişmeye, bütünyle PKK öncülük yapıyordu. Başkan Apo, çözüm çizgisini düşünce olarak geliştirdi, siyasi olarak böyle bir mücadeleyi yürüttü. Askeri olarak gelişen gerilla hareketi, değişim ve çözüm sürecinin önünü açtı. Önderliğimiz, bunu demokratik yöntemlerle sonuca getirmek üzere 1 Eylül 1998 sürecini geliştirdi. Tam da böyle bir süreçte, de-

mokratik çözümün gelişme ihtimalinin güçlenmesi karşısında, bölge için demokratik değişim ve dönüşümü öngören, birliği yaratmayı hedefleyen çözümün gerçekleşmesini engellemek üzere uluslararası gerici saldırı hareketine geçti.

Böyle bir saldırıda, işbirlikçi çete güçlerinin de yeri vardı kuşkusuz. Uluslararası komplocu kimler düzenledi? Bu komploya kimler ne amaçla katıldı? Bu hususları Başkan Apo da çok yalın ortaya koydu. ABD-İngiltere-İsrail ittifakının böyle bir komplocu planlayıp gerçekleştirdiği konusunda artık kimsenin kuşkusu yok. Bu güçler, başta Yunanistan ve Rusya olmak üzere, Kenya gibi birçok gücü kendi siyasetleri doğrultusunda kullandılar. Bazı ekonomik çıkarlar vaat ederek, onları kendi siyasetlerine hizmet eder kıldılar. Avrupa devletleri, yine Ortadoğu devletleri gibi birçok güç de ya çıkar karşılığında susturuldu ya da baskıyla ürkütülüp geriye itildiler. Böylece herkes bu komploya suç ortağı yapıldı; ya katılarak ya da sessiz kalarak.

İşbirlikçi çete çizgisi
komploda tarihi rolünü oynadı

Aslında komploda en az payı olan, Türkiye'nin kendisidir. Çünkü komplo, bir yönüyle de Türkiye'ye karşı bir komplo, bir saldırıydı. Türkiye'yi, Kürt sorununu çö-

“ABD-İngiltere-İsrail ittifakının böyle bir komplocu planlayıp gerçekleştirdiği konusunda artık kimsenin kuşkusu yok. Bu güçler, başta Yunanistan ve Rusya olmak üzere, Kenya gibi birçok gücü kendi siyasetleri doğrultusunda kullandılar. Avrupa ve Ortadoğu'da birçok devlet ya çıkar karşılığında susturuldu ya da baskıyla ürkütülüp geriye itildiler. Böylece herkes bu komploya suç ortağı yapıldı; katılarak ya da sessiz kalarak.”

zemez kılarak, sonu gelmez bir Türk-Kürt çatışması içine iterek uluslararası gerici güçlere, büyük devletlere muhtaç kılmak istemişlerdir. Türkiye'nin bu komploda pratik olarak da payı azdı. Aslında komplocu planlayan güçler onu tezgahladılar ve bu temelde Başkan Apo'yu kaçırıp Türkiye'ye teslim ettiler. Böyle bir komploda yerel işbirlikçi güçler de belirgin rol oynadılar. Komponun böyle planlanmasında işbirlikçi çete çizgisinin başı olarak Şemdin Sakık'ın rolünü görmek lazım. Tıpkı '80'lerin başında Şahin Dönmez'in Türk özel savaş güçlerine öncülük etmesi, akıl vermesi gibi, '98'de de Şemdin Sakık, Başkan Apo ve PKK gerçeği konusunda Türk özel savaş güçlerini fazlasıyla bilgilendirdi. Provokasyon, böyle bir saldırının gelişmesinde rol oynadı.

İşbirlikçi güçler de komploda temel bir rol oynadılar. Çok iyi biliyoruz ki Başkan Apo, 1 Eylül 1998 sürecini başlattıktan hemen sonra KDP ve YNK temsilcileri Washington'da bir araya geldiler. 17 Eylül 1998 Washington Anlaşması imzalandı. Celal Talabani, bizzat bu anlaşmaya imza koydu, Mesut Barzani de öyle. Bu anlaşmanın en temel maddesi, PKK'ye karşı ortak mücadele idi ve basına açıklanan tek madde de bu oldu. Kısa bir süre sonra da Önderliğe yönelik 9 Ekim saldırısı başlatıldı. Şu rahatlıkla söylenebilir: 17 Eylül Washington Anlaşması, uluslararası komplo anlaşmasıydı. Washington'da, 17 Eylülde, uluslararası komplonun harekete geçirilmesi için düğmeye basıldı. Eğer Celal Talabani ve Mesut Barzani düğmeye böyle basmasalardı ve uluslararası komploya “evet” demeselerdi, dünyada hiçbir güç Başkan Apo'ya yönelik böyle bir saldırı geliştiremezdi. Dolayısıyla Kürt işbirlikçiliği, tarihi işlevini bir kez daha oynadı. Enkidu'dan bu yana kendi önderlerini Kürt halkının aydını, yürütücüsünü, yöneticisini katletme işle-

vini bir kez daha Başkan Apo şahsında sürdürmek istediler. Barzani ve Talabaniler, çağın Enkiduları olmaya soyundular. Bu gerçeği iyi anlıyoruz ve hiçbir zaman unutmayacağız. Çünkü bunun, daha sonraki süreçte ne anlama geldiğini de iyi gördük. Bu bir suçlama da değil. Uluslararası komploya karşı çıkmayan, kınamayan, onun karşısında olmayan tek güç, Barzani ve Talabani oldu. Şimdiye kadar da bu konuda henüz bir açıklama yapmış değiller. Dolayısıyla işbirlikçi çete güçlerinin, işbirlikçi hain güçlerin, yerel işbirlikçiliğin böyle bir komplonun tezgahlanmasında belirgin yeri olduğundan kuşku duymamak gerekli. Böyle olunca, uluslararası gericiliği birleştiriyor, bölge gericiğini birleştiriyor, Kürt işbirlikçiliğini birleştiriyor.

Uluslararası gericiğin komplo saldırısı, bütünyle özgür Kürdü reddetmeyi içeriyor. Bütün bunları içine alan komplocu saldırının hedefi özgür ve iradeli Kürdü yok etmektir. Bugün de bu durum yaşanıyor. Dikkat edilirse işbirlikçi Kürde, Kürt sorununu yaratan ve onun bir parçası olan Kürde en alta da olsa yer veriliyor, yaşılmaya çalışılıyor. Barzaniler, Talabaniler Washington'a da, Paris'e de, Londra'ya da, Berlin'e de gidebiliyorlar. Hatta Şam-Tahrir-Ankara arasında fır dönüyorlar. Sözde diplomasi yürütüyorlar. Diğer yandan özgür Kürt Başkan Apo ise, İmralı'da tarih boyunca insanlığın yaşadığı en ağır baskı koşullarında imha edilmeye çalışılıyor. Peki niye? Onlar da Kürt örgütüdür-

yor. Bu, bugün uluslararası komplonun yeniden Başkan Apo'ya yönelttiği saldırıda, Başkan Apo üzerinde uygulanan ağır baskı ve tecrit saldırısında kendini net bir biçimde gösteriyor.

Bu bakımdan komplo gerçeği, şimdi daha iyi anlaşılabilir. Uluslararası komplo, her Kürde karşı değildir. Bu bakımdan Kürtler, aynı durumda değiller, homojen değillerdir. Haini var, işbirlikçisi var, ajanı var, onun bunun kucağına oturup sakalını yolan, emperyalistlerin, sömürgecilerin çıkarları için kullanılanları var; kendilerini bir tas çorbaya sağa sola satanları var, sokak düşkünleri gibi. Ama diğer yandan onurlu Kürt var; irade kazanmaya, özgür olmaya çalışan Kürt var. Dünyada onurluca, özgürce yaşayarak başka halklarla bu temelde kardeşlik kurarak insanlığı geliştirmeye kendini adanmış Kürt var. Kürt halkı, Başkan Apo önderliğinde bu temelde eğitiliyor, bu temelde yeniden yaratılıyor, yüce değerlerin temsilcisi haline geliyor. Kürt insanı, tarihin başlangıcında olduğu gibi yeniden büyük bir irade kazanıyor. Bölgede özgürlük, eşitlik ve adaletin düzenini kurmak üzere büyük bir çıkış gücü haline geliyor. Uluslararası gericiğin işte bundan korkuyor. Sömürü ve çıkar güçleri, bu gelişme karşısında telaşa düşüyorlar, bunu reddediyorlar, buna saldırıyorlar. Şöyle diyorlar: “Köleleştirdiğimiz, en geri bıraktığımız, bölüp parçaladığımız, dolayısıyla istediğimiz yerde ve zamanda istediğimiz gibi çıkarlarımız için

muş, dostluk yapmış insan karşısında gösterilen insani tutum var. Dostluğa verilen yüce bir cevap var; onu zorlamama, zorluğa sokmama, dostluğun büyük değerini ortaya koyma var. Bunu çok net görebiliyoruz. Önderlik, Suriye'de kalırken de bir tek ilkesi vardı: *“Arkadan hançerlemeyin, yeter!”* Suriye ile başka ne ilişkisi, ne de anlaşması olmuştur. Hafız Esat yönetimi, uzun süre bu ilkeye uydu, bunun gerektirdiği değerli bir dostluk da gösterdi, yani arkadan hançerlemedi. İmkân vermedi, ilişki kurmadı, ittifak yapmadı ise de, arkadan hançerlemedi. Bu durum, 9 Ekim 1998'e kadar böyle sürdü. Önderlik, bu duruşa çok büyük değer biçti. Dostluk yapanın zorlandığı, kendisinden dolayı zorluk yaşadığı ve tehlikeye girdiğini hissettiği an, onu zora sokmamak için her türlü olumsuzluğu göze alarak, son derece fedakar ve cesaretili bir girişimle çıkış yaptı. Uluslararası gerici saldırıya karşı böyle yürüdü. Uluslararası gerici saldırıyı boşa çıkartmak için, dostluğun büyük değerini böyle bildi ve onu sürdürmeye çalıştı.

Benzer yaklaşımı Roma sürecinde de görmek mümkün. Roma'da da kalabilirdi, çıkmayabilirdi. Zorla kimse çıkaramazdı. Ama İtalyan hükümeti ciddi bir zorlanmayla yüz yüze gelmişti. ABD bastırıyordu. AB, bu zorlukları İtalya ile paylaşmak istemedi. Bununla da yetinilmedi, İtalya içindeki sağ gerici güçler, Önderlikten dolayı hükümete karşı ayaklanmaya götürüldüler. Hükümet, düşme noktasına geldi. Büyük baskı ve zorlukla karşı karşıya kaldı. Önderlik bu durumu hissettiğinde, İtalyan hükümetinin kendisinden dolayı ciddi zorluklarla karşı karşıya olduğunu gördüğünde, kendisini Roma'ya, kabul etme fedakarlığını göstermiş, bu temelde dostluk yapmış olan hükümete asla zorluk çıkartmak istemedi, dostluğa yanlış yaklaşmadı. Yine, hiç belirgin olmayan bir yola cesaretle girdi. Yeter ki dostlar zorlanmasın, dostluk ölmesin. Dostluk, yüce bir değer olarak kalsın, yaşınsın. Komplo sürecinde gerek Suriye'de, gerek Roma'da Önderliğin dostluğu böyle yücelttiğini gördük.

Diğer yandan o bilinmezliklerin, uluslararası gericiğin komplocu saldırılarını karşıındaki sakın duruşu, bilinç açıklığını, yüksek bir irade gösterimini gördük. Önderlik, bunların da temsilcisi oldu. Uluslararası gericiğin, büyük siyasi güce ve teknik imkana dayanarak, Önderliği, uzun süre süreci izlemekten kopartmaya, yalıtıma çalıştı. Ancak ondan sonra 15 Şubat saldırısını yapabildi. Yoksa o zamana kadar Önderliğin süreci anlayan, değerlendiren ve ona göre tutum geliştiren tavırları karşısında etkili olmadılar. Bu tutumu tavrı, süreci nasıl karşıladığını, o günleri nasıl yaşadığını, Rusya'daki kalış sürecini anlatan **“Tufanda otuz üç gün”** adlı kitap biraz veriyor. Önderlik, aslında orada uluslararası gericiğin saldırılarını izlemiş. Bu saldırılara karşı Önderliğin duruşu, yaklaşımları, çalışmaları, saldırıları karşılama gerçeği de kitapta ifade edilmiş; bakılabilir, oradan öğrenilebilir.

Daha sonra Kenya süreci var, biliniyor. Bu süreç, Önderliğin artık daraltılarak, tahriklerle, psikolojik baskılarla düşünemez hale getirilmeye çalışıldığı bir süreçtir. Böyle bir ortamda da Önderlik, oldukça sakın, serin kanlı, gerçekleri anlamaya çalışan bir tutumun sahibi olmuştur. Böyle bir tutumla 15 Şubat saldırısını karşılamış, dolayısıyla 15 Şubat saldırısının amaçlarından biri olan imha gerçeğini boşa çıkartmıştır. Telaş, endişe, yine siyasi gerçeklerden kopuk, ferdi davranışın çatışma ve imha doğuracağı açıktır. Önderlik de bunu değerlendirdi. Kenya süreci hakkındaki bilgiler değerlendirildiğinde de insan bunu net gö-

Önderlik sağduyulu yaklaşımıyla
komplocu boşa çıkardı

– 9 Ekim'den 15 Şubat'a kadar olan süreçte Önderliğin komplo karşısındaki duruşu ne oldu, halk bu komplocu nasıl karşıladı, buna karşılık kadro komplocu ne düzeyde yanıt olabildi?

9 Ekim 1998-15 Şubat 1999 arasında Önderliğin gösterdiği tutumun incelenmesi, insani değerlerin ve davranışların anlaşılması açısından gerçekten büyük önem taşıyor. Elbette bunu en çok Önderliğin kendisi yapabilir. Fakat bu yaşanmış bir gerçektir. Dolayısıyla herkes anlamaya, bilince çıkarmaya çalışabilir. Örneğin, Önderlik Suriye'den ne için çıktı, nasıl çıktı? Farklı biçimlerde de yaşamını sürdürebilirdi. Neden öyle yapmadı da, sonunun ne olacağı hiç belli olmayan bir çıkışı gerçekleştirdi? Burada yüce bir insan meziyeti var. Biraz dost ol-

rebiliyor. Türk özel timlerine teslim edildiğinde de onlar bunu söylüyorlar. Komplonun içinde, Önderliği imhaya götürerek sonu gelmez bir Türk-Kürt çatışması yaratmayı amaçlayanların olduğu biliniyor. Siyasetini buna dayandıran, bununla siyaset yapan, bu temelde çıkar sağlamak isteyen güçlerin olduğu biliniyor. Önderlik, hem dostluğa değer veren hem de saldırılar karşısında son derece sağduyulu, sakin, gerçekleri gören, siyasi yaklaşımı esas alan duruşuyla bu imha amacını boşa çıkartmış bulunuyor. Önderliğin bu süreçte imhayı boşa çıkartması, aslında uluslararası komplonun yarı yarıya boşa çıkartılması, başarısız kılınması anlamına geliyor.

15 Şubat'tan sonraki süreç, komplonun geri kalan yarısıdır. İlk yarısı, 9 Ekim ile 15 Şubat arasında, bizzat Önderliğin gösterdiği tutum ve davranışla boşa çıkartılmıştır. Bunu iyi anlamak, iyi görmek; Önderliğin kompo karşısında nasıl bir duruş sağladığının, onu nasıl değerlendirdiğinin, ne tür tutumlar geliştirdiğinin, dolayısıyla komploya karşı nasıl mücadele ettiğinin derslerini, doğru bir mücadele tarzı edinmek açısından özümsemek gerekiyor.

Halk, Önderliğin mesajını fedai çizgisıyla yanıtladı

Böyle bir süreçte, Önderlik ile en iyi bütünleşen, birleşen, kuşkusuz Önderliğin yarattığı yeni Kürt halkı oldu. Önderlik de hep onlara dayandı. Fırsat buldukça halka, uluslararası kompo hakkında bilgi verdi ve onlara duyarlı olmaları çağrısı yaptı. Halk, bu çağrı mesajını iyi aldı. En kritik süreçte, fedai çizgisinde eyleme kalarak Önderliğin bu çağrısına cevap verdi ve Önderlikle bütünleşti. Gösteriler, mitingler, başvurular, işgaller, gittikçe şiddete kadar varan, tam bir fedai çizgisinde gelişen kendini yakma eylemleriyle halk, bu kritik süreçte Önderliği savundu, sahiplendi.

Fedai eylemleri, bu dönemde halkın uluslararası komploya karşı mücadelesini ifade etti. Dolayısıyla Önderliğin uluslararası komploya karşı yürüttüğü mücadeleye halkın birleşmesini sağladı. Nitekim 15 Şubat sürecinde de Önderlik üzerinde imhanın boşa çıkartılmasında halkın gösterdiği büyük tepkinin, fedai çizgisindeki kahramanca mücadelenin önemli bir rolü oldu. Unutmayalım! Komployu tezgahlayan baş aktör ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright, halkın bu tepkisi karşısında *"bu kadarını da beklemiyorduk"* demek zorunda kaldı. Kürt halkının Önderlikle bütünleşme gücünü itiraf etmek zorunda kaldı. Bu açık bir durum. Halkın bu dönemdeki mücadelesi gerçekten de kahramancadır, destansı bir mücadeledir. Az yazılmış, ifade edilmiştir. Halbuki çok büyük bir edebiyat konusudur. Yeni insanın ve yeni toplumun yaratılmasında, insan ve toplum özelliklerinin belirlenmesinde temel değerlerin ortaya çıktığı süreçtir. Her biri gerçekten de büyük kahramanlık içeren mücadelelerdi, büyük fedailer çıktı ortaya. Her biri bir ulus, bir halk yaratmaya yetecek kadar içerikliydi. Bunları böyle tanımlamak, anmak, bu vesileyle kompo sürecinin fedailerini, uluslararası komploya karşı *"Güneşimizi Karartamazsınız"* kampanyası çerçevesinde Önderlikle bütünleşen kahraman fedaileri, fedai eylemcilerini saygıyla anıyoruz. O ruhun ölmediğini, boşa gitmediğini, örgütümüze ve halkımıza sindiğini, Önderliğe yönelen, özgürlüğe yönelen her türlü saldırı karşısında bu ruhun ateşleneceğini, dirileceğini ve her türlü saldırıyı yakıp yıkip boşa çıkartacağını söylüyoruz. Bu, güncel bir ruh, bir gerçek olarak yaşıyor zaten.

Örgütün, kadronun, komployu nasıl karşıladığı konusunda geçen süreçte birçok değerlendirme yaptık. Ne yazık ki örgüt ve kadro gerçeğimiz, Önderliğin tutumunu ve yaşadıklarını tam olarak anlayamamıştır. Kadro ve örgüt gerçeği, halkın önderlikle bütünleşme gücünü tam gösteremedi. Tümünden kopuk olduğu, hiçbir şey olmadığı söylenemez elbette. Birçok alanda, kahraman fedai eylemleri geliştiren militan kadro-

lar ortaya çıktı. Rusya'da **Taylan**lardan tutalım, Kürdistan'ın dört bir yanında, Arap arkadaşımız **Rojbin**lerden tutalım, **Dilanlara**, **Şehristanlara** kadar bir sürü fedai eylemcisi; yine cezaevinde mücadele eden, direnen, fedai eylemlilik yapan yoldaşlarımız çıktı. Bunlar önemli değerlerdi.

Kadro içerisinde büyük bir rahatsızlık, huzursuzluk yaşandı, ama buna rağmen genel tutumun bir rehabet, bir gaflet durumu olduğu söylenebilir. Bu, biraz da VI. Kongre süreciyle bağlı gelişti aslında. Kongrenin karışıklığı, hay huyu, örgütü ve kadroyu kompo gerçeğinden uzaklaştırmıştır. İşbirlikçi çete çizgisinin bazı tahrik edici yaklaşımları da aslında örgütü, onun yönetim ve kadro gerçeğini adeta manipüle etmiştir. Kompo gerçeğinden uzaklaştırıp, farklı yönere yönelterek şaşırtmış, gelişmeleri göremez kılmıştır. Şöyle de denebilir aslında: Nasıl ki Rus ve Yunanistan istihbaratları, Önderliği düşümez hale getirmek için bir sürü psikolojik savaş, sinir savaşı yürüttülerse, işbirlikçi çete eğiliminin artıkları da VI. Kongre gerçeğimizi, örgütümüzün yönetim ve kadro gerçeğini benzer bir psikolojik savaş yöntemiyle şaşırtıp gerçeği göremez hale getirdi, kargaşa içerisine soktu. VI. Kongre, biraz da böyle bir kargaşa kongresi oldu. Bir yandan 1 Eylül ateşkes sürecinin ortaya çıkardığı durum, geri çekilme, belli ölçüde rehabet, diğer yandan VI. Kongre sürecinin yarattığı kargaşa, işbirlikçi çete eğiliminin tahrik edici, bozguncu, yıkıcı tutumları birleşerek, aslında kadroyu ve örgütü süreçten kopardı. Önderlik bu gerçeklere dikkat çekmeye çalıştı, uyardı. Örgüt yapımızı, süreci doğru anlamaya davet etti. Ancak gaflet durumu, yine tahrik durumu, Önderliğin bu çağrılarını görmeyi, anlamayı önledi. Bu bakımdan kadro süreçten kopukluğu yaşadı. Bütünyle sürece katılmadı, komploya karşı mücadeleyi sahiplenmedi. Böylece Önderlikle örgüt arasındaki mesafe daha çok açıldı.

Uluslararası kompo güçleri bu durumdan yararlanarak Önderliği örgütten tecrit etmeyi başardılar. Bu da, 15 Şubat'ın ortaya çıkmasına yol açtı. Önderlik bunu *"yetersiz yoldaşlık"* olarak değerlendirdi ve uluslararası komplonun ortaya çıkmasının temel bir etkeni olarak ifade etti. Gerçekten de Önderlikten o süreçteki kopuş gibi bir kopuş olmasaydı, kadro ve örgüt yapısının kompo gerçeğini anlaması çok zor olmayacaktı. Dolayısıyla da hem örgüt ve gerilla olarak uluslararası komploya karşı durma hem de halkı harekete geçirmede, dolayısıyla uluslararası komplonun karşısına büyük bir mücadele gücü çıkarmada etkili olacaklardı. Bu da, uluslararası komplonun başarısını önlerdi. Ne yazık ki bu sağlanamadı. Önderlikten kopuş, mesafenin büyümesi, kadronun ve örgütün gaflet ve kargaşa içinde süreçten kopması, uluslararası gericiliğin 15 Şubat'ı gerçekleştirmesine yol açtı. Bu, bütün kadro ve örgüt yapımız için en temel özeleştirisi konusudur. Önderlik çizgisini görme, Önderlik gerçeğinden kopuşun, Önderlikle mesafeli olmanın ne

anlama geldiğini görme, anlama, bu temelde değişimi yaşayarak kendini çizgiyle bütünleştirme, Önderliğe ulaştırmada temel ayrıç gibidir.

Bu temelde örgüt ve kadro gerçeğimiz daha sonraki süreçte büyük bir özeleştirisi tutumunu geliştirdi. Komplonun ağırlığı altında kendi durumunu derinliğine değerlendirerek komploya karşı mücadele edecek, dolayısıyla 9 Ekim-15 Şubat arasında yerine getiremediği ödevleri, onun yol açtığı ağır sonuçları telafi edecek düzeyde yerine getirebilecek bir militanlığı ortaya çıkartmaya çalıştı. Bu özeleştirisi sürecimiz devam ediyor. Uluslararası komployu yenilgiye uğratana kadar da namuslu, şerefli, onurlu her militan açısından devam edecektir. Komployu yenip, Önderliğin ve halkın özgürlüğü sağlanmadan hiçbir militan, örgüt, kadro; kendini başarı kazanmış, sonuç almış, dolayısıyla çizgiyle bütünleşmiş sayamaz. Bu duygu, bu temelde bir yoğunlaşma, bütün militan yapıda sürmektedir. Bu da yeni bir militanlaşmayı, uluslararası komploya karşı mücadele eden kadro ve militan gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

– *Komploya karşı geliştirilen yeni stratejik duruş Türkiye, Kürdistan ve bölgede ne tür gelişmelere yol açtı?*

Demokratik Uygarlık çizgisi Ortadoğu'nun çehresini değiştirdi

Uluslararası kompo süreci, aynı zamanda hareketimizin yenilenme ve yeniden yapılanma süreci oluyor. Kürt sorununa demokratik çözüm bulma, bu temelde Kürt sorununu çözüme götürerek Kürt toplumunu demokratikleştirme, başta Türkiye olmak üzere Ortadoğu toplumlarında demokratik dönüşümü geliştirme ve Demokratik Ortadoğu birliğini yaratma yönündeki adımlar –ki 1 Eylül sürecini Önderlik böyle tanımlamıştı– uluslararası kompo gerçeğiyle, onun saldırısıyla karşılaştı. Bu bakımdan kompo, aslında demokrasiye ve özgürlüğe karşıdır. Kompo, Kürt sorununun çözümüne karşıdır. Kompo, Ortadoğu halklarının birliğine karşıdır. Bütün bunları demokratik yöntemlerle yapmak isteyen bir Önderliğe ve harekete saldırı olarak ortaya çıkmıştır. Bu, çok açık bir gerçektir. Aslında yeni bir çözüm sürecini, çözüm stratejisini geliştirmeyi ifade ediyor. Uluslararası gericilik, örgütün böyle bir demokratik çözüm gücü haline gelmesini engellemek için harekete geçirildi. Çözümünden ve demokrasi-den değil, diktatörlük, çelişki ve çatışmadan çıkar uman güçler bir araya geldiler ve uluslararası komployu tezgahladılar. Dolayısıyla 15 Şubat koşullarında da Önderlik ve örgüt, uluslararası komployu boşa çıkartmanın yegane yolu olarak stratejik değişim ve yeniden yapılanmayı gördü. Önderlik, şunu erkenden ve çok iyi fark etti: Uluslararası kompo saldırısı, aslında stratejik değişimin, bu temelde demokratik çözüm sürecinin geliştirilmesinde geç kalmaktan kaynaklanmıştır. Temel hedefi, Apocu

hareketin strateji değiştirememesi, kendini yeniden yapılandırılmaması, böylece tıkanma ve tekrar içerisinde çözümsüzlüğe düşüp tasfiye olmasıdır. Kompo bunu amaçlamıştır. Örgütü buradan tutarak tasfiye etmek istemiştir. Dolayısıyla da Önderlik, komployu boşa çıkartma mücadelesi olarak stratejik değişim ve yeniden yapılanma sürecini daha yoğun ve hızla yürütmeyi öngörmüştür. Bu bakımdan uluslararası komployu doğru ve kapsamlı anlama, tahlil etme gücünü hızla göstermiştir.

Bu gerçeğin bir parçası olarak PKK, 15 Şubat koşullarında da hiç duraksamadan stratejik değişim ve yeniden yapılanma sürecini hızla ve derinleştirerek sürdürme gücünü göstermiştir. Komplonun birinci yıl dönümü geldiğinde, VII. Kongre'yi yapıp, yeni dönemin programını, stratejisini, temel mücadelesini belirleyerek ve bu temelde kendini yeniden planlayarak yeni bir mücadele süreci içerisine sokmayı başarmıştır. Bu, önemli bir gelişmedir. Her şeye yön veren, ön açan, tıkanmaları gideren, çözümsüzlüğü çözüm yapan bir gelişmedir. Dolayısıyla PKK hareketi, çözümü kendisinde yarattı. İdeolojik yenilenme, siyasi programsal yenilenme, yeni bir stratejik plan geliştirme, temel mücadele biçimindeki sağlanan değişim, aslında yeni bir PKK'yi, yeni bir mücadele örgütünü ortaya çıkarmıştır. Bu da, kendisini eski PKK gerçeğine göre formüle etmiş, planlamış, harekete geçirmiş olan uluslararası komplonun boşluğa düşürülmesini sağlamıştır. Bu durum, büyük bir siyasi gelişmeye, komplonun boşluğa düşerek başarısız kalmasına yol açtı.

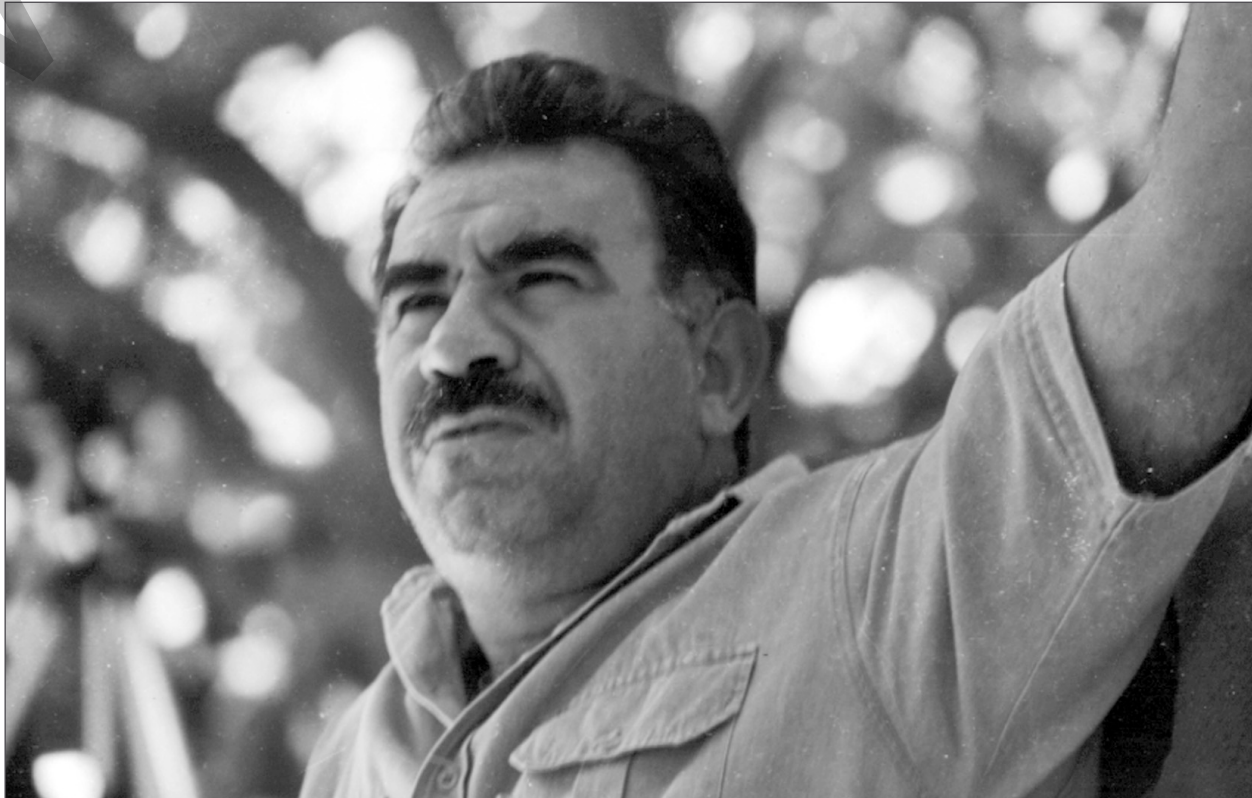
Buna dayalı olarak, PKK hareketinin geçen süreçte sağladığı stratejik değişim ve yeniden yapılanma gerçeğine dayalı olarak, komplonun boşluğa düşürülmesi temelde önemli gelişmeler yaşandı. Uzun çatışma süreci ortadan kaldırıldı. Artık tekrarı yaşayan, gelişme ve ilerleme yaratmayan, yeniden değerlendirilmesi gereken çatışma sürecinin önü alınarak, demokratik çözüme fırsat verecek barış sürecinin geliştirilmesi için bir çaba içerisine girildi. Bu, daha çok düşünme, değerlendirme, anlama imkanı verdi. Kürdistan ve Kürt toplumunun yeniden toparlanmasına, yeni süreci görerek, anlayarak, ona göre kendisini yeniden örgütlemesine yol açtı. Halk, bu konuda önemli adımlar da attı. 15 Şubat 2001'de, yani 15 Şubat komplosunun ikinci yıldönümünde Amed'de yüzbinler sokağa dökülerek, hareketimizin gerçekleştirdiği değişimi benimsediğini, bu değişimin öngördüğü yeni mücadele biçimini sahiplendiğini ortaya koydu. Demokratik siyasal serhildanı harekete geçirdi. Bu, önemli bir durumdu. Toplumun, bu kadar erkenden görmesi, değişimi anlaması ve yeni çizgiyle bütünleşmesi, üzerine düşen görevleri yerine getirmesi önemliydi. Bu, mücadeleyi kesintisiz olarak sürdürmek anlamına geliyordu. Diğer yandan toplumun demokratik değişimini derinleştirerek sürdürmeyi ifade ediyordu. Böyle önemli

bir değişim ve gelişim yaşandı. Toplum, yeniden bir nefes aldı. Ekonomik olarak çok zorlanmıştı, onu kısmen aştı. Örgütsel bakımdan kendisini yeniden değerlendirdi. Yeni süreci anlayarak, onun gerektirdiği yaşam ve mücadele içerisinde girmek üzere kendisini değiştirdi. Kendisini bu noktada eğitmeye yöneldi. Başkan Apo'nun AİHM için geliştirdiği Demokratik Uygarlık Manifestosu temelinde, tarihsel ve güncel gerçekler ışığında kendini eğitime, bilincini geliştirme sürecini yaşadı. Aslında son birkaç yılda duyguda, bilinçte, davranışta demokratik değişimin, özgürlükçü yaşamın en hızlı gerçekleştiği yılları yaşadık. Bu, komploya karşı geliştirilen mücadele içerisinde, yeni stratejik mücadele sürecinde birkaç yıllık bir süreçtir, ama uzun savaş ve mücadele yıllarının da ortaya çıkardığı birikime dayanarak yeni insan, yeni yaşam, yeni ilişkinin yakalanmasında, sanat ve edebiyatın geliştirilmesinde, dolayısıyla yeni kişiliğin şekillenmesinde demokratik, özgürlükçü, iradeli kişiliğin ortaya çıkmasında çok hızlı bir gelişme sürecini yaşadığımızı rahatlıkla söyleyebiliriz. Kürt insanı ve toplumu böyle bir gelişme içerisinde. Bu, oldukça önemli bir durumdur; özgürlük devriminin, demokratik devrimin derinleşerek sürdüğünü ifade ediyor.

Kürt toplumu, başlamış olan demokratik değişim ve dönüşümü çok daha derin ve köklü kılama temelinde sürdürüyor. Uygulalarını yeniden düzenliyor. Demokratik bilincini geliştiriyor. İlişkilerini düzenliyor. Demokratik özgürlükçü yaşam ölçülerini geliştiriyor. Bunlar önemli hususlar ve süreç bu biçimde devam edecek. Bunu, uluslararası gericiliğe karşı ulusal demokratik hareketi ve örgütlülüğü geliştirme mücadelesi içerisinde yapıyor. Örgütümüzün ve halkımızın, henüz başlangıç aşamasında olan değişikliğine bağlı olarak, Türkiye'nin ve bölgenin de önemli bir düşünsel ve siyasi değişimi yaşama sürecine girdiğini rahatlıkla ifade edebiliriz. Her şeyden önce PKK'nin kendini değiştirme, yeniden yapılanma gücü ve iradesi göstermesi, herkesi derinden etkiledi. Kimse buna ihtimal vermiyordu. Sovyet pratiğinin ardından, neredeyse sol ve sosyalist güçler böyle bir değişimin, yeniden yapılanmanın mümkün olamayacağına inanmışlardı. Oysa PKK, bu yanlış inancı yıktı. Sovyetlerin neden değişemediğini daha iyi gösterdi. Bu temelde değişimin, yenilenmenin, yeniden yapılanmanın başarılabileceğini ortaya koydu. Bu konuda yeni bir umut ve inanç yarattı. Özellikle Türkiye solu ve sosyalist hareketin üzerinde büyük etkide bulundu. Onların yeniden umutlanmasına, canlanmasına, kendilerini örgütleme ve mücadeleyi geliştirme sürecine girmelerine yol açtı. Diğer yandan, stratejik değişimle ortaya çıkan ortam, Türkiye ve Ortadoğu toplumlarını etkiledi. Türkiye'de demokratik değişime olan inancı geliştirdi. Demokrasi bilincini geliştirdi. Ortadoğu toplumları açısından da böyle bir etkilemeyi yarattı. Özellikle de barışa olan inancı güçlendirdi. Bölgede barışın sağlanabileceğini, bölge toplumlarının barış içinde kardeşçe yaşayabileceğine olan inancı güçlendirdi. Daha önce hep savaştan konuşan bölge, artık PKK'deki değişim temelinde barıştan konuşur, barışı benimser, barışı arar, en azından barışı yaratmak için mücadele eder hale geldi. Bu, çok önemli bir durum ve bu durum hala devam ediyor.

Yeni Manifestomuz toplumda zihniyet değişimini başlattı

Öte yandan Başkan Apo'nun Demokratik Uygarlık Manifestosu'nun, başta Türkiye olmak üzere, tüm Ortadoğu toplumlarının bilincinde yarattığı değişimi görmek lazım. Demokratik Uygarlık Manifestosu, Türk aydını ve bölge aydınları üzerinde şimdiden çok güçlü bir etkide bulundu. Gerçekten Önderliğimizin öngördüğü zihniyet devrimi bu çevrelerde gelişmeye başladı. Çok dogmatik, kalıpcı, tutucu, fanatik anlayış ve yaklaşımlar büyük darbe yedi. Demokratik Uygarlık Manifestosu, ister İslami olsun, ister solcu olsun, ister milliyetçi

olsun, dogmatik, fanatik anlayışa büyük darbe vurdu. Dolayısıyla dogmatizmin dondurduğu beyinlerin yeniden işlemeye başlamasına, açılmasına yol açtı. Düşündüğünden kuşku duyan, kendi içinde tartışan, yeni arayışlara giren, bu biçimde zihniyet yenilenmesine yönelik bir sürecin başlamasını sağladı. Türkiye aydını da böyle büyük bir tartışmayı yaşıyor. Ortadoğu da gittikçe böyle bir tartışma içerisine giriliyor. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Türkiye aydınlarının en kapsamlı ve en çok tartıştıkları süreç, 15 Şubat sonrası yani PKK'nin stratejik değişim ve yeniden yapılanma süreci oldu. Bu tartışmayı, Demokratik Uygarlık Manifestosu çok daha derin ve kapsamlı hale getirdi. Dolayısıyla, Türkiye aydınları, yine Ortadoğu aydınları açısından gerçek bir aydınlanma sürecinin başladığını söyleyebiliriz.

Yeni strateji, bölge için bir aydınlanmayı öngörüyordu. Bu temelde sanatın ve edebiyatın gelişmesini, gerçek bir Ortadoğu Rönesansı'nın yaşanmasını hedefliyordu. Böyle bir sürecin, eksiklikler içerse de başladığını rahatlıkla söyleyebiliriz. İster İran'da olsun, ister Araplarda olsun, daha canlı bir tartışma var. Kendi dogmatik doğrularından kuşku duyma var. Türk, Arap, Fars aydınları, sanatçıları, siyasetçileri böyle bir sürece girdiler. Tümülle değişti mi, bir zihniyet devrimi oldu mu? Tümülle gerçekleştiği söylenemez elbette. Ama böyle bir sürecin başladığı da kesindir. Böyle bir tartışma içerisine girildiği, herkesin kendi dogmatik doğrularından kuşku duymaya başladığı, kendi içinde tartışma yürüttüğü bir sürecin geliştiği açıktır. Bu, Ortadoğu için çok önemli bir durumdur. Ortadoğu için en büyük devrim, aydınlanma devrimidir, zihniyet devrimidir; dogmatizmi, kalıpcılığı aşma devrimidir. Bu çok önemlidir. Böyle bir süreç artık başladı. Tabii Demokratik Uygarlık Manifestosu, bölge aydınlarına ve halklarına daha iyi yansıtılsa, yine PKK'nin yaşadığı değişim ve yeniden yapılanma sürecinin ortaya çıkardığı sonuçlar, KADEK örgütlenmesi bütün bölgeye iyi oturtulursa, buradan gerçek bir bölgesel aydınlanmanın ve Rönesans'ın gelişeceği kesindir. Bölgede demokratik değişim ve birlik süreci gelişecektir. Gerçek bir aydınlanma devrimi, demokratik devrim yaşanacaktır.

Şimdiye kadarki mücadele böyle bir süreci başlattı. Bunu, en iyi Türkiye'de görüyoruz. Siyasi sonuçları, 3 Kasım seçimleriyle kısmen ortaya çıktı. Elli yıllık Türkiye oligarşisinin siyasi yapısı aşıldı. Değişim ve yeniden yapılanma, Türkiye'nin bir gerçeği haline geldi. Türk insanı, siyasetçisi, aydını değişmek zorunda olduğunu tümülle kabul etti. Sürecin, yeniden yapılanma süreci olduğunu herkes söylüyor. Dolayısıyla PKK'nin 1 Eylül 1998 süreciyle başlattığı değişim ve yeniden yapılanma, bugün Türkiye'de herkesçe zorunluluk olarak kabul ediliyor. Türkiye toplumunun yüzde doksani değişimi ve yeniden yapılanmayı benimsiyor. Büyük bir kesimi de bunun demokratik yönde olmasını, özgürlükçü olmasını istiyor. Bu bakımdan yüzde seksen, doksan Türkiye insanı demokrasi istiyor, özgürlük istiyor. Bilincin, zihniyetin ve siyasetin demokratik çerçevede değişmesini istiyor. Ama örgütsüz, ama bunun nasıl olacağını tam anlamış değil. Yeterince bilince çıkarmış değil. Bu bakımdan pratikleştiremiyor, yaşamsallaştıramıyor. Şunu görmüş herkes: Değişim, yeniden yapılanma, demokratikleşme gerekli. Bundan başka ilerlemenin, yaşamı geliştirmenin yolu yok. Bu, tartışmasız kabul görüyor Türkiye'de. Ama bu nasıl olacak, hangi örgütle, hangi siyasetle, nasıl bir yaşam ve mücadeleyle olacak; bunun yol yöntemi henüz ortaya çıkmış değil, örgütler yaratılmış değil. Türkiye'de, böyle yoğun bir tartışma, mücadele, arayış yaşanıyor ve bu giderek bölgeye de yayılıyor devam da edecektir.

Aşında 3 Kasım seçimleriyle siyasette bir sonuç ortaya çıktı. Eski aşıldı, ancak Türkiye'yi demokratik değişime ve yeniden yapılanmaya götürecek bir yeni siyasi yapı da ortaya çıkmadı. Çıkar çevrelerinin, değişimi en güdük bırakacak, uluslararası sermayenin sömürücü çıkarları yönünde bir ye-

“Uluslararası komponun temel hedefi, “ABD İmparatorluğu” dediğimiz yeni dünya düzeninin Ortadoğu'ya hakim kılınmasıdır. Irak Savaşı da bunu hedefliyor. Şimdi Irak'ta bu süreci savaşla ilerletmek, sonuca götürmek istiyor. Bu, bölge halklarının iradesine karşı açık bir saldırı durumudur. Bölgedeki mevcut durumu yaratan da İngiltere'dir. Şimdi ABD'nin saldırılarını yürüten de İngiltere oluyor. Politikayı İngiltere belirliyor, askeri hareketi ABD yürütüyor. Aralarında böyle bir ittifak var.”

niden yapılanmayı sağlayacağı bir siyasi iktidarı ortaya çıkartması yaşandı. Mevcut hükümet ve meclis bunu ifade ediyor. Ama onun karşısında bir de demokratik halk hareketi ortaya çıktı. Türk, Kürt, diğer azınlıklardan bütün halkların demokratik güçlerinin ittifakı oluştu. DEHAP, yasal planda böyle bir demokratik halk ittifakının partileşmesini başlattı. Bunlar önemli süreçler, önemli gelişmelerdir. Şu çıktı ortaya: Bir yandan bu meclis ve hükümetin, diğer yandan DEHAP blokunda kendini temsil eden demokratik halk güçlerinin, eskiyi aşan, yeniden yapılanmayı mutlak olarak ele alan Türkiye'de, yeni Türkiye'yi kimin yaratacağı mücadelesini sürdürdüğü bir yeni süreç başlattı. Bu, yeniden yapılanma sürecidir. Demokratik değişimin her bakımdan yaşanması sürecidir. Mevcut iktidar bunu geriye çekmeye çalışıyor. Ama demokratik halk güçleri de kendi mücadeleleriyle bu süreci hızla yürütecekler, geliştirecekler. Bu geriye çekmeyi boşa çıkartarak, tıpkı 3 Kasım seçimlerinde aşılacaklar gibi şimdi hükümet ve muhalefet olan güçleri de hızla açacak, Türkiye'yi demokratik değişim ve yeniden yapılanmaya kavuşturacak yeni bir siyasi yapıyı önümüzdeki süreçte ortaya çıkaracaklardır.

Uluslararası komponun temel hedefi yeni dünya düzeninin Ortadoğu'ya hakim kılınmasıdır

– ABD'nin Irak'a yapmak istediği müdahale ile uluslararası komplo arasında, Ortadoğu'da yeni bir düzen kurma anlamında bir paralellik kurulabilir mi? Bununla bağlantılı olarak komponun, günümüze kadar geline süreçte Önderlik şahsında değişen yöntemlerini ve amaçlarını değerlendirebilir misiniz?

1990 ların başından itibaren Ortadoğu'da yaşanan siyasal ve askeri mücadelelerin uluslararası plandaki değişim ve yeni bir sistem kurma arayışıyla bağlantısı var. Günümüzde de bu, ABD'nin Irak müdahalesi olarak ortaya çıkıyor. Müdahale tehdidi çok ileri boyutlara ulaşmış durumda. Her alanda askeri hazırlıklar yapılıyor. ABD, bölgenin birçok yerine yoğun bir asker nakli gerçekleştirdi. Bölgeyi, adeta askeri denetim altına almaya çalışıyor. Buna dayanarak, başta Irak'ta Saddam Hüseyin yönetimini devirme temelinde kendi çıkarına göre şekillenecek yeni bir Ortadoğu yaratmayı hedefliyor. ABD'nin bu mücadelesi yeni ortaya çıkmadı. Sovyet sisteminin çözülüşü ardından yeni dünya düzeni adıyla geliştiği, dünyanın dört bir yanındaki çabalarının bir parçası ve devamı oluyor bu. Ortadoğu'da da, '90'ların başından itibaren bu çabayı sürdürdü. Belki diğer bölgeler biraz daha öne geçtiler, zaman zaman Ortadoğu ikincil plana düştü, ama ABD yönetimi kesintisiz bir biçimde Ortadoğu'da kendi etkinliğini geliştirmek için yoğun bir çaba içerisinde oldu. Bunu, gözden ırak tutmamak gerekiyor. Örneğin '92 sonunda, Güney'de, işbirlikçi güçlerle Türkiye'nin birleşip PKK'yi kontrol altına almak üzere yürüttüğü Güney savaşı saldırısı böyle bir olaydı. Arkasında ABD vardı, NATO vardı. Uluslararası gerici-lik vardı. Aslında uluslararası komplo o zaman saldırıya geçirildi. 1991-92'de sağladığı gelişmelere dayanarak PKK'nin bölge sistemini parçalayacak bir sonucu ortaya çıkartması, böyle bir saldırıyla engellenmek istendi ve bu başarılı da zaten. Eğer uluslararası karşı devrimci cephe temelinde bir saldırıyla karşılaşmasaydı, 1991-92'deki gelişmelerin devamı, Türkiye'de, dolayısıyla bölgedeki siyasi sistemde köklü bir değişimi beraberinde getirecekti. Bunu engellediler. Bu, bir anlamda Kürt ulusal demokratik hareketinin sınırlandırılması, kontrol altına alınması oldu. Yani askeri yollarla siyasi iktidarı parçalayıp, başarıya gitmesinin önü alınmış oldu.

Benzer biçimde, İsrail-Filistin çatışmasında da bu süreç izlendi. Dönemin ABD yönetimi, “Ortadoğu Barış Planı” adı altında ABD çıkarlarını hakim kılacak, ABD-İsrail ittifakını Filistin'e ve bölgeye hakim kılacak bir sonucu yaratmaya çalıştı. Bu konuda yoğun bir çaba harcadı. Aslında o da ABD'nin yeni dünya düzeni çerçevesinde yürüttüğü bir çabaydı. Ama dönemin Demokrat Parti iktidarı, Clinton yönetimi, savaş yerine, barış yöntemlerini kullanmak istiyordu. Barış planı çerçevesinde, bir biçimde Filistinlileri adeta teslim alarak uluslararası sermayenin çıkarlarını bölgenin o alanında hakim kılmak istiyorlardı. Bunların bir devamı olarak uluslararası komponun '98'deki saldırısı ortaya çıktı. Bir yandan Filistin'de geliştirilen 'Barış Planı' adı altındaki dayatma, diğer yandan '92'de Kürdistan'daki geliştirilen uluslararası karşı devrimci saldırı, en üstte komplo düzeyinde harekete geçirilmişti. Çünkü Başkan Apo'nun başlattığı 1 Eylül 1998 süreci, başta Kürt sorunu olmak üzere, bölgenin bütün sorunlarının demokratik yöntemlerle çözümü temelinde bölgenin değiştirilmesini, yeni bir Ortadoğu'nun yaratılmasını hedefliyordu. ABD, bunu kendi çıkarlarına yüzde yüz karşıt gördü, tehlikeli buldu. Dolayısıyla, bunu engellemek için uluslararası komployu harekete geçirdi. Kürt ulusal demokratik hareketini kontrol altına almak, zayıflatmak ve tasfiye etmek, böylece kendi denetimini kurarak '90'ların başından itibaren öngördüğü yeni dünya düzenini Ortadoğu'ya da oturtmak istedi.

Uluslararası komponun temel hedefi, “ABD İmparatorluğu” dediğimiz yeni dünya düzeninin Ortadoğu'ya hakim kılınmasıdır. Irak Savaşı da bunu hedefliyor. Amaç aynıdır, hedef aynıdır. ABD, uluslararası komplo saldırısıyla bunu yapmak istedi, bir yere kadar getirdi. Şimdi Irak'ta bu süreci savaşla ilerletmek, sonuca götürmek istiyor. Bu, bölge halklarının iradesine karşı açık bir saldırı durumudur. Buradan şu sonuç çıkmaz: Bölgedeki mevcut durum iyidir, korunması lazım. Hayır, bölgedeki mevcut durumu yaratan da İngiltere'dir. Şimdi ABD'nin saldırılarını yürüten de İngiltere oluyor. Politikayı İngiltere belirliyor, askeri hareketi ABD yürütüyor. Aralarında böyle bir ittifak var. Şimdi değiştirmek istedikleri Saddam Hüseyin yönetiminin ortaya çıkmasına da İngilizlerin rattığı sistem yol açtı. Başka kimse yaratmadı bunu. Kendi sistemleri içinde bir mücadele ve değişiklik oluyor bu. Tamamen, eskinin Batı sistemi olarak tanımlanan sistem içindeki bir mücadeleyi ifade ediyor. Sistem içi değişimin kendisi oluyor yani. Bu nedenle Ortadoğu'da günümüzdeki mücadele de, uluslararası komponun harekete geçirilmesi de, uluslararası komploya karşı özgürlük ve demokrasi çizgisinde Kürt sorununu ve bölge sorunlarını çözmeye mücadelesi de bir değişim mücadelesidir. Bu mücadele, gelişerek, derinleşerek devam ediyor; durmamıştır. Dolayısıyla uluslararası komplo da, buna karşılık komploya karşı mücadele de devam ediyor.

Yeniden bir Türk-Kürt çatışması yaratılmak isteniyor

1998 -99'da komplo, doğrudan Başkan Apo'yu hedefleyen, ona saldırma temelinde gelişen bir saldırı hareketi oldu. 2000 yılında gerillaya karşı bir saldırı hareketi oldu. Çok iyi biliyoruz; VII. Kongre ardından, PKK'ye karşı Dersim'den Süleymaniye'ye kadar büyük bir askeri siyasi hareket başlatıldı. Bazı yerlerde bunu Türk ordusu yaptı, bazı yerlerde işbirlikçileri yaptı. YNK eliyle doğrudan kongrenin yapıldığı sahaya yönelik bir saldırı yürütüldü. Bu, 2000 yılının ikinci yarısında çatışmalara yol açtı. Gerilla, kuşatılmak, boğulmak, ya teslim alınmak ya da ezilmek isteniyordu. Hedefi, gerillayı dağıtmak, tasfiye etmektir. Önderliğe

yöneltilen saldırı, 15 Eylül süreciyle karşılaştı. Fakat imha önlendi. Tasfiyenin de önü örgüt korunup geliştirilerek alınmaya çalışıldı. Gerillaya yöneltilen saldırıya karşı kahramanca bir direniş gösterildi. Bu direnişin ne demek olduğunu YNK'nin askerlerine ve komutanlarına sorarak herkes öğrenebilir. Apo-cu militanlık neymiş, Kürdistan fedailiği, gerillacılığı neymiş, nasıl direniyormuş, kendini nasıl savunuyormuş, onlar iyi öğrendiler. Aslında herkese de öğretmeler. Kimsenin hata yapmaması açısından iyi bir durum olur. Böyle bir direnişle gerilla, kendi varlığını ve etkinliğini korudu, saldırıları boşa çıkarttı.

Şimdi ABD'nin Irak'a müdahalesi paralelinde, onunla birleşik olarak uluslararası komponun yeni bir saldırısı da planlanıp yürütülmek isteniyor. Aslında müdahale edilmek istenen, saldırılmak istenen sadece Irak yönetimi değil, saldırı yalnızca Irak'a yönelik değildir. Öyle anlaşılırsa, yanlış anlaşılmış olur. Kürt ulusal demokratik hareketi de ağır saldırı altında. KADEK'e, özellikle de HPG'ye karşı kapsamlı bir saldırı var. Günümüzde Önderliğe ve gerillaya yönelik başlatılan saldırı, uluslararası komponun üçüncü planlı saldırı durumu oluyor. Önce Önderliğe saldırdılar, sonra gerillaya saldırdılar, şimdi de o saldırılarla başaramadıklarını başarmak üzere, ABD'nin Irak müdahalesini ve savaş ihtimalini de bahane yaparak Önderliğe ve gerillaya ortak bir saldırı ile başarmak istiyorlar. Önderlik üzerinde artan ağır baskı ve tecridi, böyle bir saldırının parçası olarak değerlendirmek lazım. Doğrudan, uluslararası komponun üçüncü planlı saldırısı oluyor bu. Yine Lice'deki, diğer alanlardaki askeri operasyonları, saldırıları da, bunun gerillaya yöneltilen kısmı olarak görmek gerekiyor. Şimdi Kuzey'de bu kışın, bilinen, istihbaratı alınan gerilla güçlerine saldırı olarak yürütüyorlar. ABD'nin Irak saldırısının gelişmesine paralel olarak, şubatta ya da martta bunu muhtemelen Güney'e sarkıtacaklar. Böyle bir saldırıyla karşı karşıyayız.

ABD, Irak'a müdahale ediyor, ondan yararlanarak Türkiye de Önderliğe ve gerillaya karşı saldırı yürütüyor demek yalnız başına doğru değildir. Aslında bunlar iç içedir, ortaktır. ABD ile Türkiye'nin bu konuda kesin bir ittifakı, anlaşması var. Her şey ABD'nin denetiminde oluyor. Unutmayalım ki, uluslararası komployu ABD örgütledi ve yönetti. ABD yürüttü, şimdi de yürütüyor. Bu bakımdan Türkiye yönlendiriliyor. Türkiye, yeni bir çatışma içerisine itilmek isteniyor. Şu bile kuşku götürür: Acaba savaş Irak'ta mı olacak, yoksa Türkiye'de mi olacak? ABD ile Irak yönetimi arasında mı bir savaş olacak, yoksa TC ile KADEK arasında, yani Türklerle Kürtler arasında mı bir savaş olacak? Bu bile tartışmalıdır. Son gelişmeler Irak yerine, savaşta Türkiye'nin öne çıktığını, ABD-Saddam Hüseyin savaşı yerine, yeniden bir Türk-Kürt çatışması yaratılmak istendiğini gösteriyor. Bu bakımdan aslında ayrınkı görmek bile doğru olmuyor. Bunlar, planlı bir çaba. Nüans farklılıkları olabilir, ABD yaklaşımlarında kısmen farklılıklar olabilir. Türkiye devleti, ABD'nin bu konumundan yararlanarak daha çok çıkar sağlamak isteyebilir. Bu anlamda KADEK'i, ABD'nin daha fazla hedefi haline getirmeye çalışıyor olabilir. “Terör var, ABD de teröre karşı savaş yürütüyor. O zaman KADEK de terör listesine alınıp savaşın hedefi yapılmalıdır” diye bir çaba var. Böyle bir tahrik yürütülüyor, ama bu sadece Türkiye'nin çabası da değil. ABD, bundan uzak değil. ABD, buna yeşil ışık yakıyor. Örneğin Başkan Apo üzerindeki bu kadar ağır baskı ve tecride karşı ABD'nin ne yönetiminden, ne muhalefetinden, ne demokratından hiçbir ses çıkmıyor. Halbuki ABD bundan sorumlu. Neredeyse Avrupa'dan da benzer şey gelmiyor. Gerillaya yönelik saldırıyı da kınayan yok. Halbuki olası barış ortamını bozuyor. Şiddet ortami-

nin yeniden gelmesine yol açıyor ve bu durum o güçlerin hepsini etkileyecek. Ama görüyoruz ki buna karşı da bir engel olma, bir kınama yok. Hatta geriden teşvik etmenin varolduğunu düşünmemiz lazım. Türkiye, bazı savaş rantçısı güçler tarafından yeniden bir savaşın içine itilmeye teşvik ediliyor; Türkiye içindeki rantçılar da buna alet oluyor. Önderlik üzerindeki baskıyla, gerillaya yönelik baskı arasında bir paralellik var.

Komponun bilinen yöntemleri: İmha, karalama, çürütme, tecrid

Uluslararası komplo, aslında Önderliği ve örgütü hedeflemeye bir birlik sağladı, ama hangi yöntemle sonuç alması gerektiği konusunda bir parçalılığı yaşadı. Bazı çevreler, özellikle rantçı güçler, Önderliğin imha edilmesi temelinde ölçsüz bir Türk-Kürt çatışmasının gelişmesine yol açarak, bundan çıkar sağlamayı umut ettiler. Bazı çevreler de Önderliğin kontrol altına alınması, örgütten ve halktan kopartılması, bu temelde giderek yavaş yavaş örgütün dağılıp tasfiye olması temelinde çıkarlarını sürdürmeyi öngördüler. Önderlik, imha girişimlerini gösterdiği tutumla boşa çıkardı. Halk, fedai çizgisinde geliştirdiği eylemlerle Önderlikle bütünleşerek imhayı yendi aslında. İmhacı güçleri tehdit etti, uyardı. Böyle bir şeye yönelmelerinin kendileri için felaket olacağını gösterdi. Başlangıçta imha, birçok çevre tarafından etkili geliştirilmeye çalışılırken, böylece boşa çıkartılmış oldu. Arkasından bu çevreler, Önderliğe yönelik yoğun bir karalama kampanyası geliştirdiler.

Özellikle Önderliğin uluslararası komployla imha edilmesini amaçlayanlar, Önderliğin imhayı boşa çıkardığını, geliştirdiği yeni stratejiyle uluslararası komployu boşluğa düşürerek yenilgiye uğratabileceğinden korkanlar, çıkarlarının gerçekleşmediğini görüyorlar, Önderliğin bu tutumuna karşı yoğun bir kampanyaya girdiler. Mahkeme sürecinde bunu çok açık gördük. Avrupa'nın sağ gazetecileri neredeyse devrimci kesilmişlerdi; Önderliği neredeyse sola, devrimciliğe ihanet etmekle suçluyorlardı. Neden? Önderlik onların planlarını boşa çıkarttı da ondan. Türkiye'de de böyle oldu. Provokatörler de, işbirlikçi çevreler de buna katıldılar. YNK basını bunun borazanlığını yaptı. Celal Talabani'nin Ankara'da ev aldığı söyleniyor. Artık Ankara'da MIT odalarından çıkmayan Celal Talabani bile radyosunda, televizyonda Başkan Apo'nun teslim olduğunu söylüyordu. Türkiye ile ittifak yapmaya çalıştığını söyleyip, güya halkı Başkan Apo'ya karşı çıkartmaya çalışıyordu. Halbuki kendisi gırtlığına kadar Ankara'nın kucağında oturuyor. Bu nedenle aldatmadı. Ama bir amaç vardı ve bu doğrultuda bir karalama kampanyası geliştirdi. Neden? Çünkü rantçıydı, umudunu Önderliğin imhasına bağlamıştı. Önderlik imhayı boşa çıkartınca bütün planları alt üst olmuştu. Onun verdiği saldırıganlıkla her türlü ithamda bulunuyorlardı. Bunu iyi görmemiz lazım.

Provokatörler çeşitli karalama kampanyaları içerisine girdiler. Özellikle Avrupa'da, Almanya'ya çöreklenen, emperyalizmin kucağına oturan bazı güçler, mücadeleyle, solla, sosyalizmle, demokrasiyle, özgürlükle alakası olmayanlar, Önderliğimizin ve örgütümüzün bu değerlerden uzaklaştığının propagandasını etmeye başladılar. Bu, bir karalama hareketiydi. Değişim ve yeniden yapılanmayı bu biçimde mahkum etmeye çalışıyorlardı. Neden? Çünkü değişim ve yeniden yapılanma, onların planlarını boşa çıkarttı, onları başarısızlığa uğrattı, yenilgiye götürdü, anlayışlarını mahkum etti. Dolayısıyla bundan duydukları korku ve telaş, kaybettikleri sonuç karşısında böyle bir saldırıyla hareketi zayıflatmak istediler. Hareketin kitlelerle bağıni kopartmaya çalıştılar.

Mahkeme ardından yeni bir süreç gelişti. İmha ölenince, karalamalara karşı cevap verecek bir ideolojik bilinçle yaklaşım olunca, bu sefer yeni bir mücadele süreci açılmış oldu. Önderlik, mevcut konumuna dayalı olarak örgüt ve halkın toparlanması temelinde yeni bir strateji çizerek uluslararası

şı komploya, gericiliğe karşı mücadelenin geliştirilmesini öngördü. Başta Türkiye ve ABD olmak üzere uluslararası komplo güçleri, değişik çevrelerle Önderliği ağır baskı ve tecrit altında tutarak ve bu durumu süreçte yayarak, örgütün kendi içinde bölünüp parçalanmasını, halkın umutlarının kırılıp dağılmasını umut ettiler. Önderliği o tarzda tutarak, örgütü ve mücadeleyi tasfiye edeceklerini sandılar. Bu temelde yoğun bir mücadele başladı. Bazı dostlarımız, hareketimizden etkilenen bazı çevreler bunu anlamadılar. Bir sürü bize mektup yazanlar, hatta eleştiri yapanlar oldu. Adlarını veremize gerek yok; *“bu bir oyundur, Önderliğe dayanarak örgüt ve mücadele tasfiye edilmek isteniyor”* dediler. Böylece kendine güvensiz, mücadeleyi kabul edemeyecek bir konumda, sonuç alamayacağımızdan endişe duydular. Bu, kendi zayıflıklarıydı aslında. Elbette bunu herkes görüyordu. Önderlik ve örgütümüz, bu konuma dayanarak uluslararası komploya boşa çıkartacak bir mücadele geliştirmeyi öngörürken, ABD ve Türkiye de bu duruma dayanarak örgütü ve Önderliği tasfiye etmek istiyordu. Bu açıkltı, gözle göründü, ama böyle bir mücadele süreci de açılmıştı. Bunu kabullenmekten ve bunun gerektirdiği yol ve yöntemi yaratarak, gereken iradeyi göstererek mücadele edip başarı sağlamaktan başka çaremiz yoktu. Başka bir mücadelenin olmadığını göremediler. Sözde kuşku, endişe, telaşa dayanarak mücadeleye giremediler, zarar verdiler. Burada büyük bir mücadele yaşandı. Sonuç; örgüt YNK saldırılarına da bertaraf etti, kendini toparladı, yeniden planladı, yeni program oluşturdu, halkı etkiledi.

Hareketimiz, 2001 15 Şubatı'ndan itibaren yeni serhildan sürecini başlattı. Newrozlar, yüz binlerin, giderek milyonların ayağa kalktığı mücadele süreçleri haline geldi. 2002 Newroz'u'na geldiğimizde kazanan Önderlik çizgisi, kaybeden uluslararası gericilik olmuştu. Halkın serhildana kalkışı bu gerçeği açıkça gösterdi. En kritik süreçte yürütülen mücadeleyle de, aslında Önderlik çizgisi kazanmış, gericiliği boşa çıkartmıştı. Aslında bu, çürütme politikasına karşı başarıyla mücadele edileceğinin bir kanıtı oluyor. Bu durumda Türk gericiliği, uluslararası gericilik, Önderlik düşüncelerinin örgüt ve halk tarafından benimsendiğini, başarılı gelişmelere yol açtığını görünce, ağır baskı ve tecrit koşullarını gündeme getirdiler. Yani tasfiyeyi daha uzun sürece yaymak istiyorlar. Önderlik üzerinde baskı ve tecridi arttırmak istiyorlar. Önderliğin, İmralı koşullarında bile haftada ya da iki haftada bir sadece bir saatlik görüşme yapıp bazı düşüncelerini açıklamısından bile korkuyorlar. Önderliğin haftada ya da on beş günde bir saatlik zaman içinde açıkladığı düşünceler bile, uluslararası gericiğin darbeleyecek, alt üst edecek mücadelelerin, örgütlerin yaratılmasına yetiyor. Bunu da engellemeye çalışıyorlar. Başkan Apo, on beş günde bir saatlik konuşma ile bile, uluslararası sistemi darbeleyecek, halkı örgütleyip mücadeleye çekecek bir gelişmeyi sağlama gücünü gösteriyor. Bu gerçeği iyi göreceğiz. Tecrit politikası burada gündeme getiriliyor. Gerici çevreler, Önderliği İmralı'da tutarak, örgütü ve mücadeleyi tasfiye etmeyi umut ediyorlardı. Böyle olmadığını görünce de baskı ve tecride yöneldiler. Önderlik de gericiğin, Kürt sorununun çözümüne yaklaşmadığını görünce, yeni bir süreç başlattığını ilan etti, mücadele sürecini geliştirdi.

Gerçekleştirilmek istenen siyasi ve ideolojik imhadır

Bütün bunlar birleşerek yeni bir mücadele sürecini ortaya çıkardı. Aslında imha tehdidi şimdi de var. 1998-99-2000'de boşa çıkartıldı, ama tümünden boşa çıktığı da söylenemez. Başkan Apo üzerinde imha tehdidi her zaman var. Bu konuda yanlışlığı düşmememiz lazım. Faşistler, gericiler her zaman tehdit ediyorlar, bir sürü tehdit mektubu da aldı Başkan Apo. Bunları avukatlarına da söyledi. Mevcut durumuyla can güvenliği yoktur. Sağlık durumu belirsizdir. Güvenlikli bir ortam içinde değildir. Bu anlamda imha tehdidi sürekli var. Bunu iyi bilmemiz, duyurmalıyız.

olmamız lazım. Diğer yandan siyasi ve ideolojik imha geliştirilmek isteniyor, bu da bir imhadır. Tecrit edilerek, düşünce açıklamasına izin verilmeyerek, gelişmeleri izlemekten alıkonularak düşünce sistemi felç edilmek isteniyor. Bu bakımdan da bir imha tehdidi var. Bu da insana yöneltilmiş en büyük saldırdır. İnsan haklarının en ağır biçimde gasp edilmesi oluyor. Diğer yandan karalama kampanyası devam ediyor, bitmemiştir. Türk basınına dış basına bakın Önderliğe ve örgütümüze eleştiri demeyeceğim, bir sürü küfür, saldırı var. Yalanla, dolanla sürdürülen bir sürü hakaret var. Bu konuda kaleşörler, provokatörler soyunmuşlar, kullanılıyorlar, bu işe öncülük ettirilmeye çalışılıyorlar. Almanya, buna finansman da sağlıyor. Bazılarını yemeliğine almış, karınlarını doyuruyor, ondan sonra Önderliğe ve örgüte saldırtıyor. En çok küfredilen, en çok saldırılan kişi ve örgüt komumuzdayız yani. Bu gerçeği göreceğiz. Saldırlara, ithamlara dair hiçbir kanıt yok. Hiçbir ölçü yok, herkes aklına geleni söylüyor. Her tür yalan dolan uyduruluyor. Hür türlü hakaret yapılıyor. Biz, böyle ağır saldırı altında bulunan bir durumu yaşıyoruz. Bu bir gerçek. Bize karşı saldırıda, internetten tualım, gazetelere, dergilere, televizyonlara kadar hepsi kullanılıyor. Provokatörler, sol demokratik çevreleri aldatıp yanıltarak bize karşı çıkartmaya çalışıyorlar, Önderliğe karşı çıkartmaya çalışıyorlar. Bu gerçekleri göreceğiz.

Çürütme ve tecrit politikası böyle bir imha tehdidi ve karalama kampanyası ile birlikte geliştiriliyor. Bu, uluslararası komplo-nun yeni dönem saldırısıdır. Birinci planda Önderliğe yöneltildi, ikinci planda gerillaya yöneltildi; şimdi üçüncü kapsamlı saldırı Önderliğe ve gerillaya karşı birlikte yürütülüyor. Hem imha tehdidi, hem karalama kampanyası, hem tecrit, hem askeri saldırı, hem de siyasi saldırı var. Önderliğe ve gerillaya, hareketin bütününe, her türlü yöntem kullanılarak saldırı yürütülüyor. Böyle bir saldırı altındayız ve biz, uluslararası komploya karşı beşinci yıl mücadelesini, bütün bu saldırılara karşı topyekün bir direniş olarak ele alıp yürütmek durumundayız. Biz de çok yönlü olmalı, ideolojik, siyasi, meşru savunma temelinde her türlü mücadele yöntemini devreye koymalıyız. Topyekün demokratik siyasal direnişi sürdürmeliyiz ki, gericiğin, uluslararası komplo-nun bu üçüncü planlı saldırılarını boşa çıkartalım, başarısız kılalım, yenilgiye uğratalım.

– *Önderliğe karşı geliştirilen tecrit politikasının, yine Kürt halkının temel demokratik haklarını inkar etme ve engelleme durumlarının devam etmesi halinde KADEK'in tutumu ne olacaktır; halkın ve kadroların siyasal ve askeri açıdan pozisyonları ve görevleri neler olmalıdır? Serhildanı yükseltmek ve Meşru Savunma Güçlerini daha da büyütmek açısından kadınlara ve gençlere biçilen temel misyon nedir?*

Bu soruya dair cevabı son cümlelerde verdik. Şu açığa çıkıyor: Aslında uluslararası komployu düzenleyen güçlerin, Kürt sorununu çözme diye bir yaklaşımları yoktur. Kürt ulusal demokratik hareketini bastırma, ezme ve tasfiye etme hedefleri var. Propagandayı da bu amaçla yapıyorlar. Türkiye'deki bazı yasal değişiklikler de bu amaçla yapıldı. Aslında, Türkiye'deki bazı demokratik çevreler aldatılmaya, Kürt halkı yanıltılmaya, Avrupa'nın demokratik çevreleri yanıltılarak destekleri alınmaya çalışıldı. Kürt ulusal demokratik hareketine karşı yürütülecek bastırma ve ezme operasyonuna destek almak amacıyla yapıldı. Bu gerçeği iyi görmemiz gerekiyor. Bu anlamda oyunlar var, bu oyunları bozmamız lazım. Bütün bu oyunları bozacak, gericiğin bu saldırılarını püskürtecek bir mücadeleyi yürütmemiz lazım. Beşinci yıl mücadelesi, böyle bir direnişi topyekün öngörme temelinde geliştirilmek durumundadır. Önderlik bu gerçeği görerek bizden, 15 Şubat'a kadar Türkiye'nin yeni hükümetine fırsat tanınamaz istedi. Önderlik üzerinde tecrit ve baskı en ağır duruma çıkartılmış olsa da, yine gerillaya yönelik saldırılar başlatılmış olsa da biz, Önderliğimizin bu istemine bağlı olduğumuzu açıkladık ve bunu sürdürüyoruz.

Şubatla birlikte yeni bir değerlendirme yapacağız. Türkiye yönetiminin, Önderliğe ve gerillaya karşı alacağı tutum, bizim de yapacağımız yeni değerlendirmeyle alacağımız kararlarda belirleyici olacak. Demokratik değişim ve dönüşüm sürecini, bu temelde Kürt sorununa çözüm sürecini geliştirici adımlar atılır, tutum bu yönlü olursa, buna destek vereceğimizi önceden açıkladık. Bunun ilkelerini veren **Acil Çözüm Bildirgesi**'ni yayınladık. Fakat demokratikleşme ve demokratik çözümü geliştirme süreci içine girilmez, tersine bizim iyi niyetimiz, tek yanlı fedakar tutumlarımız bir zaafiyet olarak görülür, yine bazı yasalar aldatıcı kararlar olarak ortaya çıkıp, iç ve dış gericiğin desteği alınarak hareketimiz ezilmek ve tasfiye edilmek istenirse, buna karşı çok yönlü mücadele edeceğiz, direneceğiz. Halk serhildanını, böyle bir direnişin temel mücadelesi olarak belirledik. Halk, mevcut durumda serhildan halinde. Bu, gittikçe büyüyecek; bir halk ayaklanmasına kadar da gidebilir. Halkın demokratik eylemliliği parça parça, en basitinden en karmaşığına, en pasifinden en şiddetlisine kadar geliyor. Bu süreç; Kürt halkıyla sınırlı kalmayacak, Türkiye halkına, Ortadoğu halklarına da yayılacak. Giderek halkların topyekün direnişi, ayaklanması haline de gelecek. Biz mücadeleyi bu yönlü sürdüreceğiz.

Her türlü küfür ve karalama kampanyalarına karşı kendimizi ideolojik mücadeleyle savunacağız. Bizim edebiyatını geliştireceğiz. Gerçekten partide tartışmak isteyen çevrelerle tartışma yürüteceğiz. Dürüst eleştirilere, bizim görüşlerimizi yanlış bulup kendi doğrularını ortaya koyanlara dostça tartışma temelinde cevaplar vereceğiz. Biz de kendi görüşlerimizi savunup eleştirilerimizi yapacağız. İdeolojik mücadele yürüteceğiz. Bu bakımdan eğitim, aydınlanma ve ideolojik mücadeleyi iç içe, çok yönlü sürdüreceğiz. Bunlarla birlikte, Türkiye yönetiminin tutumuna bağlı olarak da 15 Şubat'tan sonra, 1 Eylül 1998'de başlattığımız, 1 Eylül 1999'da da süresiz kıldığımız ateşkes durumunu yeniden değerlendireceğiz. Unutmayalım ki, şimdiye kadar olan, bizim tek yanlı ateşkes uygulama gerçeğimizdir. Eğer ortada çatışmaların durdurulması gibi bir sonuç oluşmuşsa, barış ortamı gibi bir durum gelişmişse bu, tamamen Önderliğimizin aldığı, örgütümüzün de katıldığı tek yanlı ateşkesle olmuştur. Bu süreci tamamen biz yarattık, Başkan Apo yarattı. Hiç kimsenin bunda bir payı yoktur. Kimse, resmen böyle bir sürece katılım göstermedi, cevap vermedi. Türkiye devleti ateşkes ilan etmedi. Bizim tek yanlı ateşkesimize, çatışmaları durdurma çabamıza rağmen Türkiye, bize sürekli operasyon halinde oldu. 1999'da, geri çekilme sürecinde de bu operasyonlar, saldırılar nedeniyle çok sayıda kayıp verdik. Daha sonraki süreçte de bu temelde birçok çatışma çıktı ve kayıplar yaşandı. Bu, günümüze kadar da böyle geldi. Şu anda gerçek durum, bizim tek yanlı ateşkesimizin devam etmesi durumudur. Ateşkes ilan etmiş başka bir güç yok.

Türk ordusu savaş halinde, operasyonlarını sürdürüyor. Genelkurmay, Kürdistan'daki ordu komutanlıkları resmen operasyonlar yaptıklarına dair açıklamalar yapıyorlar. Türk Genelkurmayı, Lice çatışmasını resmen kendisinin yürüttüğüne dair açıklama yaptı. Demek ki bir askeri saldırı var ve bu saldırıyı Türk ordusu yürütüyor. Barış ortamını, bizim tek yanlı ateşkesimiz sağlamıştır. Bu kadar ağır askeri saldırı altında kalırsak, elbetteki bu tek yanlı ateşkes durumunu gözden geçireceğiz. Ateşkesi daha fazla sürdürüp sürdüremeyeceğimizi değerlendireceğiz. Askeri saldırılar olmasaydı, diğer tür saldırıların hepsine ideolojik ve siyasi mücadeleyle karşı durmayı öngörmüştük. Ama askeri saldırılar bu kapsamda sürerse, elbette biz de kendi savunmamızı meşru savunma çizgisinde yürütmek üzere ateşkes durumunu gözden geçireceğiz. Askeri saldırılar devam ederse, ateşkesi geriye çekmek zorunda kalacağız. Önderlik üzerindeki baskının bu kadar sürmesi, askeri operasyonların sürmesinin gideceği doğal sonuç bu olacaktır. Bu konuda henüz bir karar vermiş değiliz. Ateşkes durumu devam ediyor. Bu kararımız geçerli-

liğini koruyor, ama Önderlik üzerindeki mevcut baskı devam eder, gerillaya karşı da askeri saldırılar bu biçimde sürerse, bunun doğal olarak varacağı sonuç, bizim de ateşkesi geri çekmemiz, kendimizi meşru savunma çizgisinde savunmaya almamız olacaktır.

Unutmayalım ki, saldırı tek yanlı geliyor. Sabaha doğru saat üç buçukta ordu, dağın zirvesinde çok dar bir ortamda, ağır kış koşullarında kendini yaşatmaya çalışan on iki gerillaya saldırmıştır. Bunun, çatışmayla, karşılıklı savaşla bir alakası yok. Tamamen meşru savunma konumunda olan ve bunu en zor koşullarda sürdüren bir gerilla gücüne karşı Türk ordusunun açık saldırısı var. Savaş başlatması var tabii. Gerilla, bu durum karşısında böyle kalamaz. Saldırı olursa, kendisini elbette savunacaktır. Bu anlamda savunma süreci gelişecektir. Eğer Türkiye, bu tutumunu sürdürür ise, gelişecek ideolojik ve siyasi mücadele ile birlikte, gerillanın kendisini meşru savunma çizgisinde savunma, ulusal demokratik değerleri savunma süreci de gelişecektir.

Yeni Kürt gençliği ve kadını Başkan Apo'nun çizgisiyle doğan gençlik ve kadındır

Bu çerçevede, 15 Şubat uluslararası komplosunun daha kapsamlı, daha çok yönlü bir mücadele yılı olacağı şimdiden anlaşıyor. Irak savaşı olasılığının gelişimi de bu yılı daha mücadelecilik kılacak. Türk devletinin ve ordusunun Önderliğe ve gerillaya yönelik saldırıları da silahlı mücadeleyi ve meşru savunmayı derinleştirerek geliştirmemize yol açacak. Bu bakımdan daha kapsamlı, çok yönlü bir mücadele yılı olacak. Komplonun beşinci yıl mücadelesinin, topyekün bir direniş mücadelesi olacağını söylememiz gerekiyor. Bu, demokratik kapsamda olacak, meşru savunma kapsamında olacak. Kesinlikle meşru savunmayı aşan bir saldırı konumu olmayacak, ama meşru savunma konumunda aktif bir direniş ve mücadele içinde olacağımız da kesindir. Gerillamız buna açık ve hazırdır. Kendini yenilemiştir. Mevzilenmesini ve eğitimini sürekli geliştiriyor. Her türlü saldırıya karşılık verecek, her türlü saldırı karşısında kendini savunacak konumdadır. Kuzey'de de, Güney'de de, Doğu'da da, başka yerlerde de yapacak konumdadır. Kürdistan'ın her tarafında, hatta Ortadoğu'nun her alanında meşru savunma çizgisinde kendisini savunacak bir güce ve konuma sahiptir. Herkesin bunu böyle bilmesi gerekiyor. Karşıtlarımız bilsinler, buna göre kendi politikalarını belirlesinler. Dostlarımız bilsin, halkımız bilsin; buna göre hem müstahil olsunlar hem de böyle büyük bir mücadele yılına girildiğini görerek, uluslararası komploya karşı aktif mücadele konumunu çok daha fazla geliştirsinler.

Bu temelde herkesi, uluslararası gericiliğe karşı, komploya karşı topyekün bir mücadele seferberliğine çağırıyoruz. Aydınları, sanatçıları, yazarları, bütün dostları, demokratik çevreleri; Kürt olsun, Türk olsun, Ortadoğulu olsun, uluslararası alanda olsun, herkesi yoğun bir bilinçlenme, aydınlanma temelinde demokratik özgürlükçü değerleri korumak üzere ideolojik mücadele yürütmeye çağırıyoruz. Yine başta gençlik ve kadın olmak üzere toplumun tüm kesimlerini, emekçi halk yığınlarını, Önderliğimize ve gerillaya karşı tasfiye amaçlı geliştirilen uluslararası komplo saldırılarına karşı demokratik serhildanı her alanda ve çok yoğun bir biçimde geliştirmeye çağırıyoruz. Gençliği ve kadınları, toplumun demokratikleşmesini ve özgürleşmesini sağlayacak böyle bir mücadeledeki öncü görevlerini başarıyla yerine getirmeye davet ediyoruz. Unutmayalım ki, yeni Kürt gençliği, Başkan Apo'nun yarattığı gençliktir. Apocu gençlik, Önderlik ruhuna, özelliklerine uygun tutum, davranış gösterilebilir. Yeni Kürt kadını, Başkan Apo'nun özgürlük çizgisiyle doğan bir kadındır. Özgürlüğün ve demokratik yaşamın temsilciliğini yapıyor. Zincirlerini kırmış, köleliği parçalamanın yolunu öğrenmiş, özgür ve iradeli yaşamın yolunu görmüştür. Bu temelde kendisini de özgürleştir-

terek halkı özgürleştirecek, kendisini Önderlikle, **“Özgürlük Güneşi”yle** bütünleştirecek bir büyük mücadeleyi geliştirmeye öncülük etmelidir. Gerçekten de özgürlük kadını olduğunu, böyle büyük bir mücadeleyi yaratarak kanıtlamalıdır.

Bu temelde biz, Kuzey'de, Büyük Güney'de, Doğu'da, Küçük Güney'de, Ortadoğu'nun her alanında, Avrupa'da, Rusya'da, dünyanın dört bir yanında, Kürt halkı ve dostları nerede varsa orada, bu beşinci yılda serhildan olacak diyoruz. Onurlu, namuslu her insan, bulunduğu her yerde özgürlük için, demokrasi için, uluslararası gericiğin saldırılarına karşı bir şeyler yapacaktır. Elinden ne geliyorsa onu kullanarak mücadele edecek, etmelidir de. Beşinci yılda uluslararası komployu parçalamanın, onu yenilgiye biraz daha yakınlaştıranın yolu buradan geçiyor. Bütün bunlara ek olarak, meşru savunma konumumuzu da geliştirmemiz gerekiyor. İdeolojik mücadelemiz, kendimizi, düşüncelerimizi savunma mücadelesidir; o da meşru savunma kapsamındadır. Siyasi mücadelemiz, kitle mücadelemizin hepsi meşru savunma kapsamındadır. Aslında halk kendini savunuyor, özgürlüğünü savunuyor, insanlığını savunuyor, demokratik yaşamını savunuyor. Baskı ve sömürüyü yıkmak istiyor. Köleciliği alt etmek istiyor. Bundan daha meşru bir mücadele olabilir mi? Bunun, kendini, temel insani değerleri savunmak olduğu açık değil mi? Biz bu meşru savunmayı, savaş koşullarında da sürdüreceğimizi söylüyoruz. Askeri saldırılara karşı da meşru silahlı savunma yapacağımızı belirtiyoruz. Örgüt olarak da, halk olarak da bunun gereklerini yarattık. Gerillamız, Halk Savunma Kuvvetlerimiz, böyle bir meşru savunmayı başarıyla yürütecek konumdadır. Kayıplar olabilir, ama asla savunma konumunu başarıyla sürdürmekten geriye düşmeyecektir. Bunu, büyük bir fedai ruhuyla yapacaktır. Daha şimdiden komutası ve savaşçısıyla tüm Savunma Kuvvetleri tam bir fedaileşme sürecine girmiştir. Fedai ruhu ve tutkusu oldukça güçlüleşmiş durumdadır. Herkes Önderlikle, devrim şehitleriyle, halkımızın özgür ve demokratik yaşamıyla tam buluşmak için fedai çizgisinde en yiğit ve cesur mücadeleyi yürütme sabırsızlığı içerisinde bulunuyor. Bu konuda yönetimi zorlayan, yönetimden yoğun taleplerde bulunan bir konum var. Bu bakımdan Savunma Kuvvetlerimizin de, komploya karşı beşinci yıl mücadelesi içinde, üzerine düşen görevi başarıyla yerine getireceğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu çerçevede sert mücadele etmek, direnmek isteyen tüm Kürt gençliğinin böyle bir meşru savunma konumunda yer alması önemlidir. Bu, süreci, mücadeleyi başarıyla götürmemizin bir gereğidir. Bu temelde hem serhildanın geliştiril, ona öncülük ederken, hem de Halk Savunma Kuvvetlerini güçlendirmek, onun saflarında yer almak her Kürt gencinin bir tutkusu olmalıdır. Bunu, bu beşinci yılda daha yoğun, daha güçlü bir biçimde hayata geçirmelidir.

Birinci yılda, uluslararası komploya karşı stratejik değişimin ideolojik temellerini geliştirdik; ikinci yılda, uluslararası komploya karşı mücadele edecek örgütü yarattık, saldırılar karşısında Önderliğin ve örgütün kahramanca savunulacağını gösterdik; üçüncü yılda, uluslararası komploya karşı, siyasi ve ulusal kimliğimizi savunma kampanyası çerçevesinde serhildanın ilk denemelerini yaptık; dördüncü yılda, anadil kampanyasından seçim kampanyasına, şimdi **“Başkan Apo'yu Savunma ve Sahiplenme”** kampanyasına kadar gelişen bir süreçte büyük bir serhildan hareketini başlattık; beşinci yılda da, meşru savunma çizgisinde ideolojik, siyasal, kitlesele, yine silahlı savunma çerçevesinde topyekün bir direnişi yürüteceğiz. Beşinci yılda, halkın özgür demokratik yaşamını ve örgütlülüğünü daha çok geliştiren, uluslararası gericiğin daha çok darbeleyen, dolayısıyla da bizi Kürt sorununun demokratik çözümüne daha çok yaklaştıran bir gelişmenin sahibi olacağız. Beşinci mücadele yılında, uluslararası komplo güçlerini yenilginin eşliğine getirecek, Kürt sorununun demokratik çözümü temelinde Demokratik Ortadoğu Birliğini yaratma hedefimizi büyük mücadelelerle ilerleteceğiz.

geçmişiyse, bugünüyle, geleceğiyle ilgili bir değerlendirme olmaz. Böyle bir değerlendirme yapanların bütünlüklü bir bakışı yoktur. Sorumluluğu da yoktur. O bakımdan her türlü kolaycı değerlendirme, suçlama yapmak da, bu kişiler ve çevreler açısından gündeme gelir. Ama bizim sorunlara öyle basit, köylü ve küçük burjuva kurnazlığıyla yaklaşıp, kelimeleri, sözleri rahatlıkla ağızımızdan çıkarmamız mümkün değildir. Biz tabii sorunlara daha geniş bir perspektifle yaklaşıyoruz. Her olguyu, her olayı mücadele stratejimizin ve dönemsel politikalarımızın içine koyarak, yerleştirerek ifadelendirmeye çalışıyoruz. Bunun için biz 'seçim sonuçlarının bu stratejik yaklaşımımız, yeni stratejimiz içindeki yeri nedir? Yeni stratejimizin taktiğimizin ne kadar uygulanması oldu, ne kadar olmadı?' biçiminde ortaya koyuyor ve öyle değerlendiriyoruz.

Bu çerçevede değerlendirdiğimizde ortaya çıkan sonuç şudur; son üç dört yıllık süreci doğru değerlendirmedik. Başkan Apo ve Kürt demokratik hareketi bütün yurtseverlere, bütün demokratlara, Türkiye'deki bütün çalışanlara, bütün kurumlarımıza altın değerinde dört yıllık bir fırsat ve zaman tanımıştır. Ne var ki, altın değerinde bu fırsat ve zaman yeni stratejiye inanılarak, onun gerekleri yerine getirilerek istenen çabaya dönüşmediği için boşa harcanmıştır. Bir defa, herkesin bu konuda köklü bir özleştirme vermesi gerekir. Son üç dört yıllık nasıl değerlendirdik, Başkan Apo ve Kürt demokratik hareketi bizden nasıl bir çalışma, nasıl bir ilişki ve siyaset tarzı bekliyordu? Bunlara doğru cevap verdik mi, vermedik mi? Asıl sorulması ve cevaplanması gereken bunlar oluyor. Bunlar yapılmıyor, bu tür sorulardan kaçınıyor, sorumluluklardan kaçılıyor. Ama seçim sonuçlarından, alınamayan sonuç üzerinden, yetersizlikler üzerinden laf üretiliyor. Eksikliğinin olduğu yerde laf söylemek kolaydır. Sorumsuzca atıp tutmak da kolaydır, bunlar yapılıyor. Seçimde çıkan sonuçlarda herkes kendi sorumluluğunu göreceğine; 'neden bu sonuçlar oldu, neden başarılı olmadık, neden Kürt demokratik hareketinin, Başkan Apo'nun istediği sonuçları elde edemedik?' sorularına doğru cevap verip özleştirisini yapacağına, bundan kaçınmak gerçekten saygısızlık olmaktır. Ahlaki olarak da hiç bir yurtsevere, kadromuza ve çalışanımıza yakışmayan bir tutumdur. Bir kere bunların doğru değerlendirilmesi gerekiyor. Bu üç dört yıllık dönemde ne yapılmıştır? Ulusal demokratik hareketin yarattığı değerler bir sıçrama tahtası yapılarak, yeni alanlara açılım yapılmış mıdır, bunun cevabını olumlu vermek mümkün değildir. Bu süreçte, Kürt demokratik hareketinin yarattığı, özellikle Kürt halkında ortaya çıkarılan yurtseverlik, demokrasi ve özgürlüğe sahip çıkma bilinci, çabası ve fedakarlığı üzerinde kendini tekrar eden bir çalışmaya devam edilmiştir. Yeni kitlelere açılma, yeni örgütleri oluşturma, Türkiye'nin bütün alanlarına açılma, dışımızdaki demokratik güçlerle ilişkilendirme, kendimizi olabildiğince genişletme ortaya çıkmamıştır. Yeni çizgimizi güçlü bir biçimde sahiplenip bunu inançlı bir biçimde taşıma yaşanmamıştır. Varolanla yetinme, siyaset tarzı haline gelmiştir. Ulusal demokratik hareketin ortaya çıkardığı başarılarla yetinme, bu sürecin özelliği haline gelmiştir. Yeni stratejik çizginin gerekleri yerine getirilmemiştir. Bunun temposu, tarzı içerisine girilmemiştir. 'Savaş durdu, rahatladık' denilmiştir. 'Çok yorulduk, oh!' denip rahat nefes alınmıştır. Halbuki, Kürt demokratik hareketi söz konusu olduğunda, bir günlük rahat ortam bile çok büyük bir gelişme yaratacak bir zaman dilimidir. Bu altın değerindedir. Ama böyle yaklaşılıp mıdır? Bize böyle yaklaşıldığını söyleyen bir tek Allah'ın kulu

çıkabilir mi? O zaman doğru sorgulayacağız, doğru değerlendireceğiz, ortaya çıkan sonuçlardan herkes kendi payını, kendi rolünü görecektir. En fazla bu işte sorumluluğu olanların özleştirme vermesi gerekiyor. Ama terslik var, en üst düzeyde sorumluluk alanlar, bu dört yıl içinde kendi bulunduğu alanlarda gelişme yaratması gerekenler, sanki kendileri sorumlu değilmiş, sanki başkaları sorumlumuş gibi ortaya çıkan sonuçlardan kendilerini kurtarmaya çalışıyorlar. Bizim hesap sormamız gerekirken, neredeyse onlar bizden hesap sormaya çalışıyorlar. Neden örgütlenmedin, neden geliştirmedin, neden bu imkanları değerlendirmedin, yeni stratejik çizginin gereklerini neden yapmadın, ya da bu konuda neden geç kaldın, vb sorularımız karşısında 'ancak bağımsız adaylarla seçime girseydik, beş on milletvekili çıkarabilirdik' biçiminde çok basit, ucuz cevaplar verilmisti. Sanki beş on milletvekillinin seçilmesini söylemek çok büyük bir marifetmiş, sanki Amerika yenisinden keşfediliyor. Tabii bunlar çok ucuz değerlendirmelerdir, çok basit yaklaşımlardır. Siyasal hareket, demokrasi hareketi perspektifinden yoksun, yorgun kişilerin ruh halidir. 'Bizden bu kadar, ancak bu kadar olur' demenin ruh halidir. Yeni bir hamle yapmanın, mücadeleyi geliştirmenin, demokrasi ve özgürlüğü kazanmanın Kürt halkına karşı yürütülen her türlü imha saldırısının önünü almak gibi bir çalışma içine girmek gerekirken, varolanları babamızın tapulu malı gibi görerek, bunun üzerinde kendimizi yavaşatma anlayışı siyasal rantçılıktır. 'Dün şu kadar emek verdim, o halde karşılığını verin, isterim' demek, tam bir mülkiyetçi anlayıştır. Özgürlükçü ve demokratik bir anlayış değil, köylü ve küçük burjuvazinin, 'çalıştım karşılığını ver' yaklaşımının, özgürlük ve demokrasi hareketinin içine sokulmasıdır. Bunun kabul edilebilir bir yanı yoktur. Bunu da herkesin bilmesi gerekiyor.

Pragmatik, günlük yaklaşanlar demokrasi mücadelesini bir süreç olarak ele alamazlar

Dikkat edilirse, seçim sonrası tartışmaların, ulu orta konuşmaların çoğunluğu 'niye bağımsız aday gösteremedik?' ile ilgilidir. Buna dayanarak da, ideolojik yaklaşımlarını ortaya koymaktadırlar. 'Neden Türkiyeli sol, demokratik güçlerle ilişkililiyor?' denilmektedir. Yani bir sol, sosyalizm ve emek düşmanlığı böylelikle ortaya konulmuş oluyor. Hatta 'aydınların, sanatçıların bu bloku desteklemesi iyi, ama oyları yok' denerek bu destek de küçümseyiyor. Tabii bu, ne kadar pragmatik, ne kadar günlük yaklaşıldığını; demokrasi ve özgürlük mücadelesini bir süreç değil, eline hazır lüp verilmesi olarak anlatanların yaklaşımıdır. Solcular, sosyalistler, demokratlar, aydınlar, yazarlar küçümseyiyor. Peki kiminle demokrasi ve özgürlük mücadelesi verilecek, kime dayanarak geliştirilecek? Bu sorunun cevabı verilmiyor. Bazılarına göre liberallerle olurmuş. Kaldı ki, liberallerle ittifak yapılmak istenmiş, onlarla bir olunmak istenmiştir, ancak kaçanlar onlardır. Türkiye'de halen Kürt sorununu hazmedemeyen, Kürt demokratik güçleriyle ile ittifak yapanları töhmet altında tutan bir yaklaşım var. Bunu bilmek gerekiyor. ANAP kaçtı. Aslında böyle bir ittifaka gelmesi lazımdı, ancak gelmedi. Çünkü ANAP bölünmeye uğratılacaktı, bunu bilmeden konuşanlar var. Tabii biz demokrasi hareketini en geniş yelpazeli bir hareket olarak görüyoruz. Sol, sosyalistler, liberaller de bu iş içinde olmalı. Bu konuda çeşitli dar sol yaklaşımları, sınırlayıcı yaklaşımları da doğru bulmadık. Bunların klasik sol ve sosyalist anlayışının ürünü olduğunu, demokrasi mücadelesinin daha geniş bir perspektifle yaklaşılarak kazanabilece-

“Bizim sorumluluğumuz kendimize sorup cevap vermektir. Başkalarını suçlamak değildir. Çalışmalarımızın eksikliğinin esas yanı yeni stratejik çizgiyi Türkiye halkına, demokratik, sol, sosyalist güçlerine, aydınlarına, yazarlarına anlatarak, bu kampanyanın, bu doğru çizginin, bu demokratik ve özgür birlik çizgisinin Türkiye'ye çok önceden yayılmasını sağlayamamaktır.”

ğini ortaya koyduk. Bunlar belgelidir. Bu konuda düşünceler açık ve nettir. Mızımlık çeşitli çevrelerin ipe un sermesidir. Ya da çeşitli çevrelerin saldırısı etkisinde kalma, tahriğe gelme ve bu çerçevede ucuz konuşma ve değerlendirmeler yapmaktır. Bunu da görmek gerekiyor. Seçim kampanyasındaki coşku, heyecan hiçbir partide, hiçbir yerde yoktu. Bu yönüyle mevcudun üzerinde çalışma anlamında çok fazla bir sorun yoktu. Demek ki, mevcudun üzerinde çalışmada değil, daha geniş alanlara yayılma anlayışında eksiklik var. Yetersizlik, başarısızlık, açılmama başarısızlığı ve yetersizliğidir. Bugüne kadar yaratılan, varolan kitlelerin dışına çıkılmamadır, ya da bu konuda sınırlı kalmadır. Eleştirilmesi gereken budur. Yoksa sol, sosyalist, demokratik güçlerle yapılan yanlış değildi. Türkiye toplumunda seçim döneminde bir etki de yarattı. Aydınların, sanatçıların seçim yaklaştığında böyle bir açıklama yapmalarının nedeni, kampanyadan etkilenmelerindendir. Bizim sormamız gereken şudur; siyasal yaklaşımlarımızla, ittifaklarımızla, perspektiflerimizle, söylemlerimizle, mesajlarımızla neden daha önce etkili olmadık, kampanyanın sonuna doğru yarattığımız etkiyi neden daha önce yaratmadık? Bu soruların cevabını vermemiz gerekir. Bu aydınlar ve sanatçılar neden kampanyanın başında bu işe katılmadılar, işin içine girmediler? Bunu sormamız gerekir. Demek ki bir şeyler de gecikme ve yetersizlik var. Biz sanatçıları, aydınları neden geç destek verdi diye suçlayamayız. Bu ucuz bir yaklaşımdır. Biz aydınların, sanatçıların eksikliklerine bakarak kendimizi haklı çıkaramayız. 'Biz neden etkilemiyoruz, neden bunların üzerinde sonuç alıcı çalışmaları yürütmüyoruz?' diye kendimize sorarız. Bizim sorumluluğumuz kendimize sorup cevap vermektir. Başkalarını suçlamak değildir. Bu örnekten de anlaşılıyor ki, çalışmalarımızın eksikliğinin esas yanı yeni stratejik çizgiyi Türkiye halkına, demokratik, sol, sosyalist güçlerine, aydınlarına, yazarlarına anlatarak, bu kampanyanın, bu doğru çizginin, bu demokratik ve özgür birlik çizgisinin Türkiye'ye çok önceden yayılmasını sağlayamamaktır. Bu konuda gösterdiğimiz gevşeklik ve yavaşlıktır. Sadece seçim zamanı geldiğinde böyle bir çalışmanın aklımıza gelmesidir. Bu da doğru değildir. Türkiye halkı, demokratik sol güçleri, yazarları, sadece seçimlerde bize destek verecek, bize kazandıracak kesimler olarak görülmez. Aksine bütün Türkiye halkı, sol ve sosyalist güçler, yazarlar ve aydınları demokrasi hareketinin bir parçası olarak değerlendirilmelidir. Böyle görülmelidir, böyle görülerek uzun vadeli bir ittifakın, Türkiye'yi birlikte yaratmanın perspektifi ile yaklaşmamız gerekir. Böyle yaklaşırsak, o zaman yeni stratejik çizgimiz dalga dalga yayılır ve ikna edici bir güce ulaşır ve sonuçta bırakalım yüzde 10'ları, yüzde 20 ve 30'ları rahatlıkla bulan bir seçmen potansiyeline ulaşabilir. yüzde 6.5'luk oy az bir oy değildir. Demek ki, biraz doğru çalışılsaydı, dört yıllık süreç doğru değerlendirilip çok önceden Türkiye halkına, sol ve sosyalist güçlerine, aydınlarına, yazarlarına, emekçilerine, yoksullarına kendimizi anlatsaydık, herhalde diğer yüzde 3.5'luk oyu çok rahatlıkla alır ve bugünkü bu boş tartışmaları yapmamış olurduk. Dolayısıyla eksiklikleri, sorunları doğru göreceğiz, çarpıtmayacağız, bazılarının çarpıtmalarına alet olmayacağız.

Bizim mücadalemizin esas görevlerinden biri Kürt halkının özgürlüğünü elde etmektir. Kürt halkı bugüne kadar önemli bir özgürlük mücadelesi verdi, yalnız Türkiye'de değil, Ortadoğu'nun bütün ülkelerinde Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi önemli düzeye ulaştı. Özellikle son otuz yılda, Başkan Apo'nun öncülük ettiği Ulusal demokratik hareket, ulusal demokratik haklarına ve özgürlüğüne sahip necek bir halk gerçekliği yarattı. Bu konuda kölelik tarihimiz yerle bir edildi. Artık bu topraklarda Kürtler de vardır, Türkiye'de, İran'da, Irak'ta ve Suriye'de de vardır. Bunu artık hiçbir gücün inkar etmesi söz konusu olamaz. Ulusal demokratik hareketin ortaya çıkardığı özgürlük ve demokrasi düzeyi, halk düzeyi yalnız Kürdistan'da değil, bütün Ortadoğu'da demokrasi ve özgürlüğü geliştirecek güce ve derinliğe sahiptir. Her şeyden önce halk olarak, ulusal demokratik bir hareket olarak bu gücümüzü ve tarihimizi iyi bilmek, geleceğe güvenle bakmak gerekiyor. Ortaya çıkardığımız değerleri bırakalım küçümsemeyi, çok önemsemek gerekiyor. Bu gelişmelere rağmen, halen Kürt sorunu, Kürt halkının özgürlük ve demokrasi sorunu köklü bir çözüme kavuşmamıştır, kavuşturulamamıştır. Bu gerçeği de biliyoruz ve mücadalemizin esas hedefinin bundan sonra da Kürt halkının özgürlük ve demokrasisini gerçekleştirmek olduğu açıktır. Bu olmadan, Ortadoğu halkları ne demokratikleşebilir ne özgürleşebilir. Ortadoğu gerçek anlamda demokratik ve özgür bir hale gelmeden, Kürt sorunu da tamamen çözüme kavuşturulamaz. Bu ikisi arasındaki bağ, birebirdir. Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesiyle, bölgenin demokratikleşme mücadelesini paralel yürütmek, birbirinden kopmaz bütünlük içinde görmek çok önemlidir. Yeni stratejik çizgimizin dayandığı esas diyalektik budur. Bu açıdan Kürdistan'da yarattığımız değerlerle yetinmemek, yalnızca buna dayanmamak, bu gelişimini ve birikimi güvenceye almak, daha fazla geliştirmek için Türkiye'nin demokratikleştirilmesi ile bu gücü birleştirmek önemlidir diyoruz. Bu stratejiden en fazla kazananın Kürt halkı olacağını söylüyoruz. Yeni çizgimiz Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesini daha anlamlı bir hale getirme, hatta bu halkı Ortadoğu'nun önder halkı ve gücü düzeyine yükseltmedir. Kürt halkının en fazla kazanacağı çizgidir. Kürt halkının özgürlük ve demokrasi potansiyeli, birikimi ve gücünü daha da etkin bir hale getirecek bir çizgidir. Kavrayış eksikliği burada ortaya çıkıyor. Dar milliyetçi yaklaşımların engelleyici, tutucu yönü burada ortaya çıkıyor. Bu açıdan yeni çizgimiz önündeki en büyük engel bizim açımızdan ilkel ve dar milliyetçi yaklaşımlardır. Çünkü bunlar bize ait yaklaşımlardır. Biz kendi içimizde bu sorunu çöze-mezsek, başka alanlardaki yanlışlıkları çözmeye çalışmanın, eleştirilerin, değerlendirmelerin çok fazla bir anlamı yoktur.

Diğer halklar içindeki klasik sol, sosyal şoven, milliyetçi yaklaşımlar, tabii ki halkların özgür ve demokratik birliği önünde engeldir. Bunlar Kürt halkının diğer halklarla yürüteceği ortak mücadelenin önünde zorluk yaratmaktadır. Ancak sorun bunları değerlendirmek değildir, bunları değerlendirmek kolaycılıktır. Böyle bakmak '70'lerdeki Kürt reformist milliyetçilerin her şeyi dışarda görme, kendine bakmama, Kürt gerçekliğindeki zayıflıkları görmeme, sadece dışı suçlayarak bir yerlere varılma anlayışının bugün de devam etmesidir. Bunlardan kurtulmadan, kendimizi daha etkili mücadele eder hale getiremeyiz. Daha doğru politikaları ve taktikleri üretemeyiz. Başarılı pratikleri geliştiremeyiz. Bunun bilinmesinde fayda var.

Kürt siyasetinin başarısında en büyük engel ilkel milliyetçilik

Kürt siyasetinde ilkel ve dar milliyetçiliği aşmamız gerekiyor. Bu bizim sosyal gerçekliğimizden kaynaklanıyor. Daha düne kadar aşiretçi feodal toplum içinde yaşıyorduk, bunun siyasal yönünün de dar olacağı açıktır. Yine aşiretçi feodal toplum içindeki egemenlerin sadece dış güçlere dayanarak kendi varlığını sürdürme politikaları vardı, bugün de halen sürüyor. Bunlar tabii ki Kürt sorununu kesin sonuca götürecek siyasetleri üretemezler. Emperyalist ve sömürgeci güçler, bölge gericiği ve Kürt egemen güçlerinin hepsi Kürdün dünyasını daraltmışlar, üzerinde kurduğu baskıyla her türlü engelleme ile onu geniş düşünecek, geniş bir politika yapacak imkanlardan mahrum etmişler. Biz böyle olamayız. Kendi geriliklerimizin yarattığı ideolojik saplantılara, politik darlıklara takılarak, daha etkin mücadele görevlerimizden vazgeçemeyiz. Her şeyden önce kendi geriliklerimize, darlıklarımıza, zayıflıklarımıza bakacağız. Neden etkili mücadele veremiyoruz, sonuç alamıyoruz, neden kendi dünyamızla sınırlı kalıyoruz, bölge halklarının demokratik güçleriyle ittifak yapmada, onları harekete geçirmede, bölge halkları üzerinde ağırlığımızı hissettirmede neden etkili olamıyoruz? Bu soruların cevaplarını bizim vermemiz gerekiyor. Bu açıdan ilkel ve dar milliyetçi yaklaşımları aşalım diyoruz. Yeni çizgimizin pratikleşmesi için bu yaklaşımları aşmamız gerekir, diyoruz. Yeni stratejik çizginin başarıya ulaşması için dar milliyetçi yaklaşımlardan kurtularak, demokratik uygarlık çizgisinde bir yurtseverlik, özgürlük ve demokrasi mücadelesi, demokratik uygarlık çerçevesinde ulusal demokratik hakları yerleştirme perspektifine ulaşalım diyoruz. Bu temelde de bölge halklarıyla ilişki, onlarla birlikte demokrasi ve özgürlük mücadelesi vermeyi önemli görüyoruz.

Bunlar bizim ilk ideolojik ve politik yaklaşımlarımızdı. Bizim ilk çıkışımızda da bunlar vardı. Kürt reformist örgütleri ile en temel farklarımızdan biri de buydu. Reformist milliyetçi örgütler o zaman da bizim sosyalist anlayışımıza, Türkiye'nin sol ve demokratik güçlerine yaklaşımımıza soğuk yaklaşıyorlardı. Bunun anlaşılması için bir örnek vermek gerekir. 75 yılı olabilir, Ankara Cumhuriyet Yurdu'nda bir öğrenci temsilci seçimi vardı. O yurttan belirli bir Kürt öğrenci grubu da vardı. O dönemde reformist milliyetçi güçlerin etkisinde bir kısım öğrenci vardı, bizim hareketimizde daha yeni çıkış yapıyordu. Orada iki aday çıkmıştı, biri Türk solunun adayydı. İsmi de Mevlüt Danacı'ydı, biri de halen hatırlarız, Gercüşlü Nuri Aslan adaylığını koymuştu. Bizim sayımız dengeleri değiştiriyordu. Biz nereyi desteklesek, o aday kazanacaktı. Biz o anda adaylığını koyan Kürt öğrencinin mücadele ve ideolojik anlayışını, sorunlara yaklaşımını doğru bulmadığımızdan dolayı Türk solunun adayını destekledik ve o kazandı. Yani bizim açımızdan önemli olan bir yerde mücadelesinin nasıl geliştirileceğiydi. Bugün de eğer biz Türkiye halkıyla, demokrasi güçleriyle sorunları çözmek istiyorsak, böyle bir tercihimiz varsa, bunun doğru anlaşılması ve pratikleştirilmesi gerekir.

Bazı çevreler Apocu harekete karşı yirmi beş yıldır düşmandırlar. Hiç bir zaman yaptıklarımıza iyi demediler. Güçlü olduğumuz dönemlerde, savaşımızın çok güçlü olduğu dönemlerde seslerini çıkarmadılar. Savaşın sürdüğü ortamda yapacakları eleştirilerin büyük tepki toplayacağını düşünerek sessiz kaldılar. Ne zaman ki, Önderlik yakalandı, bunlar kendilerini gün doğduğunu düşündüler. Savaş durdurup yeni strateji değişikliğine gidince de, sanki düne kadar mücadele

“Kürt halkına karşı yürütülen her türlü imha saldırısının önünü almak gibi bir çalışma içine girmek gerekirken, varolanları babamızın tapulu malı gibi görerek, bunun üzerinde kendimizi yavaşatma anlayışı siyasal rantçılıktır. ‘Dün şu kadar emek verdim, o halde karşılığını verin, isterim’ demek, tam bir mülkiyetçi anlayıştır.”

etmeyen, yerinde oturan başkaları değilmiş gibi, bizim yeni mücadele çizgimize karşı saldırıya geçtiler. Her şeyi eleştirme ve saldırı konusu yapma gibi bir ruh hali içine girdiler. En fazla da bizim bölge halklarıyla birlikte, demokratik özgürlük birlik mücadelesini verme, sınırları değiştirmeden sorunu çözmeye yaklaşımımıza şiddetle saldırdılar. Tabii bunların ne geçmişte yürüttükleri bir mücadele oldu, ne de bugün güçleri var. Siyasete yön verecek, etkili olabilecek herhangi bir konuları da yok. Yalnızca kafa bulandırma, ve zayıfları tahrik etme gibi bir yönleri bulunuyor. Bu çevreler 3 Kasım seçimlerinden sonra da ağızlarını, dillerini, kalemlerini çalıştırmaya başladılar. Sonuçlardan ders çıkaracaklarına, sevindiklerini ortaya koydular. İşte biz doğrulandık demeye başladılar. Neden doğrulandıklarını çok ortaya koymadan ucuz değerlendirmeler yapıp, yeterince sonuç alınamamasını çizgimizle ilişkilendirmeye çalıştılar. Bu seçimlerde daha iyi nasıl sonuç alınırdı, daha iyi nasıl etkili olunurdu sorularına cevap vermekten çok, işte Kürtlerden başka kimse oy vermedi, sandığımızdan çok az oy çıktı, değerlendirmeleri yaptılar. Yine HADEP içinde bazı zayıflıkları görerek, bazı zayıf unsurların neden bağımsız aday olmadık şikayetlerini görerek, onların zayıflıklarını tahrik etmek, teşvik etmek, onlara hoş görünmek, onları kendileri açısından kullanma açısından bağımsız aday neden sokulmadı biçiminde sözler de söylediler. Bunlar açısından Türkiye’de demokrasi mücadelesinin taktiği ve stratejisinin nasıl olacağı önemli değildi. Türk halkıyla, Türkiye’deki demokratik güçlerle ilişkiler nasıl geliştirilir, nasıl bir ittifakla ve demokrasi blokuyla Türkiye’nin demokratikleştirilmesi geliştirilir ya da meclis içinde ve dışında nasıl demokrasi mücadelesi yürütülür, bu sorulara cevap verme yoktur. En fazla da eskiden beri söylenen, çok fazla da anlamı olmayan, ne için söylendiği de bilinmeyen, bizim Kürt demokratik hareketini Türkiye’ye yaygınlaştıralım düşüncemize karşı çıkmalarıdır. Neden kendimize Kürt partisi demiyoruz, gibi bir şarlatanlık yapmalarıdır. Kürdistan’da bir partiye Kürt halkının çoğunluğu oy veriyorsa, kendi kimliğini orada bulduğu için, o partinin Kürt halkının özgürlük ve demokrasisini kendi şahsında temsil eden bir parti olduğu açıktır. Türkiye’nin sorunlarını demokratik yoldan çözen, Kürt halkının ulusal demokratik taleplerini dillendiren, bunun mücadelesini veren bir partiye –hangisi olursa olsun– Kürdistan halkının en fazla oy vereceği açıktır. Nitekim bunu böyle yapmaktadır. Bugün DEHAP böyle bir partileşme esprisıyla bütün Türkiye’de örgütlenmeye çalışıyor. Türkiye’nin her köşesinde örgütlenerek, Kürt halkının özgürlük ve demokrasisini, bunun meşruiyetini anlatmaya çalışıyor. Böyle bir yaklaşım içinde olması, Kürt halkının özgürlüğü ve demokrasisi içinde, halkların kardeşliği için de en doğru yoldur. Bu yaklaşımı eleştirmenin hiçbir anlamı ve değeri de yoktur.

Tüm Türkiye’yi kucaklama stratejimizin bir gereğidir

Artık günümüzde sorun bir partinin “ben Kürdistan’da yalnızca Kürtleri örgütleyeceğim” demesi değildir. Özellikle Kürt halkının yarısından fazlası metropollerde yaşadığı bir ülkede tüm Türkiye’nin demokratikleşmesi sorunlarına cevap olmak istemesi, Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi, Türkiye’deki demokrasi güçlerinin mücadelesi ile birleştirmesi en iyi Kürtçülüktür. Kürt halkının özgürlük ve demokrasisine bağlılık ise, en iyi bağlılıktır. Eğer Kürt halkının ulusal demokratik haklarını gerçekleştirmesi ise, en iyi gerçekleştirmedir. Bu soruna böyle yaklaşmak, HADEP’in veya DEHAP’ın “biz yalnızca bir Kürt partisi değiliz, yalnızca Kürt halkının demokrasi ve özgürlük sorunuyla ilgili değiliz, tüm Türkiye’nin demokrasi ve özgürlük sorunlarını kendimize sorun yapıyoruz” deniliyorsa ve “bütün Türkiye’nin partisi olmak istiyoruz”, diyorsa, bunun eleştirilecek hiç yanı yoktur. Ve buradan da Kürtlerin kendilerini ideolojik, siyasi ve kültürel olarak ifade edecekleri bir parti yoktur, gibi

“İlkel milliyetçilik, dar milliyetçilik Kürdistan’da çözümsüzlüğün adıdır.

Çözümü ortaya çıkaracak strateji ve taktikleri uygulama çabası yoktur.

Dış güçlere dayanarak kendini yaşatma ya da halkın özgürlük ve demokrasi özelemlerini sömürerek siyaset ya da savaş ağalığı yapmaktır.”

bir sonuç çıkartılamaz. Eğer demogoji yapmak istenmiyorsa, işin gerçeği budur. Kürdistan’dan kaçanlar, Kürt halkının özgürlük mücadelesi vermesi için fedakarlık yapamayanların, HADEP ve DEHAP’ın “Kürt partisi değiliz”, söylemini eleştirmeye hiçbir hakları yoktur. Bunlar sahtekar Kürtçülerdir. Kürt insanı ve Kürdistan’ı sevmeyen sahte Kürtlerdir. Sözde Kürtçülük yaparak kendilerini siyasi olarak yaşatmak isteyenlerdir. Zaten bugün yaşamalarının nedeni de kendi verdikleri herhangi bir mücadeleden kaynaklanmıyor. Bizim ve halkımızın verdiği mücadeleden yarattığı bu siyasal atmosfer içerisinde siyaset yapmaya çalışıyorlar. Hala siyasetçi kişiliklerini sürdürüyorlar. Dolayısıyla biz bunların 3 Kasım seçimleri sonrasındaki eleştirilerini anlamlı bulmuyoruz. Çünkü bunların çizgisiyle seçime girilse, yüzde 6,5 değil, yüzde 1 oranında oy bile alınmazdı. Zaten bu çevrelerin eleştirisi bizim seçimde yüzde 10’u aşamadığımızdan değildir. Aksine bizim seçim çalışmasına, demokratik mücadele yöntemlerine önem vermemizdenidir. Yine bazıları bizim Kürt sorununu Türkiye sınırları içerisinde çözmemize karşıttılar, sözde bağımsız devlet istiyorlarmış. Şu anda bağımsız devlet stratejisini doğru bulmayışımıza, halkların ortak sınırlar içinde yaşamalarını istememize ve bunu en doğru çözüm olarak koyan yaklaşımımıza saldırıyorlar. Yani öyle 3 Kasım seçimlerindeki yüzde onu aşıp aşmamamızla ilgili sorunları yoktur. Bu yönüyle o tür çevrelerden gelen seçim eleştirilerini ciddiye almıyoruz ve anlamlı da bulmuyoruz.

Burada ciddiye aldığımız konu, DEHAP ve HADEP içerisindeki bazı yurtseverlerin ve dostların uzun yıllar çalışmış olanların günlük basit yaklaşımlarla, yine çeşitli çevrelerin kışkırtmasıyla seçim sonuçlarını doğru değerlendireceğine, yanlışlıkların esas nedenlerini ortaya koyacağına, yetersizliklerin, başarısızlıkların esaslarının kendi anlayışlarından kaynaklandığını görüp bunu değiştireceğine, çeşitli çevrelerin kışkırtmasıyla seçim sonuçlarının değerlendirilmesinde ve izlenen politikanın tartışılmasında bir çarpıtmaya gitmeleridir. Bunların bazı ilkel ve dar milliyetçi çevrelerin malzemesi haline gelmesidir. Nitekim bunlardan birinin, bir tepki yazısının, Kürt ulusal demokratik hareketine düşman, yeminli muhalif, birkaç kişinin internet sitesine konulduğunu da görüyoruz. Sadece bu durum bile bu kişilerin içine girdikleri konunun ne anlama geldiğini sorgulamaları için yeterlidir. Bu internet sahipleri en fazla da söz konusu kişilerin söylemlerine, düşüncelerine ve tutumlarına eskiden küfür edip tepki gösterenlerdi. Şimdi 3 Kasım seçimlerinden sonra onların safına düşmesi bir tutarsızlıktır. Bir özeleştirisi konusudur ya da durumlarını anlamasına yardımcı

olan bir veridir. Biz bu kişilerin yanlış yaklaşımlarının dar, ilkel milliyetçi yaklaşımlar sonucu ortaya çıkması olarak ele almıyoruz; ilkel ve dar milliyetçilikten çok, politik darlığı, demokrasi mücadelesinin doğasını, diyalektiğini bilememeden kaynaklanan yüzeysel yaklaşımların sonucudur. Bu mücadelenin dününü, bugünü, geleceğini düşünen bir bütünsellik içinde yaklaşmadıkları için seçim sonuçlarında milletvekili ortaya çıkmayınca çok pragmatik bir yaklaşımla “niye bağımsız aday konulmadı” diyerek sağı solu suçlama tutumudur. Bu tür değerlendirmeler kasaba politikacılığı ya da bir kahvede oturanların yapacakları dar değerlendirmeler olarak karşımıza çıkar.

3 Kasım sürecindeki tempoya, halkın fedakarlığına, coşkusuna bakarak, biraz da milletvekilimiz olsaydı, denilebilir. Ancak bazılarının dediği gibi, bağımsız adayla girilseydi, bu kampanyadaki heyecanın yarısı yakalanamazdı. Bu kampanyada elde edilen bazı mevziler ortaya çıkmazdı. Bunları da görmek gerekiyor. Bunlar görülüyor. Bağımsız aday değil de, neden bu biçimde seçime girildiği çok boyutlu düşünülmediği için anlaşılıyor, kavranılmıyor. Kaldı ki, öyle ulaşılmayacak hedef de değildi. Ulaşılabilecek bir hedefti. Eğer ulaşamadıysak, nedenlerini ortaya koymak lazım. Yok, ulaşamaz hedeftir deniliyorsa, o zaman sorun farklı mecralarda tartışılmak durumundadır. Kaldı ki meydanlarda herkes büyük bir coşku ve heyecanla çalıştı. Hiç kimse de bu çalışmayı yaparken, “neden bağımsız adayla girmedik, keşke bağımsız adayla girseydik” demedi. Hatta kampanyanın coşkusunu ve heyecanı karşısında doğru tutumun böyle girmek olduğu söylenildi. Nitekim dışımızdaki çevreler bile DEHAP’ın barajı rahatlıkla aşacağını söylemeye başladılar. Bunları şunun için söylüyoruz. Sonuç istediğimiz gibi çıkmayınca, suçlama ve kendini sıyırmak yerine buradan çıkarılacak derslerle, “bundan sonra daha etkili bir seçim kampanyası nasıl yürütürüz” sorularını sormak ve cevap vermek önemliydi. Seçim kampanyasının başarısız olduğunu düşünmüyoruz. Halkın yaklaşımında, heyecanında, coşkusunda bir eksiklik olduğunu düşünmüyoruz. Bu yönüyle gerçekten başarılı bir seçim kampanyası sürdürüldüğünü söylemek daha doğru olur.

3 Kasım’daki eksiklik siyasal ufkun darlığıydı

Eksiklik siyasal ufuktadır. “Bir seçim nasıl kazanılır” sorusuna çeşitli incelemelerini hesaplayarak cevap verememedir. Sorunları burada aramak gerekiyor. Ufkumuz dardı, geniş kitlelere ulaşma, böyle bir

plan ve program yapma gerçeğimiz ortada yoktu. birçok yerde örgütlerimiz naylon ve formalite örgütlerdi. Bunları kabul etmemiz gerekir. Eğer yüzde 10 barajını rahatlıkla aşacak düzeyde çok geniş toplumsal kesimlerle önceden ilişki geliştirseydik, Türkiye’nin her tarafından örgütlerimizi naylon olarak değil de, gerçek anlamda yaygınlaştırsaydık, çalışmalarımızı yalnızca bir ajitasyon propaganda gösterisinden çıkarıp ısrarlı bir ikna kampanyası biçiminde sürdürseydik, sonuç çok farklı olurdu.

Eğer amaç Kürdistan halkının özgür ve demokratik yaşamını geliştirmek ise, böyle çok tarihsel, karmaşık, önünde engeller olan bir olgu söz konusu ise, buna basit yaklaşımlarla cevap vermek mümkün değildir. Kürt sorununun çözümü çok boyutlu bir demokrasi mücadelesini gerektiriyor. Çünkü çözüm önünde engeller çok fazladır. Toplumu harekete geçirmeden, Türkiye toplumunun içinde önemli demokrasi kanallarını, halkların birliği ve kardeşliği kanallarını yaratmadan, meclise sokulacak birkaç milletvekili ile engeller aşılamaz.

Herkes seçimden doğru sonuç çıkarmalıdır. Tersinden sonuç çıkarılmamalıdır. Kürt halkının mücadelesinin yarattığı değerler üzerinde yaşamak yanlıştır. Kürt halkının ortaya çıkardığı demokrasi ve özgürlük birikimini mutlaka başarıya götürmek gerekiyor. Sonuca götürmek gerekiyor. Böyle bir anlayış yurtseverliktir, demokratiktir, devrimciliktir. Bunu nasıl yapacağız? Sadece bu birikim üzerinde bir yerlere ulaşma rantçılığını mı yapacağız? Bunu bu halk kabul etmez, bu halkın mücadelesine saygısızlık olur. Bir de herkes tutumunu ortaya koyacak, bu çizgiye inanıyor mu, inanmıyor mu? Demokratik özgür birlik çizgisine, demokratik güçleri birleştirerek meclise girilmesi çizgisine inanılıyor mu, inanılmıyor mu? Buna cevap verilmesi gerekiyor.

Seçimde istediğimiz sonucu alamamış da olabiliriz, siyasal ufuk darlığından istediğimiz sonuçlara ulaşmamış da olabiliriz. Bunlar sonuç çıkarılacak şeylerdir. Yoksa sorun çıkarılacak olgular değildir. Bir de bunun sorumluluğunu taşıyanlar vardır. Söz konusu arkadaşlarımız, dostlarımız şunu da bilmelidir; bir işe girdiğinde sorumluluğu alacak gücü de göstermiyor. Bunu gösterecek gücü yok. Şu üç yılda ne yaptınız sorusuna, ‘sadece seçim’ diyerek cevap verebilecek durumdalar mı? Bu sorunun cevabı altında kalanlar, görevini, sorumluluğunu yerine getiremeyenlerin kendi düzeyinde bir yaklaşım göstermesi, kendisini abartmaması gerekiyor. Çünkü kendini abartarak, olduğundan farklı gösterme var. Böyle yapmamak lazım. Böyle yapanlar en başta da kendilerine saygısızlık yaparlar.

Birçok defa dillendirdik. Yeniden altını

çizme gereği duyuyoruz. Meclise girmeyi çok abartmamak, her şey olarak görmemek gerekir. Eğer meclis dışı güçlü bir demokrasi hareketi varsa anlam kazanabilir. Bunu şunun için söylüyoruz; geçmişin klasik AP, CHP politikacılığının bizim tarzımızdan atılması gerekiyor. Bu eğilimi bir türlü içimizden söküp çıkaramadık. Bunu 3 Kasım seçimleri sonrasında da söylemiyoruz. HEP’in kuruluşundan bugüne kadar da bunları söylüyoruz. Eleştirilerimiz o günden bugüne geldi. HEP’in, DEP’in, HADEP’in daha fazla etkili olması gerekirken zamanı, imkanı koşulları değerlendirememesi altında bu gerçeklik yatıyor. Bu konuda bir zihniyet devrimi yaratamadık. Sorun fedakarlık yapıp, yapmama sorunu değildir. Niyet sorunu da değildir. Sorun bizim gibi ulusal demokratik mücadele veren bir harekette, bir yasal parti nasıl değerlendirilmelidir, nasıl işletilmelidir? Böyle bir partinin yönetenleri çalışanları nasıl olmalıdır, sorularına doğru cevap vermemiz gerekiyor. Bu soruya gerçek anlamda doğru cevap veremedik. Bunun tarihsel nedenleri var. Alışkanlıklar var. Gördüğümüz yasal siyaset tarzı öyleydi, ya da bir kısmımız onun içinden gelmişti. Bu gerçekliklerle, Ulusal demokratik mücadelemize uygun bir siyaset, siyasetçi, siyasal parti, örgütlenme, ilişki, eylem tarzı yaratamadık. Eğer bugün ortaya çıkan sonuçtan şikayet ediyorsak, neden böyle oldu diyorsak, bu kadar emeğe, çabaya karşı böyle bir sonuç çıkmamalıydı diyorsak, siyasal ufuk darlığının siyasal ittifak darlığının ve yeni çizgiyi anlamamanın yanında, bir de klasik partililiği aşamama yaklaşımımızın rolünün olduğunu görmemiz gerekiyor. Neden bağımsız adayla girmedik, girseydik şu kadar milletvekili çıkarırdık yaklaşımı klasik partililiğin bu seçim sonrası kendisini dışı vurumudur. Böyle değerlendirmek daha doğrudur.

İlkel milliyetçilik

Kürdistan’da çözümsüzlüğün adıdır

Bu yaklaşıma bir yönüyle ilkel milliyetçi yaklaşım denilebilir. Daha doğrusu Kuzey Kürdistan’daki sosyal tabanı nedeniyle dar milliyetçi ya da reformist teslimiyetçi yaklaşım demek daha uygun düşebilir. O da çözümsüzlüktür. İlkel milliyetçilik, dar milliyetçilik Kürdistan’da çözümsüzlüğün adıdır. Çözümü ortaya çıkaracak strateji ve taktikleri uygulama çabası yoktur. Dış güçlere dayanarak kendini yaşatma ya da halkın özgürlük ve demokrasi özelemlerini sömürerek siyaset ya da savaş ağalığı yapmaktır. Seçim sonrası dar, ilkel milliyetçi çevrelerin ya da geçmişteki reformist milliyetçi çevrelerin uzantılarının eleştirisi mantığında yatan da, sorunun çözüleceği Türkiye gerçeğinde Kürt halkının özgürlüğe ve demokrasiye götüreceği bir strateji ve taktik izleme değil, sorunu çözmeyen, ama Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi üzerinde Kürtçülüğü yaparak yaşamak isteyen bu ideolojik politik çizginin yansıması olmaktadır. Biz bu nedenden dolayı “ilkel milliyetçilik ve dar milliyetçilik Kürdistan’da çözümsüzlüğün adıdır ya da Kürt sorununun çözümsüz olarak bu noktaya gelmesinin nedeni bu tür eğilimlerdir” değerlendirmesini eskiden beri yapıyoruz. Çünkü Kürdistan tarihi bu değerlendirmelerin doğruluğunu ortaya koyuyor.

Bu yönüyle niyetleri iyi olanların da 3 Kasım seçim sonuçlarını Kürt sorununu çözüme götüreceği strateji ve taktik çerçevesinde değil de, dar politik çerçevede değerlendirmeleri milliyetçiliğin dar yaklaşımının farklı bir biçimi oluyor. Bunlar açısından bir demokrasi rüzgarını arkasına alma ya da meclise girerek meclisi bir demokrasi mevzisi haline getirme anlayışı bulunmuyor. Bu açıdan bu tür yaklaşımlar sadece milletvekili olma yaklaşımı olarak değerlendirildi, bu yanlış bir değerlendirme değildir. Eğer yaklaşımınız, meclise bakışınız doğru olmazsa niyetiniz ne olursa olsun konumuz bu siyasal değerlendirmenin içeriğine denk düşer.

Bir daha belirtelim; bu tartışmaların esasını bağımsız aday olsun ya da olmasın konusu belirlemiyor, gerektiğinde taktik olarak bağımsız aday da gösterilebilir. Ya da gös-

terilebilirdi. Sorunu böyle tartışmak doğru değildir. Sorunu Türkiye de demokrasi mücadelesine nasıl ulaşılacaktır? Demokrasi nasıl kazanılır? Demokrasiyi kazanma güçleri nasıldır? Türkiye'ye demokrasiyi getirmek nasıl gerçekleşecektir? Bu sorulara cevap vermektir. Bu konuda doğru yaklaşım gösterilirse; somut olarak belirtelim, Ulusal demokratik hareketin '99 yılından sonra benimsediği stratejik çizgi her yönüyle kavranırsa buna göre uygun taktik, o gün için bağımsız adaysa, bağımsız aday da olabilirdi. Ama biz sorunun bu olduğuna inanmıyoruz. Seçimlerde dört yıllık süreç de dikkate alınarak bağımsız adaylarla girme yerine bu biçimiyle girmenin daha doğru olduğunu düşündük. Bu kararımızda da bir yanlışlık söz konusu değildir. Yanlış bu-rada arayanlar, kendi yanlışını örtmek isteyenlerdir. Kendi yanlışını bize kabul ettirmek isteyenlerdir. Bu, "demokrasi mücadelesi olmaz, demokrasi mücadelesi verilmez, bu nedenle bazı şeyleri elde edelim yeterlidir" yaklaşımı olmaktadır.

Biz bu seçimleri bir kazanç olarak değerlendiriyoruz. Eğer bağımsız aday gösterilip on-on iki milletvekili çıkarılsaydı bu fazla bir kazanç sayılmazdı. Hatta mevcut olan demokrasi hareketi geliştirmeyen tarzımızın, anlayışımızın devam etmesi ve buna sevdalanmamızın sürmesi anlamına gelirdi. Herkes de bu durumdan memnun olacaktı. Belki bazıları milletvekili olacaktı ama yanlış anlayış, anlama, kavrama ve bunu değiştirmeye ortamı doğmayacağından bu imkan ortaya çıkmayacağından orta ve uzun vadede Özgürlük ve demokrasi hareketine zarar verecekti. Çünkü bu seçimin ortaya koyduğu barajın aşılması demokratik özgür birlik çizgimizin pratikleştirilmediğini, buna uygun bir çaba gösterilmediğini ortaya koydu, kanıtladı. Bunun açığa çıkması kadar büyük kazanç olamaz. Diğer biçim kendimizi aldatmak, demokratik özgür birlik çizgimizi geliştirmemek, yeni çizgiye inanmamak ama toplumu halkı oyalamak anlamına gelirdi. Bu yönüyle de seçim sonuçlarını "her işte bir hayır vardır" biçiminde anlamak gerekir. Bağımsız aday gösterme durumunda bu doğruları görmekten mahrum kalırdık. Eğer sorunları çok boyutlu olarak görüp değerlendireceksek bu boyutlarını da görmek gerekir. Sadece ah vah edip, "beş-on milletvekili kaybettik" demek çok dar ve basit bir yaklaşımdır. Onun yerine ah vahlarımızı çoğaltmamız lazım. Ah vahlarımızı çoğaltırsak o zaman sadece günü değil, bütün geleceği kurtarabiliriz. Dolayısıyla hiç kimsenin seçim sonuçlarına dar ve basit yaklaşmaması gerektiğini söylüyoruz. Halkımızın değerleri üzerinde bu kadar basit ve küçük hesaplar yapılamaz. Kürt halkının büyüklüğü üzerine büyük hesaplar yapıp, büyük düşünmemiz lazım. Mücadelenin bütün boyutlarını ilgilendiren biçimde değerlendirme yapmamız gerekiyor.

Devlet klasik partililiğin Kürdistan'da devamını istiyor

Dört yılı kaybetmişiz ve bu dört yılı kaybettimizden dolayı Türkiye devletiy-le savaşı önlemeyecek bir yaklaşım içinde olmuşsak hala bazıların milletvekili olmayışının ahını vahını dinleyecek durumda değiliz. Biz hesap soruyoruz. Şu anda savaşa doğru gidiyoruz, bu durumu niye önleyemediniz? Neden demokrasi mücadelesini geliştirerek, her alanda örgütleyerek Türk devletini bir daha Kürt halkına karşı savaşamayacak duruma getirmediniz? Şimdi biz bunun hesabını herkesten soruyoruz. Özellikle Türkiye'de çalışan insanlarımız açısından bunu soruyor ve hesabını istiyoruz. Hatta burada biz hesap veriyoruz. Demek ki çizgimizi doğru anlatıp, kavratamamışız, dayatamamışız. Şimdi kem küm eden arkadaşlarımıza demek ki bu çizgiyi doğru anlatamamışız, liberal davranmışız. Onların çizgiyi kavramamasını kabul etmememiz, onları bu çizgi doğrultusunda hareket ettirmemiz gerekirken, onların keyfiyetçiliğine ses çıkartmamışız. Bu konuda biz de özleştiririyoruz. Türkiye ve Kürdistan'daki çalışmalarımızda bu çizgiyi kavra-

tamadığımız, etkili olamadığımızı bu tür direnişleri kıramadığımız, dar milliyetçi anlayışlara, klasik partililik anlayışına karşı mücadeleye verip imkanlarımızı boşa harcamasını engelleyemediğimiz konusunda halka ve tarihe özleştiririyoruz. Bu konuda kendi sorumluluğumuzu görüyoruz.

Biz kendi sorumluluğumuzu görüp kendimizi böyle değerlendirirken, niye bu iş içerisinde asıl sorumlu olanlar kendi sorumluluğunu görmeyerek, sağa sola kaytıyor bunu anlamış değiliz. Türkiye'de herkes hesap veriyor, siyasetten çekiliyor, niye yurtsever demokratlar bunu yapmasın? Biz bu çizgiyi yurtsever demokratik harekete kavratamadığımız için sorumluyuz. Eğer tartışılacaksa bunun da tartışılması lazım. Halkın gelip bizden hesap sorması lazım. "Siz bunları niye böyle tutunuz, niye kabul ettiniz, niye zamanında çizgiye çekip daha geniş politik yaklaşımlar içine sokmadınız" diye halk bizden hesap sorabilir. Biz de bu hesabı vermeye hazırız. Ve bu konuda halkın ve dostların eleştirisini doğru buluyoruz. Dolayısıyla seçim sonuçlarının doğru değerlendirilip, doğru eleştirilmesi gerekiyor. Biz doğru eleştirinin böyle olması gerektiğini söylüyoruz. Arkadaşlarda doğru eleştirinin böyle olduğunu ortaya koymalıdır. Kendilerinin de bu çerçevede özleştirir vermeleri gerekiyor. Sağdan soldan etkileniyorlar. DEHAP ve HADEP içerisinde, dar milliyetçi çevrelerden etkilenenler var, kıskırtılıyorlar. Bunların sesine çok fazla kulak veriyorlar. Neden halkın, bizim sesimize bu kadar kulak vermiyorlar? Neden bizim kendi özleştirimizden sonuç çıkarmıyorlar? Neden kendileri özleştirir vermiyorlar da; "şöyle fedakarlık yaptık" diyorlar. Peki sadece siz mi fedakarlık yaptınız? Bu halkın evlatları canını verdi, binlerce şehit var. Kimse gördüğü zararın bedelini halka ödetmeye çalışmasın. O zaman herkes halka gitsin "ben fedakarlık yaptım, bana hesap ver" desin, bunu söylemek bile ayıptır. Bunları söyleyenler kendilerini küçük düşürenlerdir. Yanlış yaklaşımlardır. Hiç kimse kendi çabasına, emeğine ve bedeline böyle ucuz yaklaşmamalıdır.

Türkiye'deki egemen devlet, Kürt sorununu çözemeyen inkarcı devlet, çözümsüz politikalarını sürdürmek istiyor. Kürt sorununda çözüm isteyen, demokrasi ve özgürlüğü geliştiren bir siyasal yaklaşım yerine Kürtlerin özlemlerini sömüren birkaç milletvekili ve belediye başkanı çıkaran bir tarzın egemen olmasını istiyor. Bunu açıkça görmek gerekir. Devlet klasik partililiğin Kürdistan'da devam etmesini istiyor. Bu klasik partililik temelinde sözde Kürtçü olan bazıların milletvekili olmasına, bazıların belediye başkanı olmasına devlet karşı değil. Onun için devlet, klasik partililik anlayışı içerisinde olan ilkel, dar milliyetçi yaklaşım da olanları tahrik ediyor. El altından onları kıskırtıyor. Bunu herkesin görmesi gerekiyor. Türkiye devleti için tehlikeli olan, bir demokrasi hareketi yaratmaktır. Kürt halkının Türkiye'deki demokrasi hareketiyle bütünleşmesini engellemek, Türkiye devleti için önemlidir. Nitekim en fazla çabası ve gayreti Kürt ulusal demokratik hareketinin, Türkiye halkıyla buluşmasını engellemek ve aradaki köprüleri dinamitlemektir. Böylelikle Türk halkının demokrasi hareketini, sol güçlerini Kürt hareketine karşı kullanmak, onların karşısına çıkartmaktır. Çünkü biliyor ki Kürt demokrasi hareketi yalnızlaştırılırsa, Türkiye'deki demokratik hareket ile birleşmezse kontrol edilebilir. Sadece milletvekili ve belediye başkanı seçtiren bir Kürtçülük ile sınırlandırabilir. Türkiye Kürdistan'a böyle bir Kürtçülüğü dayatıyor. Yani Kürt sorununu çözemeyen, Kürt halkının mücadelesini geliştiremeyen, Kürt halkına stratejik ve taktiksel ufuk vermeyen, içi boşaltılmış Kürtçülüğün—hiçbir amaç ve hedefi yoktur—Kürdistan da varolmasını bekliyor. Eğer böyle bir Kürtçülük olursa devrimci demokratik ulusal Kürt hareketi etkisizleştirilebilir. Türkiye devletinin hesabı budur. Hiç kimse bu oyuna gelmemelidir. Çözümsüzlüğün politikasını yapmamalıdır.

Bir Melik Fırat çıkmış, kendi kendine konuşuyor. Konuşsun. Ne değeri ne kıymeti harbiyesi var? Bu mücadelede beş kuruluşluk payı da yoktur. Zaman zaman bu halkın

yaptığı mücadele içinde, ona dayanarak, orada burada bazı şeyler konuşmuş, büyük bir özgürlük mücadelesi karşısında bunu konuşmuşsun bir anlamı, değeri yoktur. Hiç bir tabana güce dayanmayan birisinin konuşması devlet için tehlikeli olmadığı gibi devletin tercih ettiği kişiliklerdir. Bu adam on yıllarca ailesini pazarlamıştır. "Benim ailemi milletvekili şu bu yaparsanız benim vasiyetle bu halkın üzerinde bir etkiniz otoriteniz olur" mesajını vermiştir. Yoksa Demirel bu adamların kara kaşına kara gözüne hayran olduğu için mi milletvekili seçtiyordu. Onlara dayanarak Kürt emniyet sübabı yerleştirmiş oluyordu. Sonra ne yaptı bu adam, baktı ki, devlet o kadar etkili değil, —çünkü artık Kürt ulusal demokratik hareketi gelişmiş—bu sefer de ailesini başka türlü pazarlayacak. Yaklaşımı böyledir. Bunların ardına böyle düşmek ayıp bir şeydir.

Bazıları dar milliyetçi olduğu gibi feodaldir de. Egemen erkek kafasıyla düşünüyor. Kadın hareketinin ve devriminin Kürdistan'da demokratik devrimi ne kadar derinleştirdiğini anlamıyor. Kürdistan'da bir zihniyet değişikliği yarattığını göremiyor. Kadın devriminin aynı zamanda Kürt halkında özgürlük tutkusu yarattığını, özgürlüğe, demokrasiye, ülkeye bağlılığı geliştirdiğini göremiyor. Ya da kadın hareketinin gelişmesi işlerine gelmiyor. Bazıları "Neden bu kadar kadın aday?" demiş. Yani bu kadar ukalalık, körlük olamaz. Kendi dar ve ufuksuz yaklaşımlarını, örgütsüzlüklerini, politikasızlıklarını, rantlıklarını bedavadan milletvekili olma yaklaşımlarını kadın adaylara yüklemek, kadının çok aday gösterildiğine bağlamak kabul edilemez. Aksine kadın adaylar bu seçim kampanyasının en büyük kazanımıdır. DEHAP'ın toplum üzerindeki en olumlu imajı böyle ortaya çıktı. Bu, yüzde 6.5 erkek egemenlikli yüzde 6.5 değil, kadın katılımıyla özgürlükçü yüzde 6.5'tur. Bunu görmemek körlüktür. Kadın adayların önde olduğu yüzde 6.5 gibi böylesi bir kazanım, yüzde 20'lik bir oydan daha değerlidir. Çokluktan, azlıktan ziyade kadın adaylarının bu katılımının yarattığı gerçek görülmelidir. O yüzden susmalıdırlar. Çünkü o egemen anlayıştır. Kürdistan'da, Kürt halkının üzerinde eskisi gibi ağalık, beylik yapamayan, ailesini, aşiretini kullanamayanların feryadıdır. Çünkü kadın hareketinin geliştiği yerde aşiretçilik, feodalizm, aile ve ailecilik kalmıyor. Bunun için kadının öne çıkmasına öfkeleniyor. Belki bazı yerlerde birinci sırada değil de ikinci sırada olabilirlerdi bu ayrı bir şey, ama sorun burada özgürlüğe ve demokrasiye yaklaşımdır. Kadın adayların çokluğunu eleştirenlerin, sorunu buraya bağlayanların hiç bir eleştirisi ciddiye alınamaz, çünkü gayri ciddidir. Özgürlükle, demokrasiyle Kürt ulusal hareketi ve ulusal haklarıyla hiçbir alakası olmayan eleştirilerdir. Ya da kendi varlığını aşiretçiliğe, feodalizme dayayan KDP ve YNK'nin kadın devriminden duyduğu korkunun bazı kişiler tarafından dile getirilmesidir. Hiç kimse bu tür eleştirilerin arkasındaki anlayışı ve güçleri gözden uzak tutamaz. Ya da bizlere yutturamaz. Herkes bilsin ki, bu defa bu kadar kadın aday koyduysak başka bir seçim olursa daha fazla koyacağız. Kürt demokratik hareketi bundan kaybetmez, kazanır. Bölge de, Türkiye de, dünya da böyle kazanır. Kadını böyle küçümseyip "erkek yapabilir, kadın yapamaz demek" erkek mantığıdır, o bir egemenlik kafasıdır. Türk sömürgeciler nasıl ki, "Kürtler adam olmaz" der, erkekler de "kadın adam olmaz" der. 3 Kasım seçimlerinden sonra dar milliyetçi anlayışlar bir de bu biçimde ortaya çıktı, böyle hortladı. yüzde 10 barajı aşılamadı, milletvekili seçilemedi ya, saldırı yapacak, kadın hareketini geriletecek. Fırsat bu fırsat Demokrasi ve özgürlük hareketinin ruhunu, kadın hareketini geriletirlerse dar milliyetçi, ilkel milliyetçi yaklaşımlar ağalığa, aşiretçiliğe dayanan örgütlere yaslanarak bir yerlere varmak isteyenler bu eleştirilerle güya tekrardan erkek egemenlikli, feodal düzenlerini inşa edeceklerini sanıyorlar. Ama nâfiledir, geç kaldınız demek gerekir. Artık bu kadın hareketini, kadını kimse geriletemez, geri tutamaz. Bunu herkes böyle bilmelidir.

Dar milliyetçilik mülkiyetçidir, çıkarıcıdır

3 Kasım seçim süreci Kürdistan halkı açısından Ulusal demokratik hareketin genişlemesi ve derinleşmesi biçiminde ortaya çıktı. Kürt halkı bu seçimde gösterdiği dinamizm ile kendisini yeniden üretti. Özgürlük ve demokrasi bilincini derinleştirdi. Büyük eylemlilikler, mitingler, coşku ve heyecan yok edilemeyecek biçimde Ulusal demokratik hareketin kazanımları içinde yer aldı. Bu kazanımlar, beyinlerdeki ve yüreklerdeki derinleşme, zihniyette ve ufuksal genişlemedir. Ulusal demokratik hareketi yalnızca aritmetik olarak ifade etmek, toplumsal ve kültürel devrimlerden hiçbir şey anlamamaktır. Dar milliyetçilik tabii ki çıkarıcıdır. O anda ve somut elinde kazandığı bir şey var mı, hükmettiği bir şey var mı? Onun için önemli olan odur. Bu mülkiyetçi burjuva ve küçük burjuvanın, feodalizmin anlayışıdır. Bunun dışında kazanım göremez, bilimsel bir yaklaşım gösteremez. Tarihte halkların mücadelesinde bir küçük mitingün bile değeri vardır. Birkaç toplumsal halk hareketinin bile değeri vardır. Ulusal demokratik hareketlerin tarihini incelerken hangi köyde bir köylü, ağasına karşı çıkmış, kim küçük bir yürüyüş ya da eylem yapmış araştırıldığında bunların ulusal demokratik mücadele tarihinin önemli eylemlilikleri olarak değerlendirildiği görülecektir. Bu anlamda son seçim sürecinde yapılan binlerce toplantının, heyecanın, coşkunun paha biçilmez değeri vardır. Böyle bir demokrasi hareketinin sonuçları gelecekte ortaya çıkacaktır. Hedeflerin büyük olması her zaman tempoyu, tarzı da büyütür ve coşku-yu artırır. Nitekim halkımız barajı aşmak için, 10-15 milletvekili için değil, onlarca milletvekilini meclise taşımak için büyük gayret ve çaba sarf etmiştir. Enerjisini çok fazlaca kullanmıştır. Bunun yarattığı sonuçlar olacaktır. Bazı hayal kırıklıkları olabilir, ama bunlar geçicidir. Kalıcı olan ise bu süreçteki etkinliklerdir, mücadelelerdir, ulusal demokratik bilinçtir ve siyasallaşmadır. Bunu böyle değerlendirelim.

Aynı biçimde Türkiye'de de bir demokrasi hareketi ortaya çıkmış, heyecan görülmüştür. İstanbul'da, Çukurova'da, Antep'teki mitingler bu gerçeğin ifadesidir. Demek ki siyasal ufkumuz geniş olsa, çalışmalarımız önceden başlasa, yalnızca kendi kitlelerimiz, dostlarımızla sınırlı kalmayan bir çalışma yerine siyasal ve örgütsel ufuk darlığı yerine, her bakımdan çok boyutlu yaklaşım gösterilseydi, herhalde Türkiye'deki bu hareketin boyutları daha da yüksek olurdu. Ancak şunu da bilmek gerekir; bütün dünyada demokrasi hareketleri belirli çekirdekler etrafında gelişir. Hiçbir yerde esas çekirdek yüzde 5-10'u geçmez. Çok kararlı demokrasi ve özgürlük isteyen bir çekirdek doğru politikalar, örgütlenme ve çabayla buna yeni halkalar ekleyerek, kendisini özgürlük ve demokrasi hareketi olarak toplumda etkin kılar. Demokrasi ve özgürlük mücadelesinin kanununu da, diyalektiğini de bilmek gerekir. Öyle birden, bütün toplum hareketine geçmiyor. Her şeyden önce bütün toplumu harekete geçirecek bir çekirdeğin demokrasi, özgürlük çekirdeğinin, dinamik gücün varlığı önemlidir. İşte bu, Kürdistan'da fazlasıyla yaratıldığı gibi, Türkiye'de de belirli düzeyde yaratılmıştır. Eğer mevcut çekirdek, ilişkiler heyecan, coşku, geniş ufukla ele alınırsa Türkiye ve Kürdistan'da 3 Kasım seçimleri kendi çapında bir başarıyı ifade eder. Hatta ileride demokrasi, özgürlük hareketinin başarıya götürülmesinde heyecanıyla, dersleriyle, eksiğiyle bir kilometre taşı olarak değerlendirilir. Eğer sorunlara gerçekten bir siyasetçi, sosyolog gözüyle bakıyorsa, günlük bakıyorsa, demokrasi hareketinin kanunlarını, diyalektiğini bilen bir biçimde yaklaşıyorsa o zaman dar ve yüzeysel yaklaşımların fazla bir derinliği olmadığı söylenebilir. Ya da seçim sonrasının sıcaklığı içinde çok fazla düşünülmeden heyecanla söylenen, çok boyutlu dü-

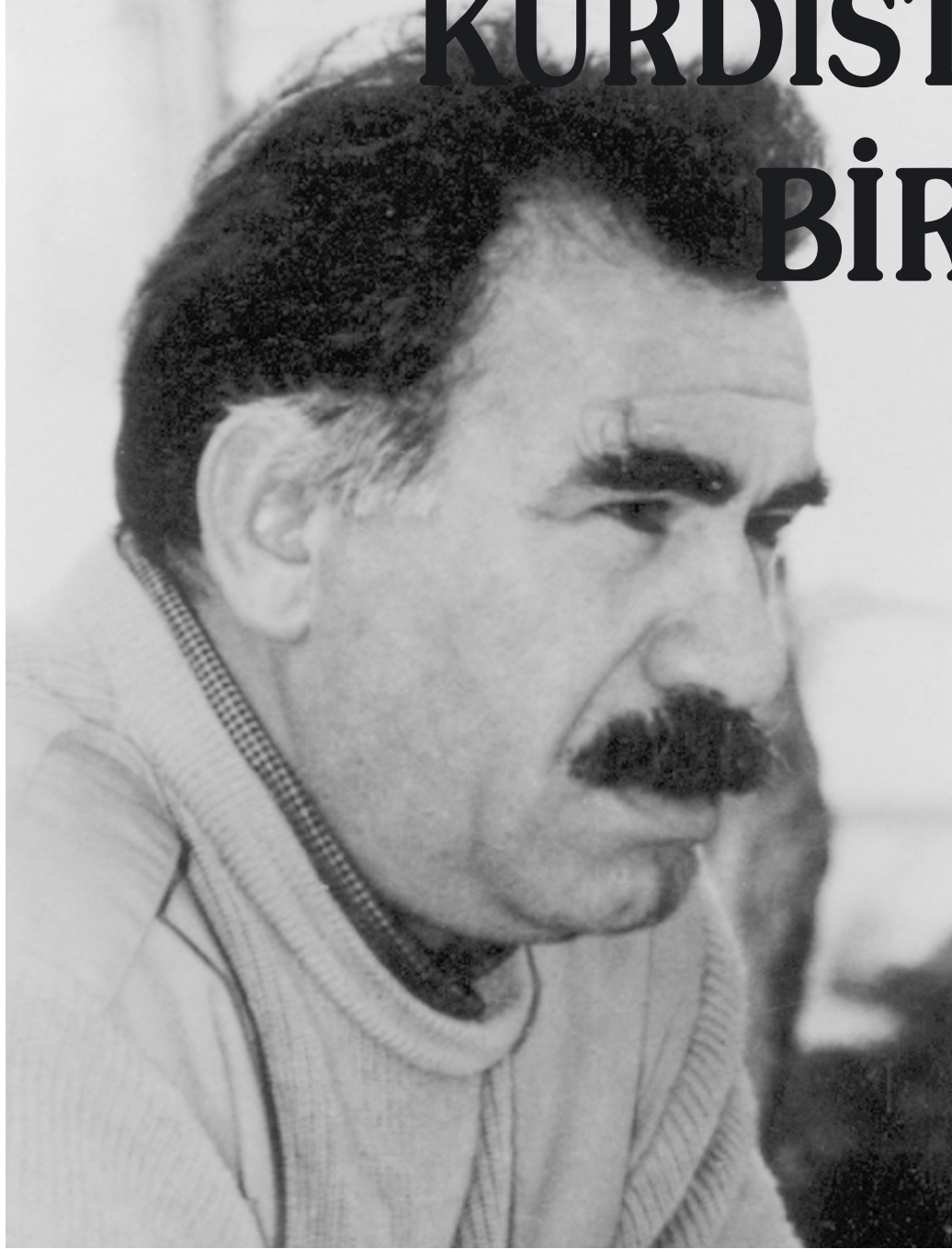
şünülmenden söylenen sözler ve değerlendirmeler olarak görülebilir.

Sonuç olarak, 3 Kasım seçimlerini '99 yılından sonra pratikleştirmeye çalıştığımız demokratik kurtuluş çizgimizin terazisinde tartmak gerekir. 3 Kasım seçimlerindeki hangi çalışma, yaklaşım, anlayış, ne kadar bu çizgiye uygun ele alınmış, yapılmıştır? Tartışılması ve sonuç çıkarılması gereken hususlar böyle ortaya çıkarılmalıdır. Demokratik kurtuluş ve özgürlük çizgimize, demokratik mücadele stratejimize, halkların demokratik güçlerinin birliğini yaratarak demokrasi ve özgürlüğü kazanmak isteyen politik çizgiye ne kadar uygun davranıldı, esas tartışılması gereken konular olmalıdır. Biz bu çerçevede tartışıldığında bütün tartışma ve eleştirileri de ciddiye alırız. Aslında 3 Kasım seçimleri üç buçuk yıllık demokratik kurtuluş çizgimizin ne kadar pratikleştirilip pratikleştirilmediğinin ölçütü olarak ele alınmalı ve böylelikle bütün çalışmalarımız gözden geçirilmelidir. Herkes kendisini 3 Kasım seçimlerinden çıkan sonuçlar çerçevesinde demokratik özgür birlik stratejimizin doğrultusunda, ne kadar doğru ve yanlış yaptığını görmelidir. Bunun dışındaki tartışma ve değerlendirmelerin hepsi ister iyi niyetli isterse bilinçli yapılsın, bir sapırmadır. Ya da 3 Kasım seçimlerinden olumlu veya olumsuz hiçbir sonuç çıkarmamadır. Ya da demokrasi ve özgürlük mücadelesinin geleceği açısından, ona saygı ve bağlılığın gereği olarak, bir yaklaşım gösterilmediğini söylemek mümkündür. Böyle küçük, basit, dar tartışmalarla Kürt demokratik hareketinin önemli bir alanı bulanıklaştırılıp, muğlaklaştırılmaz. Hiçbirimizin ve hiç kimsenin buna hakkı yoktur. Bireysel yaklaşımlarla tartışmayı sapırtmak, doğru bir tartışma zeminden çıkmak, kabul edilemez. Biz doğru bir tarzda, ölçüde ve zeminde tartışılmasını istiyoruz. Doğru hedeflerin tartışılmasını istiyoruz. Böyle tartışıldığında eleştiriler olur. Bu temelde herkes birbirini eleştirmeli ve özleştirir vermelidir.

Özellikle Önderliğimizin esaret koşullarında, Türk devletinin gerillaya saldırarak yeniden savaşı başlatmak istediği koşullarda bu eleştiriler özleştiriler de açık, net ve keskin olmalıdır. Bu konuda ne eleştiri yaparken, ne özleştirir verirken hiç bir kaygı duyulmamalıdır. Kaygı taşınmaması gerekiyor. Doğru yurtseverlik, demokratik, devrimcilik de budur. Dar milliyetçilik, ilkel milliyetçiliğin çoğu zaman ufku dışı yöneliktir, kendisine fazla yönelmez. Çözümü ve doğruyu bulmayı, kendinde aramaz. Bu yönü sınırlıdır. Tabii ki egemenliğin, emperyalizmin, sömürgeciliğin olduğu bir dünyada dış güçlerin engelleyici birçok yönü vardır. Onun toplumlar da milliyetçilik ve şovenizm olarak ortaya çıkan türevleri, ezilen halkların özgürlük ve demokrasi mücadelesi önünde engel çıkarır. Ama salt bunu esas alarak değerlendirmeler yapmak yanlıştır. Demokrasi özgürlük güçleri esas olarak kendilerinde her şeyi ararlar. Başarıyı da, kaybetmeyi de kendilerinde ararlar. Onlar çabalarına da, her şeylerine de güvenirlir. Özgürlük ve demokrasiyi doğru mücadelenin, çabanın, anlayışın mutlaka getireceğini söylerler. Devrimci ve demokratların dar milliyetçilerden farkı budur. Tabii ki demokrasi ve özgürlük mücadelesi emperyalizme, sömürgeciliğe, iç ve dış gericiğe karşı mücadele verilerek kazanılır. Ancak devrimci-ler ve demokratlar çözümü daha çok da kendi strateji ve taktiklerinde ararlar. İdeoloji ve taktiğe ne kadar uyup uymadıklarına bakarlar, bilimsel yaklaşımlar, kuşkucu olurlar. Eleştiri yaparak, özleştirir vererek sonuç alırlar. Devrimci ve demokratların en önemli özellikleri ufuklarının geniş olmasıdır. Ufuklu olmak, aynı zamanda sorunlara çok boyutlu bakmayı gerektirir. Bu açıdan 3 Kasım seçimlerinden doğru sonuçlar çıkarmak, çok boyutlu ve çok yönlü bakarak, anlayışımız ve eksiğimiz nerede onu doğru görüp, bu seçim sürecindeki eksikliklerimizi gelecek mücadelemizin başarı gerekçesi haline getirmemiz gerekir. Tüm yurtsever, demokrat ve dostlardan beklenen de budur.

KÜRDİSTAN FEDERASYONU BÖLGE HALKLARI İÇİN BİR EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK ADIMIDIR

ortayolcu konumlarından kurtulamadılar. Gelişme ve güçlenme imkanını son derece oportünist bir politikayla bertaraf ettiler. Körfez Savaşı'na doğru geliştiğinde, aslında Irak rejimi Saddam önderliğinde Bağdat'ta sıkışıp kaldı. Kürtlerin sonuna kadar iktidar olma durumu vardı. Ama yine bilinen önderlik, son derece ölü, devrimle başını çoktan koparmış, dışarıda şu ya da bu gücün işbirlikçiliğine oynamaktan öteye bir yeteneği olmayan durumda kaldı. Barzani önderliği eski aşiret kalıntıları canlandırmaya, yine klasik olarak İran ya da Türkiye'ye dayanma durumunu sürdürmeye çalıştı. Küçük burjuva önderlik ise, daha çok emperyalist devletlere açılmak isteyerek, aynı politik tarzla yol almaya devam etti. Komünistler ise reel sosyalizmin çözülüşüyle zaten tanınmaz hale gelmişlerdi.

Mevcut güçlerin yaptıkları tek şey menfaat kavgasıdır

1991 Mart ayında Irak rejimi tüm ordusunu Güney Kürdistan'dan çekmek zorunda kaldı. Halk tümüyle silahlı ve ayaktaıydı. Ama olmayan önderlik, devrimden ve halkın iktidarından korkan önderlik tam bir engel pozisyonuna girerek gelişmelerin önünü kapattı. ABD'nin 'Çekiş Güç' kalkanının da devreye girişyle, bilindiği gibi büyük bir devrimci durum imkanı bir devrimle değerlendirilip zaferle açılanırlamadı. PKK'nin çabaları da cılız olmaktan öteye götürülemedi. '92'deki yarı teslimiyet biçimindeki sınıtıtı durumu ve bunun neredeyse teorik ve siyasi bir çizgi haline getirilme çabası, görevli diye yollananların peşmerge ağalığına özenmekten öteye bir rol oyna-yamadılar, PKK için ciddi bir devrimci çıkışı zorlaştırdı. Geçmişten günümüze gelindiğinde durumun tamı tamına böyle olduğunu görüyoruz.

Peki, bu durumun ana özellikleri nedir? Irak'ta, ABD'nin önderlik ettiği büyük bir ambargo durumu yaşanıyor. Birincisi, rejimin eli kolu bağlanmış. İkincisi, aslında Kürt işbirlikçi önderliği yine çok sınırlı çıklarlar temelinde 'Çekiş Güç'e dayanarak yaşatılmaya, hem ondan yararlanmaya hem de ona yararlı olmaya müsait bir pozisyonda tutulmaya çalışılıyor. Halkın ulusal demokratik talepleriyle, hatta halkın normal bir sosyal yaşamıyla bile pek alakası yoktur. Dolayısıyla gün geçtikçe aralarındaki çekışmenin de bir sonucu olarak tecrit oluyorlar. Halk ise orta yerde, devrimci bir önderliğin olmayışından ötürü derin bir çıkmazı yaşıyor. Güney Kürdistan'daki halk kullanıla kullanıla, düşürüle düşürüle, moral değerleri ile oynana oynana tanınmaz hale getirilmiş. Denilebilir ki, bu halk dünyada devrimci süreç içinde üzerinde en çok oyun oynanan bir halktır. Maalesef acıyla söylüyoruz ki, bu halk yöneticileri sayesinde, Türk işgal birliklerinin elinden bir sorun ekmeği almak için oltadaki yeme saldıran yüzlerce balık gibi küçük bir yeme saldırarak duruma gelmiş, kendisini avlayan acının oltadaki yemine böylesine koşutlulacak kadar acı bir durumda düşürülmüş-tür. Hiçbir işbirlikçi güç bu gerçeği inkar edemez. Yine devrimcilik adı altında faaliyet gösteren hiçbir kişi veya güç bunu başka türlü izah edemez. Kendi halkının bu durumuna seyirci kalamazlar, bilerek veya bilmeyerek ona devrimci bir iradeyle müdahale etmeyenlerin sorumlulukları, en az bundan birinci dereceden sorumlulu olanları kadar ağırdır.

Günümüzde Saddam'ı bu durumdan sorumlu tutmak artık mümkün değildir. İktidar olup olmadığı belli olmayan mevcut güçler "Irak rejimi ambargo koyuyor" diyorlar. Hayır, Irak'ın kendisi ambargo içindedir. Irak rejiminin bu topraklarda bir tek askeri bile yoktur. Bu halkı eğitim ve örgütmeden alıko-yacak hiçbir Irak baskısı da yoktur. 'Çekiş Güç' ise zaten yardımcıdır. Türkiye ile de işleri normaldir. Peki, neden iktidar olamıyorlar? Neden halkın taleplerine bir Güney Amerika veya Afrika rejimi kadar çözüm gücü olamıyorlar? İşbirlikçilik bile belli ölçülerde bir devlet ya da federasyon olabilir. Bu neden gerçekleşmiyor? Görünüşte hiçbir engel yoktur. Mevcut güçlerin yapabildikleri şey, gümrüğe kimin el koyacağı, diğer bazı menfaat durumları varsa onlara kimin el koyacağı kavgasını yapmaktır.

Hemen şunu belirtelim ki, biz bu güçlerle ilişki geliştirdik. Bize karşı savaşmalarına rağmen, hala ilişkide olmaya devam ediyoruz. Yine yurtseverlik temelinde, bütün Kürdistan halkının ulusal demokratik talepleri etrafında, Güney halkının daha insani, sosyal, siyasal ve ulusal demokratik çıkarları temelinde büyük bir ısrarla ilişki kurmaya çalıştık. Kardeşçe, hatta özelliklerini vurgulamaya çalıştığımız Türk özel savaşıyla geliştirdikleri ilişki kadar bir ilişkiyi bizimle de geliştirmelerini istedik. Ama görüyoruz ki, Türk özel savaşının niteliği belli olduğu, hatta Güney Kürdistan'ın varlığını imha etmek ve onu insansızlaştırmak için mümkünse Irak rejimiyle anlaşarak tamamen bitirme doğrultusunda Türk özel savaşının çabalarını günbegün izledikleri halde, bugün bu güçler birkaç kuruş para, bir çuval gıda, gümrükten iki tarafın yararlanmasını vb için yalvarıp duruyorlar. Temel sorunları bunlardır. Bizze göre ise, bunlar gündemi sapıtmıyorlar, halkın temel ulusal ve siyasal iktidar sorununa hiç cevap vermemektir. Bunlar yapay bir gündem oluşturarak, halkın temel çıkarlarına aykırı sorunları öne çıkararak, üstüne üstlük halkı çatıştırarak, kendi çok basit şahsi, aile ve dar klık çıkarlarını gözetmekten öteye gidemiyorlar. Hiç şüphesiz halk bundan şiddetle rahatsızdır ve şiddetle çözüm aramaktadır.

Sözüm ona bu federe meclis ve hükümet olduklarını sananlar, son Güney operasyonuna seyirci kaldılar. Doğru düşüst sert bir tavır koyup "bu özel savaş şu anlama gelir, tarihte böyle bir özü var, bütün Kürdistan'ı insansızlaştırmaya amaçlıyor" demediler. Bunlar çok somut olduğu halde, tek bir açıklama yapamadıkları gibi, yapanların açıklamaları da "TC bizi niye Ankara'ya çağırıyor?" yönünde oldu. TC'yi Güney'de biraz sıkıştırdık. Bundan çıkardıkları sonuç, Ankara'ya heyet yollamak oldu. Biz öleden beri "Ankara'yla ilişkilerinizin olmasına sonuna kadar karşıyız" demedik. Bu ilişkileri geliştirirken sadece Kürdistan'ın kurtuluşu ve devrimi değil, kendi menfa-atlerini bile dikkate alan bir tutum içinde olun dedik. Çok dar çıkarlar üzerine değil, daha geniş bir çözüm sorununun tartışalım; Ankara ile ilişkiye girmeden önce, Kürdistan sorununun düzeyini değerlendirelim dedik. Bütün Kürdistan'da, Kuzey'de ve Güney'de gerçek nedir? Kuzey'deki devrimin acı sorunları nedir, Güney'de gerçek nedir? Federe meclis veya hükümet deniyor. Ortada bir federasyon var mı? Yoksa neden yok, varsa ne kadar geliştirilir? Geliştirilmesi için nasıl dayanışma ve güç birliği içinde olabiliriz? Yani nasıl geniş bir cephe kurabiliriz? Bu konularda çeşitli mektuplar yollandık, kapsamlı değerlendirmeler de sunduk. Buna rağmen hala ne idiüğü belirsiz, muğlak tutumlar içindeler.

Öyle anlaşılıyor ki, halk öyle istediği için bu tutumu göstermiyorlar. Zaten halk çok acı taleplerine ve sorunlarına çözüm istiyor. Birçok ulusal, siyasal, demokratik, ekonomik, sosyal ve kültürel sorun iç içe geçmiş. Hatta moral sorunu var ve çözüm bekliyor. Bunlar hiç göz önüne getirilmiyor. İşbirlikçi güçler büyük ihtimalle Türkiye'nin bazı beklentilerini, "PKK'ye dikkat edin" dayatmalarına cevap aralamaya çalışıyorlar. ABD'nin bazı talepleri vardı: "Bekleyin, zayıflayan Irak rejimi düşerse yeni durumlar doğar, sizlerle birlikte değer-

lendiririz" diyordu. Kaldı ki, Irak'ta belki de gideni yüz kat aratacak yeni iktidarlar gelebilir; ama yine de bunun beklentisi içindeler. Hiç mi bir devrimci faaliyet, bir iktidar çalışması imkanı yoktur? Çokça var, ama sahip çıkmıyorlar.

Güney Kürdistan'da milyonlarca genç işsiz güçsüzdür. Hatta bazıları yanımıza geliyorlar; ama devrim için değil, para ve silah çalmak için geliyorlar. Bu kadar düşürülmüş bir gençliği niye eğitim örgütlemeyelim diyoruz. Ancak kendilerinden ses çıkmıyor. Sadece "onlara düşünün bir yaşam için para lazım" diyorlar. Çok geri bir aile yaşamını örgütlemek için Türkiye'ye, emperyalistlere yalvarıyorlar, giderek yarınl Irak rejimine de yalvaracaklar. Sonra da "bu yaşamı kurtaralım" diyecekler. Bu yaşamı kurtarmakla neyi kurtarabilirsiniz? Zihnen dağılmışlar, en yüce değerleri bile basit bir çıkar uğruna çığnıyorlar. "Niye bu sorunu görmüyorsunuz?" diyoruz. Sanki bu temel bir sorun değilmiş gibi, diğerlerinin canı çıkсын yaklaşı-mıyla bir avuç çıkarlarını sağlama alıyor ve kendi yaşamlarını kurtarmaya çalışıyorlar. Bu dar ekonomik sorunlarından dolayı, yalnızca Şilopi hududunda yüzlerce yoksul köylüğü acımasızca kurşunlara hedef ettiler. Bu hudutlarda ölenlerin sayısı belki de binleri buldu. Yoksul köylü insanların mayınlarla parçalanması bu politikanın bir sonucudur.

Halkın birliği, siyasal birlik en büyük güçtür

Bu insanların gerilla temelinde örgütlememize karşı çıkmazlardı, büyük bir ulusal kurtuluş ordusu kurabildik. Milyonlarca genç var ve sefalet içindeler. Birakın, bunları devrime çekelim diyoruz. Hayır diyerek bunları birbirlerine bile mutlak vazgeçemeyecekleri ve hatta gırtlaklarına kadar batıkları ilişkiler var. Bunları bir çırpıda bir tarafa bırakamazlar. Çıkarları için her türlü güce yalvarmaya, onlarla uzlaşmaya da değil, emirlerine girmeye son derece açıklar. Öte yandan devrimci bir durum söz konusu olduğu için, zaman zaman devrimciğe de ilgi gösterme zorunluluğu duyurlar. Burada önemli olan halkın yığınsal kesimleridir. Halk yoğun aşiretçi, kabileci ve aileci bakılardan ötürü çok geri durumunu bir türlü aşamıyor. Ekonomik ve sosyal sorunlar ve geri kültür yüzüyle, onların hızla bir ulusal demokratik bilince kavuşmalarını engelliyor. Yıllardan beri hiçbir devrimci örgüt burada ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışması yürütmediği için, kendisini olumlu yönlendirecek bir inancın sahibi değildir. Bütün bu etkenler birleşince, Güney'deki devrimci durum net olarak anlaşılıyor.

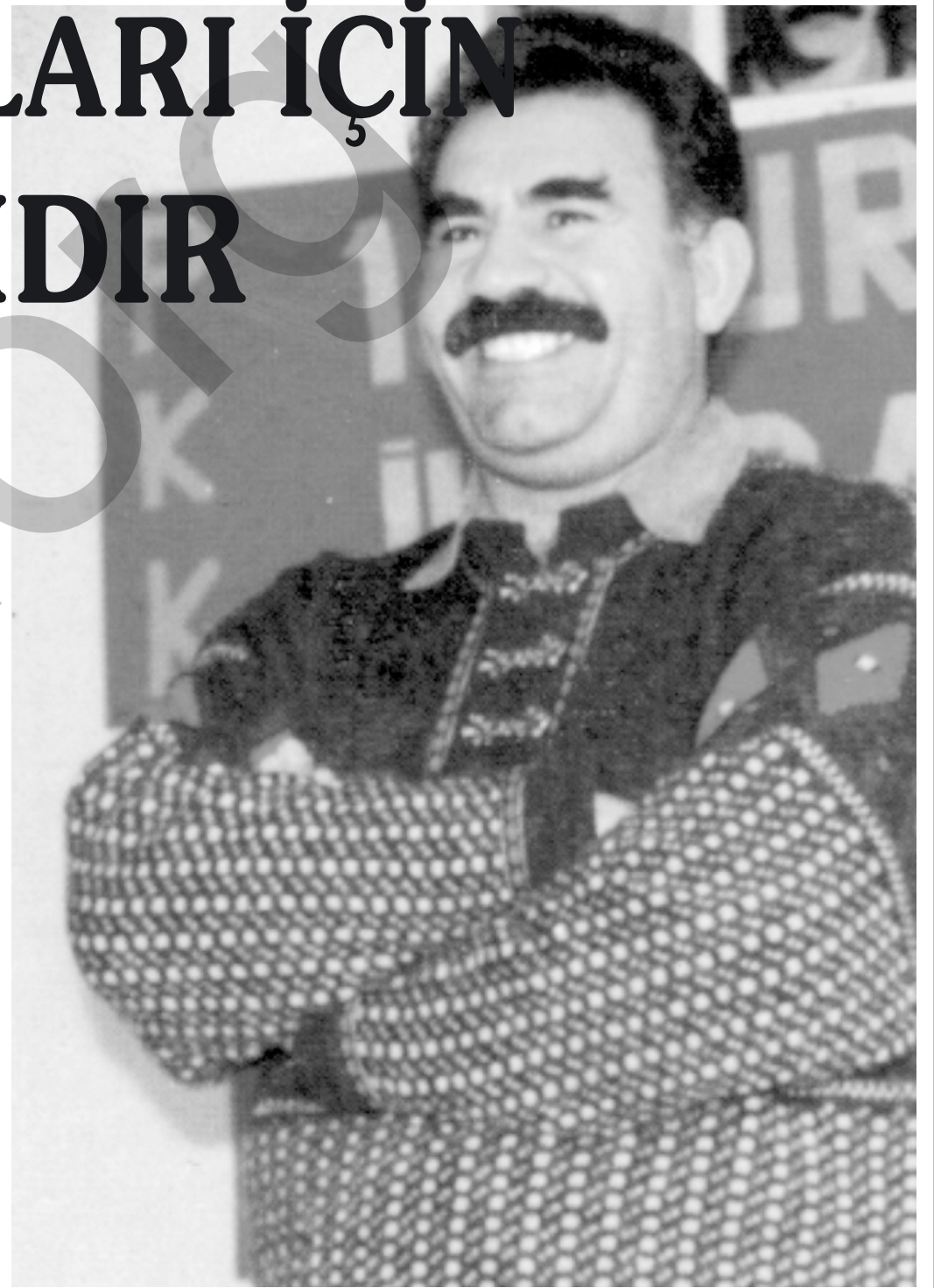
Bu düşman politikasına alet olmak değil de nedir? Yurtsever demokratik politika nedir? Halkın birliğine gelmek, halkın siyasal birliği, cephe birliği, nem gelmek aklınıza gelmiyor mu? Niçin buna gelmi-yorsunuz? "Bunların zamanı değil" veya "Federe meclis var, federal hükümet var" diyorlar. Peki, bu hükümet nerede? Hiçbir yerde! Kendi içinde işlemezdir, gümrük dışında tek bir fonksiyonu yoktur. O da çatışma nedenidir. Yani parayı kim alacak meselesiyle uğraşıyorlar.

Halkın birliği, siyasal birlik, en büyük güç demektir. Şunu hemen açıklayalım ki, milyonlar siyasal temelde birleştirilir ve bir halk ordusu oluşturulursa, Güney halkı tek başına Ortadoğu için bir devrim kalesi olur. Bu, Güney halkının sadece ekonomik sorununun gıda sorununun çözülmesi değil, moralinin ve siyasal gücünün de doruğa çıkması demektir. Devrime bu kadar muhtaç hiçbir halk olmadığı gibi, dünyada devrimci koşulları bu kadar hazır olduğu bir başka toprak parçası da yoktur. Ama kullandırımayan, buna gelmeyen, kaderini Çekiş Güç'e ve yarınki ihtimaleyle bağlamış, gerçekten önderlik demeye ilmiizim varmadığı bir konumu işgal eden güçler, bütün çabalarımıza rağmen, bu yönlü bütün önerilerimize hala doğru düşüst bir cevap vermiyorlar. Neden? Çünkü kendi kaderlerini kendileri değil, başkaları çizer. Bir de kendilerine dayatılan çok düşkün bir yaşam tarzına takılmışlar.

Oysa koşullar son derece elverişlidir. Bir iktidar-sızlık durumu, muazzam bir siyasal boşluk var. Çok iyi biliyoruz ki, böyle bir siyasal boşluk Rus çarlığı döneminde de oldu. Büyük Ekim Devrimi bu boşluk-tan doğdu ve dünyayı etkiledi. Birçok ülkede böyle-si savaş süreçleri boşluk doğurur ve devrimler böyle doğar. İran-Irak Savaşı'nın doğurduğu siyasal iktidar boşluğu sekiz yıl sürdü. '90'dan beri de beş yıllık bir boşluk var. Birbirine eklersek, bu on üç yıllık bir boşluktur. Bir de '60 ve '70'lere kadar Baas Partisi iktidarının henüz oturmadığı bir boşluk var ki, yaklaşık on yıllıktır. Hepsini toplarsak, yirmi üç yıldır Kürdistan'da bir iktidar boşluğu vardır. Bu iktidar boşluğu bir türlü doldurulamadığı gibi, iktidarsızlaşmak için, halk iktidarının gelişmemesi, ulusal demokratik taleplerin örgütlenirilmemesi ve çokça iddia ettikleri bir demokrasinin Irak genelinde gelişmemesi için ne lazımsa onu yaptılar.

Çok geri bir toplumsal düzey ve şahsi çıkarlarını korumak için bunların oynamadıkları hiçbir dünya gücü, yalvarmadıkları hiçbir genici güç yoktur. Yine birbirlerine karşı da yapmadıkları kötülük kalmamıştır. Ama sıra en hayati ve herkesi kurtaracak onurlu bir çalışmaya, bir devrimci savaşa geldi mi, onu bozmaya birbir varlar. Hiç şüphesiz bunun nedenleri vardır. Burada yalnızca sosyal nedenleri saymayacağız, sınıf yapıları gereği böyledirler de demeyeceğiz, yine emperyalizmin işbirlikçileridir diyerek de işin içinden çıkmaya çalışmayacağız. Bu konular böylesi genelleme-lerle tam olarak anlaşılabilir. Bu yönlü tahiller de yapılmıştır, bunları tekrarlamak istemiyorum. Hiç şüphesiz sınıfsal, aşiretsel ve hatta ailevi ilişkiler ortamı bunları bu duruma getirmekte etkilidir. Bu güçlerin diplomatik ilişkiler adı altında yıllardan beri içine girdikleri ilişkiler var. Sömürgeci devletlerle bile mutlak vazgeçemeyecekleri ve hatta gırtlaklarına kadar batıkları ilişkiler var. Bunları bir çırpıda bir tarafa bırakamazlar. Çıkarları için her türlü güce yalvarmaya, onlarla uzlaşmaya da değil, emirlerine girmeye son derece açıklar. Öte yandan devrimci bir durum söz konusu olduğu için, zaman zaman devrimciğe de ilgi gösterme zorunluluğu duyurlar. Burada önemli olan halkın yığınsal kesimleridir. Halk yoğun aşiretçi, kabileci ve aileci bakılardan ötürü çok geri durumunu bir türlü aşamıyor. Ekonomik ve sosyal sorunlar ve geri kültür yüzüyle, onların hızla bir ulusal demokratik bilince kavuşmalarını engelliyor. Yıllardan beri hiçbir devrimci örgüt burada ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışması yürütmediği için, kendisini olumlu yönlendirecek bir inancın sahibi değildir. Bütün bu etkenler birleşince, Güney'deki devrimci durum net olarak anlaşılıyor.

Özettersek, bu alanda büyük bir iktidar boşluğu var; çok zayıf güçlerin, iç ve dış güçlerin denetimi var. Halk çok zor bir durumu yaşıyor ve ulusal demokratik talepleri etrafında örgütlenmiş değildir. Bu anlamda yaşanan bir iktidar boşluğu ile birlikte bir kaos söz konusudur. Şu halde devrimci savaş ve iktidar sorunu çözölmenmek isteniyorsa, bu tablodan çıkarılabilecek sonuçlar son derece açıktır. Buraya hızla bir devrimci savaşın dayatılması ve yine bu iktidar boşluğunun çok hızlı bir biçimde giderilmesi gerekir. İşte en önemli sonuç ve dayanılması gereken tez budur. Bu açıdan yalnız dışımızdakiler için değil, partimizin taktiklerini buraya uygulamaktan sorumlu

olanlar için de söylüyorum: Kim ne derse desin, hangi bahaneyle sınırsız sınırsın, hiç kimse burada devrimci savaş şiddetle geliştirmekten ve iktidar sorununa bir çözüm olmaksın kendisini alıkoymaz.

Güney Kürdistan'da sözüm ona "İktidar sorununun hallettik" diyen güçlerin ne kadar iktidarsız olduklarını biliyoruz. Devrimle fazla ilişkiye geçmek istemiyorlar. Ulusal demokratik talepler dediğimizde canları sıkılıyor. 'Çekiş Güç' komutanlarının ne diyeceklerini düşünmüyorlar. Hiç kimse bunu başta Güney halkımız olmak üzere hiç kimseye hiçbir gerekçeyle kabul ettiremez. Yarı'n 'Çekiş Güç' gitti diyelim. O zaman bu halk kimlerin acımasız insafına terk edilecek? Neden bugünü değerlendirmesin? Neden kendini ölüm kalım günlerine hazırlasın? Bu güçlerin bu sorulara cevap vermesi gerekir. Eğer devlet, federe hükümet ya da meclis varsa, neden halkın bu acil sorunlarına hiçbir çözüm bulamıyor? Neden Kürdistan genelinde ilişkin tek bir ileri adım sahibi olmuyor? Demek ki, Güney'de ne devlet, ne federe hükümet, ne de meclis var.

Kaderlerini başkalarına teslim edenler çözümü yaratamazlar

Kaderlerini Çekiş Güç'e teslim edenler, devrimci savaşta çekiniyorlar. Onların devrimci savaş diye bir sorunları olmadığı gibi, gelişen devrimci savaş engelleme görevleri vardır. Nitekim PKK'nin engellenmesi de özünde budur, yoksa PKK Güney'e el attı diye engellenmiyor. PKK varını yoğunlu sarf ede-

rek, orada Güney halkının, Kürdistan halkının, hatta Irak halkının devrimci mücadelesine yardımcı olmak için vardır. Onlar devrimci mücadeleyi geliştirir ve kendi öz güçleriyle ayakta dururlarsa, biz orada bir gün bile durmayız. Bunu çok açıkça söylüyorum. Ama biz her şeyden önce enternasyonalistiz; devrimci mücadelenin geliştirmesi için oraya girer ve sonuna kadar mücadele ederiz. Biz yurtseveriz, halkın yanında yer alır ve sonuna kadar mücadele ederiz. Bu, devrimciğin zorunlu bir gereğidir. Kaldı ki, biz buna zorunlu değiliz, bizi buna zorlayan özel savaş rejimidir. Dünya ve bölge egemenliğinin kendisi bizden önce oraya birliği dayatmıştır. Kuzey için Güney'i kullanmak, Güney için Kuzey'i kullanmak istiyor. İncirlik'ten uçaklar kalkar, Güney'i kontrol eder. Güney'deki 'Çekiş Güç' etrafındaki kuvvetler Kuzey'i kontrol etmek istiyor. Güney modeli Kuzey Kürdistan'a taşınmak isteniyor. Onlar hem de halkımıza hiçbir şey vermede, bizden daha fazla Kuzey'e müdahale etmek istiyor. Bu sözüm ona önderlikler Ankara'da MIT elemanları ve özel savaş subaylarıyla masa başına oturarak, Kuzey Kürdistan'ı devrimden alıkoymanın planlarını yapıyorlar. Fırsat bulurlarsa bunun işbirlikçi örgüt modellerini geliştirmek istiyorlar.

Bunların tayin ettikleri bazı elçiler var, görevlerini başaramaları ayrı bir meseledir; ama '90'lardan beri bu yönde yoğun bir biçimde uğraştıklarını, yine KDP'nin '65'lerden beri bunun peşinde olduğunu çok iyi biliyoruz. T-KDP, Güney işbirlikçi önderliği tarafından MIT'e teslim edilerek, Kuzey Kürdistan halkını kontrol etmenin aracı kılınmamış mıdır? Hala bunu anlayamayacağımızı mı sanıyorlar? Yine birçok küçük burjuva örgütlenmenin Kuzey'de zorla yaştırılması Güneyli küçük burjuva önderliğin dayatmasıyla değil de nedir? Hatta daha PKK ortaya çıkmamışken, Kuzey Kürdistan'ın içine müdahale edenler kimlerdir? Botan'ı boydan boya kendi cephe gerisi ve gıda alanı olarak örgütleyen Güney'deki KDP değil de kimdir? Halen kendisine bağlı temsilcileri, sözüm ona T-KDP'yi MIT'le en çok işbirliği içinde tutan Güney'deki KDP değil midir? Öyleyse kim kime kimin işine müdahale ediyor? Kuzey mi Güney'e, Güney mi Kuzey'e müdahale ediyor? Üstelik onlar bu müdahaleyi haksız ve işbirlikçi temelde, tehlikeli bir biçimde, özel savaşa hizmet temelinde yapıyorlar.

Devamı sayfa 34'te

Güney Kürdistan sorunu, tarihsel olarak bir Türkiye sorunudur. Türkiye Cumhuriyeti'nin İngiliz emperyalizmiyle anlaşarak Misak-ı Milli sınırlarından taviz vermiş olması, sorunun özünü oluşturuyor. Bu sorun hiçbir zaman ortadan kalkmamış, için için devam etmiştir. Yine Irak'ta "Temmuz Devrimi" ardından Baas rejiminin iktidara gelmesi ve yeni rejimin kendine göre bir devlet yapısı oturtması da gelişkilere yol açmıştır.

Bilindiği gibi, Kürdistan'da '60'lardan itibaren yeni bir isyan dönemi başlamıştır. Bu isyanın bir önderlik tarzı, bir toplumsal dayanağı, dış ittifakları ve ilişkileri var, ama son derece dengesiz olmak zorundadır. Dahası, Irak rejiminin kendisi de dengesiz olmak zorundadır. Çünkü başta petrolden kaynaklanmak üzere son derece dışa bağımlıdır. Bu nedenler onu dış politikayla, bölgeyle son derece uğraşır durumda bırakmaktadır. Zaman zaman Suriye ile birleşiyor, Birleşik Arap Devleti adını alıyor. Mısır ile olmuyor bozuluyor, derken bir kez daha denemeye çalışıyor. Bu ülkeler Baas partisinin seksiyonları tarafından idare ediliyor. Çelişki var ve şiddetleniyor.

Daha önce belirtildiği gibi, Irak petrol nedeniyle ya her an dışa bağımlı olacak ya da tam bağımsızlığın bedelini ödemek zorunda kalacaktır. Bunu iyi değerlendirelim. Baas rejimi, Irak'ta özellikle bir zamanların Sovyet-ABD gelişikisini değerlendiriyor. Bu, dünya çapında bir çelişkidir. Irak rejimi, Sovyetlerden yardım alarak doğuyor. Ardından İran rejimi doğuyor ve ona karşı Irak Batı'dan büyük destek alıyor. Aldığı bu büyük destek, Irak rejimini dev bir ordu gücüne kavuşturuyor. Bu, büyük ve şişirilmiş bir ordu gücüdür ve savaşmak, savaşı İran'a doğru geliştirmek, hatta Türkiye'ye doğru da geliştirmek zorundadır. Bu meseleleri var, Arap aleminde birlik sorunu, Kuveyt sorunu var. Zaten Kuveyt'i Irak'ın bir parçası olarak düşünüyorlar. Buylaıyla son derece çelişkilidir; bu nedenle kontrol altına alınması gereken bir güç oluyor. Bu doğrultuda Körfez Savaşı'nın dayatılması gerekiyordu. Bu dayatma da Kürt sorununu öne çıkardı. Ya rejim Kürt sorununu halledecekti ya da başkaları bu sorunla rejimi halledecekti.

Böylece Güney Kürdistan sorunu, uluslararası bir sorun haline geldi. Irak rejimi ne pahasına olursa olsun bu sorunu çözmek isteyecektir. Bunun için de gerektiğinde Halepçe türü katliamlar, gerektiğinde otonomi türü siyasal çözümler dayatılıyor. 1960'lar sonrası Kürt hareketine de kısaca değin-

"Körfez Savaşı'nın dayatılması gerekiyordu. Bu dayatma da Kürt sorununu öne çıkarıyor. Rejim ya Kürt sorununu halledecekti ya da başkaları bu sorunla rejimi halledeceklerdir. Böylece Güney Kürdistan sorunu, uluslararası bir sorun haline geliyor. Irak rejimi ne pahasına olursa olsun bu sorunu çözmek isteyecektir. Bunun için de gerektiğinde Halepçe türü katliamlar dayatılıyor; gerektiğinde otonomi türü siyasal çözümler dayatılıyor."

ÖZGÜR KADIN DEMOKRASİNİN TEMİNATIDIR

İnsanlık 21. yüzyıla birlikte demokrasi, özgürlük, insan hakları hukukun üstünlüğü gibi insanlığın temel değerlerinin yükselişe geçtiği bir sürece girmiştir. Yaratma mücadelesini verdiğimiz çağdaş uygarlığa ulaşmak, eşitlik ve özgürlüğü yaşamak, gerçek anlamda insani bütün meziyetleri edinmek isteyen günümüz insanlığı, egemenlikçi sistemin ana kaynağı olan ve temel halkası durumunda bulunan kadın-erkek arasındaki eşitsizliği tümenden ortadan kaldıracak tarzda soruna yaklaşmak zorundadır.

Bunu en çarpıcı ifade eden *"kadın eksensiz olmayan hiç bir gelişme başarılı olmaz"* tespitidir. Bu tespit temelinde ele aldığımızda Ortadoğu'nun renginin halkların çıkarlarına göre değişmesinin, güçlü bir kadın hareketinin geliştirilmesinden, doğru bir program temelinde örgütlülüğünün, eyleminin ortaya çıkarılmasından ve demokrasi mücadelesinde öncülük rolünü yerine getirmesinden geçtiğini göreceğiz. Somut gündel siyasal gelişmelerden çıkaracağımız en önemli sonuç budur. Değişimin ihtiyacını en derin halklar yaşıyor. Sistem de bu statükonun böyle gitmeyeceğini görüyor. Artık siyasal gelişmelerin nasıl bir renk alacağı, hangi gücün iddiasını yaşama geçireceğini, kendisini pratikleştireceğini mücadele belirleyecek. Bu noktada kadının konumu, değişim dönüşüm sürecinin öncülüğüdür. Ortadoğu'nun alacağı rengin gerçek demokrasi, özgürlük olmasını istiyorsak en çok kadın hareketini geliştirmemiz gerekiyor. Çünkü Ortadoğu'da da dünyada da sistemlerin karakterini, özgürlük düzeyini belirleyen kadının durumudur. Eğer biz gerçek bir demokratik sistem istiyorsak, kadın hareketini geliştirerek demokratik mücadele hareketinin öncülüğünü yapmalıyız. Ortadoğu'da demokrasi eşitlik, özgürlük, yine ekonomik, siyasi sorunlar var. Halk bu sorunlardan dolayı acı çekiyor, kadın acı çekiyor, gerçekten kaybetmeyi yaşıyor, insan gibi yaşamıyor. Ortadoğu'da bu gerçeklik değişmedikçe savaş gelişse de gelişmese de, siyasi mücadelede bizim kendimizi örgütlememiz, çözüm gücü olarak gelişmemiz gerekiyor. Demokrasiyi geliştirmenin güçlü bir kadın hareketinin geliştirilmesinden geçtiği çok açıktır. Siyaseti demokratikleştirmek, somut değişimler yaratmak istiyorsak, kadının nicel ve nitel olarak yaşamın tüm alanlarına ve siyaset sahnesine katılmasının gerçekliğini ve aciliyetini görüp değerlendirmeliyiz. Ancak bu tek başına yetmez. Zihniyette yer edinmiş çok köklü, tarihsel bir önyargıyı parçalamak zorundayız.

Genel olarak yüzyıl açısından ele aldığımızda, kadın yüzyılı olarak tanımladığımız 21. yüzyılın üçüncü yılını geride bırakıyoruz. Bu yüzyıl kendisiyle ne getirdi? Kadın yüzyılı olarak tanımladığımız bu yüzyılda kadın olarak umutlarımız güçlendi mi yoksa geriledi mi, durdu mu? Nasıl ele almak gerekir? Dünyada Ortadoğu'da, Türkiye'deki somut gelişmeler bu tespiti nasıl etkiledi? "Bu yüzyıl için zaten böyle bir tespit yapılmıştır, artık bu temelde yürü" değil, gerçekten bu yüzyıl için yaptığımız bu tespit gün gün ne kadar ispatlanıyor ve biz bunu ne kadar yaşıyoruz?

Kadın cinsi ikinci üçüncü sınıf olarak görülüyor

Bütün dünyada şimdiye kadar kadının yaşadığı derin acıların kalktığını, ka-

dının mahkum olduğu köle yaşam zemininin değiştiğini, ortadan kalktığını söyleyemeyiz. Yine Amerika'da, Afrika'da, Avrupa'da, Ortadoğu'da, Latin Amerika'da bütün sahalarda bir aile modeli var ve bu model içinde erkeğin kadın üzerinde –ekonomik, sosyal, fiziksel ve cinsel boyutta– güçlü bir hakimiyeti var. Yani aile içerisinde yaşanan şiddet ve sömürü gerçeği hala canlı ve yoğun olarak devam ediyor. Hatta bazı yerlerde kadına karşı hala çok geri geleneklerle yaklaşıyor. Mesela Hindistan'da çeyizi yetersiz olduğu gerekçesiyle kadınların öldürülmesi, Afrika'da ve Ortadoğu'nun bazı ülkelerinde devam eden kadın şüneti; namus, töre, ahlak adı altında uygulanan kadın katliamı ve daha birçok benzer durum... Bu temelde kadının yaşadığı koşullarda, çektiği acılarda köklü bir değişimin olduğunu söyleyemeyiz. Yine bütün dünyada milyonlarca hatta milyarlarca kadın fakirlik, açlık, işsizlikle karşı karşı-

sılayemeyiz. Mesela Nijerya'da bir kadın hakkında zina yaptığı gerekçesiyle öldürme kararı alındı. Taşlanarak öldürülme cezasına çarptırılmak istendi. Dünya çapında yürütülen kampanya ile kurtuldu. Ama binlerce kadın Nijeryalı Emine kadar şanslı olmayabiliyor. Örneğin öğrendik ki, böyle bir vahşet çokta uzağımızda değilmiş. Mardin'de birkaç hafta önce Şemsiye isminde bir Kürt kadını, aynı nedenle yani zina ettiği gerekçesiyle taşlanarak öldürülmek istenmiş. Bu bir Kürt kadınıdır. Nijeryalı Emine haftalarca gündeme getirildi, cezası infaz edilmedi, birçok kadın hareketi insan hakları kurumları harekete geçti. Ama Kürdistanlı bir kadın için gündeme bile alınmasına fırsat verilmeden, bu vahşi ceza uygulandı. Yine Kürdistan'ın, dünyanın birçok yerinde kadınlar öldürülüyor, ama intihar süsü veriliyor. Bu konuda Hindistan'daki *"getirdiği çeyizi beğenilmeyen bir gelin pekala mutfakta yemek pişirirken alev alıp tu-*

oranla güçlendi. "Madem bu kadar ağır sorunlarımız var, mücadele, örgütlenme ve özgürlük iddiasını belirlemede sahip olduğumuz mirası örgüt gücüne, örgüt gücünü somut mücadeleye ve kesin sonuç almaya nasıl dönüştüreceğiz?" sorusu mantığı ve arayışı ağır bir tempoyla da olsa geliyor. Bu gelişme umutlarımızı büyütüyor. Erkek egemenlikli sistemin tahribatlarının her zamankinden daha fazla sorgulamaya alındığını belirtmek mümkün. Bu sorgulama belli bir dönemdir yaşanıyor. Kadının siyaset sahnesine bir giriş yaptığını söyleyebiliriz. Siyaset sahnesine çıkmanın önü açılmıştır, zeminleri daha güçlü oluşmuştur. Bu konuda şimdiye kadar engeller vardı, fakat bu engeller giderek daha çok darbe alıyor. Bu engeller eskiye oranla güçlü değil ve iyi örgütlenirsek daha hızlı da aşabiliriz. **"Kara sert kışları aşıp yeşeren kardelenler gibi, kadın baharlaşması yaşanıyor"** tespiti çok anlamlı ve tüm dünya kadınlarına

Ama özellikle "son üç yılda kadının ulaştığı özgürleşme düzeyini nasıl tanımlayabiliriz?" sorusuna en güçlü cevabımız "kardelenler gibi yeşermek, sert soğuk karlı kıştan kurtulmak, kadının baharlaşması, özgürlük çiçeklenmesi" oluyor. Biz de bu esaslar üzerinden değerlendirmeliyiz. Ve bu temelde kadın hareketinin öncü gücü olarak üzerimize düşen görevlerimizi doğru anlamalı ve başarıyla yerine getirmeliyiz. Bu kadın baharlaşmasını doğru anlamalı, inanmalı, ruhunu, heyecan ve coşkusunu derinden yaşamalı ve geliştirmeliyiz. Bu ruhu büyütmeli ve sürekleştirmeliyiz.

Sistemin cins çelişkisine yaklaşım› kendi kontrolüne alma biçiminde

Çünkü cins çelişkisinin derinleşeceği kadın özgürlük yüzyılı 21. yüzyılda sistem de kendi bakış açısıyla kadın sorununu, olgusunu tartışıyor, kendi sisteminin devamlılığı için konuya kendisince el atıyor. Planlar, hazırlıklar yapılıyor. Kadının özgürlüğe gelişiminin sistemin temelden sarsılması olacağını bilerek bu tehlikeye cevaben tedbirlerini kendi içinde yaratıyor. İdeolojik, siyasi, örgütsel yönde değerlendirmeye imkanlarımızı elimizden almak istiyor. Aslında kadını kazanma imkanlarını elimizden almak istiyor. Bu yüzyılda cins çelişkisinin gelişmesinin yaratacağı zeminleri bu işin söylemine sahip çıkıp içini boşaltarak, kadına biçimsel yer vererek, kadını kandırarak ortadan kaldırmak ya da dağıtmak istiyor. Bu da kadına yöneltilen bir ideolojik saldırıdır. Düşüncesi, duyguları üzerinde yürütülen bir saldırdır. Ve çok kapsamlıdır. Hemen hemen bütün dünyada kadın bu saldırılarla karşı karşıya kalıyor. İdeolojik yönden, fiziki yönden, ahlaki yönden, psikolojik yönden tutalım namusa, onura kadar her yönüyle bir saldırıya maruz kalıyor. Yani kadın cinsini bütün dünyada, bütün sahalarda erkek egemenliğinden kurtardık diyemeyiz. Kadını hala devam eden derin acılardan kurtardığımızı, kadınlar için öngördüğümüz, hayal ettiğimiz yaşamı yarattığımızı söylemek çok zor, tüm bunları objektif olarak değerlendirmemiz önemli. Mesela 2000 yılında bütün kadınlar *"mücadele etmemiz ve özgürlük istememiz için iki bin neden var!"* diyerek bir yürüyüş başlattılar. Bu 21. yüzyılın kadın yüzyılı olacağı inancını pekiştiren bir etkinlik oldu. Ve çok güçlü bir katılım sergilendi. Belli düzeylerde sonuç da aldı. 2000 yılındaki hareketlilikten bugüne kadar ele alırsak belki "her yapılan toplantı, konferans çok nettir, çok güçlüdür. Kadın Kurtuluş İdeolojisi temelinde çok güçlü tartışmalar yürütülüyor" diyemesek de birçok sahada kadın sorunları üzerinde önemli toplantılar, konferanslar, tartışmalar yapılıyor. Bunların bazılarını sistem yapıyor, yaptırıyor. Nasıl Ortadoğu'da demokrasiyi kontrollü geliştirmek, yürütmek istiyorsa cins çelişkisinin çözümü için de konsepti böyledir. "Madem bu çelişki derinleşecek, çözümlenmesi gerekiyor, o zaman ben kendime göre çözümleyeyim, kontrolümde çözüm lensin." Bu esas üzerinde sistemin gerçekleştirdiği toplantılar da var. Gerçekleştirilen birçok toplantı kadın hareketlerinin yaşadığı ideolojik boşluğu doldurma arayışından kaynağını alıyor. Kadın hareketinin sorunları nedir, tıkanmalar hangi noktalarda yaşanıyor, hangi noktalarda yenilenme gerekiyor? PJA gibi öncülük misyonu olan bir hareketin bunlarla ilişkisi nasıl olmalı? Bir yönüyle belki cins çelişkisinin derinliğine ve sorunlarımızın ağırlığına göre bu toplantılar çok yetersiz. Bu tartışmaların düzeyinin çok kapsamlı olduğunu söyleyemeyiz, ama adım adım, damla damla da olsa kadın bilincini geliştiriyor. Böyle bir anlamı

"Demokrasiyi geliştirmenin güçlü bir kadın hareketinin geliştirilmesinden geçtiği çok açıktır. Siyaseti demokratikleştirmek, somut değişimler yaratmak istiyorsak, kadının nicel ve nitel olarak yaşamın tüm alanlarına ve siyaset sahnesine katılmasının gerçekliğini ve aciliyetini görüp değerlendirmeliyiz. Ancak bu tek başına yetmez. Zihniyette yer edinmiş çok köklü, tarihsel bir önyargıyı parçalamak zorundayız."

"Biz toplumsal sözleşme projesini bir bildirgeyle ilan ettik. Eğer gerekenleri yapmazsak sistem tarafından bu projenin de çalınma ihtimali olduğunu hissediyoruz. Yani sistem avantajlı koşullarını iyi kullanarak bunun içini boşaltmak isteyebilir. Eğer biz tempomuzu buna göre ayarlayamazsak, biz bu sistemin ideolojimizi bizden çalma tehlikesini hissetmezsek toplumsal tüm sorunların çözümünü esas alan toplumsal sözleşmemiz de çalınabilir, içi boşaltılabilir."

yadır. Yine dinin etkileri, zemini binlerce yılla dayanan dogmalar, tabular. Bu anlamda kadının ezilmesi birçok noktada devam ediyor. Diğer bir boyut kadın olgusunun kapitalizmin birçok sektörü tarafından çok boyutlu kullanılması, sömürülmesi. Yine birçok kadın, eğitimsizlik, bilimden, siyasetten uzak bırakılma, yaşamın dışında kalma durumunu yaşıyor. Ayrıca belki kamuoyuna yansımayan çok trajik şiddet, işkence dolu ölümden bin kez beter kılınmış "yaşamları" yaşamaya mahkum kılınıyor kadın.

Dünyada ezilen kadın cinsi, insan olarak görülüyor. İkinci üçüncü sınıf gibi ele alınıyor. Satılıyor, kullanılıyor, öldürülüyor. Kadının bu konumundan tamamen kurtulduğunu söyleyemeyiz. Yakın geçmişte yaşanan bazı olaylara bakıldığında da bunu

tuşarak yanar" biçiminde formüle edilen kurnaz tanrı Enki entrikacılığı öyle anlaşılıyor ki, Kürdistan'da ve daha bilmediğimiz birçok coğrafyada, çok ince bir kadın katliamı olarak uygulanıyor. Cins çelişkisi öyle bir çelişkidir ki; rengi, ırkı, coğrafyası, kültürü fark etmiyor. Kaderi o kadar ortak ki birbirinden bu kadar uzak ve habersiz, ama bir o kadar birbiriyle bu kadar tanışık ve ilgili, yine devletin siyasete girmek istemeyen, bir parça özgürlük arayışında olan kadınlar üzerindeki işkenceleri ve baskıları bütün dünyada devam ediyor.

Ancak tüm acılara rağmen 21. yüzyılın ilk üç yılında ulaşılan düzey önemli. Kadın sorunu yoğun bir ilgiyle gündeme girdi. Özellikle daha güçlü tartışma platformlarının oluşturulma zemini, birikimi yaratıldı. Kadınların özgürlük arayışları geçmişe

2002 8 Mart'ta verilen en güzel, en değerli armağan; kadın tarihi boyunca kadınlara verilen en değerli hediye olarak 8 Mart 1998'de **Kadın Kurtuluş İdeolojisi'nin** bütün dünya kamuoyuna ilan edilmesinden sonra kadınlara ulaştırılan en büyük özgürlük armağanıdır. Başkan Apo bu armağanla 2002 8 Mart'ın kutladığı gibi kadının büyük bedeller ve acılarla yarattığı özgürlük düzeyini de selamladı. Kadın özgürlük hareketinden özgürlüğe ihtiyacı olan tüm kadınlara dönük beklentilerinin, inancının, heyecanının ve sevgisinin dile geliyordu. Bu anlamlı ve tarihi tespitten aldığımız güç ve cesaretle, özgürlük yüzyılı olan 21. yüzyıl kadınları olarak güçlü karşılandığını belirtiriz. Bunun temelinde çok güçlü bir miras var. 19-20. yüzyıl ve hatta 21. yüzyıl başında güçlü özgürlük mücadelesi verildi.

var. Ya da kadının beynini zincirlerden, kölelik halkalarından, erkek egemenliğinden kurtarıyor. Bu anlamda bu toplantılar önemlidir.

Kadın hareketinin ideolojik olarak içini boşaltma ve saptırma çalışması sistem tarafından çok planlı yapılıyor. Başkan Apo'nun *"biz demokrasi hamlesini kadınla yaratmak istedik ve bunu geliştirmek de istiyoruz. Bazıları aşkın sahte şairliğini geliştiriyorlar. Yani kadının demokratik hamlesini boşa çıkarmak için sahte aşk şairliğini geliştiriyorlar. Herkes aşk şairi kesilmiş. Aslında bu şekilde kadını amacından koparmak istiyorlar"* belirlemesi tüm kadınlar için bu temelde bir uyarıcı içeriğe de sahip. Egemen sistemin yeni yüzyılda kadın üzerinde oynayacağı oyunlar karşısında duyarlı, uyanık ve akıllı olmaya bir çağrı. Bununla bağlantılı ele aldığımızda yazılan birçok kitap, yapılan ve yansıtılan, bilimsel kılıflar geçirilen bazı araştırmalar erkek egemenlikli sistem ideolojisini daha incelikli empoze etme amacını taşıyor. Nasıl ki, demokrasi sistem karşısında çok kullanarak içi boşaltılan bir kavramsa, kadın özgürlüğü için de aynı şeyi yapmak istediklerini görmeliyiz. Bu oyunları boşa çıkarmanın, alternatifimizi yaşamsallaştırmanın neresindeyiz? Özgürlük hareketi olarak, propaganda ajitasyon gücümüzü yaratarak, kadın özgürlüğü için açılan zeminleri daha güçlü örgütlememiz gerekir, fakat sistemin geliştirdiği propaganda ajitasyonu yeterince çözümlemede boşa çıkarmak için güçlü mücadele etmede, sistemin bu konudaki yoğunluğunu, çabasını aşacak emeği sergilemede önemli yetersizlikler yaşanıyor. Bunun zaman kaybedilmeden aşılması şart. Sistemin bu konseptinin amacına ulaşmasını engellemek için büyük düşünmeli ve büyük savaşmalıyız. Bu esaslarda bu iki uç yılı güçlü değerlendirmemiz gerekiyor. Sistemin Demokratik Uygurluk Manifestosu'nu çalma, içini boşaltma yönünde çabaları var. Bu temelde çok çetin bir mücadele hala yaşanıyor. Halkların kendi iradeleriyle, mücadelesiyle ortaya çıkardığı değerler birikiminin, binlerce yıllık insanlık değerlerini güçlü bir yaşam felsefesine, ideolojik süzgece kavuşarak yeniden mücadele, örgütlenme ve kazanma şansı Demokratik Uygurluk Manifestosu'yla yaratıldı. Anlamamak, eski zihniyette tekrarı yaşamak, kendini eğitmek, halkların özgür yaşamlarını yaratacak güce sahip bu muazzam ideolojinin egemenlerce kullanılmasına hizmet etmek olacaktır. Korkusunu en fazla yaşadığımız bir olgu da kadın özgürlük projesi, özgür yaşam projesidir. Mesela biz toplumsal sözleşme projesini bir bildirgeyle ilan ettik. Eğer gerekenleri yapmazsak sistem tarafından bu projenin de çalınma ihtimali olduğunu hissediyoruz. Yani sistem avantajlı koşullarını iyi kullanarak bunu yapmak, içini boşaltmak isteyebilir. İletişimden tut, ekonomi, kendine göre halkı örgütlemeye kadar. Eğer biz tempomuzu buna göre ayarlayamazsak, biz bu sistemin ideolojimizi bizden çalma tehlikesini görmezsek, hissetmezsek tüm toplumsal sorunların çözümünü esas alan toplumsal sözleşmemiz de çalınabilir, içi boşaltılabilir. Aslında tarihte bu sürekli yaşanmıştı. Yani her zaman egemen kesimler ezilenlerin ideolojisini çalmış, kendilerine mal etmişler-

dir. Kendi çıkarlarına göre kullanmışlardır. Hristiyanlık bunun en çarpıcı bir örneğidir. Yani Hristiyanlık Roma İmparatorluğu'na karşı büyük bir direniş gösterdi. Belki de, çok bedel de verdi. Ama özgürlük tutkuları, köleci Roma İmparatorluğu'na karşı direnişleri, İsa'nın felsefesini yaşama geçirmek için çektikleri acılar dayanma güçleri, bu ideolojiyle bağlantıydı. Ama bu ideoloji Roma'nın eline düştüğünde Roma çıkarlarına göre kullanıldığında korkunç oldu. Roma egemenliğinde yaşanan süreçler halkın korkunç acılar çektiği süreçlerdir. Yine ortaçağ şimdiye kadar da uyguladığı vahşetle tartışılan bir çağ. Gerçekten Hristiyanlık, engizisyon mahkumları, cadı diye kadınların yakılmasından tutalım, bilimsel düşüncüyü geliştirmek isteyenlerin yakılmasına kadar birçok vahşi uygulamanın aracı haline getirildi.

İçinden geçtiğimiz çağda Kürt kadını önemli bir aydınlanma sürecini yaşıyor. Bu aydınlanma özgür kadın hareketinin mücadelesiyle gerçekleşmektedir. İdeolojinin kaynağı olan yeni bir aydınlanma hareketini yaratan özgür kadın hareketidir. Bu Ortadoğu'da böyledir. Bütün dünyada da böyledir. IV. Kongre, böyle büyük bir misyonu yaşama geçirme iddiası oldu. Bu iddia aynı zamanda Ortadoğu'nun zihniyet vicdan ve ahlak devriminin kadın ekseni geliştirileceği iddiası ve kararlaşmasıdır. Kuşkusuz bu tarihle, insanlık ve çağımızla yakından bağlantılı bir gelişmedir ve son derece bilimseldir. Ortadoğu'da yaratılan karanlıklar ortamının kendi Rönesans'ını yaratarak aşılacağı, bunun da özünde bir kadın Rönesansı olacağını tartışan ve bu temelde kadının özgürlük mücadelesinin demokratik Ortadoğu'nun yaratılmasının motoru olarak görerek planlayan, projelendiren tarihi bir kongre oldu. Bunların yaşamsallaşması bütün Ortadoğu'da düşünsel, sosyal ve demokratik devrimi yükseletecektir.

Kadın iradesi geliştikçe geri erkek rahatsız oluyor

Türkiye alanında yaşanan gelişmeler Ortadoğu'da kadın özgürlük mücadelesinin geliştirilmesi için kilit öneme sahiptir. Büyük bir uyanış, güçlü bir arayış var. Önemli olan alanın güçlü bir potansiyel taşımasıdır. Kürdistan'ın diğer parçalarına göre kadının en fazla siyaset sahnesine çıktığı alan oluyor. Tabii tam anlamıyla "kadın siyasete rengini verdi" demek için biraz erken, ama en azından siyaseti tanıma, biraz sistemi tanıma ve kadın hareketinin geliştirilmesinde dikkat edilmesi gereken noktaları anlama, tecrübe kazanma açısından önemli birikimler yaratıldı. Bu birikimler Türkiye ve Ortadoğu sahası için büyük bir anlam taşıyor. Türkiye'de siyasi yapılanmayı, zihniyeti demokratik temelde değiştirmek için atılan her adım kesinlikle tüm Ortadoğu sahasını etkileyecektir. Güçlü bir etkileme durumu var. Giderek daha da gelişecek. IV. Kongre ardından Türkiye'de bir hareketlilik yaşandı, ama legal sahadaki tüm kadınları kucaklayacak, Kürt ve Türk kadınlarını bir araya getirecek kadın özgürlük mücadelesinin ideolojik, siyasal, örgütsel, pratiksel sorunlarına çözüm üretebilecek, plan programa kavuşturacak bir kurumlaşmayı oluşturmada henüz yolun başındayız. Bunun için güçlü bir zihniyet yenilenmesine ihtiyaç var. Yani yeniden yapılanma kadın açısından kapsamlı olmalı. Tarz, tempo bununla birlikte gelişecektir. Bu noktada yürütülen tartışmalarla,

daha büyük bir iddia ile siyasete girme yaklaşımı geliyor. Daha fazla geliştirmeliyiz ve geliştirebiliriz.

Ortadoğu kadın federasyonlaşmasını kadın vakfı, kadın meclisi vb oluşumları daha fazla engellere maruz kalmadan bu alanda hayata geçirebiliriz. 3 Kasım seçimleriyle açığa çıkan sonucu her boyutta değerlendirerek bunu güçlü bir zemin haline getirerek yeniden yapılanmayı ele alırsak bu zaman kaybını telafi edebiliriz. "Kadın özgürlük mücadelesinin hedeflerini hangi örgüt modeliyle hayata geçirebiliriz?" sorusu önemlidir. Bu anlamda kadın açısından bir iddia düzeyinin gelişmesi, kadının siyasi anlamda kendi kimliğiyle siyasete girmesi önemli. Bazı geri yaklaşımlar var tabii. Kadının iradesi geliştikçe gücünü ve etkisini gösterdikçe geri erkek rahatsız oluyor. "Neden seçim listelerinde kadına bu kadar fazla yer verdik? 102 kadın milletvekili aday gösterildiği için kaybettik. Halkımız bunu kaldırmaya hazır değildi" tarzında seçimlerdeki sonucu kadının siyaset sahnesine girişine bağlayan böyle geri kesimlerde var. 102 kadın temsilci listede aday olarak gösterildi, erkek gericiği bunu hemen tartışmaya soktu. Belirlediği görevleri hedefleri başaramayan erkeğin en hızlı suçladığı kadının olmuştur her zaman. Bu klasik erkek

gerçekliği açısından tanıdığımız, yabancı olmadığımız bir özellik. "Kadın böyleydi" şöyleydi, biz bu yüzden kazanamadık." Aslında Türkiye'de yaşanan da biraz böyle, yani klasik geri erkeğin kaybettiğinde saldırdığı ilk yer kadın oluyor. Türkiye'de bundan sonra da benzer yaklaşımlar gelişebilir. Bu da şunun göstergesidir ki, Türkiye'de cins bilinci, cins mücadelesi derinleşerek gelişecektir. Bunun mevzileri kazanılmıştır. Kadın hareketi de özellikle bu son üç yılda önemli bir tecrübe kazandı, seçimler bu alandaki kadın gücümüze on yılda kazanılacak bir tecrübeyi kazandırdı. Bundan sonra Türkiye, cins mücadelesinin en güçlü yaşanacağı ve kadına ilişkin hızla gelişme adımlarının yaşanacağına yakın zamanda tanık olacağımız bir saha olacaktır.

Bu temelde genel boyutlarıyla PJA olarak geride bıraktığımız 2002 yılı siyasi ideolojik, örgütsel ve pratik olarak nasıl bir yıldır, özgürlük mücadelesi açısından ne anlama gelmektedir? Dünya kadın hareketleri açısından nasıl bir yıldır ve önümüzdeki yıla nasıl bir zemin hazırlandı? Özgürlük hare-

ketini geliştirmek için hangi mevziler kazanıldı ve bunu nasıl değerlendirmemiz gerekmektedir? Bu soruları ve cevaplarını PJA olarak doğru değerlendirmemiz gerekmektedir. Özellikle IV. Kongre sonrası süreç açısından böyle bir sorgulama şarttır. Bu yıl içerisinde harcadığımız emek, çaba, yaşadığımız tarz gerçekten amaçlarımıza ne kadar cevap oluyor. Üstlendiğimiz misyona ne kadar cevap oluyor? Bu esas hallerde bizi ne kadar hazırlıyor? Bu sorular önemlidir. Her yönden siyasi süreç önümüze birçok görev çıkarıyor. Yine 21. yüzyılın cins sorununun derinleşeceği ve kadın özgürlüğünün gelişeceği yüzyıl olma gerçeği var. Bununla bağlantılı olarak Özgür kadın hareketinin üstlendiği misyon var. Kadınların geleneksel toplum ve erkek egemenlikli sistem içinde hala devam eden sınırsız acıları var. En önemlisi son süreçte Başkan Apo üzerinde yoğunlaştırılmış bir tecrit, çürütme ve yavaş yavaş imha etme uygulaması var. İşte tüm bu olguları yan yana getirerek mevcut yürüyüşümüzün tarzımızın yaklaşımlarımızın ne kadar cevap yarattığını gecikmeden değerlendirmemiz gerekiyor, bu noktalarda yeni bir yılın başlangıcında güçlü sorgulamalara girmemiz gerekiyor. Bu sorgulamaları kısa aralıklarla yapmak, hatalarımızı büyümeden gözden geçirmek ve zamanında düzeltme şansı yakalamak anlamına gelecektir.

PJA olarak 2002 yılına önemli bir kadrolaşma faaliyetini sığdırdık. Birçok ideolojik çalışmayı araştırma ve incelemeleri toplantı, kongre ve konferansları geliştirdik. 2002 yılını *Şehit Fikri Baygeldi Eğitim Devresi*'ni başlatarak karşıladık. Bu özgürlük mücadelesinde hem kadın hem de erkek açısından son derece önemli, tarihi bir adım oldu. Yine savunmaların bu dönemde ulaşması çalışmanın anlam ve uygulama derinliğini oldukça geliştirdi. Bu ilk devrenin yapımızda başlattığı önemli bir tartışma, sorgulama ve değişim düzeyi açığa çıktı. 27 Kasım'da başlattığımız *Şehit Şerif Eğitim Devresi* için iki yüzün üzerinde başvuru oldu, ancak 20 arkadaşla yürütülüyor. Bu çalışma, gelişecek bilinçlenme ve aydınlanma sürecinin önemli, güçlü sonuçlar yaratacak çalışmalarından birisi olarak devam ettiriliyor.

Bilindiği gibi IV. Kongremiz Demokratik Uygurluk Manifestosu'nun aydınlığında güçlü bir sorgulamayı geliştirdiğimiz bir tartışma ve kararlaşma platformu oldu. **"Özgür yaşamda ısrar ve açılım"** şiarı bunun en özet ifadesi oldu. Özgürlükte ısrar ideolojik örgütsel anlamda bir ifade; açılım ise, kitleselleşme, örgütlenme ve evrenselleşmeyi ifade ediyor. Düşünsel anlamda da bir açılımın olması gerekmektedir. Yaşamda da ruhta da bunun açılımın yaşamalıyız ki örgütsel anlamda bir açılımı yapalım. İdeolojik anlamda darlık ve yüzeysellikle kurulacak bir örgütle hiçbir şey yapılamaz. Bu şıardan da anlayacağımız gibi iddiamızı, ısrarımızı ne üzerinden dile getiriyoruz? Birincisi ideoloji. Gerçekten çok derin ve kapsamlı bir ideolojimiz var. Demokratik Uygurluk Manifestosu'yla bu daha derin bir perspektife ulaştı, fakat biz bu çerçeveyi halka ulaştırmadığımız ve kadınların sorunlarına çözüm bulmadığımız zaman bu ideoloji bazı tehlikelerle karşı karşıya kala-

"Özgürlükte ısrar ideolojik-örgütsel anlamda bir ifade; açılım ise, kitleselleşme, örgütlenme ve evrenselleşmeyi ifade ediyor. Düşünsel anlamda da bir açılımın olması gerekmektedir. Yaşamda da ruhta da bunun açılımın yaşamalıyız ki örgütsel anlamda bir açılımı yapalım. İdeolojik anlamda darlık ve yüzeysellikle kurulacak bir örgütle hiçbir şey yapılamaz."

caktır. Diğer bir nokta ise bu ideoloji büyüktür, güçlüdür. Madem ki o kadar güçlü bir tarihi mirasa, güçlü bir ideolojik çerçeveye sahibiz, neden bunu halka taşırmada yeterli düzeyi yakalayamıyoruz? Bu konuda önümüzde herhangi bir engel yok. Şimdiye kadar halkın sorunlarına ilişkin yine kadının sorunlarına ilişkin tartışmalarımızda biraz soyutluk, kopukluk vardı. Ama bu IV. Kongre'de önemli oranda giderildi, çünkü birçok alandan, parçalardan kadınlar ve analar da gelmişti. Onlar da belli bir katılım düzeyi sağladılar. Anaların katılımı belli bir ağırlık düzeyi yarattı kongremizde, yapımız üzerinde. Bu analar kendileri ayağa kalkıp şunu söylediler; *"biz talan alanındaki kadınlar olarak şu şu sorunları yaşıyoruz. Kadından, PJA'dan beklentilerimiz şunlardır. PJA'nın sorunlarımıza çözüm gücü yaratacağına inanıyoruz."* Kadınların, anaların bu güveni, paylaşımı ve coşkusu büyük bir etki yarattı. Kadın devrimiyle açığa çıkan en çarpıcı tablolardan birisi oldu. Ve bu güçle çok kapsamlı tartıştık, kararlaştık.

Hedefimiz Toplumsal Sözleşme Bildirgesi'ni tüm dünya kadınlarına mal etmek

2002 yılında IV. Kongremizde aldığımız toplumsal sözleşme kararı tarihi bir karardı. Kadın kendisi insanlık tarihinde ilk defa kadın adına bir toplumsal sözleşmeyle koşullarını, şartlarını kendisi belirleyerek, ben toplumsal sözleşme yapıyorum diyor. Bu çalışma insanlık tarihinde bir iltir. Kadının kedi öz iradesi ile toplumda sözleşme çerçevesi belirlemesi, bunu tartışmaya açması iltir. Bu nedenle zorlukları, bazen yavaş gelişmesi biraz normaldir, kolay olmayacak. Bunun ideolojik örgütsel her anlamda hazırlığının tamamlanması gerekir. Bu çalışmadan istediğimiz sonucun alınmasının uzun vadede olacağının ve çok emek istediğinin, ama gerçekleşmesi durumunda da tarihe geçecek görkemli bir kadın başarısı olacağının bilinciyle yaklaşıyoruz. Bunun için ne gerekliyse onu iyi tespit ederek çalışıyoruz. Tabii ki belirlediğimiz kapsam bir taslaktı. Bunu tüm kadınlarla tartışıp, paylaşacağız. Sadece Kürt kadınıyla değil, tüm dünya kadınlarıyla paylaşacağız. Bu ilk toplumsal sözleşmeyi PJA adıyla yaptık. Ama belli bir tartışmadan sonra bunu tüm dünya kadınlarının toplumsal sözleşmesi yapacağız. Böyle bir amacımız var. İdeolojik açılım konusunda belli bir zemin sunmak, bunu daha fazla anlatıp anlatmak gerekmektedir. Diploması, üçüncü alan çalışmasında yine ittifakların geliştirilmesinde birçok kadın eylemselliğinin, kadın örgütlülüğünün gelişmesi için toplumsal sözleşmenin tartışılması, taşınması son derece önemlidir. Sempozyum, seminer ve panellerle olur. İdeolojik, örgütsel, siyasal ve pratiksel açılım için bir zemin oluşturmakta bu kararın etki ve

pratikleşme sahası çok geniş. Yeni ufaklar ve çalışma alanları yaratıyor. Süreklilik, kapsam, derinlik, yaratıcılık ve tempo kazandırmak gerekiyor. Önemli olan bu çalışmanın alanlarda ele alınma, tartışılma düzeyinin geliştirilmesi ve planladığımız toplumsal sözleşme konferansının mümkün olduğunca zamanında, hedeflediğimiz kapsamda katılımı ve yeterli derinlik düzeyini yakalamış olarak gerçekleştirilmesidir. Tabii amacımız sadece bu çalışmayı, bu projenin kapsamını anlatmak değildir. Asıl ve uzun vadede hedefimiz, bu çalışmayı dünya kadınlarına mal etmek ve bu temelde tüm kadınların toplumsal sözleşmesi haline getirmektir.

IV. Kongremizin tarihi bir kararı da Ortadoğu **Demokratik Kadın Federasyonu**'nun oluşturulmasıdır. Bu uzun vadeli ve güçlü bir mücadeleyi, geniş bir çalışma perspektifini gerekli kılan bir hedef. Ama mutlaka ulaşılması gereken bir hedef. Birçok sivil toplum kuruluşları, çevre sorunuyla, kadın sağlığı vb konularla ilgili olsun, sivil toplum kuruluşları kurulabilir. Yine kadın sığınma evleri, kadın dernekleri kurulur. Türkiye, İran, Irak ve Suriye sahasında kadın örgütlerinin kurulmasıyla daha sonra bunu bir federasyon şeklinde birleştirebiliriz. Bu tabii ki önemli bir karar. Stratejik amacımız, demokratik bir Ortadoğu'nun kurulmasıdır. Önderlik de bunu hep böyle belirtiyor. Bu tespitin gerçekleşmesinde kadın öncülüğünü oluşturmak oldukça önemli. Biz iddiamızı bu şekilde ortaya koyuyoruz. Eğer iddiamız demokratik Ortadoğu ise, o zaman tüm Ortadoğu'da ortak kadın örgütülüğünü kurmamız gerekiyor. Bu tabii ki büyük bir ıddıdır ve büyük bir çabayı gerektiriyor. Şu an bile birçok anlamda zemini oluşturulmuş durumda. Oldukça ilgi göreceğine ve yeni, geniş ilişkilerin yaratılmasında etkili olacağına inandığımız bir hedef

Sivil toplum ve üçüncü alanın, kadın ve gençliğin siyasal mücadelede en etkin kullanılabilecekleri sahalardan güçlü değerlendirilmesi zorunludur. Zaten klasik toplum da, devlet de kadın dünyasının karartılmasının en temel kurumları olduğu için en fazla kadın tarafından reddedilmiştir. Bunun için siyasal mücadelenin alternatif gücünü kadın ve gençlik kitlelere dayandırarak geliştirebilir. Siyasal gündeme yönelik duyarlılığın yakalanması için hem halkların hem de kadınların ve gençliğin tavrını geliştirebilmek; bunun yeni kurumlaşmalarını yaratmak, mevcut sivil toplum örgütlerini harekete geçirmek üçüncü alanın etkin kullanımını sağlamak hedeflenmelidir. Savaş, kadın katliamı halkların en doğal hakları ekseninde, en küçük gruplardan en geniş kitlelere kadın buluşmaları örgütlü güce dönüştürülebilir. Örgütlenmemizin haklı gerekçeleri her gün her adımda karşımıza çıkabiliyor. Bunlarla en doğal haklarımızı talep etmenin örgütünü eylemini yaratmak ve süreklileştirmek, yeniden yapılanmanın yaşamın her alanına taşırılmasını getirebilir. Kadının siyasal tavrı 4 bin yıllık susturulmuşluğun intikamını da alırcasına hiçbir haksızlığa seyirci kalmıyacağı susulmayacağı iddiasıyla yansıtlabilmeli. Sivil itaatsizlik eylemleri kadın ve gençlik öncülüğünde çocukları yaşlıları her eğilimden her kesimden insanı kapsayacak tarzda geliştirilmeli. Bu eylemler biraz da çocukça bir coşku taşınmalı. Çocuğun, büyüklerin kendi dünyalarına dayattıklarına karşı "yapmayacağım, etmeyeceğim, yemeyeceğim uyumayacağım, gülmeyeceğim" biçiminde, kadın da gençlik de sistemin kendisine dayattıklarına karşı itaat etmeyerek göstermeli.

Kadın meclisleri kadın üst irade organlarıdır

Üçüncü alanın geliştirilmesi çerçevesinde önemli bir konu da kadın meclislerini oluşturma konusudur. Her sahada her şehirde ve kasabada hatta köylerde bile eğer doğru yaklaşırsak, kadının yaşadığı her yerde kadının iradesini kadın

meclisleri adı altında örgütleyebiliriz. Örneklere de var. Yine birçok kesim sivil toplum kuruluşlarında yer almaktadır. Belki bir model olarak kabul etme değil de en azından şimdiye kadar uygulanmış modelleri inceleme aşamasındayız. Türkiye alanı için, genel Ortadoğu, Suriye, Irak, İran sahası için ne kadar zemin olduğunu tartışıyoruz. Çok tarihi bir karar neden? Çünkü Ortadoğu ülkelerinde kadına yönelik haksız uygulamalar devam ediyor. Mardin'de bir kadın recm ediliyor, sivil toplumda birçok kişi bunu eleştirdi, ama kadın hareketlerinin buna karşı tavırları gecikmeli örgütsüz ve yetersiz gelişti. Orada bir kadın meclisi olsaydı hemen bir günde tüm Mardin'deki kadınları; Kürt, Türk, Arap, sol, sağ tüm kadınları toplardı ve bütün topluma bu çağdışı vahşi uygulamayı köklü olarak kaldırması yönünde büyük bir baskı uygulardı. Mutlaka sonuç da alırdı. Kadın meclislerinde kimler yer alabilir? Mesleği

dınlara ulaşıyor. Her alanda ve düzeydeki kadınlar, analar bu ideolojiye çok ilgililer. Bu, ideolojimizin halka, kadınlara mal olma düzeyini gösteriyor. Kitlelere mal olmayan bir ideolojinin düşüncenin ne kadar güçlü olursa olsun kaybetmeye mahkum olduğunu düşündüğümüzde, bu konudaki gelişmenin önemini daha iyi anlayabiliriz. Bu sürekli gelişmeli ve Kadın kurtuluş ideolojisi tüm kadınlara ulaşmalıdır. IV. Kongremizin temel hedeflerinden birisi de budur. IV. Kongremiz bugüne kadar yeterince kitleselleşememenin nedenlerini güçlü sorguladı. Kadın kurtuluş ideolojisinin ve ulaştığımız yaşam düzeyinin kitleye taşırılmasının aciliyetini en yoğun hissettiğimiz bir kongre oldu. Bu temelde IV. Kongre bir kitleselleşme ve güçlü bir pratikleşme kongresidir. Bu konudaki gelişmeler kongremizin yaşamsallaştırılması açısından önemli bir ölçüdür.

Gelişmenin, büyümenin diğer bir ölçüsü de katılımdır. Bu konuda da IV. Kon-

me yetkisini halkın izniyle ve iradesiyle, desteği ve onayıyla almaktır. Halk aydınlanmasının, Kürt ve Ortadoğu Rönesansı'nın gündemimize girdiği, halkların yaşam ve siyaset sahnesine yeniden girişleri gerçekçiyle ele aldığımızda, yapmamız gereken yönetim ve iktidarı gerçek sahiplerine devretmektir. Yani aldığımız emaneti gerçek sahibine geri vermektir. Bunun için halkın karar ve yönetim mekanizmalarında yer almasını I. KADEK Kongresi tarihi bir adım olarak kararlaştırdı. Bu, mücadelemizin 30 yıllık görkemli mirasına layık bir karardı. Buna en fazla anlam ve uygulama gücü kazandırması gereken, kadere halkın kaderiyle hep paralel çizilmiş olan ve kendisi de 21. yüzyılda gerçek doğuşu ve baharlaşmayı yaşayan kadın olmalıdır. Bu konuda direnen kadroların tüm gerici anlayışlarıyla kadın militanlar olarak güçlü bir ideolojik mücadele yürütmeliyiz. En başta kendimizde bu konuda güçlü bir

devrimini en acil yaşamamız gereken sahaların başında bu sahalardan gelmektedir. Çünkü başarıya gitmemizi asıl belirleyecek alan bu alandır. Halkı anlamayan, halkla buluşmayan ve halkın özlemlerinin demokratik taleplerinin güçlü gerçekleştireni olmayan hiçbir hareket, bu süreçte, bu yüzyılda asla başarı elde edemez. Kaldı ki bizim bu konuda çok köklü bir geleneğimiz var. Biz her zaman ve her koşul altında bir halk hareketi olmanın mücadelesini güçlü geliştirdik. Bu süreçteki asıl sorunumuz, yeni stratejinin uygulama gücünü açığa çıkaracak zihniyet ve çalışma tarzını kazanmamamızdır. Bu da ancak savunmalara doğru yaklaşımın geliştirilmesi temelinde olur. Bu alan güçlü örgütlendirildiğinde ve pratik adımlar atıldığında, baskıcı ve sömürücü klasik devlet ve geleneksel toplum gerçeğine alternatif olan sivil toplum da adım adım inşaa edilecektir.

Önderlik flahsındaki tecrit özgür düşüncesi ve iradenin tecrididir

Avrupa alanının da komplo sürecinde ve sonrasındaki rolü, önemi biliniyor. Hem sistemlerin yürüttüğü politikaların Başkanımızın esaretinde oynadığı rol hem de alan kadrosunun bu konudaki hataları biliniyor. Ama öte yandan Roma sürecinden itibaren alan halkımızın bir gün bile duraksamadan komplo gerçeği karşısındaki mücadele gücü de biliniyor.

İçinden geçtiğimiz süreçte de başta Önderliğimize ve örgütlü gücümüze yine halkımıza karşı tecrit ve çürütme politikasının geliştirilmesinde o sistemlerin payı önemlidir. Her şeyden önce Başkanımıza karşı geliştirilen komplo da yer alan güçlerin mevcut durumda Önderliğimizin karşı karşıya kaldığı zorluklardaki, insanlık dışı tecrit konumundaki sorumlulukları çok önemli bir düzeydedir. Halkımız bu güçlere bu sorumluluklarını sürekli hatırlatmalıdır. Kürt sorununu çözümsüzlüğe mahkum kılan sistem, bu çözümsüzlüğün geliştirilmesindeki payını hiçbir zaman unutmamalıdır. Halkımıza karşı işlenen insanlık suçlarındaki payını görmelidir. Ortadoğu yeni bir düzenlenmenin eşliğindeyken yapılmak istenen aynı oyunu sahneye koymaktır; yani Kürtleri yok saymak ya da piyon gibi kullanmak. Bunu bir yüzyıl önce daha rahat yaptılar, ama bu yüzyıla güçlü bir irade ve Önderlik gerçeği ile giren Kürt halkını şimdi yine aynı biçimde benzer bir oyunda kullanmak eskisi gibi kolay değil. Bunu en fazla yaratan Başkan Apo'yu Ortadoğu'yu yeniden düzenleme sürecinin aktivite kazandığı bir dönemde bu kadar yoğun bir tecritin çürütmenin dayatılmasının başka türlü izah edilecek bir yanı yoktur. En sağlam, en güçlü beyin ve yürek, Kürt halkı ve tüm Ortadoğulu halklar lehine konuşması, çözümlerini bu süreçte devreye koymasın, en önemlisi de halka bu dönemde hitap etmesin diye, son derece hukuk ve insanlık dışı bir uygulamanın bir sonucu olarak, bu kadar tecrite mahkum ediliyor. Alandaki halkımız bu durumu en iyi kavrayabilecek, değerlendiren karşısında tavrı gücü olabilecek tecrübeye sahiptir. Yeter ki daha güçlü bir öncülük ve yönlendiricilik ortaya çıksın. Bu anlamda Avrupa sahası, önümüzdeki dönemde Önderliğimize ve halkımıza karşı geliştirilecek çok yönlü komplo ve saldırıların özellikle şu ana kadar netleşmiş olan tecrit ve çürütme konseptinin aşılmasında her zamankinden daha kapsamlı bir misyonla karşı karşıyadır. Ve bugüne kadar ortaya koydukları eylem çizgisiyle bu misyonu başaracaklarını göstermiştir. Bundan sonra gün gün eylemler kapsam kazanmalı, hem yaratıcılık, süreklilik hem de açılım kazanmalıdır. Özellikle o alandaki birçok tanınmış şahsiyet kurum ve kuruluşlarla ortak eylemler, açıklamalar planlanabilmelidir. Özellikle kadınlar bu konuda öncülük rollerini daha aktifleştirerek oynamalıdır. Sadece bizimle kalan bir çerçeveye eylem, açıklama, protesto ve

Devamı sayfa 35'te

olan kadınlar, hukukçular, sağlıkçılar, öğretmenler, ev kadınları birey olarak bu mecliste yerlerini alabilirler. Oluşacak kadın meclisleri, siyasi partilerin kadın kolları, sivil toplum kuruluşlarında yer alan kadın birimleri değişik kadın dernekleri örgütlenmeleri sendikaların kadın komisyonları vb her kesimden kadını kapsayabilir. Yani kadın meclisleri bir şehirde kadın için bir şeyler yapmak isteyen ne kadar grup v kesim varsa bunları ortak üst bir iradede toplamaktır. Tabii bunun farklı boyutları da olabilir. Bazı modeller var, bunları da değerlendirerek, yine bazı alanların özgünlüklerini gözden geçirip kadın meclislerini yaşamın birçok alanında kadının örgütlü gücünü, rengini katmada nasıl aktif sivil toplum kurumları haline getireceğimizin somut adımlarını bu yıl içinde daha da netleştireceğiz.

PJA olarak genel anlamda IV. Kongre sonrası çalışmalarımızın önemli oranda amacına ulaştığını belirtebiliriz. Bu anlamda savunmalar ışığında **"zihniyet devrimi"** temelinde böyle bir başarıya ulaşabilme kararlılığında yedi aylık bir süreci geride bıraktık. Hareket olarak kadınların yüzlerce yıllık özlendi olan kendi rengi ve kimliği ile yeniden tarih sahnesine çıkmayı başaran, giderek büyüyen bir dünya kadın örgütü olmayı hedefliyoruz ve buna doğru –yavaş bir tempoyla da olsa– ilerliyoruz. Yaşadığımız bütün eksiklikleri yüksek bir tempo ile aşmamız bu açıdan çok gerekli. Büyük bir inanç ve gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz ki; PJA sürekli büyüyen bir hareket. Durağan değiliz. Bazı yönleriyle ideolojimizin büyüklüğü bizi aşır –bizden bağımsız olarak– ka-

gre'den sonra belirgin bir gelişme var. Yetersiz de olsa kadın katılımında son dönemde bir artış yaşandı. Kadının siyasete girişinde önemli adımlar atıldı. Türkiye siyaset tarihinde de ilk defa bu düzeyde siyasete kadının girişi yaşandı. Bunun tarihsel bir önemi ve anlamı var. Bütün Ortadoğulu kadınlar adına, hatta dünya kadınları adına bir çıkışı ve iddiayı ifade ediyor. Ancak yaşamın birçok alanına daha iddialı katılımda hala ciddi yetersizlikler de var. Kadın bakış açısıyla iktidara, siyasete, güce yaklaşım konularında yetersizlikler var. Yine kitleselleşmeyi başarmak için kadrolaşmayı geliştirmek, yerel kadro geliştirmek, kadar halktan kadınları kadın özgürlük mücadelesinin öznesi haline getirmek önemli. Asıl başarımız da böyle mümkün olacak. Ancak bu konuda sadece pratikleşme değil, yer yer anlayış zihniyet sorunlarımız da var. Önümüzdeki üç yıllık süreçte bu konuda çok önemli bir mesafe almalıyız. Ortadoğu'nun ihtiyaç duyduğu demokratik değişim dönüşümün öncü kadını olacak. Fakat unutulmamalı ki, sadece birkaç bin kadro ile bunu yapamayız. Yüz binlerce kadını bu mücadelenin yürütücüsü, öncüsü haline getirmeliyiz. Bunu önemli bir görev olarak algılamalıyız. Bu kaba anlamda bir halkı çalışmaya katma gerekliliği ya da sadece bizim ihtiyaç duyduğumuz bir olgu değil. Böyle bir bakış açısıyla ele alınmalıdır. Bu, bizim iktidara, yönetim araçlarına ideolojik bakış açımızla yaklaşmamız ile ilgili bir sorundur. Bizim yaptığımız binlerce yıllık egemenlik kurumlaşmasına ve gücüne dayanan bir sistem karşısında, halkı yönet-

ideolojik donanım yaratmalıyız. Bu anlamda birçok alanda özellikle Avrupa'da halk hareketi çalışmalarında kitlesel bir büyümenin yaratılmadığı bir gerçek. Halk çalışmaları dönemsel olarak veya kısa vadeli eylemsel yaklaşımlar açısından değil, sadece asıl stratejimizin yaşamsal kılınacağı temel zemin olduğu için önemlidir. Demokratik eşit ve adil bir toplum yaratma hedefimizle ilgili halkların siyaset ve genel anlamda yaşam sahasına girişiyle ve Kürt halkına biçilen çağdaş neolitik devrimin öncülük rolüyle ilgilidir. Böyle anlaşılmalı ve pratiğe bu bakış açısı ve iddiayla girilmelidir. Bu anlamda kitle daha kapsamlı ve örgütlü bir eğitimle, bu yüzyılda karşı karşıya oldukları misyonla daha güçlü tanıştırılmalıdır. Bu konuda toplumsal sözleşme çerçevesinde demokratik, aile demokratik toplum projemiz daha yaratıcı ele alınmalı, somut uygulama gücüne ulaştırılmalıdır. Kitleye dönemsel dar, pragmatist, belli günlerde eylemlere çekme mantığı, bu yüzyılda halkların yaşadığı baharlaşma gerçeğiyle de ters düşmektedir. Halkın en güçlü öğretmen ve okunacak en güzel devrim kitabı olduğu gerçeği bugün her zamankinden daha fazla geçerlidir. Başkan Apo'nun *"halk beni sizlerden daha iyi anladı. Tarihsel sezgi gücüyle anladı ve uyguladı"* sözleri de bu çalışma sahasına yaklaşımımızın hangi temelde düzeltilmesi gerektiğinin en somut perspektifi olmaktadır. Halk hareketi çalışmalarına eski zihniyetle, gericiilikten, feodalizmden, sınıflı toplumun iktidara, halka yaklaşım mantığından etkilenen bakış açısıyla yaklaşmak, kaybetmek demektir. Zihniyet

PJA tarafından kamuoyu tartışmasına sunulan 'TOPLUMSAL SÖZLEŞME BİLDİRGESİ'nin üçüncü ve son bölümü

İnsanlık örgütlenen, eylem gücü olan KADIN YÜREĞİ VE VİCDANI İLE KAZANACAKTIR

5- Hukuk

İnsan hakları kavramı, dar hukuk çerçevesini aşarak, siyasallaşma ve felsefenin ele alması gereken temel ahlaki ve politik bir olgu ve kurumlaşma olarak yeniden değerlendirilmeyi zorunlu kılmaktadır. İnsan hakları denilince sınıf, ulus, din, cinsiyet, etnik grup ve ırk ayrımı yapılmadan, sadece insan oldukları için herkesin sahip olması gereken özgürlüklerine tanınan güvenceler akla gelmektedir. Bireyin özgürce gelişmesi için bu haklar temel teşkil etmektedir. Bunlar da düşünce, inanç ve ifade özgürlüğü, örgütlenme, toplantı ve gösteri hakkı, anadilde eğitim gibi temel bireysel haklara birinci kuşak haklar; ekonomik ve sosyal içerikli ikinci kuşak haklar ve halkların kültürel varlıklarını özgürce geliştirme ve yaşamları biçiminde üçüncü ve en son tanınan haklar biçiminde üç bölüme ayrılmaktadır. Evrensel çapta tanınması gereken bu haklara hiçbir gerekçeyle karşı çıkılamaz. Tüm bu hakların başında yaşam hakkı gelmektedir. Toplumsal sözleşme her şeyden önce bu üç kuşak hakları temelinde özgür birey ve toplum arasındaki sözleşmeyi ifade etmektedir.

Yazılı hukuk, kadının haklarından yoksun kılınmasının tarihidir

Bu temelde ele aldığımızda kadının toplumsal sözleşmesinin en önemli bir esasını hukukun teşkil etmesi son derece önemlidir. Yazılı hukuk tarihi, kadın için haklarından yoksun kılınmanın tarihidir. Hukuk, toplumda uyulması güçle sağlanan kurallardır. Yazılı ve sözlü olması mümkündür. İnsanın kendi yaşamını, ilişkilerini, doğayla uyumunu belli kurallara çerçevesinde bilinçli ve iradi bir düzene kavuşturmasının ilk örneği neolitik kadının ekenseli yaşam biçimi içinde gerçekleştirilmiştir. Bugün kavramlaştırılan biçimiyle bu kuralları bütününe "Analık Hukuku" demektir. Fakat, neolitik dönemde, sınıflı toplumlarda kurumlaştığı ve formüle edildiği biçimiyle hukuk yoktur. Tek taraflı bir iradeye dayalı olarak, eşit olmayanların ilişkilerini üstün olanın lehine düzenleyen, toplum üstü bir iradeyle toplumu zorunlu bir yaşam biçiminin kurallarına bağlayan hukuk, bir sınıflı toplum ürünüdür. Bugün "Analık Hukuku" olarak tasvir ettiğimiz ve neoliğin yaşam biçimini, yaşayış kurallarını içeren kuralları bütünü ise bugün siyasetin sterilize edilmiş hukukundan çok, toplum ahlakını belirleyen, töre diye de adlandırılacak, doğadan esinlenerek oluşturulan ve en temel ihtiyaçlardan doğan doğal yasa ve kurallardan oluşmaktadır. Toplum bu kurallara kendiliğinden uyar. Yaşam, konulan kurallara göre zorla bir biçime çekilmez, kurallar yaşamın içinden çıkar. Bu nedenle de toplumun kendisine aittir. Başka bir irade tarafından dayatılmasının maddi nedenleri yoktur. Sınıflı toplumla gelişen devlet, siyaset vb olgularda olduğu gibi hukuk, kadının aleyhine bir gelişimi ifade eder. Zira "hukuk sterilize edilmiş siyasettir" ve kadına sınıflı toplumların her gelişme aşamasında siyasetin en somut ve belirleyici biçimi olarak yansımıştır. Daha doğusunda devletin iç düzenini belirleyerek toplum ve bireyle ilişkilerini tahlil eden bir kurum işlevini görür. Tanrı, kral vb otoriteler, hukukun kriterlerini belirleme hakkına sahip olanlardır. Doğru toplumlarında hala tanrı iradesine dayalı hukuklar yürürlükte

olup, tek tanrılılığın iradi gücünü topluma dayatarak bağımlılığı, iradesizliği derinleştirirler. Dolayısıyla bu hukukta kadına yer yoktur. Çünkü din adına geliştirilen ideolojiler kadını dışlamış ve feodalizmin siyasal, ekonomik anlayışı temelinde erkek egemenliğini yeni bir tarzda kurumlaştırmıştır. Bu kurumlaşmanın kadına getirdiği hukuk, ağır yasaklı ve cezalı bir içeriktedir ve bundan daha fazla hukuksuzluğa da geniş bir zemin açan anlayıştır. Batı'da ise burjuvazi öncülüğünde yükseltilecek hukuk, kaynağını Roma hukukundan alır. Daha ileri bir aşamayı ifade eder. Ancak en gelişkin hukuki anlayışla oluşan yasalardan tutalım, çağdaş demokratik toplum olarak gelişim düzeylerine kadar, gerek resmi yasalarla, gerek ahlaki, törel normlarla kadın, özgürlük olanaklarına yeterince sahip olmadığı gibi, her türlü piyasanın çok yönlü bir kullanım aracı olmaktan geçen, böyle yönlendirilen bir "serbestlik" alanında çok ciddi bir maddi-manevi saldırı altındadır. Tüm bunların çoğunu suç kabul edip, yaptırımlar belirleyen bir hukuki anlayış da mevcut değildir. Doğu-Batı hukukunun ortak noktası, aile kurumunda kadının uyması gereken "eş ve anne" olma görevlerinin belirlenmesi çerçevesindedir. En alt toplumsal örgütlenmeden başlayarak, en üst devlet kurumuna kadar, tabi olmayı içeren egemenlikli bir mantığın yaşamı kurallara bağlama aracı olarak hukuk, en gelişkin düzeylerinde bile kadın için aynı işlevleri görmeye devam etmektedir.

Adaletle dayalı olmayan bir hukuk, gelişen, aydınlanan ve haklarını arayan kadın ve diğer toplumsal güçler için aşılması gereken bir kurum olarak ortada durmaktadır. Siyasi rejimlerin demokratikleştirilmesi, hukukun da temelini genişletmektedir. Hukukun esas rolü, devleti vatandaşlara karşı korumak ve güçlendirmek değil, tersine vatandaş devletin gücüne karşı çok güçlü temel haklarla donatarak korumaya almaktır. Şu ana kadar gelişen, özde aynı ancak sistemlere göre değişen hukuklar, kadına karşı en büyük ayrımcılığı geliştirerek aile içi baskıdan, toplum baskısı ve devlet baskısına

kadar her türlü baskıyı meşrulaştırmış, bunu da kadına dönük koruyucu hiçbir kural olmadan gerçekleştirmiştir. Kadına dönük aile içi şiddet hukukta karşılıksız kaldığı gibi, kişiliği ve cinsiyetine dönük her tür taciz ve tecavüz de karşılıksız kalmış, ancak toplumsal, törel yaptırımların ahlak ölçüleri etkisinde kadının aleyhine ve aşağılanması dönük bazı yasalar belirlenmiştir. Bu da erkeğin denetimindeki kadına ya da bir erkeğin mülkiyetine geçecek olan kadının bazı iffet ölçülerinin korunmasına dairdir. Bunun yanı sıra devlet kurumu, toplum içinde sözel ve yaptırımlı olarak varlığını sürdüren törelere dayalı doğal bir hukukun uygulanmasına sessiz kalmıştır. Namus davalarından kaynaklı, kadının ölümüyle sonuçlanan durumlardan tutalım aile içi baskıya dayanamayarak, kadının veya genç kızların intiharlarına kadar aynı yaklaşım hakimdir. Oysa teşvik veya bilerek önlememek de bir suç niteliğindedir. Ancak bu denli egemenlikli erkek mantığı ve çıkarı temelinde gelişen bir hukukun adaletinden bahsetmek mümkün değildir. Batı toplumlarında da en küçük bir davranışın hukuki normları belirlenirken, kadına dönük şiddet ve tecavüze karşı tavır hala net bir norma kavuşmamıştır ve görecelidir.

Bu nedenle kadın için lehte ayrımcılık ilkesini esas alan ve tüm insanlık için adil bir hukuk gerçeği, çağımız açısından bir zorunluluğu ifade eder. Devletin tek elinden çıkarılarak insan hak ve özgürlüklerini kapsayan bir evrensel hukuk kurumu ve anlayışı gereklidir."

"Kadın için lehte ayrımcılık ilkesini esas alan ve tüm insanlık için adil bir hukuk gerçeği, çağımız açısından bir zorunluluğu ifade eder. Devletin tek elinden çıkarılarak insan hak ve özgürlüklerini kapsamına alan, tüm insanlık için geçerli olan bir evrensel hukuk kurumu ve anlayışı gereklidir."

samına alan, tüm insanlık için geçerli olan bir evrensel hukuk kurumu ve anlayışı gereklidir. Bu evrensel hukuk anlayışı kadının tarihsel, toplumsal, siyasal vb tüm alanlarda sahip olduğu dezavantajları gözetken ve sistem olarak kurumlaşmış erkek egemenliği karşısında kadının eşit ve özgür gelişimini garanti altına alan bir içerikte olmak durumundadır. Bu anlayış, her toplum gerçeğinin farklı şekillenmelerini aşmak kadar

her toplumsal, kültürel gerçeğin kadın için farklı boyutlarda getirdiği adaletsiz, baskıcı vb boyutları da gözetken kapsayıcılıkta olabilmelidir. Bu kapsayıcılık, her tür zemindeki hukuk mücadelesini evrensel boyutta birleştirebilecektir.

6-Bilim ve teknik

20. yüzyılın özellikle ikinci yarısında sıçrama yapan ve hızla uygulama gücü kazanan bilimsel-teknik devrimler çağın dönüşümünü ve niteliğini belirlemede temel rol oynamaktadır. Tarihte en niteliksel çağ dönüşümleri zihniyet ve teknik gelişimde ortaya çıkan büyük yenilikler sonrasında gerçekleşmiştir. Bilimsel gelişmenin ve doğanın diyalektik özünü ortaya koyan felsefenin payı küçümsenemez. İlk tekniğin kullanımı neolitik köy devrimine yol açarken, onu aşan tuncun kullanımıyla elde edilen gelişkin teknik aletler, şehir devletinin gelişimine yol açmıştır. Sınırlı teknik gelişim köleciliği ve sınıflaşmayı derinleştirirken, olağanüstü gelişen teknik, sınıfları gereksiz kılmıştır. Tekniğin sınırlı gelişimi, sınıflı toplumun gelişim aşamasında, kadını üretim sahasından kopararak aileye doğru kaydırmış, erkeğin kaba gücünü ön plana çıkararak, bunun yol açtığı erkek karakterli teknik kullanıma dayalı siyasal sistemleri açığa çıkarmıştır. Günümüzde ise tekniğin, bilimsel buluşların muazzam gelişimiyle, güç farkı belirleyici olmaktan çıkmış kadının da, erkeğin de rahatça katılabileceği sahalara oluşmuştur. Bu, kadının bütün yaşam alanlarına katılımının zeminini güçlendirmiş, mücadeleye araçlarını kapsamlılaştırmıştır. Her teknik gelişim, ardından yeni sistem oluşumlarını da açığa çıkararak, 21. yüzyılda insanlığı yeni bir çağın eşiğine getirmiştir. Tekniği kullanım ve ona yaklaşım mantığı, yeni sistemin de mentalitesidir. Sınıflı toplum mirası tekniği tanımlatırken, insanı araç haline getirmekten sakınmamıştır. Her şeyin insanlık için değerlendirileceği bir hümaniter mantalite, çağdaş demokrasi ile yükselen değerler arasında yer almaktadır. Elbette

bilim ve teknik kendi başına temel uygarlık sentezini belirleyemez. Yine ulaştığı düzey itibarıyla toplumların bilim ve tekniğe ulaşma gücü, özel bir avantaj olmaktan da çıkmıştır. Sadece yeni doğuşların elverişli maddi zeminini oluşturabilecektir. Buna ise her toplum ve bölge ulaşabilir. Aynı şekilde erkeğin denetimi ve sisteminde gelişmiş olması, ona ait olduğu anlamına da gelmez. İlk insandan günümüze toplumsal emeğin ve tecrübe birikimlerinin toplam sonucu olarak herkese aittir. Uygarlığı esas gerçekleştiren temel, neolitik toplumun yarattığı teknik güç olduğu gerçeği bilince çıkarıldıkça, kadın bu birikimlerin yaratılmasında kendi rolünü daha iyi görecektir.

Toplumsal sözleşmenin kadın tarafından geliştirilebilmesinin çok önemli fırsatlarını bilim ve tekniğin ulaştığı düzeyler ortaya çıkarmıştır. Yeni uygarlıksal gelişim için antitez olabilecek gerçeklikler, insanlığın en köklü kültürel değerleri üzerinden gelişebilecekken, bilim ve tekniğin kullanımı, ele alınışı, onunla ilişkilendirme düzeyine bağlı olarak gerçekleşme şansına sahip olabileceklerdir. Günümüzde insanın özgür kişilik ve iradesine yönelen sonuçlarla gelişen teknik; insanlığı bağımlılaştıran, asalaklaş-tıran bir pozisyona sürüklerken, sistem ideolojileri de bunu her açıdan geliştirmek ve derinleştirmek misyonunu sahiplenmişlerdir. Öte yandan mevcut teknik düzey, yürürlükteki ekonomik, sosyal, siyasal düzenle uyumsuzluk içindedir. Yol açtığı sınırsız imkanlar doğru kullanılmadığı gibi, kapitalizmin üretim, paylaşım ve yönetim biçimiyle büyük tehlikelere yol açacak biçimde istismar edilmektedir. Atom bombasının kullanımı, çevrenin korkunç kirlenmesi, iklim değişikliği, AIDS vb hastalıklar ve yabancılaşma bu istismarın bazı sonuçlarıdır.

Oysa ilk toplumsallaşmayla birlikte alet yaparken doğa karşısında kendini özgürleştiren insanın nasıl pozisyon aldığını anlamak önemlidir. Doğa ile ilişkisinde özgürlük ve zorunluluk ilkesine göre yaşayış, insanlığı doğada asalak ve dolayısıyla bağımlı konumdan çıkardığı gibi, doğayla dost kalmayı da devam ettirebilmiştir. İlk optimal denge doğayla yakalanmıştır. Böyle bir toplumsal gerçeğin birinci derecedeki mirasçısı olan kadın, bugün bilimsel teknik gelişimi insanın özgür eşit gelişiminin gereklerine uygun olarak, teknikle insan arasındaki dengeyi, doğa ile yakaladığı ilk paylaşımın bir benzerinin çağdaşlığı çerçevesinde geliştirebilir. İnsana ve doğaya rağmen gelişen ve onlara zarar veren, hatta geleceğini tehlikeye düşüren bir teknik gelişimin önlenmesi ve insan, doğa, hatta evren için ve onun yararına olacak şekilde yeni bir yaklaşımla teknik gelişiminin denetlenmesi girişim ve örgütlenmelerinin ivme kazanması şarttır. Kadının bu alana yaklaşımı, katılımı ve bu konudaki mücadelesi toplumun bütününe bu anlayışı kazandırmak temelinde olmalıdır. Bu bir geleceği sahiplenme sorunudur.

Diğer yandan egemen ve sömürücü sınıflar bilimin gücünden yararlanırken, getirdiği aydınlanmadan çıkarlarını bozduğu için kaçınmakta, insanlığı karanlıkta bırakan ideolojik biçimlere sığınmaktadır. Bu yönüyle bilimsel düşünce tarzı ile olay ve olguları ele alabilmek, insanlığın mahkum ve sömürülen kesimleri için tehlike nedeni olarak görülmeye devam edilmektedir. Bilim, kendi başına özgürleştirici olamamaktadır. Bilimin sınıfsal yönetimi hala belirleyicidir. Sınıfsal çıkar ve gericilik arttıkça, bilimin sonuçlarından yararlanarak, toplum ve

çevre üzerindeki tahakküm ve çözülme artmaktadır. Zira sınıflı toplumlarla beraber bilim ve teknolojinin gelişimini, çıkarları doğrultusunda kullanan egemen mantık, sermaye düzeniyle birlikte bilimin, ortaya çıkardığı tüm sonuçlarıyla mutlak bir güç gibi kabul edilmesini dayatmıştır. Oysa, köleleştirici zihniyetlerin aşılması dahi, bilim mantığı ve ilkelerinin doğru uygulanmasına bağlı iken, maalesef bilimin gücüne dayalı, ama bilime aykırı uygulamalar, sonuçlar gelişmiştir.

Bilim, insan yaşamı ve paylaşımı geliştikçe anlam kazanır

Bu gerçeğe yönelen sosyal gücün genel çıkara bağlılığı ve ilerici karakteri, bilimin üretici, örgüleştirici ve eşitleyici gücünü, ilerici rolünü daha çok oynamasına olanak vereceği kesindir. Bu temeldeki yaklaşım, bilimi insanlığın hizmetinde değerlendiren, buna dayalı gelişmesi gereken bilim ahlakının ilkeleri yaşam bulabilecektir. Bu anlamda zekasıyla öğrenen, keşfeden, eliyle yapan yaratan insanın ilk serüvenindeki gibi, sadece merakın, bilmenin, yaratmanın peşinde ilerleyerek, tahribata, yok etmeye, iradesizleşmeye dayanmayan bir bilimsel gelişim, insan için anlam ifade edebilir. İlkel tarzda gerçekleşen gözlem ve denemelerle keşfeden, bilen, gördüğü, duyduğu, hissettiği, yaptığı her şeyden öğrenen insan için, değiştirme gücünü artırma ihtiyacı ile gelişen teknik, sadece kendisinin ve yaşamının hizmetindedir. Bu gelişim kendisini diğer doğa varlıklarıyla eş tutan insanın onlara karşı içten duyarlılıkları temelindedir. Üstünlük, hükmetme kaygısı, amacı olmadığı için, her yaratım insanlar arası paylaşımı güçlendiren, derinleştiren bir rol oynar. Bunlar basit, ama insan yaşamı ve öz gerçeği açısından en temel yaklaşımlardır. Bu temelde bilim, insan yaşamı ve paylaşımı geliştikçe anlam kazanır. Bilimle yapma, yaratma gücü açığa çıktıkça, bir ahlaktan bahsedilebilir. Bilimle yok etme gücü geliştikçe, yaratma eylemi yok etme eyleminden çok daha fazla zor hale gelir. Dolayısıyla bilimin ilkeleri ve ahlakı da yıkmaya dönük güç kazanır. Bu gerçeklikten hareketle kadın kendi yaratıcı özünü bilimle daha güçlü buluşturarak, onun her tür egemenlikli anlayış temelinde kullanımıyla mücadele edebilmelidir. Bilimin aydınlığında doğru düşünme ve yaşamının, kadının kendisinin ve toplumun gelişimi için, en temel hususların başında geldiği, tartışmasızdır. Çünkü bilim, insanın yaratıcı gücünü düşünsel ve maddi olarak geliştiren en temel şeylerden biridir. Bilinmezliğe, tabulara, dogmalara, cehaletin her biçimine karşı bilimle, bilimsellikle donanarak mücadele etmek, aydınlık yarınlar için şarttır. Bu mücadeleye en fazla da üzerinde yaşadığımız Ortadoğu coğrafyasının ihtiyacı vardır.

Ortadoğu kültüründe çok güçlü olan dogma ve ütopya gericiliğini kırmadan, Rönesansı gerçekleştirmek mümkün değildir. Binlerce yıl öncesinin gelişmemiş bilim ve teknolojinin ürünü olan, ama bir o kadar da

toplumsal eşitsizliğe zorlayan koşullara dayanarak geliştirilen tasarımları, halen en büyük kutsallık olarak, anlamını da hiç bilmeden tapınış konusu yapmak, en büyük toplumsal ve bireysel hastalıktır. İlk elde bu hastalığı aşmadan bilincin, vicdanın ve ruhun kendine gelmesi beklenmemelidir. Birini sevdi diye on beş yaşındaki bir kız çocuğunu hemen katleden bir toplum kültürü, korkunç hastadır. Unutmamak gerekir ki, hayatın her alanı böyle katledilmektedir. Bir dönemler tanrı ve tanrıça hayallerini sürekli oluşturan bu topraklar ve kültür, gereken yaratıcı dönüşümü göstermediği için, artık hiç hayal yaratmayan bir kuru çöl ve çorak ülke ruhsuzluğuna yol açmıştır. İlham veremiyor, şiir yaratamıyor, aşkı geliştiremiyor. Çünkü çoktan fosilleşmiş, dogmaların ve ütopyaların elinde kurumuş, donmuş ve çorak ülke haline gelmiştir. Rönesans, bu toprakların tekrar yeşermesi, büyük aşklara ilham etmesi, büyük destanları yaratması, her tarafının civil ötmesi, yeni ve gerçekçi cennet rüyalarıyla uyanması demektir. Donmuş zihniyetin, kurumuş ruhun, kaskatı kesilmiş çarpık vicdanın, yitirilmiş adalet duygularının, her gün kendini yeniden yaratmanın yolunun açılması demektir.

Toplumsal sözleşmemiz bu toprakların güçlü mirasını güncelleştirecektir

Bilimsel zihniyet için eskisinden çok daha uygun olan koşulların ve teknik düzeyin doğru kullanılması, Ortadoğu Rönesansı'nın şansını ve gücünü belirlemektedir. Geçmiş dogmalarını, geleceğin hayallerini bilimsel temelde çözümlerse, tarih tekrar bir çağlayan olur ve geleceğe gürül gürül akmaya başlar. Umut o zaman gerçekten güce dönüşür, sel olur akar. Bilimle aydınlanmanın güçlü birikimleri oluşmuştur. Eksik olan, tarihe ve somuta yönlendirmektir. Bir yerde ne kadar düşünüş gerçekleşmişse, o kadar yücelme imkanı var demektir. Ne kadar karanlık koyulaşmışsa, aydınlık da o kadar yakın demektir. Her şeye eleştirisel olabilmeliyiz. Ama gerçeği bulma umudunu da asla yitirmeden. Köhnemiş bencilliğin aşiretçiliğini, aileciliğini, karılığını, kocalığını, milliyetçiliğini, dinciliğini bırakmalıyız. Birinde hepimizi, hepimizde birini gören büyük ve zengin insanlık anlayışına dönmeliyiz. Hümanizmi de dıştan almaya gerek yoktur. Bu toprakların en büyük zenginliği insanîyetçiliğidir. Onu ayağa kaldırmalıyız. Tekrar büyük aşkların yolunu açmalıyız. Onun ilahi teorisini ve kutsal pratiğini bin defa tövbe ederek ve büyük sadakatin ne olduğunu, uygarlık değerine, toprağına, insan kıymetine ne kadar bağlı olduğunu bilerek yaşamsallaştırmaya çalışmalıyız.

Bu kutsal topraklarda yaşamış olan Leylalar, Mecnunlar, Keremler, Aslılar, Ferhatlar ve Şirinlerin başlarını mezarlarından kaldırıp bir daha ölmek üzere aşklarını bıraktıkları yerden yaşama gücüne erişme-

li, İnanna'nın aşkının bitmek bilmediğini; bütün peygamberlerin, dinlerinin neleri yaratmaya kadir olduğunu, insanlığı ne kadar yüceltmiş olduklarını bugünkü insan da bilmelidir. İbni Sinalar, İbni Rüşter, El Kindiler de uyanmalıdır; büyük çabalarıyla bilime neler kattıklarını, bilimin ne kadar gelişmiş olduğunu görerek, Demirci Kawalar, Hallacı Mansurlar, Sühreverdiler, Babekler, Mazdekler, Köroğulları da uyanmalıdır; büyük direnmelerin, yiğitliklerin ve acıların boşa gitmediğini, onlara yaraşır insanların hakim olduğunu kendilerine göstermeliyiz. Yaşadığımız çağın en acil ihtiyacı olarak görüp gündemimize aldığımız toplumsal sözleşme çerçevemiz bu toprakların güçlü mirasını güncelleştirmek ve yeni toplumsal düzeni kurmaktır. İstedığımız düzenin özü budur. Toplumsal sözleşmemizin çerçevesi bu topraklarda yeşeren güçlü felsefelere, ideolojilere cevap yaratabilmektir. Bunlar ucuz hayaller değildir, çoktan gerçekleştirmemiz gereken Ortadoğu Rönesansı ile ayağa kaldırmamız gereken yüce tarihsel büyüklüklerdir. Kendi kökeni üzerinde gerçekçi düşünmek, "nasıl olmalı, nasıl yaşmalı?" sorusuna özgürce karar vermek, bu yaşam için gerekli gücü gösterebilmek, ideali bir tez veya antitez gerçekleştirmek olanlar için esastır. Bunu başarmak, insanlık için aydınlanmanın yolunda başarıyla yürümek demektir.

7-Ekonomi

İnsan yaşamının tüm temel maddi ihtiyaçlarının üretimi ve paylaşımı ekseninde gelişen ekonomik alan, sınıflı toplumla birlikte eşitliğin, adaletin bin bir türlü bozulmasına dayalı, sömürü düzeneklerinin yaratılmasıyla üzerinde en kapsamlı mücadelelerin verildiği bir gerçeklik olmuştur. Ürettiğinin ne tam karşılığını alabilen, ne de ondan faydalanan üretici insan, yoksulluğa ve ürettiğine yabancılaşmaya karşı yürüttüğü amansız ve asil mücadelelere rağmen bunu aşamamıştır. Bu durum emekçilerin yetersiz mücadelesi veya başarısızlığına değil, esasta teknik düzeyin emekçilerin lehine bir paylaşım imkanı vermemesine bağlı olarak gelişmiştir. Ancak 20. yüzyılın ikinci yarısındaki büyük bilimsel-teknik devrimler, artıdeğer ve siyasi iktidar üzerinde bir yeniden paylaşım ve katılıma imkan tanıyacak düzeye gelince, sömürü ve iktidarın sınırlandırılmasının objektif koşulları güçlü bir biçimde doğmuş bulunmaktadır. Tarihte kadın ekseninde gelişen ve üretimin, yaşamın en önemli bir faaliyeti olarak kolektif, insan kişiliğine ve yaşamına mal olan ve böylece ona üreticiliğinde değer ve anlam kazandıran, değerinin paylaşımında adil gerçekleşmenin insanın doğasına ait olduğu artık bilinmektedir. Gelinen tarihsel süreçte teknolojinin yol açtığı verim, tüm alanlardaki değer üretimleri, demokratik siyaset mekanizmaları kullanılarak yeniden paylaşımın adil düzeyi yaratılmalıdır.

Geri toplumsal koşullarda, genel üretimden dışlanarak, toplumsal ve ekonomik

“Ortadoğu kültüründe çok güçlü olan dogma ve ütopya gericiliğini kırmak zorunludur. Yaşamı çok yönlü ölümcül kılan bu hastalıkları yenmek, bilinci, ruhu, vicdanı kendine getirebilir ancak. Ortadoğu bunu başarabilen insanların yetişmesini sağlayabildiği zaman uyumaya terk edilmiş kültür birikimleri de büyük gücünü yaşama, insanlığa akıtabilecektir.”

değeri verilmeyen ev içi çalışmaya mahkum edilen, daha modern toplumlarda ise katmerli sömürü ile beraber ev içi çalıştırılmayı birlikte yüklenmek zorunda kalan kadının için, ekonomik alana katılım ve adil paylaşım sorunu çok daha karmaşık ve özgün çözümler bekler durumdadır. Paranın, faydacılığın, maddi doyumun her şeyin üzerinde kutsallaştırıldığı günümüz dünyasının çeşitli şekillerde metalaştırdığı kadının düşürüldüğü konum bu mücadelenin en önemli konularından biridir. İktidar, aile, genel toplumsal konumlanış sorunlarıyla iç içe geçen bu sorun, sınıf ve cins eşitsizliklerinin iç içeleşen gerçeğinin doğru bilinci ve yaklaşımıyla, kadının gerek tarihsel, toplumsal dezavantajlarının giderilmesinin, gerekse de cins olarak kendi kimlik ve yaşam gerçeğinin gelişiminin esas alınması ile çözümlenecektir. İnsanların yetenek ve çalışmaya, üretmeye, emek harcamaya olan ihtiyaçlarına göre üretime katılabileceği ve bununla birlikte insan yaşamında ihtiyaç duyulabilecek her şeye sahip olabileceği bir ekonomik düzey ve sistemin, adil ve onurla yaşanabilir olduğu açıktır. Buna engel olan eşitsiz ve adil olmayan ekonomik düzenlerin, bugüne kadar olduğu gibi, günümüzde de doğrudan veya dolaylı en büyük mağduru kadındır. Ekonomik eşitsizliğin, sömürünün ve bunun ortaya çıkardığı sosyal, psikolojik vb tüm sorunların en katmerli şekilde ezdiği kadının bu konudaki talepleri ve mücadelesi çok yönlü ve iç içe geçen birçok olguyu ele alarak gelişebilir. Teknik gelişimin, üretim ve paylaşım sorunlarını esasta çözdüğü günümüzde, siyasal, kültürel, sosyal mücadelelerin demokratik gelişimi ile adil ve insanı yabancılaştırmayan çözümler üretebilmek, her zamankinden daha olanaklıdır.

Bu temelde, kadının üretim ve paylaşım alanına kendi özüne uygun bir katılım tarzı ve düzeyi, ulaşılan teknik gelişimin sunduğu olanakların insani özde kullanımını, dağılımını doğrudan etkileyecektir.

8-Kültür

İnsan kendi zekasının ürünü olan kültürle bağ içinde gelişen bir varlıktır. Kültür, en geniş anlamıyla, zekayla değiştirilen doğadır ve toplumsallaşmanın zorunlu ürünü olan dil, yaşam tarzı, anlayışı ve ilişkileri ile el, dil, düşünce diyalektiğine bağlı olarak gerçekleşir. Topluluktan topluluğa, halktan halka yayılan kültür değerleri, ulaştığı her zeminde farklı biçim ve kapsamlarda yeniden boyutlanarak özde insanlığın ortak birikimi olarak vücut bulmuştur. Mezopotamya'dan yayılan neolitik kültür, Sümer'den yayılan mitoloji, insanın zekasıyla doğaya ilk dokunduğu andan başlayarak gelişse de, yeni çağ Avrupası'nda bilimsel düşüncenin yükselişiyle sıçramalı bir gelişime uğrayan teknik vb sayısız yaratım insanlığa mal olmuştur. Diğer yandan her insan topluluğunun etnik oluşumun, cinslerin kendi eksenlerinde yoğunlaştırdıkları ve onların aidiyetlerini, kimlik tanımlarını veren kültürel değerler var. Bunlar, farklılıkların özgünlükleriyle, insanlığın zenginliklerinin ifadesidir. Gerek tarihin başlangıcından bu yana tüm insanlığa mal olmuş kültür değerlerinin doğru bilinci, sahiplenilmesi, korunması, gerekse de tüm etnik, dini, cinsi farklılıkların kültürlerinin açığa çıkarılması, özgürce yaşanması ve geliştirilmesi en temel bir toplumsal sözleşme konusudur. Ne çarpıtma, ne inkar, ne asimilasyon, ne dogmatizm veya ütopyacılık evrensel ve özgün kültürlere yaklaşımda kabul edilebilir. Demokratik uygarlık çağının gelişen değerleri, sınıflı toplumların ürünü olan bu türlü geri düzeyleri aşmayı gerektiriyor. Ancak, sınıf,

cins, ulus egemenliklerinin, şovenizminin, ezilen sınıf, cins ve halkların yarattıkları üzerinde doğrudan ve dolaylı tarzda geliştirdikleri gaspçı, inkarcı, yok edici, çarpıtan, eriten yönelimlerini tüm açıklığıyla ortaya çıkarmadan bu konuda doğru yaklaşım ve ölçüler geliştirmek imkansızdır.

Binyılların erkek egemenlikli toplum gerçeği tarafından kadının neolitik dönemde yarattığı çok yönlü ve yaşamın maddi, düşünsel, duygusal üretimine dair tüm kültür değerlerinin inkar edilmesi, çalınması ezilen sınıf ve halklar karşısında yapılanları çok aşmıştır. Kadın tarafından veya onun ekseninde gelişen toplum tarafından geliştirilen tüm değerleri erkeğin kendisine mal etmesi kadını kimliğine, toplumsal mirasına ve tarihine yabancılaştırmıştır. Toplumsal mücadeleler ve insanlığın öznel gelişimi ile ezilen sınıflar, halklar, kendi kültürel değerlerini gün yüzüne çıkarma olanaklarını geliştirebilmişlerdir. Buna rağmen kadının kültürel mirasının açığa çıkarılması ve insanlığın ilkel de olsa bugüne kadar kendi özünü, eşit, özgür, koşullarda yaşadığı tek aşamanın değerleri olarak, yeni uygarlık sentezinde çağdaş ölçülerde güncelleşmesi, hala çok köklü ve acil bir ihtiyaç olarak ortadadır. Kendi özünde ve dilinde tanımlanabilen, kültürel gerçeğiyle ifade gücüne ve özgürlüğüne kavuşan kadının, halkların, bireyin özgür gelişiminden bahsedilebilir. Henüz bunun bile mücadelesini vermek zorunda kalan halklar da vardır. Bunun en somut örneği tarihin en eski halklarından olan, her türlü acıyı, kaybı, zorluğu göze alarak varlık mücadelesi sürdüren ve hala binyıllardır hiç kopmadığı kendi öz topraklarında bile çok zengin olan dilini konuşmasına, kültürünü sahiplenmesine izin verilmeyen Kürt halkıdır. Oysa dünya insanlığı, kültürlerin ayrımcılığında, inkarında değil; farklılığının bir değer olarak kabulünde buluşarak zenginleşecektir.

Ortadoğu kendi tarihi mirasına yabancılaşmıştır

Uygarlıksal gelişimde, coğrafyanın belirleyici rolünü yitirmesi, bilim ve teknolojinin bütün gelişimine ve etkinliğine rağmen, tek başına belirleyici olabilecek özellikle olmamasına karşın, kültürel birikim ve gelişim, bu konuda belirleyici rol oynama özelliği taşımaktadır. Yakınçağa damgasını vuran Avrupa uygarlığının antitezi, ancak onun da en eski kaynağı olan Ortadoğu'da gelişebilecektir. Çok derin bir çelişki olarak, Ortadoğu kendi kültürel geleneğini çözümlerle, çağdaş kılamamaktadır. Çeşitli iç ve dış etkenler, potansiyelinin aktifleşmesini önlemektedir. Ama kökleri kendisine ait olmayan ve dışarıdan dayatılan gerçekliklerin içselleşmesini de engellemektedir. Sonuçta, çatışma ve çıkmaz derinleşmektedir, ancak kültürel geleneğin gücü de yeniyi yaratmada çok güçlü bir potansiyel olarak dinamizm kazanmayı beklemektedir. Bugüne kadar ne islam ne de komünizm adına iddia sahibi olan parti ve güçler, Ortadoğu'da çözüm üretme gücünde olamamıştır. Çünkü demokratik uygarlıksal gelişim için gerekli olan asgari bir Rönesans, dinde reform ve aydınlanma devrimi, Ortadoğu kültüründe henüz yaşanmamış süreçlerdir. Bunun için bölgenin tarihi, kültürel gerçeği konusunda kendini tanımaya ihtiyacı vardır. Bu konuda cehalet ve ciddi bir yabancılaşma yaşanmaktadır. Hem kendi köklü tarihi mirasının bilincine ulaşmak hem de demokratik uygarlık değerleriyle buluşmak üzere bir Rönesans'ı geliştirebilmek için, Ortadoğu kültüründe çok güçlü olan dogma ve ütopya gericiliğini kırmak zorunludur. Yaşamı çok yönlü ölümcül

kılan bu hastalıkları yenmek, bilinci, ruhu, vicdanı kendine getirebilir ancak. Ortadoğu bunu başarabilen insanların yetişmesini sağlayabildiği zaman, çok zengin ve köklü, ama uyumaya terk edilmiş kültür birikimleri de büyük gücünü yaşama, insanlığa aktarabilecektir. Bilimin ve çağdaş demokrasinin değerleri ile doğru buluşma, bu güce insanlığın en temel sorunlarının en köklü çözümünde belirleyici rol oynayacaktır.

İşte böyle bir rolün oynanması mücadelesinde, en temel bir güç olarak kadını görmek mümkündür. Zira insanlığa beşiklik eden Ortadoğu kültürünün, en temelde ana tanrıça kültürüne dayanması, kadının en güçlü kültür taşıyıcısı konumu ve Ortadoğu'nun sınıflı toplumla birlikte erkek egemenlikli sistem zihniyetinin yarattığı her türlü dogma ve ütopya gericiliğinin en fazla mağduru olmuş, bunu hiçbir zaman içselleştirememiş olması nedeniyle antitez konumuyla öncülükte belirleyicidir. Hem sınıf farklılıklarının aşılması, hem de erkek egemenliğinin sona erdirilmesi rolü, antitezden de öte sentez değerindedir. Bu gerçek, çağdaş uygarılsal gelişimde, kültürün ve kadının belirleyici rollerine çok güçlü ve kapsamlı bir yaklaşımı gerekli kılmaktadır.

9-Sanat

Sanat, doğanın ondan en çok esinlenen parçası olarak insanın, kendisini ve kendi etrafında toplumsal bir yaşamı yaratırken; bu yaratma eylemiyle ifadeye kavuşturduğu bütün anlamları söze, biçime, yapıta dönüştürdüğü tüm ifade biçimleridir. Bu anlamda sanat insanın, en temel ifade biçimlerinden birisidir. Doğa güçleri içerisinde gerek doğayla ilişkilerinde, gerekse de kendi yaşamını düzenleme, biçimlendirme, yaratma konusunda en aktif ve iradi katılım sağlayan canlı varlık olarak insan, hiçbir zaman kendiliğinden bir yaşam biçimine sahip olamaz. Ateşi bulan, alet yapan insan, bunlarla birlikte kendine ait yasalarla –doğadan ayrı– gerçekleştirdiği yaratımlarla da sanat yapmıştır. İnsan, doğa ve yaşam karşısında seyirci kalmaz. Daha başlangıçta doğa karşısında duyduğu sıkıntılar, korkular, bilmezlikler insanı; yarattığı teknik ve yaşama yüklediği özel anlamlar, büyülerle dünyayı değiştirmeye, sıkıntı ve korkuyu yenmeye, kendi yarattıkları ile gerçek dünyanın sınırlarını aşmaya yöneltmiştir.

Yaşamın dışında sanat ve sanatçılık olamaz

Teknik gelişmelerin son derece yüksek bir düzeyinde ise, insan hala boşuntular ve korkular yaşıyor. Ama artık bunlar, çoğunlukla yenilmiş haldeki doğa güçleri karşısında değil, insanın kendisinin yarattığı, fakat kendi özünden uzak, ezen, yabancı ve düşman gerçekler olarak karşısına çıkan, yoksulluk, bunalım, eşitsizlik, baskıcı kurumlar, sistemler, savaşlar gibi insanın yabancılaşmış gücünün çeşitli biçimleri önünde duyduğu güçsüzlük duygusundan doğmaktadır. Bunlar karşısında iyiye, güzele, eşit ve özgürce olana derin özelemler duyan insanın, sorgulayan, eleştiren, karşı çıkan, arayış içinde olan, değiştiren ve çözümler sunan en önemli bir etkinlik ve varoluş tarzı sanattır. Bu nedenle sanatçı kişilik, dünyada neler olup bittiği ile en çok ilgilenerek, bunların farkında olarak yaratabilir. Yaşamın, toplumun dışında sanat ve sanatçı olamaz. Bu anlamda sanat özgüleştiricidir.

Doğa ve toplumsal yaşam içerisinde güçlere karşı insanca bir varoluş tarzı olarak gerçekleşen sanat, ancak özgür birey-

lerin yaratıcılığıyla gelişebilir. Gerek geri, geleneksel, despotik toplumsal yapılar, gerek paranın ve teknolojinin egemen çıkarlar temelinde kullanımıyla yaratılan yabancılaşmış, parçalanmış, bireycilikte dizginsizce ilerleyen toplumlar, en başta özgür düşünene ve yaratan bireyin gelişimine engel olmaktadır. Bu, toplumları sanatsal gelişimden, zenginlikten alıkoyarken, insanın çağda, topluma, ona ulaşan kültür birikimlerine, kendine dair sanatla yansıttığı ifade kısır kalıyor. Sanatsız toplum, çıplak ve ilkel vücut gibidir; daha da ötesi, ruhun ve fiziksinin doğru zihniyet yapısından kopukluğunu ifade eder. Toplum için sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel, hukuksal kurumlar, ilişkiler, anlayışlar açısından doğru zihniyeti ortaya koymak yetmez. Ortaya konulanlar mutlak olarak sanat ve sanatın hedefleriyle örtüşmedikçe sakat, çıplak ve çirkin kalmaya mahkumdur.

Öte yandan sanat sanıldığı gibi aksine seçkinlerden çok halkın mitoloji, din ve felsefeye verdiği yanıtın dili olarak anlaşılmalıdır. Üstün zihniyet ve iradeler tarafından doğrulan düşünce ve ahlakın, halkın kavrayacağı, uyum sağlayacağı kalıplara dönüştürülmesi ifade eder. Bu anlamda sanatı, yaşamı güzelleştirmenin en temel yolu olarak geliştirmek, böylece insan yaratıcılığının sınırsızlığına en büyük saygıyı göstermek, yaratıcılığın önündeki tüm egemenlikli sistem ve zihniyet geriliklerini her boyutta aşmakla mümkündür.

Daha da önemlisi, neolitik çağ edebiyatını mutlaka gerçekleştirmeliyiz. Özellikle her şeyin doğurucu ve yaratıcı gücü anaerik toplumu, anayı, ana tanrıçayı, onun ruhunu, zihnini, hayal ve umutlarını nasıl öyle canlandırmalıyız. Tarihi böyle tanırsak, kendimizi tanırız. Tarihten başka neyiz ki! Tarihin dışında, hiçlikten başka neyiz ki! Ortadoğu'da mitoloji, din, mezhep, tarikat, hanedan, aşiret, mir, gulam, kul, tanrı, tanrıça, şeyh, reis, bey, ana, baba, çocuk, demirci, at, kılıç, saban, balta, maden, talan, savaş, aşk, peygamberlik, rahip, sofi, bilge, hain, alçak, onur, namus, kutsallık, kader, umut, bayram, ölüm, bahar, kış, yaz, dağ, nehir, çöl, yol, deve, köpek, eşek, boğa, keçi, koyun, inek, sürü, goban, çiftçi, yazar, sultan, emir, asker, komutan, bilgin, güzellik, çirkinlik vb. birçok kavramın çağdaş edebiyat diliyle yeniden yaşamsallaştırılması ve aydınlanması, Rönesans devriminin sanatsal ve bilimsel görevleridir. Mevcut edebi ve bilimsel zihniyet, Ortadoğu'nun tarihsel ve toplumsal gerçeklerinden kopuktur; kolonyalizm ile özümsemiş kişi ve grupların temelsiz, sistemli fanatizlerini, eklektik görüşlerini ifade etmektedir. Toplumun zihniyet yapısı ise felç olmuştur. Buna yol açan dogmatik yapıli edebiyat, anlamsızlığa övgü niteliğindedir. Edebiyatta Rönesans, özgür kişiliğin doğuşu için esastır. Dogma ve temelsiz hayallerden kurtulmak yetmez. Edebiyatın canlandırıcı etkisiyle, yenilenmeyle tamamlanmalıdır. Sonuçta ortaya çıkacak olan yeni bir din değildir. Dinin kendisi ahlaki alana indirgenerek layık olduğu konuma gelecek; özgür ve adil vicdanı yaratacaktır. Bilimin alanıyla fazla ilgilenmeyecek, onu felsefeye bırakacaktır. Hem felsefe hem bilim için sorun, yeniden oluşturulmaları değildir. Tarih bilinciyle birleşerek özgür ve yaratıcı zihniyete hakim kılınmaları gereken aydınlanma gücünü ortaya çıkaracaktır. Avrupa'nın bilimsel ve felsefi kazanımları Ortadoğu'nun tarih gerçeğiyle bütünleştiğinde, genel dünya tarihi ve insanlık zihniyeti daha da gelişmiş bir aydınlığa ulaşacaktır. Antitezin gelişmesi de bu anlamda gelmektedir. Kendisini düşünen Ortadoğu, bir antitezdir. Bu gücü gösterebilmek ancak Rönesans ve aydınlanma devrimini yaygınlaştırmakla mümkündür. Birkaç kişinin

veya grubun çabaları bunun için yetmez. Her ulus ve kültür grubundan yaratıcıların ortaya çıkması ve kendi toplumlarını etkilemesi, Ortadoğu Rönesansı ve aydınlanması anlamına gelecektir.

Kadının sanat alanına daha güçlü ve kendi öz kimliği, özgür kişiliği ile girebilmesi, sanatsal yaratıcılığın önündeki bu engellerin aşılmasının en temel gereğidir. Toplumsallaşmanın ilk aşamasında adı ilk ve en kapsamlı olarak yaratıcılık ile anılan, kimliği yaratıcılıkla tanımlanan, bu yönüyle ilahi güç mertebesinde tanrıçalıkla değer gören, kadındır. Erkek egemenlikli, sınıflı toplumun kadını dilde, düşüncede, davranışta en dar sınırlara hapsedmesi, tüm değerlerin, yaratıcısı olarak erkeği ilan etmesi, yaratıcı faaliyetlerin tümünü kadın için çok büyük suç sayması, kadının yaratıcı özünü ve bu konuda ortaya çıkardığı değerleri insanlığın belleğinden sildi. Yazılmamış ve anılmayan bir tarihsizlik, hala erkek egemen sistemin tanımlarından, sınırlarından kurtulamamış kadın gerçeği, sanatsal yaratıcılığı çok sınırlı yakalayabiliyor. Kadının bu gerçekle katıldığı ve ona ancak bu tarzda yaratıcılık zemini sunan toplumlar, tarih boyunca yaratılan tüm görkemli eserlere rağmen, yarım kalmaya mahkum bir sanat yaratıcılığı ortaya koyabilmektedir. Bugün gelişimini o ilk çağların yaratıcı özünde sanatla taçlandırabilen kadın, karanlıklara, ifadesizliğe, kısırlığa mahkum edildiği binlerce yılın sonunda, tüm toplum ve çağımız için yaratıcı ufuğa tarihsel açılımlar kazandırabilecektir. Kadının yaratma gücü ve cesaretinin yeniden gelişmesi, insan ruhundaki derin boşlukları doldurabilecek ve sanatla yücelen, boyutlanan insan, topluma çok önemli sınırlar aştıracaktır. Bu, insanlık için düşünce, duygu ve davranışta güzel ve iyi olana dair çok güçlü bir ilerlemeyi ifade edecektir.

10-İnanç

İnsanı insan yapan ilk eylem olan, emek ve düşüncenin karşılıklı gelişimiyle birlikte, inanç da insan yaşamında çok önemli bir yere sahip oldu. Bazen doğa karşısında yaşadığı güçsüzlük, bazen toplumsallaşmayla yakaladığı güçlenme ve hem doğada hem kendisinde giderek tanıdığı güç, tanrısalık düşüncesine yol açan en temel etkidir. Yaşadıklarına sürekli anlamlar vererek, yaşamak istediklerini bir inanca, bir ütopyaya, bir kanaate kavuşturmak insanda bir varoluş tarzıdır. İnanç, bazen ilahi ifadelerle, bazen felsefik, bazen mitolojik ifadelerle çıkmıştır karşımıza. İfade biçimi ne olursa olsun inanmak; yaratan, düşünen, tasarlayan, yaratıklarından ve yaşadıklarından etkilenen, yaşanan ile henüz yaşanmamış olan zaman arasında bağ kuran, güçsüzlüklerinden korkan, öğrendikleriyle cesaret kazanan, duyulanan bir varlık olarak insan gerçeğinin inkar edilemez bir varoluş tarzıdır. Önceleri doğa karşısında yaşanan güçsüzlük ve anlam verme çabası inançların içeriğini belirlerken, sınıflı toplumlarla başlayan egemenlik tarihi boyunca bazen insanın insan üzerinde egemen olma çabaları, bazen bu egemenliğe karşı gelişen arayışlar, ideolojik felsefik kıışlar inançların içeriğini belirlemiştir. Fakat şu bir gerçektir ki, bütün inanç biçimleri yaşamın içinden, toplumun en temel ihtiyaçlarından doğmuştur. Ve büyük toplumsal dönüşümlere kaynaklık etmişlerdir.

Sınıflı toplumlar tarihi açısından da bu gerçeklik böyle iken her sınıflı toplumun, insanın inancını bir cinsin, bir sınıfın lehine tasarruf altına alan ve inancı yaşamsal nedenlerinden koparılmış tabulara dönüştüren gerçeği, inancın toplumların aleyhine suiistimal edilmesini getirmiştir. Temelde düşünme eyleminin ilk biçimi olarak sorgulama, anlam verme gücüyle birlikte açığa çıkan inanç, tersinden düşüncenin dondurulduğu, sorgulama gücünün yasaklarla, tabularla köreltildiği bir gerçekliğe dönüştürülmüştür.

Uyarlığın ilk tohumlarının yeşerip, boy verdiği ve büyük uygarlıkları yaratan Ortadoğu coğrafyasında bu gerçeklik daha yakındır. Tarihte en kapsamlı ve sürekli etkide bulunan inanç biçimleri, bu coğrafyada doğmuştur. İnsan, doğa ve kendisiyle ilk anlamli birlikteliğini ana tanrıçanın ilkeleri etrafın-

“Ortadoğu’da en hakim inanç olarak İslamın da egemen zihniyet tarafından dogmalaştırılan yanlarının güçlü çözümlenmesi, reformdan geçirilerek, İslamın özünün demokratik çağın özellikleri ve toplumların öz ihtiyaçlarıyla buluşturulması son derece acil bir gerçekliktir. Ortadoğu Rönesansı’nın en temel bir ayağı, inanç özgürlüğü temelinde özgür birey, özgür toplumun yolunu açmak olacaktır.”

da geliştirmiş, kendi emeğini, iradesini ana tanrıçadan aldığı güçle yaratıcı eyleme dönüştürmüş, bilinmez zincirlerinden kurtulan düşüncesinin özgürce yaşama aktığı o ilk serüveninde, tanrıça ana, düşüncelerin akacağı yeni yaşamlara kaynaklık etmiştir. Fakat, sorgulamaların henüz yeterince bilimsel cevaplara kavuşmadığı, bilimsel ifadeleri henüz yeterince yaratamadığı bir aşamada tek taraflı bir iradenin tasarrufuna alınmasıyla başlayan köleşme tarihi, düşüncenin ve inancın dogmalaşarak, insanın özgür gelişiminin aleyhine döndüğü bir tarihin de başlangıcı olmuştur.

Dinler en ağır baskı aracı olarak dogmalaştırılmıştır

İlahi güç adına, egemenler tarafından Ortadoğu insanının önüne konulan bütün yasalar, kölelik zincirlerini daha da güçlendirmiş, Ortadoğu insanı her defasında inançlarının öz nedenleriyle dahi çelişir bir duruma getirilmiştir. Ve Ortadoğu insanı her defasında, etrafında örülen kölelik ağına karşı tepkisini özgürlüğe dönük arayışını yeni bir inancın dinsel ifadesi ile ortaya koymuş, bu biçimiyle büyük toplumsal devrimlere yol açmış, fakat hemen ardından yine, inancın bilimselliği yeterince içermeyen düşünme tarzıyla egemenlerin tuzağına düşmekten kurtulamamıştır. İnsanlığın maddi, manevi dünyasından büyük değerler yaratan dinler, her defasında egemen güçler tarafından toplum üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılacak tarzda dogmalaştırılmış; toplumları çağların dışına iten, birbirine düşüren, parçalayan, iradesiz kılan ve birbirine, kendine yabancılaştıran bir araca dönüştürülmüştür. Dinler adına kendisini iyice katılaştıran, feodal gerici sistemler ve oluşan dogmatik zihniyet yapısı bugün Ortadoğu’da aşılması en zor engel haline gelmiştir.

Tarih boyunca inançların gelişim seyrinde, erkeğin daha en başından inancı bir mutlak hakimiyet aracına dönüştürerek, başta kadının kutsallık konumunu tersine çevirmesi, etkilerini bin yıllardır sürdüren ve hala toplumların ideolojik kimliğinde yeri olan çok yerleşik bir zihniyet durumudur. Sümer rahiplerinin mitolojilerinde ters yüz edilen kadın eksenli inanç kültürü, daha sonraki dinsel gelişmelerde kadının en güçsüz bir varlık olarak tanımlanmasına kadar ilerletilmiştir. Bunun yaşama yansıması ise, kadının çok yönlü sınırlandırılması, birçok açıdan ayıplı, yasaklı sayılması en önemli görevi itaat olan bir varlık olarak yaşamasına izin verilmesi biçiminde gelişmiştir. Bütün bunlarla birlikte kadın en çok da düşünsel gelişimden yoksun bırakılarak sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik, etkinliklere katılımı büyük oranda imkansız kılınmıştır.

Tüm bunlardan hareketle Ortadoğu’da din adına kendisini mutlaklaştıran sistemlerin, devlet yapılanmalarının ve zihniyet kalıplarının, mitolojiden başlayarak günümüze kadar gelişen tüm inanç biçimlerinde güçlü çözümlenmesi, insanlığın zihniyet yapısını çözmek, anlamak ve bilimsel temellerde dönüştürmek için gereklidir. Ortadoğu’da en hakim inanç olarak islamın da egemen zihniyet tarafından dogmalaştırılan yanlarının güçlü çözümlenmesi, reformdan geçirilerek, islamın özünün demokratik çağın özellikleri ve toplumların öz ihtiyaçlarıyla buluşturulması son derece acil bir gerçekliktir. Ortadoğu Rönesansı’nın en temel bir ayağı, inanç özgürlüğü temelinde özgür birey, özgür toplumun yolunu açmak olacaktır.

Haram ve helalle yaşamının anlamı değişmiştir. Kendi tarihsel gerçeklikleriyle

çağın bilincinde olmak, dilinin ve kültürünün özgür ifadesine sahip olmak, emeğinin karşılığını sağlamak, bunu sağlayan toplumsal ve siyasal düzeni esas almak; imanlı, helalli ve kutsal olan bir yaşamın sahibi olmayı mümkün kılar. Bu değerlerin dışında yaşamak, yani tarih ve çağ bilincinden yoksunluk, dil ve kültürel varlığını özgürce yaşayamamak, emeğin karşılığını sağlayamamak, bu hususları mümkün kılmak sosyal ve siyasal düzeni esas almak; imansız, haramca ve lanetlenmiş bir yaşama mahkum olmak demektir.

Ayrıca demokratikleşmenin ayrılmaz bir parçası olan derinliğine bir laiklik uygulaması da kaçınılmazdır. Bin yıllardır din adına yürütülen tahribat ve gericilik, artık kapsamlı bir dini reform ile aşılmak zorundadır. Dinde reform ile birlikte, laikliğin başarısı demokratikleşmeye hem güç verecek, hem de güç alacaktır. Bu temelde en büyük dinlerin doğduğu Ortadoğu toprakları yaşadığımız çağda da inançların özgürlüğü ve güçlü diyalogunu yaratacaktır.

11-Ahlak

İnsan, toplumsal yaşamının ilk doğal şekillenişinde bir arada olmanın kurallarını, en başta ahlaki boyutta geliştirirken, her toplumsal evrede ahlak, hiçbir politik tedbir ve yasanın gücüne ulaşamayacağı bir etkinlikte olmuştur. Ahlak; iyiliğine, güzelliğine ve doğruluğuna inanılan en derin gönül ve vicdan bağıyla takip edilen, yasalarla zorunlu olmayan ama en güçlü yasadandan daha güçlü ve gereklerine göre yaşanan toplumsal davranış ifade eder. Bu anlamda insanın yaratıcılığının üzerinde gelişeceği çok önemli bir zemindir. Toplumun manevi kurumlaşması olarak da tanımlanabilecek ahlak, ilerletici ve özgürleştirici tarzda ele alınışıyla insanlığın mevcut bunalımının aşılması ve toplumun koruyucu değerlere kavuşmasında önemli bir role sahiptir.

Birey şahsında toplum kul felsefesine mahkum kılınıyor

Özellikle Sokrates’le birlikte gelişen “erdem” anlayışı, “bireyin toplumsal sorumluluğu” konusuna açıklık getirmektedir. Tüm bireyler için genel bir entelektüel (bilgi düzeyi) gelişmenin sağlanması öngörülmektedir. Bunun parolası “kendini bil” sözüdür. Erdemi, uğraşılan her alana ilişkin olarak mükemmele ulaşma olarak değerlendirirsek, bireyin payına düşen, yaptığı iş konusunda gerekli bilgiye mutlaka ulaşmak ve böylelikle erdemli yaşamayı gerçekleştirmektir. Birey için sorumlu davranış böylece iyi ahlakın ölçüsü olmaktadır. Temelleri kısmen Zerdüştük’te de atılan böylesine bir ahlaki davranış anlayışı önemlidir. Sınırlı da olsa, bir özgürleşmeyi öngörmektedir. Bireyin kendi kaderini belirleyebilmesi, böylesi bir ahlak anlayışında geçerli olabilmektedir. Halbuki daha önceki töre anlayışlarında çok önceleri kutsal değerlerce tayin edilen kurallar neyse, öyle hareket edilecektir. Başka tür bir gelişme akla bile getirilemez. Zaten inanç sisteminde her şeyi mutlak düzeyde belirleyen tanrılardır. Birey gölge düzeyinde bir varlığa bile sahip olamaz. Kul-köle felsefesinin özü de burada yatmaktadır. Bunun bireyi ve şahsında toplumu nasıl tutsak ettiği çarpıcıdır. Mitolojik ve dinsel inançtan beslenen ahlaki davranış, çok eskiden kalma töresel özelliklerle bireyin davranışlarına mutlak hakimiyete dönüşmüş bulunmaktadır.

Devamı sayfa 35’te

İdeolojik mücadelenin pratikleşme sahası olarak PROPAGANDA VE AJİTASYON ÇALIŞMALARI

Teorik çalışmalar düşünce derinliğinin ve zenginliğinin yakalanmasını, tarihsel ve toplumsal gerçeklerin daha kapsamlı ve derinlikli aydınlatılmasını, dolayısıyla toplumsal ilerleyişin yönünün çizilmesini, bunu belirleyen yasaların ortaya çıkartılmasını içerir. İdeolojik mücadele, tarihsel gerçekliği değerlendirilmesi temelinde geleceğe yürüyüşteki doğrultuyu netleştirmeyi ve hakim kılmayı ifade eder. Bu konudaki yanlışları ve sapırmaları ortadan kaldırmayı, bireye ve topluma gelişme bilincini vermeyi içerir.

Toplumsal ilerleyişe yön verme, toplumda düşünce ve davranış zenginliği yaratma, dolayısıyla topluma öncülük yapma iddiasında olan bir hareket olarak yürüttüğümüz teorik ve ideolojik çalışmalar, çalışmalarımızın yüzde seksenini oluşturuyor. Önderlik yaklaşımının, mücadeleyi ele almasının ve yürütüşünün esası budur. Önderlik, en büyük silahının dili olduğunu, en ciddi çalışmasının propaganda ve ajitasyon olduğunu her zaman ifade etti. Çalışmalarının yüzde doksan beşinin eğitim ve propaganda olduğunu, insanın ruhsal ve düşünsel dünyasını aydınlatma ve bir sisteme kavuşturma, bireyi yanılgılardan ve tersliklerden kurtararak kendi gerçeğine ulaştırma olduğunu dile getirdi. Bu, hareketimizin bir gerçeğidir. Geçmişte de böyleydi, bundan sonra da böyle olacaktır. Hareketin bu önderlik karakteri devam ediyor, üstelik gelişerek ve derinleşerek sürüyor. Bu noktada farklılaşma diye bir durum söz konusu değildir. Bir değişiklik yapıyorsa yöntem ve araç değişikliği yapıyor, bu açıdan bir zenginlik ortaya çıkarıyoruz. Bu çalışmayı daha kapsamlı ve güçlü yapabilmek için bunu gerçekleştiriyoruz. Demek ki işin öneminin azalması şurada kalsın, çalışmalarımız içerisindeki yeri ve önemi daha da artmış, bu alandaki çalışmalarımız daha kapsamlı hale gelmiş oluyor.

Önderliğin bu gerçekliğine karşı kadronun aynı şekilde ve yeterli bir yaklaşımda olmadığını belirtmek gerekir. Kadro açısından Önderlikle terslik, en başta burada başlıyor. Önderliğin çabaları sonucu ortaya çıkarılan hazır ürüne dayanarak yaşam, yani düşünce üretiminden kaçma durumu Önderlik gerçeğinin bu yönüne ulaşmamayı, onunla çelmeyi, hatta ona ters olmayı ortaya çıkardı. Bütün çalışmalar üzerinde bu yaklaşımın etkisi görüldü. Politik, örgütsel, askeri ve diğer alanlarda ortaya çıkan terslik ve zayıflıklar, kaynağını buradaki terslikten ya da zayıflıktan aldı. Önderlikle terslik veya uzaklık, en başta burada ortaya çıktı. Dönüp mücadele pratiğimize baktığımızda şunu görüyoruz: Bu noktada Önderlik çizgisi esas alınmadan, Önderlik çalışma rotasına girilmeden hiçbir alanda doğru ve başarılı iş yapmak mümkün değildir. Bu gerçeklik, değişik dönemlerdeki çalışmaların hata ve eksikliklerine ilişkin yapılan değerlendirmelerde kanıtlanmıştır. O açıdan tartışmak bile çok gerekli değildir. Bu husus tartışma kaldırmıyor; gerçekleri daha ayrıntılı kavrama, özümseme ve bu temelde kendini düzeltmeyi gerektiriyor; yaşamımızı, çalışmamızı ve hareketi ele alış tarzımızı değiştirmeyi gerektiriyor. Düzeltmeyi en başta buradan yapmamız gerekiyor. Önderlik, “aramızda felsefe farklılığı var” dedi. Açığa çıkmıştır ki; o giderilmeden çizginin pratikte başarıyla uygulanması mümkün olamaz. Felsefedeki farklılığın giderilmesinin en önde gelen alanı, bir başka ifadeyle felsefede farklılığın pratiğe en önde dönüştüğü alan düşünce alanı, teorik üretim, ideolojik mücadele, propaganda ve ajitasyon faaliyetleridir.

Bir devrimcinin başarısı propaganda ve ajitasyon gücüne ölçülür

Önderliğin çalışmanın yüzde doksan beşi olarak tanımladığı bölümüne, kadronun yüzde beş bile değer vermeme si bütün alanlardaki pratik zayıflığın kaynağıdır ve bu durum hala devam ediyor. Bu bir suçlama veya iddia değil, güncel durumun tespit edilmesidir. “Bu konu aslında çok önemli değil; olsa da olur, olmasa da. Zaten bizim işimiz değil” şeklinde değerlendirme yapılıyor. Bu tarz düşünenler, Apocu olamazlar. Apocu olmak için bu düşünce tarzını değiştirmek gerekiyor. Bu, tartışma kaldırmayan bir gerçektir. Eğer bu işin çizgisini veren, işi doğru ele alan ve yapan Önderlikse ve Önderlik de bu işi böyle yürütüyorsa, o zaman bizim de öyle olmamız gerekir. Bu noktada “Önderlik öyle yapar, biz de böyle yaparız. Bizimki doğrudur” denemez. Resmen olmasa da fiilen Önderlikle çalışma ve çatışma durumu, burada ortaya çıkıyor. Kürdistan ve Kürt toplum gerçeğini vicdanlı olarak ve doğru bir biçimde değerlendirecek, böyle ele alamayız. Apocu hareketin bu toplum içerisindeki yerini ve rolünü böyle değerlendiremeyiz. Başka türlü değerlendirir veya tanımlarsak çarpıtılmış, gerçekleri yerli yerine koymamış oluruz.

Önderlik felsefesine ulaşmak için herkesin bakış açısında ve felsefik yaklaşımında ciddi bir düzeltme yapması gerekir. Bunun için de düşünme, araştırma ve öğrenmeyi, ideolojik doğrultuyu özümsemeyi, onun mücadelesini vermeyi, onu yaşamsallaştırmayı esas alarak felsefede düzeltmeyi sağlayarak gerçekleştire-

mesi gerekir. Kadro, çoğu zaman bu çalışma alanında kendisini yetkinleştirme, bu çalışmayı geliştirmek için gerekli hususları öğrenme ihtiyacı duymadı; ağır geldiğini öne sürdü veya kendi işi olarak görmedi. En iyi niyetli olarak da “bu Önderlik alanıdır, bizi ilgilendirmez” denilerek yoğun bir kaçış yaşandı. Mevcut durumda kaçışın önü alınmalı ve bu ters duruş düzeltilmelidir. Bu çalışma alanını Önderlik alanı olarak niteleyip geçmek büyük bir hatadır. Önderliği en ağır çarpıtma burada ortaya çıkar. Bu, şu anlama geliyor: “Önderlik pratikleşmez, yaşamsallaşmaz bir olgudur, insandan ayrı bir varlıktır. İnsanın yapamayacağı, yapmadığı işlerle uğraşır.” Önderlik, “provokatorler böyle yapıyorlar” dedi. Dikkat edelim: Önderlik hiçbir zaman halkın böyle ele aldığını söylemedi, haktan şikayetçi olmadı. Kürdistan parçalarında ve yurtdışında kitlelerin her zaman kendisine doğru yaklaştığını, anlamaya çalıştığını ve yaşamsallaştırma çabası içinde olduğunu söyledi. Öyleyse halkın da öünde olması gerekenler olarak kadronun çok daha fazla Önderliğin yaptıklarını yapabilir konumda olması gerekir. Bunun başka yolu yoktur. İşleri yürütememek, bu tarz ele alıştan –ki bu da toplumun içinde bulunduğu durumla bağlantılıdır– kaynaklanıyor. Bu, Kürt insanının yaşadığı bir gerçektir, fakat düşman gerçeği; yabancı egemenliğin, aşiretçi feodal gericiliğin gerçeğidir. Kürt bireyini bu gericilikler bu duruma getirdi.

Bunlara isyan etmişler olarak devrime katılanlar, düşmanlarının halkı egemenlik altına almak için yarattığı insan özelliklerini aşmakla yükümlüdür. Bu özelliklere veya böyle bir düşman gerçeğine isyan ettiği, onunla mücadele içerisinde ol-

duğu sürece birey militanlaşır. Her türlü gericilik Kürt insanını düşünemez, kendi gerçeğini göremez, çözümleyemez, dolayısıyla ona sahip çıkamaz hale getirmiştir, bu doğrudur. Öte yandan Apoculuk bu insana ve onu bu duruma getiren gericiliğe karşı gelişen bir devrim hareketidir. Gericilik insanı bu duruma getirmişse, Apoculuk da o insanı bu durumdan kurtarma, bu noktada köklü değişikliği ve yenilenmeyi yaratma hareketidir. O zaman kadro, kendisini düşman gerçeğinden kurtarmak, Önderlik gerçeğine ve hareketin yaratmak istediği insan gerçeğine sıkı sıkıya sarılmak durumunda. Bunun başka yolu yoktur. Kürt insanının içerisinde düşürüldüğü durum bir gerçekse, Apocu hareketin militanları da bu gerçeği değiştirmekle yükümlüdür. Bu da bir gerçektir. İkinci gerçeği de görerek ona sıkı sıkıya sarılmak gerekiyor. Ancak bu yapılırsa yeni insan ve yeni toplum ortaya çıkar. Diğer türlü olmaz.

Diğer alanlarda olduğu gibi, bu alanda da böyle bir düzeltme ve doğru katılma gereklidir ve bu gereklilik, herkes için geçerlidir; kim olursa olsun, nerede ve ne iş yapıyor olursa olsun, bu hareketin mensubu olan herkes için geçerlidir. “Başkaları için geçerlidir, beni ilgilendirmez. Benim işim şudur, budur” denemez. Bu, öyle bir iş değil. Nerede olursa olsun ve ne işle uğraşıyor olursa olsun, düşünmeyen biri Apocu olamaz. Kendisini eğitmeyen, çevresini eğitmek için çalışmayan, halkı eğitmek için yoğun bir propaganda çabası içinde olmayan biri, militan olamaz. Bu, işbölümü gerektiren bir görevlendirme değil; militan olan, bu örgütün mensubu olmuş herkesin doğal olarak yapacağı bir iştir. Az veya çok yapar, sözlü veya yazılı yapar, silahlı veya

silahsız yapar, ama sonuçta herkesin mutlaka birçok biçimiyle yapacağı bir iştir. Nasıl ki kitlelerle ilişki kuramayan, kitlelerden kopan biri bir militan olamazsa; kitlelerle ilişkinin en temel aracı olan propagandayı yapmayan da militan olamaz, çünkü başka türlü ilişki kuramaz. Örgütün kurup geliştirdiği hazır bir ilişkiyi kullanabilir, ama o ilişki kurmak değildir. İlişki kurmak, örgüt için yeni insan, yeni halk ilişkisi yaratmak, propaganda çalışması yapmaktan geçer. Lenin “*bir devrimcinin yeteneği ve başarı düzeyi, kitlelerle kurduğu ilişki düzeyiyle ölçülmelidir. Kitlelerle ne kadar ilişkisi var, ilişki kurmakta ne kadar yetkin, usta, ne kadar etkileyici? Militanın başarı ölçüsünü burada aramak gerekir*” diyor. Bu, doğru bir değerlendirmedir.

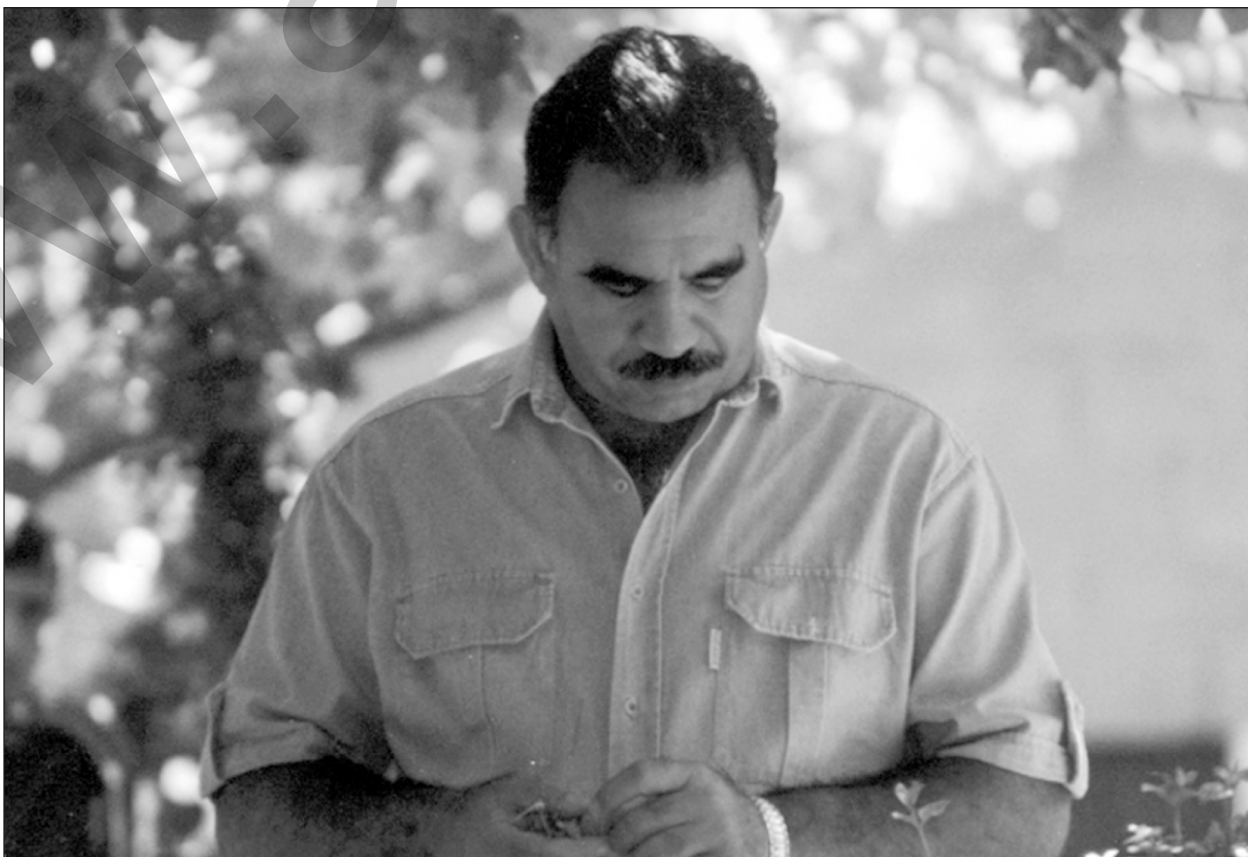
Burada yetkin ve ileri düzeyde olabilmek için propagandacı olmak gerekiyor. Propaganda bir konunun derinliğine çözümlemesi ve kavranması, yani eğitim demektir. Ajitasyon ise bir hususun çarpıcı sloganlarla dile getirilmesini ifade eder. Bunları yapabilmek için de ileri bir düşünce düzeyi ve derinliğine bir kavrayış düzeyi gerekir. Sorunlar üzerinde kafa yorarak, araştırıp incelemek, onları çözecek düşünceyi üretmek gerekir. Hazır düşünceyle veya düşüncesizce işler geliştirilemez. Düşüncesizlik, bir defa yaşamın her şeyinin en sığ hale getirilmesini içerir. Başkasının düşüncesini kullanmak da en azından hazırı kullanmaktır. Dolayısıyla bir üretim değil, üretilmiş tüketmeyi ifade ediyor. Buna hazır yiyecek de diyebiliriz. Tabii militan öyle olmaz. Militan hazır yiyen, başkalarının ürettiğini tüketen değil, üretendir. Sürekli üreten, ortak üretime bir şeyler katan, daha fazla üreten, insanın ve toplumun ihtiyaç duyduğu daha çok şeyi üreten kişidir. Militanlık böyle anlaşılmalıdır. Bu esasları içeren bir örgüt gerçeğimiz var. Bu gerçeği anlamak ve özümsemek gerekiyor.

Apocu hareket, bir düşünsel mücadele gücü olarak doğdu

Apocu hareketin gelişimi boyunca propaganda ve ajitasyon faaliyetlerinin nasıl yürütüldüğünün doğru anlaşılması önemlidir. Bir yandan işleri bu biçimde ele alan ve yürüten Önderlik gerçeği, diğer yandan o gerçeğe şu veya bu biçimde çelişen, ona yaklaşan veya ondan uzaklaşan karmaşık bir örgüt ve kadro gerçeğimiz söz konusudur. Hareketimizin gelişimi boyunca, değişik dönemlerin hepsinde bu gerçeklik yaşanmıştır. Bunun görülmesi ve anlaşılması, yapılan çalışmalar, sağlanan başarılar kadar ortaya çıkan hata ve eksikliklerin de değerlendirilip dersler çıkartılması gerekir.

Hareketimizin doğuş sürecini ideolojik grup dönemi olarak ifade ediyor, bir düşünce akımının doğması olarak tanımlıyoruz. Bu dönem, ideolojik siyasi çizginin ortaya çıkışı, yani ideolojik hareketin yaratılış dönemidir. İdeolojik mücadele veren bir grubun ortaya çıkışı, hareketin doğuşudur. Demek ki bu hareket, bir ideolojik varlık olarak doğmuş ve kendisini o biçimde tanımlamıştır. Başka bir biçimde doğmamıştır. Bu bile belirttiklerimizi doğrulamaya yetiyor. Bu durum, Apocu hareketin bir düşünce olarak, bakış açısı ve düşünsel mücadele gücü olarak ortaya çıktığını gösteriyor. Doğuş döneminin temel çalışması teorik çalışma ve propaganda faaliyetidir. Düşüncenin veya ideolojinin olmadığı bir ortamda, en büyük imkansızlıklar içerisinde, sağdan soldan ke-

“Önderlik, en büyük silahının dili olduğunu, en ciddi çalışmasının propaganda ve ajitasyon olduğunu her zaman ifade etti. Çalışmalarının yüzde doksan beşinin eğitim ve propaganda olduğunu, insanın ruhsal ve düşünsel dünyasını aydınlatma ve bir sisteme kavuşturma, bireyi yanılgılardan ve tersliklerden kurtararak kendi gerçeğine ulaştırma olduğunu dile getirdi. Bu, hareketimizin bir gerçeğidir.”

“Nerede olursa olsun ve ne işle uğraşıyor olursa olsun, düşünmeyen biri Apocu olamaz. Kendisini eğitmeyen, çevresini eğitmek için çalışmayan, halkı eğitmek için yoğun bir propaganda çabası içinde olmayan biri, militan olamaz. Bu, işbölümü gerektiren bir görevlendirme değil; militan olan, bu örgütün mensubu olmuş herkesin doğal olarak yapacağı bir iştir.”

lime kelime bilgi toplayarak teorik bir çerçeveye ortaya çıkarma, böylece bir düşünsel akım veya eğilim yaratma, çalışmanın önemli bir yanıdır. Bu, düşünme, araştırma ve inceleme faaliyetlerinin yürütülmesini ifade ediyor. Bir de bunu propaganda etme yanı var. Düşünceyi durmadan ve usanmadan insanlara taşıma, insanları öyle bir düşünceye kazanma; insanları bu düşünceyi benimser, ona göre düşünür ve yaşar hale getirme çalışması yürütülüyordu. Bunu sağlayabilmek için de farklı düşüncelerle mücadele etmek, onların nasıl ve neden yanlış olduğunu, yanlışların neden kötü ve zarar verici olduğunu inandırıcı ve ikna edici bir biçimde tanımlamak ve bunu insanlara taşımak şarttı. Dönemin en temel çalışması buydu. Örgüt böyle oluştu, hareket böyle gelişti. Önderlik “benim gerçeğim böyle” derken bir mübalağa yapmıyor, sadece bir gerçeği ifade ediyordu. Önderlik, gerekirse günde yirmi dört saat çalışıyordu. Önderliksel doğuş ve gerçekleşme, esas olarak bu biçimde oluştu. Bu dönemin teorik çalışmaları çok düzenli yürümedi; koşulları zorlayarak eldeki bilgileri birbirine ekleyip bir düşünce çıkarmayı sağlayan, bunu gerektiren çalışmayı yürüten Önderlik oldu. Önderliksel gelişme böyle oldu.

O dönemde propaganda faaliyetleri, sözlü propaganda şeklinde yürütülüyordu. Demek ki Apocu hareketin ilk propaganda çalışması, hareketin doğuş döneminin propaganda yöntemi olarak sözlü propaganda biçiminde yapılmıştır. Hareketimiz, bunu çok yaygın biçimde kullandı. Öyle ki, bütün kadroların işi propaganda yapmaktır derken bir mübalağa yapılmıyor; bu hareket açısından doğuş ve varoluş biçimi ortaya konuluyor. Dolayısıyla propaganda çalışması, bu hareket içerisinde yer alan herkesin doğal olarak yapması gereken bir çalışmadır. Bu, herkesin adeta ayaklı gazete gibi çalıştığı; her bireyin yeni düşünceler araştırarak, düşünceyi özümseyen bir durumda olduğu, en önemlisi de Önderliğin geliştirdiği ve örgütün ortak düşüncesi haline gelen düşünceyi daha fazla insana taşıma çabası içerisinde olduğu bir durumu ifade ediyor. Bu biçimde geliştirilen sözlü propaganda, çok yaygın bir biçimde yapılmıştır. Yazılı propagandaya göre etkisi az olabilir, ama hareketin taşıdığı özen, Önderliğin gösterdiği disiplin bunu tersine çevirmiş; sözlü propagandayı çok nitelikli, tutarlı ve etkileyici hale getirmeyi bilmiştir. **Kemal Pir** yoldaşın sorgudaki

Propaganda ve ajitasyon olmadan örgütlenme olmaz, örgütlenme olmadan da eylem olmaz. Örgütlenme de propaganda ve ajitasyon demektir. Ne kadar propaganda ve ajitasyon yaparsak halkı o kadar etkiler, örgüte ve eyleme çekeriz. Örgütün ve eylemin gelişme gücü, oranı, propaganda ve ajitasyonun gücü ve etkinliğiyle bağlantılıdır. Propaganda ve ajitasyon olmadan örgüt ve eylem olmaz.”

sözleri önemlidir: “Gerekirse üç saat, gerekirse üç yüz saat konuşur, bir kişiyi ikna etmeye çalışır ve başarırız.” Bu söz, hareketin propaganda ilkesini, onu ele alış tarzını, bir de propagandadaki başarı durumunu ortaya koyuyor, bu çalışmadaki iddia düzeyini gösteriyor.

Sözlü propagandadan yazılı propagandaya geçiş, düşüncenin daha çok sistemleşerek gelişmesine, bir de hareketin büyüyerek gelişmesine bağlıdır. Bu, aynı zamanda giderek bir parti hareketi olmaya doğru geçişi ifade ediyor. O dönemde sözlü propaganda varlığını ve yerini korurken, ona bir de yazılı propaganda eklendi. '76'dan itibaren Önderlik, düşüncelerini yazılı hale getirme çalışmalarına başladı. Aynı süreçten itibaren örgüt bildirileri, önemli gördüğü olaylar hakkında düşüncelerini kamuoyuna taşımaya başladı. '77'de **Program Taslağı**, '78'de **Manifesto** hazırlandı. Partileşme süreci, aynı zamanda yazılı propagandaya geçişi ifade etti. Dergi ve broşür hazırlama çalışmaları, böyle bir dönemde başladı. '79 ve '80 yılları Kuzey'de gizlilik koşullarında bir illegal faaliyet olarak yazılı propaganda ajitasyon çalışmalarının geliştirildiği yıllardır. Çok yaygın ve gelişmiş bir çalışma düzeyinde olmasa da yazılı propaganda, içerik bakımından dönemin ihtiyaçlarına cevap veren, ideolojik mücadelede yeni bir yol açan, kadronun eline yeni bir silah veren bir çalışma oldu. Yazılı propaganda sürecine geçişle birlikte basının yayın çalışmalarının gelişmesi böyle bir anlam taşıdı.

Hareketimiz o dönemde ve sonrasında ideolojik mücadele alanında fazla ürün vermemiş gibi görülebilir, ama bu doğru değildir. Aslında o dönemde propaganda hazinesi genişti. Esas önemli yanı ise ideolojik mücadeledeki keskinliği, netliği ve üslup güçlülüğüdür. Bu konuda bir gerçeklik olarak Önderlik şekillenmesi var: Düşünce ve eleştiri tarzı, yine ifade tarzı ve üslubuyla en keskin, etkileyici ve herkes için ikna edici, karşıtlarını bile ciddi olmaya, sorunları ciddi ele almaya yöneltici, en çok karşıt olanda bile saygı uyandırıcı

bir gerçekliği ifade ediyor. Bu nedenle Önderliği bu bakımdan da incelemeliyiz. Düşünce, eleştiri ve ifade tarzı nasıldır, yine üslubu nasıldır? Sözlü ve yazılı açıdan bunlar nasıldır? Örneğin bir dönem Med TV'nin dünyada neredeyse en çok izlenen televizyon olduğu söylendi. Ona o karakterini veren, Önderliğin tartışmalarıydı. Bütün dünyada en çok izlenen bölüm, Önderlik tartışmalarıydı. Oysa Önderlik herkesi eleştiriyor, dünyada varolan her türlü düşünceye karşı çıkıyordu. Demek ki, karşıtları tarafından da izleniyordu. Bu, önemi bir durumdur. Kendini dinlemeye ve izlemeye hazır bir topluluğun karşısında herkes konuşur, o önemli değildir. Önemli olan, kendini dinlemeye hazır olmayan bir topluluğa kendini dinletebilmektir. Üslubun önemi burada ortaya çıkıyor. Önderlik üslubunun böyle bir özelliği vardır ve bu, harekete karakterini verdi.

Partileşmeye geçiş süreci taktik olarak da, birçok bakımdan da çalışmayı geliştirme süreciydi. '79 ve '80 yılları bu konuda bir arayışı ifade etti. Kitle mücadelesi, silahlı mücadele ve ideolojik mücadele ayrı ayrı gelişti. Bu çalışma ülke içinde örgütlenip geliştirilirken, yurtdışını kullanmak da gündeme girdi. Bütün bunlar bir stratejik ve taktik hatta oturma sürecini ifade ediyordu. Yurtdışında I. Konferans ve II. Kongre çalışmalarıyla bu süreç şekillendi. Teorik ve siyasi çözümler, stratejik ve taktik hatların netleştirilmesini tüm kapsamıyla Önderlik geliştirdi. Hareket bir stratejik ve taktik hatla oturdu. Halk savaşı stratejisi temelinde gerilla, temel mücadele aracı oldu. Bütün çalışmalar, bunu geliştirecek şekilde belirginleşti ve temel çalışma olan gerillaya bağlandı. Propaganda ve ajitasyon faaliyetimiz, teorik çalışmamız, yine ideolojik mücadelemiz buraya bağlandı. Örgüt çalışmalarımız ve siyasi çalışmalarımız gibi, bu çalışmalar da halk savaşı stratejisi ve taktiklerine bağlı hale geldi. Hareket, kendisini bu biçimde şekillendirmiş oldu. Çalışma düzeni ve tarzı buna göre oluştu. Örgüt siyasi değerlendirmeleri giderek geliştirdi. Biraz teorik

çalışma da yaptı, fakat sorun teorik çalışmalarla çözüme götürülecek durumda değildi. Hatta Kürt sorununu açığa çıkarmak ve gündeme koymak için bile teorik çalışma yetmiyordu. O bile silahlı mücadeleyi gerektirdi. Silahlı mücadelenin sorunu aydınlatıcı ve gündeme sokucu, dayatıcı niteliği başattır. Bunun başka bir yolla olması mümkün değildi.

Bu dönemde de sözlü propaganda durmadı; aksine daha sistemli hale geldi, kendisine daha çok araç buldu. Bir kişi ile olan konuşma, bir birlikte konuşmaya dönüştü. Çok sistemli, fırsat buldukça yapılan propaganda çalışması, sistemli okul ve akademi çalışmalarına dönüştü. '80'lerin başındaki kamp çalışmalarından, **Mahsum Korkmaz Akademisi'ne** kadar geçen süreçte, yine her alanda birlik düzenlerindeki eğitimlerin gelişmesine kadar geçen süreçte artarak gelişti. Yurtdışı ve Küçük Güney gibi sahalarda kitleleri kazanmak için örgütlü bir tarzda yürütülen sözlü propaganda, propaganda ve ajitasyon faaliyetleri içerisindeki yerini ve rolünü korudu. Dikkat edilirse azalmadı, gündemden çıkmadı; tersine genişledi, sistem kazandı ve büyüdü.

Bunun yanında yazılı propaganda '70'lerin sonunda ortaya çıkan sistem arayışını giderek kendisini bir sisteme kavuşturma şeklinde sonuçlandırdı. Bildiri, broşür ve kitap çalışmaları, dergi ve gazete çalışmalarıyla genişleyerek sürdü. Ülke içinde yürütülemeyince, gizli çalışma koşulları dar gelince bu çalışmalar ülke dışında yürütüldü. '78 ve '79 yıllarında Kuzey Kürdistan'da gizli olarak başlatılan basın yayın çalışmaları, '82'den itibaren yurtdışında açık olarak yapıldı ve geliştirildi. Günümüzde yirminci yılını tamamlamış olan **Serxwebun gazetesi**, o zaman çıktı. Bu yayınıımız, Kürt gazetecilik tarihinin en uzun süreli yayınıdır. Öncesinde çıkan dergi ve gazeteler var; Kahire, Şam, Beyrut ve İstanbul'da, yine Avrupa'da çıkartılan yayınlar var, fakat yirmi yıl kesintisiz ve düzenli çıkmış bir gazete yoktur. Bu unvan, Serxwebun gazetesine aittir. Kürt gazetecilik tarihini inceleyen çeşitli çevreler var. Fakat bunların hiçbirisi bu gerçeği görmüyor, daha doğrusu görmezden geliyor. Bazılarına göre Kürt gazetesi bile sayılmıyor. İlkel milliyetçilik, halkın özgürlük eğilimi karşısında inkarcı bir çizgidir. Biz ise inkarcı değiliz, onu yerli yerine oturtuyoruz. Hatta olumlu bir iş yapmış, işlev görmüşse değer biçiyoruz. Fakat onlar inkarcıdır. Kürdistan'da inkarcılık, aşiretçi ve feodal sınıfın bir eğilimidir. Lenin, nihilizmi bir aydın eğilimi olarak tanımlıyor. Kürdistan'da böyle bir aydın kesimi yoktur. Aslında bir feodal eğilim olarak ortaya çıkıyor ve o sınıfın aydını tümüyle bu eğilimi temsil ediyor. Örneğin Kemal Burkay çizgisi, baştan sona bir inkar çizgisidir. Mehmet Uzun, inkar çizgisinin İsveç ekolünü ifade ediyor. Sözde Kürt yazarı ve gazetecisidir, fakat ona göre Kürtlük '75'de bitmiştir. Biz ise esas Kürtlüğün o zaman başladığını dile getiriyoruz. Yani Kürtlük anlayışımız farklıdır. Önderlik “bir Barzani Kürdü var, bir de Apo Kürdü var” diyor. Birbirimizden bu kadar ayırıyoruz, sınırlar bu kadar ayıracı bir tarzdadır.

Serxwebun gazetesi bir devrimin ideolojik organı oldu, gerçek bir devrim mücadelesini yönetti, onun kadrosunu eğitti. Yirmi yıl gibi bir süre kesintisiz ve düzenli olarak çıkışı, zaten böyle bir örgüte ve mücadeleye dayanmasına bağlıdır. Bu olmasaydı, yalnız başına gazetecilik yapılamazdı. Nitekim bunu yapmaya çalışanlar başarılı olamadılar. Kürdistan'da bütün yaşamlarını bu işe verenler olduğu gibi,

Mısır'a ve Avrupa'ya giderek Kürt basını ve gazeteciliğini geliştirmek için istekle çalışanlar da oldu. Fakat yalnız başına istemek yetmedi. Doğru istemek, hayalci olmamak, ayaklarını yere sağlam basmak, yani düşünceyi yaşamdan koparmamak gerekir. Düşünceyi yaşam ve toplumla birleştirebilmek –ki bu da örgüt demektir– dolayısıyla örgütle yürümek, düşünceyi örgüte dönüştürmek gerekiyordu. Bu yapılamadığı için güzel hayaller ve istemler hep yarı yolda kaldı; sonuçsuz, umarsız girişimler olmaktan öteye gitmedi. Bunu aşarak bu istemi pratikle birleştiren, Apocu harekettir.

Yurtdışında bildiri ve açıklamaları bu dönemde yoğun kullandık, kitap ve broşür çalışmalarımız gelişti. Bunlarla birlikte gazeteciliği de geliştirdik. '82 yılında yayına başlayan Serxwebun gazetesinin ardından '86 yılından itibaren **Berxwedan** adında, daha çok kitleye yönelik ve cephe yayın organı olarak görülen bir gazete çıkardık. O da uzun bir süre devam etti. '90'dan sonra rolünü tamamlayarak günlük gazete haline geldi, bir kitle organı olarak kendisini başka araçlara bıraktı. Farklı dillerde yayın yaptık: Kismen Kürtçe, daha çok Türkçe yaptık. '86'dan itibaren Arapça yayıncılığa başladık. Beyrut'ta dergi çıkardık. Avrupa dillerinde yayıncılığı geliştirdik. Birçok ülkede o ülkenin diliyle Kürdistan ve mücadele gerçeğini tanıtmayı hedefleyen dergiler çıkardık. Hemen hemen Avrupa'nın bütün ülkelerinde, yine Rusya'da yazılı propagandamız sürdü.

En büyük propaganda ve ideolojik mücadele aracı gerilladır

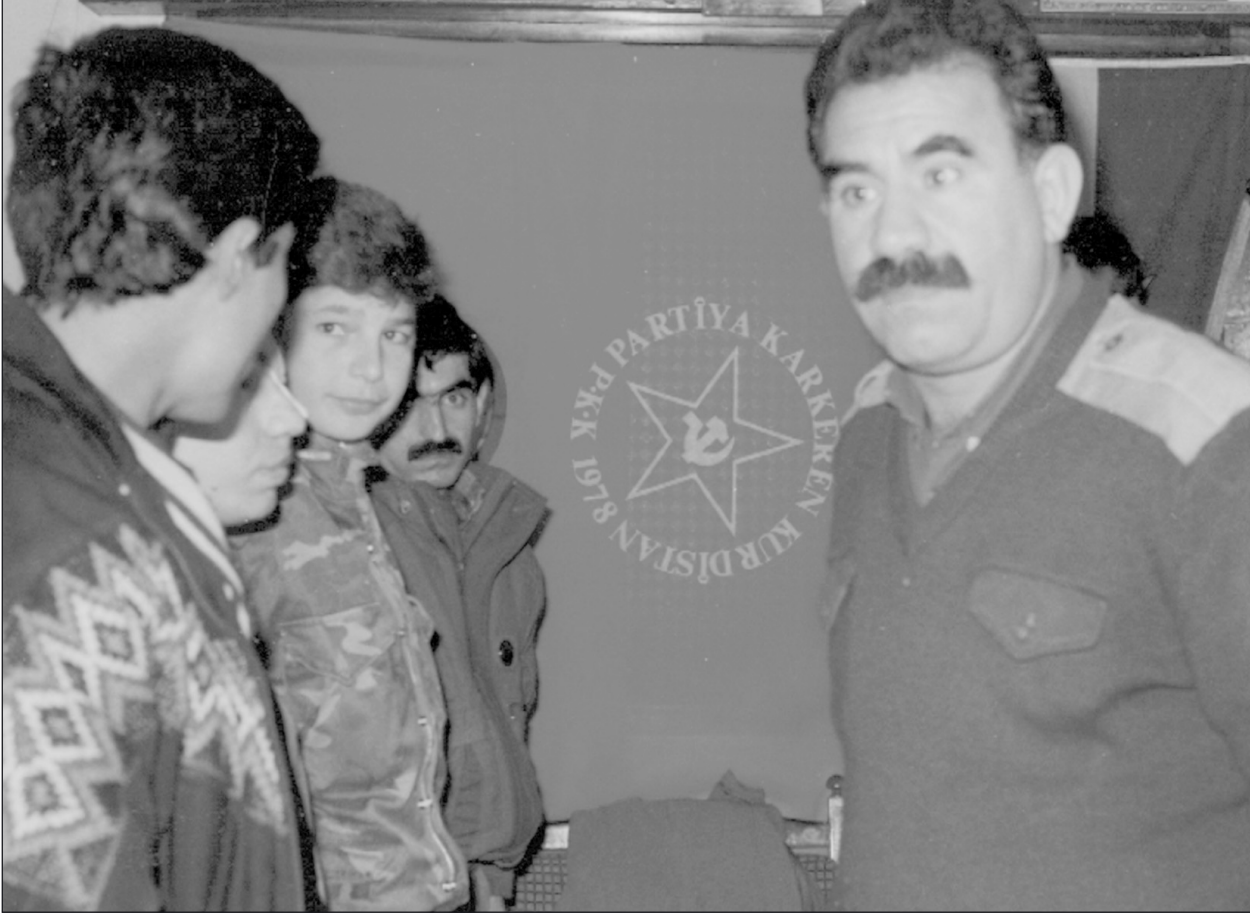
Bu dönem, bir de silahlı propaganda dönemi oldu, savaş döneminde en temel propagandayı gerilla yaptı. Gerillayı eğitime, örgütlemeye ve düşmanı darbeleme aracı olarak tanımladık. Gerillanın önüne üç temel görev konuldu: Birinci olarak, propaganda yürütme ve eğitime gibi ideolojik görevleri vardı. Bunlar arasında kadroyu, örgütü ve kitleyi eğitime önemli bir görevdi. İkinci olarak gerilla temel toparlama ve çekim merkezi olarak büyük bir örgütleyici gücü, dolayısıyla örgütleme görevi vardı. Üçüncü planda ise gerillanın askeri karakteri vardı. Gerillanın askeri karakterini üçüncü planda tanımlamamız, doğru bir tanımlamaydı. Kendini askeri olarak yetkinleştirme, savunma ve saldırı güçlerini darbeleme, üçüncü görevdi. Gerilla görevlerini başlı başına yerine getirdi. Gerilla, aslında müthiş bir propaganda gücüdür. Gerilla romantizmi çok güçlü, psikolojik ve duygusal olarak insanları ve toplumu etkileme gücü çok fazladır. Hareket bunu böyle değerlendirdi. Kürdistan gibi çokkertilmiş ve dağıtılmış bir ülkede insanları etkilemek, toplumu harekete geçirmek için öyle bir etkileyici güç fazlasıyla gerekiyordu. Gerilla bunu başardı. Doğruluğu ve başarma gücü, ortaya çıkardığı sonuçlarla görüldü.

İdeolojik mücadeleyi de bu çerçevede yürüttük. Temel ideolojik mücadele silahımız, gerilla oldu. Militanda ideolojik mücadelenin, iç düşmanla mücadelenin alanı, gerillanın yaşam ve pratikleşme alanı oldu. Örgüt içi mücadelenin temel doğrultusunu veren, gerilla oldu. Farklı düşünsel eğilimlerle, ilkel milliyetçi ve reformist teslimiyetçi eğilimlerle, her türlü feodal, aşiretçi ve küçük burjuva anlayış ve tutumla, yine inkarcı sol sosyalist, reel sosyalist eğilim ve düşüncelerle ideolojik mücadeleyi gerilla verdi. Onu kısmen sözlü ve yazılı propagandayla destekledik, ifadeye kavuşturduk. Önderlik bunu sözcülük yapmak şeklinde tanımladı. Gerillanın sözcülük yapma düzeyinde yürüttüğü bu mücadeleyi sözlü ve yazılı ifadelerle kısmen kavuşturduk, ama esas olarak mücadele işlerini gerillanın kendisi gördü. Gerilla çizgisine yönelmiş saldırıların hepsini pratiğiyle gerilla karşıladı ve mahkum etti. Bu anlamda örgüt ortamında keskin bir ideolojik mücadele çizgisi gelişti. Sözlü ve

“Önderliğin bireyi ve toplumu çözme düzeyi derinleşerek gelişti. Böylelikle Kürt gerçeği, toplumsal yapısı ve insan özellikleriyle birlikte önemli ölçüde açığa çıkartılarak aydınlatıldı. Bir savaş yürütmeye imkan verecek, savaşın gücünü ortaya çıkaracak bir düzey kazandı. Bunu çok yönlü derinleştirmek, diriliş devrimi temelinde yeni bireyin ve toplumun şekillenmesini sağlayacak bir kapsama ve zenginliğe ulaştırmak, güçlü bir edebiyat ve sanat hareketini geliştirmek gerekiyordu.”

yazılı propaganda önceden de keskindi. Bu hareket, her zaman için ideolojik mücadelede keskin bir gerçekliğe sahiptir. Gerilla ise bunu daha güçlü ve içerikli kıldı, yani bununla uyumlu oldu. Dolayısıyla birkaç yıl içerisinde sağladığı gelişmelerle her türlü saldırıyı boşa çıkardı. Emperyalizm, bölge devletleri ve her türlü örgüt saldırı halindeydi. Apocu hareket de bütün dünyayla mücadele etti, bu mücadeleyi önce ideolojide başlattı. Zaten en büyük mücadele bu oldu.

Bu nedenle bu harekete ve onun önderliğine saldırı, her zaman ideolojik gerçeğine saldırı şeklinde oldu. Örneğin hareketimizin savaş gerçeğine saldıran yok. Bu konuda hep yanıldık. Silah kullanıldığı için saldırıyor ya da terörist diyorlar sandık ve silah kullanımına çok itina gösterdik. Uluslararası komplo ile gerçeğin hiç de öyle olmadığı anlaşıldı. Hareketin terörist olarak tanımlanmasının nedeni, kullandığı silahlı şiddet değil, onun ideolojik gerçeği, yani ideolojik mücadele tarzıdır. Egemen sınıf, emperyalist sömürücü güçler buna terörizm diyorlar. Apocu hareketten çok daha fazla, çok daha ölçsüz ve vahşice silahlı şiddet kullanan güçleri el üstünde tutanlar, Apocu hareketi terörist olarak mahkum etmeye çalışıyorlar. Demek ki terörist tanımlaması silahlı şiddete değil, ideolojik eğilime yönelik bir tanımlamadır. Apocu hareketin bütün dünyayı karşısına alarak geliştirdiği savaş, ideolojik bir savaş oldu. Dünya gericiliğiyle en önde ideolojik alanda bir savaş verildi.

Bu süreç, '90'lardan sonra yeni bir düzey kazandı. İdeolojik, örgütsel ve askeri mücadelenin ortaya çıkardığı gelişmeler, Kürdistan üzerindeki egemen sistemi parçaladı, onun birçok halkasını kıldı ve boşluklar yarattı. Halk büyük bir değişimi, devrimsel gelişmeyi yaşadı. Her bakımdan bir diriliş gerçekleşti. Kürt insanı ve toplumu yeniden doğdu. Kürt Rönesansı başladı ve gerçekleşti. Bu, her alandaki çalışmayı daha kapsamlı hale getirdi ve ilerletti. Teorik çalışma, propaganda ve ajitasyon faaliyetleri için de imkanlar arttı. Bu temelde sözlü propaganda sürdü. Silahlı propaganda da topyekün savaş ve daha sonra uluslararası komplo saldırılarına karşı gerilla direnişi temelinde kahramanca sürdü, toplumu ve kamuoyunu etkilemeye devam etti. Yazılı propaganda çalışmaları daha kap-

samlı hale geldi, daha farklı araçları içine aldı. Örneğin dergi çalışması genişledi. Alan olarak Kürdistan'ın içinde ve dışında olmak üzere her alanda yazılı propaganda yürütür hale geldik. Büyük Güney ve Küçük Güney'de de bu çalışmayı geliştirdik. Avrupa ve Rusya'da değişik düzeylerdeki dergi yayıncılığına günlük gazetecilik, radyo ve televizyonculuk da eklendi. Radyo ve televizyon, sözlü ve yazılı propagandanın birleşimidir. Hareketimiz, teknolojinin gelişimine bağlı olarak bu araçları da propaganda çalışmasının temel bir parçası olarak yerli yerince ve etkili bir biçimde kullanmayı bildi. Bu dönemde propaganda ve ajitasyon faaliyetlerimiz yaygınlaşarak genişledi.

Önderliğin bireyi ve toplumu çözme düzeyi derinleşerek gelişti. Böylelikle Kürt gerçeği, toplumsal yapısı ve insan özellikleriyle birlikte önemli ölçüde açığa çıkartılarak aydınlatıldı. Bir savaş yürütmeye imkan verecek, savaşın gücünü ortaya çıkaracak bir düzey kazandı. Bunu çok yönlü derinleştirmek, diriliş devrimi temelinde yeni bireyin ve toplumun şekillenmesini sağlayacak bir kapsama ve zenginliğe ulaştırmak, güçlü bir edebiyat ve sanat hareketini geliştirmek gerekiyordu. Ancak bu olmadı. Bu konularda sığ ve dar kalındı, daha çok savaşa dayanan ve savaşın propagandasını yapan bir çalışma öne çıktı. Radyoculuk, televizyonculuk ve gazetecilik bu temelde gelişti. Teorik çalışmalar ise Önderlik çözümlemeleri düzeyinde kaldı. Ondan öteye geçemedik, dolayısıyla parti edebiyatı çok dar kaldı. Teorik derinleşmemiz ve zenginleşmemiz bu nedenle sınırlı oldu. Hareketin gelişimine göre çok ileri bir düzeyde olması ve büyümesi gerekiyordu. Kadro ideolojiden ve teoriden büyük ölçüde koptu ve bu çalışmaların tümü Önderlik üzerine kaldı. Önderlikten en çok uzaklaşma ve kopuş bu dönemde ortaya çıktı. Silahlı mücadeleyle kısmen teorik ve ideolojik hattın propagandasını yapma durumu oldu, fakat kadro sözlü ve yazılı propagandaya katılmadı. Silahlı mücadelede doğru ve başarılı yürütemeyince Önderliğin yürüttüğü mücadeleye katılma veya katkı sunma durumu sınırlı oldu, hatta zarar vermeler fazlasıyla ortaya çıktı.

Uluslararası komplo süreci ve stratejik değişimle birlikte durum yeniden değişti. '80'lerin başında halk savaşı stratejisine

bağlı olarak ele alınan çalışmalar siyasal mücadele stratejisi ve serhildana bağlı olarak ele alınma durumuna geldi –ki burada propaganda ajitasyon faaliyetinin sözlü, yazılı ve görsel biçimlerini çok daha etkili kullanma gereği ortaya çıktı. Gerillanın yürüttüğü çalışmayı basın yayın çalışmalarıyla yerine getirme gereği ortaya çıktı. Dolayısıyla bu çalışma mevcut stratejik ve taktik yapılanma içerisinde önemli yer tutan, kendi içinde örgütlenmeyi gerektiren bir düzey kazandı. Dolayısıyla, Önderlik gerçeğiyle yaşanan çelişkiler daha net görüldü. Ciddi yanlışlar, yanlışlıklar ve terslikler vardı. Bunlar, düzeltilmeye çalışıldı. Örneğin silahlı mücadelenin bir uzantısı durumundayken, çok daha farklı bir şekillenmeyi ifade ediyordu. Kendine has bir örgütlenmesi yoktu, daha çok bir sempatican ve dost hareketi olarak yürütülen bir çalışmaydı. Araçlar genişledikçe dost çevreler bu işleri yürüttüler. Örgütün diğer kesimleri katılmadı, çok az sayıda kadro katıldı. Bu çalışmayı yoğun olarak Önderlik yürüttü. Bir de silahlı mücadelenin gücü vardı. Hepsini birleşince çok etkili bir propaganda faaliyeti ortaya çıkardı; herkesi etkileyen, herkesle mücadele eden bir propaganda çalışması oluştu. Ancak silahlı mücadelenin ve Önderliğin çalışmalarıyla yürüyen bir alan olmaktan çıkıp da kendi gücüyle, kendi araçları ve örgütüyle yürümesi gereken bir alan haline gelince, ciddi zorlanmalar yaşandı. Çalışmanın yürütülüşü konusunda netsizlik ve karışıklık olduğu görüldü. Bütün bunları çizgi ve örgütlenme bakımından düzeltmek, yine bu çalışmayı kadro ve örgütle bütünleştirmek, yeni araçlar geliştirmek gerekti.

Gerçek aydınlanma hareketi demokratik dönüşümün güvencesidir

Mevcut durumda çok kapsamlı bir propaganda görevimiz var. Yaşanan hata ve eksikliklere rağmen savaş, halkı propaganda ve ajite etmede büyük bir işlev gördü. Mücadelemiz, önemli bir birikim ortaya çıkardı. Mevcut durumda bunu halka mal etmek gerekiyor. Serhildanı ve kitle eylemliliğini geliştirerek ulusal demokratik devrimi ilerletmek, ulusal sorunu demokratik değişim temelinde çözüme götürmek, temel görevdir. Bütün

bunlar, her şeyden önce kapsamlı bir propaganda ve ajitasyon çalışması gerektiriyor. Savaşın boşalttığı yeri dolduracak bir sözlü ve yazılı propagandaya ihtiyaç var. Propaganda ve ajitasyon çalışmalarımızın ve örgütülüğümüzün bu temelde geliştirilmesi lazım. Basın yayın faaliyetlerimizin bu boşluğu doldurur düzeye ulaşması gerekiyor. Başka türlü işleri yürütemeyiz. Propaganda ve ajitasyon olmadan örgütlenme olmaz, örgütlenme olmadan da eylem olmaz. Eğer kitleleri eyleme geçirecek ve o eylem temelinde demokratik devrimi ilerletecek, ulusal sorunu çözeceksek, kitleleri örgütlememiz gerekir. Örgütlenme de propaganda ve ajitasyon demektir. Ne kadar propaganda ve ajitasyon yaparsak halkı o kadar etkiler, örgüte ve eyleme çekeriz. Örgütün ve eylemin gelişme gücü, oranı, propaganda ve ajitasyonun gücü ve etkinliğiyle bağlantılıdır. Propaganda ve ajitasyon olmadan örgüt ve eylem olmaz. Bu, en genel kuraldır. Bütün Kürdistan parçalarında, dünyanın dört bir yanında halkı örgütleyeceğimizi, serhildana seferber edeceğimizi belirtiyorsak, bunu gerçekleştirecek bir propaganda ve ajitasyon faaliyetini yürütmeliyiz; yazılı ve sözlü yapmalı, ülkede ve yurtdışında yapmalıyız. Hangi araç ve yöntemle oluyorsa onu kullanmalı ve mutlaka yapmalıyız. Bunları yaptığımız zaman kitleleri örgütlemeye ve eyleme çekeriz, serhildan gelişir, insanları kazanırız. Başka türlü kazanamayız.

Çalışmanın önündeki engellerin ortadan kalkması ve belli bir çalışma ortamının açılmasıyla birlikte yerine getirilmesi gereken görevleri de yeniden ele alma ihtiyacı doğmuştur. Her şeyden önce öncülük, ideolojik ve felsefi öncülüktür ve bu teorik çalışmayla olur. Bu konuda savunmaların önümüze koyduğu çok kapsamlı görevler var. Bu bir tercih, bir taktik veya strateji değil; ideolojik duruştur. Hareketin hiçbir zaman değişmeyecek olan duruşu ve karakteridir. Bu temelde öncelikle araştırma ve inceleme görevlerimiz var. Savunmada ortaya konan tespitleri toplumsal yaşamda tahlil edecek ve genişletecek materyallerin hazırlanması gerekiyor. Örneğin tarihin araştırılması gerekiyor. Önderlik yeni bir tarih çizgisi ortaya koydu, tarih tezi geliştirdi. Bu tarihin değişik dönemlerinin bu çizgi temelinde incelenmesi, tahlil edilmesi ve ifadeye kavuşturulması gerekiyor. İnsanlık tarihini sömürücü egemen güçlerin elinden çıkararak, tarihi yapanların çıkarları temelinde ifade eden ilk tarih çizgisidir. Daha önce birçok sosyalist bunu yaptı, ama Önderliğin yaptığı çok daha derinlikli ve bütünlüklüdür. Bir de en son yapılandır. Bu anlamda insanlık tarihi, egemenlerin elinden alındı ve halk tarafından yapıldı. Ama bu tarihin gerçekten anlaşılır şekilde işlenmesi, bu temelde bir tarih yazımının gelişmesi gerekiyor. Bu tezlerin ayrıntıya kavuşturulması gerekiyor.

Bununla birlikte Kürt tarihine yer vermek, bir de Ortadoğu tarihiyle birlikte ele almak gerekiyor. Kürdistan ve Ortadoğu tarihinin mevcut çizgide benzer bir biçimde açığa çıkartılması gerekiyor. Neolitikten günümüze kadar Kürdistan ve onun etrafında oluşan bölge tarihi yazılmayı ve çözümlenmeyi bekliyor. Bu konuda yapılanların bir kısmı, Ortadoğu egemenlerinin çıkarlarını, bir kısmı da emperyalistlerin çıkarlarını ifade ediyor. Sonuçta ikisi de inkarcıdır, halk açısından retçidir. Halkın bakış açısıyla, halkın çıkarlarını ifade edecek şekilde değildir. Onların da eleştirisi lazım.

On beş yılı savaş olmak üzere, otuz yıl kesintisiz bir mücadele yürütüldü. Bu savaş, giderek uluslararası gericilikle bir dünya savaşı haline geldi ve bölge savaşı olarak sürdü. On binden fazla şehit var. Karşı tarafın daha fazla kayıpları var. Bu mücadele toplumu ve insanı derinden etkiledi. Mücadeleye ilişkin fazla çalışma yapılmış değil. Mücadele süreci içerisinde Önderliğin çözümlemeleriyle son ola-

rak savunmalarda ortaya koyduğu gerçekten öte, henüz bir şey yapılmış değil. Bu mücadelenin savaş, siyaset, örgüt ve yaşam olarak ne tarihi yazılmış, ne romanı, şiiri veya hikayesi oluşturulmuş, ne de resmi çizilmiştir. Hiçbir sanat eserine aktarılmamıştır. En büyük ve değerli birikim olarak bir hazine gibi ortada duruyor. Bütün bu çalışmaların yapılması, mücadeleyle Kürt insanı ve toplumunda ortaya çıkan değişikliğin her alanda ifadeye kavuşturulması gerekiyor. Edebiyat ve sanatın bu temelde geliştirilebilmesi gereklidir. Bunlar yapılmamıştır. Yapılmazsa yok olur. Mücadelenin insan üzerinde sağladığı değişim etkisinden öteye bir yenden yapılanma oluşmaz; tam tersine, başkaları kendi çıkarları doğrultusunda bunu yapar.

Bu teorik çalışma düzeyi ve edebiyatla birlikte, kapsamlı ideolojik mücadele görevlerimiz var. Bir Önderlik hareketiyiz, bir ideolojik hareketiz. İlk günden itibaren ideolojik mücadele temelinde oluştuk ve bu güne geldik. Mevcut durumda ideolojik mücadele ortadan kalkmamış, daha kapsamlı yürütülmesi gereken bir çalışma haline gelmiştir. Otuz yıllık bir tecrübe edindik, bu bakımdan güçlendik, ama hala ortada saçma sapan, insanı ve toplumu kendi gerçeğinden uzaklaştıran değişik ideolojiler var. Bunlara karşı gereken mücadeleyi daha güçlü yürütebiliriz. Kendi şahsımızda, örgütümüz içinde, toplum nezdinde, bir de uluslararası düzeyde ideolojik mücadele yürütmemiz gerekiyor. “İdeolojisizlik geliyor” diye yürütülen ciddi bir ideolojik saldırı kampanyası var. Uluslararası süper sermaye tarafından ve ABD öncülüğünde böyle bir saldırı yürütülüyor. Bu, gelmiş geçmiş en ağır ideolojik saldırı anlamına geliyor. Bu da insanları yanıltıyor. Uluslararası sermayenin ve emperyalizmin çok yönlü yozlaştırıcı, bireyi ve toplumu çürütücü, güçsüzleştirici, özgürlüğü çarpıtıcı, sömürüyü haklı gösterici ideolojik saldırılarına karşı özgürlük ve eşitlik düşüncesini, bu bilinci somut yaşamda savunan, örgütüyle pratikleştiren, bu temelde etkili mücadele eden bir çabaya ihtiyacımız var. Bu temelde bir ideolojik mücadele yürütmemiz gerekir. Buna özgürlükçü ideolojik mücadele de denilebilir. Apocu hareket olarak bu mücadeleyi ulusal özgürlük, emeğin özgürleşmesi, toplumsal özgürlük ve cins özgürlüğü düzeyinde yürütüyoruz. Kadın özgürlüğü ve kadın devrimi düzeyinde geliştiriyor, bir toplumsal özgürlük düzeyini yakalamaya çalışıyoruz. Bu, aynı zamanda bir sistem mücadelesidir. Bunların hepsi birleştiği zaman farklı yaşam sistemleri arasındaki bir mücadele halini alıyor.

Sonuç olarak bu çalışmaların geliştirilmesinin öncelikli bir görev olduğu belirtilebilir. Mevcut durumda bu çalışma önündeki engeller aşılmış, gerekli ortam açılmış, önemli bir birikim oluşturulmuştur. Örgütülük, hazırlık ve kadrolaşma, yine araç gereç düzeyinde böyle bir birikim ortaya çıkarılmıştır. Gerçek bir aydınlanma hareketi, böyle bir birikim üzerinden yürütülebilir. Ancak bu alandaki görevlerin neler olduğu yeterince tanımlanmış değil ya da tanımlansa da herkes tarafından görülen, kavranan ve benimsenen bir durumda değil. Önemli bir mücadele yürütülerek birçok engelin aşılmış olmasına rağmen, hala ciddi hata ve eksiklikler yaşanıyor. Bunların aşılması lazım.

Bu alanda yapılacak gerçek bir düzeltmeyle teorik çalışmayı ve ideolojik mücadeleyi etkili yürütebilir, yoğun bir propaganda ve ajitasyon çalışması içerisinde olabiliriz. Bu da kadroyu eğitir, örgütü geliştirir, halkı eğitip örgütler, mücadeleye seferber eder, tarihsel ve güncel gerçekleri aydınlatır. Gerçek bir aydınlanma hareketi, böyle bir aydınlanma ortaya çıkar –ki bu da Kürdistan'da bilinç patlaması demektir– böylece düşünceden uzaklaştırılmış insandan çok yoğun düşünce üreten, en derin ve kapsamlı düşüncüyü açığa çıkartarak onu yaşamsallaştıran insana geçiş sağlanmış olur.

Şehit Leyla Avaşın (Kezban Mavi) arkadaşın günlüğünden

Ay mehtabında dağ rüzgarı

15 Ağustos Atılımı

Bugün 15 Ağustos Atılımı üzerine tabur komutanı Kasım arkadaş toplantı yaptı. Pazar-cıklı, zayıf, uzun boylu, çenesinde gamzezi olan, saçları hafif dökülmüş, 35 yaşında hareketli bir arkadaş. Bu süreçte kafalar çok karışık, döneme anlam verememe, farklı yaklaşımlar gelişebiliyor. Benim kafam toplantıdan sonra biraz daha aydınlandı. A. arkadaşın uzun bir değerlendirmesi var, onu çabucak okumak istiyorum. Faydalı olacağını düşünüyorum.

Tartışmalar sırasında Kürt halkını Türklerin, Arapların ve Farsların kabul etmemesi üzerine değerlendirme yapıldı. Araplar üzerine değerlendirmede Amed arkadaş gözü attım, çok rahatsız oldu. Müthiş Arap etkisi hakim. Daha önce aynı mangada kalırken defalarca Türkleri küçümseyen sözlerine tanık olmuşum. Ben Araplarla üniversitede birlikte olmuşum. Bu tarz yaklaşım Arap milliyetçiliğinin etkisinden de kaynaklanıyor. Zaten kendisi de Osmanlı döneminde Arapların hakimiyet altına alınışından öfkeyle bahsediyor. “*Türkler ekmeği dizlerinin üzerine koyar, nimete değer vermez. Osmanlıdan gelme alışkanlık*” diyor. İlginç bir mantığı var ve farklı kültürlerle tahammülü yok. Ona göre “*ekmek yere konulmamalı.*” vs vs... Ama şu var ki “Araplar Kürt halkını asimile etmemiştir” anlayışı müthiş bir yanılgı! Suriye topraklarında tutuklu onlarca arkadaşımız olmasına rağmen, Önderliğin “*Hafız Esad’ı biz politikamızla dostluğa çekiyoruz*” demesine rağmen, Hafız Esad’ın aslen Kürt olduğu, mücadelemize hizmet ettiğini tekrarlayıp duruyorlar. Tabii bu genelde böyle değil. Örneğin; Küçük Güneyli olmasına rağmen Narin arkadaşta bu yaklaşım hiç yok. Bu süreçte Güney’e ilişkin politika ve çözümler önemli.

PKK’de herkes kendine yer açabilir

Dönem karşısında duruşumu belirleyecek başlangıcın sahibi olmalıyım. Bu toplantıdaki yaklaşımlar bunu daha çok hissettiriyor. Beklentiler de oldukça fazla. Bu umutlara hürmeten bile olsa kendimi toparlamalıyım. PKK’de herkes kendine yer açabilir, sorun bu değil! Önemli olan yapıcı, kapsayıcı, yaratıcı biri olmanın zeminini örmek.

Çiçek arkadaşla özgürleşme, özgürleşen ilişkilerin zeminini üzerine oldukça geliştirici bir sohbet yaptık.

15.08.1999, Pazar

Gerilla da barış istiyor

Bugün ben tepeciyim. Gece 12.00’de tepeye tırmanmaya başladık. Haftanın’ın her tarafını gören harika manzaralı stratejik bir tepeye gittik. Güneşin batışını ve doğuşunu orada seyrettim. Uludere’li, Etruş katıllımlı genç Jiyan’a tepede okuma yazma öğretmeye çalıştım.

Bölük ise “moral” yapmış. Moralde, halayda ve voleybolda olmak isterdim. Morallerde sürecin karşısındaki duygular, duruşlar okunabiliyor. Daha önceki morallerde gerillanın zafer sonrası yaşamına ilişkin skeçler yapılıyordu. Bu tür skeçler her bölgede değişik versiyonlarda üretiliyor. Aslında bu gerillanın

savaşın bitimini istemesini ifade ediyor. Bu morali en çok arkadaşların psikolojisini anlama açısından istiyordum. Neyse...

Ekonomi biriminde yer alan Dicle Serhat bayağı kendini toparlamış, moralli espriler, taklitler yapıyor. Arkadaşlarla kaynaşmış. Bu beni de çok sevindirdi.

16.08.1999, Pazartesi

Yüreğime batan otlar

Bugün İzmit merkezli büyük bir deprem yaşandı. Olan gene fakir fukaraya oldu. İstanbul’da onlarca kayıtsız yaşayan insan var. Resmi makamlara göre 2000’nin üzerinde kayıp varmış. Arkadaşlar “*Olan Kürde oluyor, hep Kürt mahalleleri çöküyor*” diyorlar. Savaş sonrası metropollere göçenlerin durumu içler acısı olmalı. Ama şu da gerçek, Türkiye ekonomisi önemli bir darbe yedi.

Gece görevden gelirken arkadaşlar katırı düşürmüşler, beli ve ayağı kırılmış. Eee, bizim gibi her yere tırmanamaz ki bu hayvan! Böylesi zor yerlerde ancak gerilla yürüyebilir. Hayvancağız kocaman gövdesiyle öyle kıvranıyordu ki, içim parçalandı.

Akşam meyve bahçelerine gidiyoruz. Kız hazırlıkları için sebze ve meyve taşıyoruz. Geceleri belim çok ağrıyor, uyuyamıyorum.

Hevalê Said’i meyve toplarken gördüm. Şimdi lojistiktedir. 2 ayda öyle büyümüş ve delikanlı olmuş ki. Bana “niye geldiniz?” diye sordu. Donup kaldım. Korktuğum soru! Nasıl açıklama yapayım şimdi! Dünya başıma yıkılıyor. Ne olursa olsun, gerçekleştirilmemiş bir eylem işte! Tabii güzel bir soru: “Niye geldim?” Said arkadaş da donup kalışıma baktı. Aniden ağızından çıkan bu soru onu da mahcup etti. Onun böyle kabalıkları, patavatsızlıkları vardır. Artık bilmiyorum; Siirt kibarlığı mıdır, Said’in kibarlığı mıdır? Ama bildiğim bir şey var, bu gaf beni çok üzdü. Gece boyunca düşündüm ve uyuyamadım.

Diğer katır çok zayıfladığı için çok sık göreve götürülmeyecek. Bu günler yorgun olduğu için tempoya gelemiyorlar.

Katırların iradesi yok ki!

Ekmekçi olduk. Nujin, diğer Leyla ve ben... Sıcakta hamur çok ekşidi, ekmeklerimiz güzel çıkmadı. Akşama nokta değıştirikyoruz. Yine ben en arkada kaldım. Aynı gece tepeci olduk. Manga komutan yardımcımız 17 yaşında Etruş katıllımlı, şirin görünümlü, uzun siyah saçlı Uludere’li Jiyan, minicik gözleri yanaklarının içine gömülmüş canlı bir insan. Tepeyi tırmanırken arkasından yürüyemediğim için azarlayan sesin o şirin insandan çıktığına inanmak istemiyorum. İnsanı salt fiziki gücüyle değerlendiren Jiyan’ın kaba ses tonu ok gibi yüreğime batıyor. Karanlıkta ağılıyorum. Çok mu hassaslaştım nedir? Tepeye çıkarken sadece iki kez mola verdik. Her molada çorabıma batan otları temizliyorum. Ama yüreğime batan otları nasıl temizleyeceğim?

17.08.1999, Salı

Dostluğun önündeki engeller

YAJK’ta yeni düzenleme oldu. Beni ekonomi man-gasına verdiler. Artık tüm işim kış erzaklarıyla uğraşmak olacak. Salça, reçel, pekmez, vb yapmayı öğreneceğim.

Narin ve Jiyan arkadaşlar gitti. Narin yoldaş ne kadar da değerli bir arkadaş. Anlayışlı, olgun ve aynı zamanda duygusal. Onu asla unutmayacağım. Bana verdiği mendili hep saklayacağım. Hevala Jiyan ile yeterince paylaşamamanın pişmanlığıyla ayrıldık. Çok basit tepkiler güzel dostluğu yaratmamız önünde engel oldu. Ne kadar acı! Onlarla ideolojik kargahtaki Cihan arkadaşta not gönderdim, eline ulaşmasını çok istiyorum.

20.08.1999, Cuma

Toprak, su, hava olan umut özlem ve sevgiler

Rüyamda bir grup arkadaşla boşaltılan bir köyden geçerken 8-9 yaşlarında bir çocuk grubu yanımıza geliyor. Çocuklardan biri sanki Gurbet’miş. “Aaa, ne kadar büyümüş!” diyoruz. Daha iki yaşını bile doldurmadan hayata

gözlerini kapayan çocuğu büyümüş görüyorum.

Türkiye’deki depremin acı sonuçları her geçen gün artıyor. Kürdistan tarumar, şimdi Türkiye de tarumar! Eşit koşullarda halklarımız yaralarını sarsa! Bu depremden yararlanıp barış isteyen, fakat şovenizmle mücadele edemeyen kesimler aktifleşebilir.

Bugün turşu yapmak üzere suyun kenarına indik. Birlik “Dola Koferans” denilen yerde kalıyor. V. Kongre burada yapılmış. Türk ordusu kongre yapılan mağarayı bombalamış, şimdi yıkık dökük. O zamanlar TC tepeleri tutmamış ve buralar da –kurtarılmış alan misali– arkadaşlar rahat hareket ediyorlarmış. Tanıdığım kongreye katılan yoldaşları düşündüm.

Turşu yaptık. Turşuyu gömme yapıp sakladık. Gömme bir ağacın yakınında idi. Ağaç köklerini kazmayla söküp çukur açıyoruz. Söğüt ağacı en çok sevdiğim ağaçtır. Kökü kıpkırmızı. Bu kökler kaynatılıp boya yapılmış. “Kök boya” söylemini şimdi anlıyorum.

Katırın sırtında kocaman bir yara var. Kemikleri 300 metre ilerden sayılıyor. Arkadaşlar yeni bir at getirdiler; çok şirin bir tane de yavrusu var, annesinin peşinden koşturup duruyor.

Öğleden sonra Abbas arkadaşın sürece yönelik talimatı okundu. Akşam otururken silah sesleri duyuldu. Bahçeye sebze toplamaya giden arkadaşlar var. Suya inen arkadaşlar var. Herkes kaygılandı. KDP bahçeye inen arkadaşlara pusu atmış. Bütün birliğe ağır bir hava çöktü. Sessiz, acı bir bekleyiş hakim. Aşağıdan atı istediler. Bu yaralı veya şehit olduğunu gösteriyor. Herkes “iki torba domates için değer mi?” “Babamızın bahçesine girer gibi gidiyoruz!” “Tedbirsizlik bizim tarzımız” vs gibi yorumlar yapılıyor. Şu barış girişimi sürecinde nedir bu pus. Hevala Niştıman “KDP politikadan ne anlar, kan davası gibi yaklaşıyor” diyor, gerçekten de öyle, katılıyorum.

Haber geldi; 2 arkadaş şehit, 1 arkadaş yaralı. Dilşer arkadaş, cezaevinden yeni çıkıp saflara katılan bir arkadaştı. Onunla birlikte Rizgar arkadaşta şehit düşmüş. Özlemleri, umutları, sevgileri,

istemleri... Şimdi su oldu, toprak oldu, hava oldu. Ölüm ne kadar uzak, ne kadar başucumuzda! Bölük komutanı Demhat arkadaş aşağıdan geldi, üzgün ve yorgun. İki bayan arkadaş kürek ve kazmalarla aşağıya iniyor. Gerilla her zaman pratiktir. Mezar kazacaklar. Bu konuda bu kadar pratik olmasalar ne olur sanki!

Hepimiz hazırlandık. Belki gece nokta değiştirilecek.

21.08.1999, Cumartesi

Zozanlarda yaşam

Diğer mangada Nujin arkadaşta okuma-yazma öğretiyordum, yarım kaldı. Nujin zayıf, sarışın, kısa boylu, yeni katılım, dürüst bir arkadaş. Ailesi İstanbul’da.

Bu mangada Niştıman var. Şırnaklı, yeşil gözlü, sarışın, yaşına göre oldukça olgun, değerli bir arkadaş. Uzun süre zozanlarda kalmış.

Arkadaşlar zozanlarda hep karın üzerinde yatıyorlar. Savaş orada çok tehlikelidir, gizlenecek yer yok, hep çatışmadır. Geceleri soğuk, gündüzleri çok sıcaktır. Haftanın öyle değil. Kaşurê’de geceleri uyuyorduk. Burada gece gündüz terliyoruz. Niştıman arkadaş zozanlarda geceleri sessiz halay çekerek ısındıklarını anlatıyor. Sabahları da öyleymiş. Fazla odun da yok. Ateş izni çıkıncaya kadar halay çekip ısınıyor, ateş izniyle çay yapıp demir bardaklara doldurup hem ellerini ısıtıyor hem de içiyorlarmış. Demir bardaklarda çay cam bardağa göre daha zor soğuyor.

Niştıman arkadaş rahatsız, tedavi için buraya gönderilmiş, fakat imkanlar yok. Bu yüzden yürümede çok zorlanıyor. Onu çok sevdim.

Bölükte bir söylenti var. Köylüler bahçelerdeki ürünlere dokunmamamız için KDP’ye haber veriyormuş. Bölükten bir grup arkadaş bugün köylüleri topladı, bir toplantı yaptılar. Üç tane de savunma grubu çıkardılar. Toplantıda KDP’ye haber uçuran şüphelilerle ayrıca ilgilenilmiş!

Bölükçe böyle göreve gidildiğinde bana düşen hep ekmek yapmak oluyor. Neyse ben hem yemek yaptım, hem ekmek.

Arkadaşların cenazelerini kaldıranlar döndü. Gözlerinde büyük bir öfke, üzüntü okunuyordu. Arkadaşlardan birisi şehit arkadaşın ayakkabısının tekini getirdiğini gördüm, çok duygulandım. Bir diğeri içinde domates olan, kurşun ile delinmiş tenekeyi sessizce mutfığa yanı başımıza bıraktı. Ve şimdi ortalık sessiz, ağır bir yorgunluğa bürünüyor.

Gece ekonomi birimi olarak bölüğün yanından ayrıldık.

22.08.1999, Pazar

Siyasallaşan coğrafya

Sabah gözlerimi açtığımda tepemde siyah mor karışımı bir renk ve iri taneli üzüm salkımlarının altında yatığımı gördüm. Çadır gibi üzüm asmaları ve ceviz ağacı doğal şadırvan oluşturmış.

Suyun sesi geliyor, kulağıma günün güzel olacağını fısıldıyor. Alaca karanlık biraz açıldıktan sonra coğrafyanın büyüleyiciliği gözümüzü daha çok doldurdu. Sayamadım, 10’dan fazla muhteşem yüksek tepenin ortasında

nar, incir, ceviz, üzüm, elma bahçeleri-nin ortasındayız. Burası önceden bir Ezîdî köyü imiş.

Tepelere, dağ demek daha gerçekçi olur sanırım, birbirlerine karşı durmuş yarışan ozanlar gibi atışıyorlar. Kayalar-la süslenmiş doğa motifi zaman zaman küskün, yanmış arazi sitem edercesine bu güzelliğe bakıp bakıp kıskanıyor. Bu yıl çeşmenin suyu azalmış, ama geldiği-miz noktadankinden çok çok güzel bir ta-dı var. Her noktada değişik su tadı... Su konusunda uzmanlaştık. Dola Kon-gre'den başlayan yolculuğumuz Dola İhanet noktasını aşip Dola Marksist de-nilen bu güzellikle bizi buluşturdu. Artık coğrafya da adını değiştirerek siyasal-laşmış. Kürdistan coğrafyası sabah sa-bah bize müthiş bir ziyafet sundu. Sa-bah pirincimiz gelmeden midemizi üzüm, ceviz, narla doldurduk. Narlar daha olmamış ama...

Ortalık iyice aydınlanınca içime çe-kercesine tepeleri tek tek seyrettim. San-ki yenilendim, bugün içimdeki isteksizliği biraz erittiğime inanıyorum. Bu coğrafya bana adeta kan veriyor. Sunduğu mey-veler karnımı değil yüreğimi doyuruyor.

Gece rüyamda Avrupa'dan bir arka-daşı gördüm. Acaba Türkiye çalışma-larında sorunlar mı var? Bir haber alabil-seydim!

Mangamız; Niştıman (sarışın, yeşil gözlü, olgun, emekçi biri, Şırnaklı, Van'da doğmuş büyümüş,) Cihan (Şırnaklı, biraz Van'da kalmış, hırslı, çabuk daralan biri,) Gejbun (yeni katı-lım, çok toy, hani işkembeden konuşan tipler var ya, o da öyle,) Sosin (küçük yaşta katılmış 7 yıllık savaşçı, işin kur-nazlığını kapmış, değişik konuşma tar-zı olan biri,) Emgihan (çok emekçi, elin-den her türlü iş geliyor, bel ağrısı, bö-cek sokmasından tut da koca karı ilaç-larına kadar eli maharetli bir köy kadını gibi. Bu bölgenin çocuğu, uzun yıllardır gerilla, tipi biraz erkek gibi, kaba bir gövde, dökülmüş saçları ve gururuyla her zaman dik duruşu var) arkadaşlar-dan oluşuyor. Erkek mangasında gece körlüğü olan, iyi niyetli, sarışın, Küçük Güneyli Rüstem arkadaş (doğuştan ayağı sakat, ama ceylan gibi hepimiz-den hızlı yürüyebiliyor), Cîger arkadaş, Kadîr arkadaş ve şu an isimlerini bilme-diğim milislerden oluşuyor. Milisler uzun keresteler yapıp tıpkı dağ evlerin-deki gibi kocaman masa ve tabureler yapmışlar. Yine sazlıklardan sepetler yapmışlar. Kadınların sırtlarında taşı-dıkları kulplu, şirin mi şirin uzun sepet-ler!

Akşam mangada siyasi süreci değer-lendiren bir sohbet geliştirildi.

23.08.1999, Pazartesi

Geleneklerin dışında örtülmüş bir baş

Bütün gün sumak topladık. Sumak, bu yaşına kadar annemin nefis mantıllarının üzerini süsleyen bordo renkli, ekşimtırak baharattı. Şimdi belle-ğimde, minicik üzüm maketini andıran ve baş parmaklarımı açtan, ellerimde kaygan yağ bırakan bir ot türü olarak kalacak.

Sıcakta sumak toplarken üzüm bağ-larının asmaları arasında bir üzüm, bir ceviz yiyerek işimize devam ediyoruz. Kendimi turizm firmalarının katalogla-rındaki eline meyveleri alarak gülümse-yen kızlara benzetiyorum. Güneşten korunmak için başıma yıllar önce gizli-den çantama konulan hediye tişörtten bir parça bağlamışım. Tıpkı o tatil şe-hirlerine davete giden kızlar gibi elim acemice sumağa uzanıp torbayla ağaç arasında gidip geliyor. Onlar gibi yarım yamalak, geleneklerin dışında örtülmüş bir baş.

Emgihan heval işi bana öğretmeye çalışıyor. Arada bir ceviz ve üzüm kopa-rip bana uzatıyor.

Bugün silahımı temizledim. Çok kir-lenmişti, kendime yakıştıramadım. Mer-milerin hepsi gıcır gıcır! Anlaşılan Şex-mus arkadaş özellikle yeni mermileri dol-durmuş. Silahımın temiz olması bana huzur veriyor.

Beytüşşebap'ta 6 arkadaş TC tarafın-dan şehit edildi. Bu barış sürecinde bu tür şeyler arkadaşları çok tahrik ediyor. Benim her ağzımı açtığımda “Kürtçe ko-nuş!” diyen Sosin arkadaş, deprem haberlerini dinliyor. Bugün Haftanın'ın klasik yemeği pirinçten farklı bir şey ye-dik; yaprak sarması!

Kürdistan'ın meyvelerine karnım do-yuyor, gözüm doymuyor. Sonunda mide-mi bozdum.

24.08.1999, Salı

Memleketimin harap olmuş görüntüsü

Güzel bir dolunayda nöbet tutmak! Bu gece çok hoş bir dolunay var. Bir yandan memleketimin depremde ha-rap olmuş görüntüsü gözlerimde, bir yandan hasret, özlem... Yüreğim bile-mezsın, seni bu günlerde nasıl özlerim. Şu muhteşem ay bile su serpemez gönül yarasına!

25.08.1999, Çarşamba

Dehşet: “Gücsüz kadın intihar etti!”

Lojistikçi arkadaşlar pusuya düş-müşler; allahtan arkadaşlara bir şey olmamış. Yalnız iki yüklü katır KDP'lilerin eline geçmiş.

Demhat arkadaşın bölüğüne eğitim için gittik. Abbas arkadaşın 15 Ağustos üzerine değerlendirmesi okundu. Bölük kelimenin tam anlamıyla cennette yaşı-yor. Doğal bir köprü, kayanın ortası han-larda olduğu gibi kemer şeklinde oyul-muş, nehir bunun içinden akıyor. Suyun şırıl şırıl akan güzel sesi eşliğinde oku-yorum. Komisyon Şergo ve Demhat arka-daşlar. Şergo cezaevi çıkışlı, duygusal, yaşlıca bir arkadaş. Demhat arkadaş Şır-naklı henüz daha genç, sarışın, zayıfça bir arkadaş. Şergo arkadaş ünlü bir şair, ama henüz şiirlerini okuyamadım.

Bu bölüğün yanında kalan basındaki arkadaşlarla biraz sohbet ediyoruz. Zina-rin ve Çiçek arkadaşlar, bayan takımının komutanı, çok değer verdiğim, uzun sarı saçlı, masumane yüzlü Sosin arkadaş Önderlik Sahası'ndan yeni geldi. Sosin arkadaş çok severim, ama bu gün beni çok sinirlendirdi.

Akşam mangada geçmiş süreçte ba-yan arkadaşların durumunu konuşuyor-duk. Gerçekten çok geri yaklaşımlar var-mış. Erkeğin şekillendirdiği, eğitimden nefret eden, sadece fizikle değerlendirilen kadın, birbirinden uzak basit kıskanç-lıklar vs, vs...

DEHŞET bir şey! Hayır, ideolojisi bu kadar ileri olan bir partide bu nasıl olur. Zilan arkadaş eylemini bile “gücsüz ka-dın intihar etti!” diye karşılamışlar.

Zilan hevalin milat olduğunu söylüyo-ruz. Sana milyonlarca teşekkürler Zilan! Biz “Kadın-kız ayırımına son!”, “Kota değil, bilinçli kadın yönetici!” pankartlarıyla yürü-yüşler düzenlerken, Kürt hemcinslerimiz yürüyemedikleri için, tüm feodal değerler-le mücadele ederek saflara geldikleri göz önüne bile getirilmeden ne kadar olumsuz durumlarla karşılaşmışlar. Ahh, kulak-larım bunları duyma lütfen!

26.08.1999, Perşembe

TC ve KDP'nin pususu

Sabah yazmakta olduğum şifrede pek çok hata yaptım. Moralim bo-zuldu, sığınağıma kaçtım. Sığınağım as-malardan oluşmuş minicik bir oda. Doğal asmalar küçük girişli olan bir çadır oluş-turmuş; çok şirin.

Bütün gün keşif uçakları üzerimizde dolaştı. Benim başımdaki güneşten ko-runmak için taktığım hatıra mavi tişört parçasını arkadaşlar çıkartmamı istedi-ler. Yoksa kobralara ilk hedef ben olur-muşum.

Botan içlerinden bir bölük arkadaş geldi. İç eyaletlerden gelişler başladı. Ama ya TC'nin tavrı! Akşama doğru kob-ra yakınımızda bir yerleri vurdu. Öğlen mağarada otururken “müsaade var mı?” diye bir ses geldi. Derin gözleriyle Şem-din arkadaş karşımda! Onu öyle özlemiş-tim ki, gördüğüme çok seviniyorum. Gir-dikleri pusuyu anlattı. TC ve KDP güçle-rinin pususu...

Drej arkadaş (çok uzun boylu oldu-ğu için ona Kürtçe “uzun” demek olan Drej adını takmışlar, İstanbul katıllımlı) Kaşurê'deki arkadaşların bizim geç-mediğimiz dönemlerde çok üzöldükleri-ni “kurye olsun, biz onları sırtımızda geçireceğiz!” dediklerini anlattı. Çok duygulandım.

Emgihan hevalle daha önce aynı bö-lükte kaldık. Ama şimdi onu yeni keşfed-iyorum, ne kadar temiz yürekli Osmanlıca bir kadın. Birbirimize burada daha çok ısındık. Erzak taşımak için bir derenin kenarında oturuyoruz; Emgihan, Cihan ve ben, “değiştir” oynadık. Harika bir do-ğa parçası, insanın tüm yeteneklerini or-taya döküyor. Kendime eski bir un çuva-lından çanta diktim.

27.08.1999, Cuma

Acıların nabzı toplanmış gözlerinin etrafında

Yine keşif uçaklarının sesiyle uyan-dık. Sumak toplamak için bugün bi-raz daha uzağa, eski bölümümüzün yanı-na gittik. Görmediğim arkadaşlarla has-ret giderdim. Orada iç eyaletlerden gelen bölükteki arkadaşların bazılarını da gör-dük. Noktaları çok güzel bir yerde. Bir takke, külah gibi kayadan kocaman üzüm salkımları sarkıyor. Onun hemen önünde onlarca “kurne”ler birbirine sula-rı taşıyorlar. Nöbet noktasına çıktım. Bu-rada mavi kırmızı doğal projektörlerle ay-dınlanmış dağların halayını seyre dalı-yorsunuz.

Yeşil gözlü, uzun boylu, şair, Batman-lı Medya çok zayıflamış, duygusallaş-mış. Domates bahçesinde şehit düşen Batmanlı Dilşer arkadaş onu örgütleyen insanmış. O olaydan oldukça etkilenmiş ve yıpranmış.

Sabri arkadaşın mangasına gittim. Mervan, Rezan'la karşılaştık. Sabri he-val ısrarla yemeğe kalmamı istiyor; sila-hımı tuttu, bırakmadı. Geri çevirdim, ama aynı zamanda üzöldüm. Lojistikten sorumlu Bedran yoldaşı da gördük. Ar-kadaşlar ona şakavari “Bedran baba” diyorlar. 17 yaşında bir kızı gerillada. Bir çocuğu çok önceden şehit düşmüş. Bir tane oğlu da –bölük komutanı olan Hamza arkadaş– bahar operasyonunda kimyasalla şehit olan 14 arkadaşın iç-inde. Acıların nakışı toplanmış gözlerinin etrafına. Cudî'nin bir köyünden olan Bedran yoldaş, yeni çocuklarıyla to-humlar ekmiş Cudî'ye. Yiğidinin acısını yüreğinde közlendiren bir baba o! Görü-nüşü beyinlerdeki klasik Kürt erkeğinin imajını pekiştiren, kısa boylu, kalın kaş-lı, esmer, güleç yüzlü; kaslı kollarıyla “daha binlerce acıyla güreşirim ben!” di-yor...

Bölük voleybol oynuyor. Biz yola düştük, mangaya geldik. Zamanımız klasik konuşmalarla geçiyor. Sosin ar-kadaş manganın üzerindeki asmadan üzüm alınmaması için diyor. Bana “Bekçi Murtaza” tiplerisini her sözöyle anımsatan Niştıman heval ise arkadaş-ları bu üzümleri toplamak için örgütlü-yor.

Artık ay yavaş yavaş kendini gösteri-yor: Tam dolunay! Hasretleri yükleyipte patlayacak olan ayrılığı anımsatmak için dünyanın etrafında dönüp duran ve “her

gün ben sevdiklerinize özlem gideriyo-rum” diyerek bizi kiskandırmaya çalışan vefasız! Yine, noktamızı bütün ayrıntıla-ryla görmek için tüm ihtişamıyla tepemi-ze doğru yükseliyor.

Akşam Kasım heval geldi. Erkek ar-kadaşların mangasına gittik. Kasım ar-kadaşla birlikte zevkli bir sohbet yaptık.

28.08.1999, Cumartesi

Emek ile özgürlüğün bağlantısı

Sabah yanımıza Deniz arkadaşın ta-kımından bir manga, bir manga da bayan arkadaşlardan geldi. Ben ve Nişti-man ekmeğçiyiz; Cihan heval de yemek-çi. Bizim ekmeğimize Soranlı, upuzun saçlı, nazik Berwar arkadaş yardım etti. İşimiz bitince biz de Cihan arkadaşın yaprak sarmasına yardım ettik.

Niştıman, Emgihan, Sosin ve ben öğlen arası yüzmeye gittik. Arkadaşlar yüzmeyi hiç bilmiyor. Ben birazcık bili-yorum, onlara öğretmeye çalıştım. Kah-kahalarla suyun içinde oynadık.

Kayaların arasından minicik şelale bize doğru ilerliyor. Kendini sıkıştırmaya çalışan iki kocaman kayanın arasından kurtulmanın heyecanıyla daha çok gür-leyerek koşuşturuyor. Hayallerimden bi-ri de şelalenin arasından geçip arkadan alemi seyretmekti. Şelalenin küçüklüğü de bana cesaret verdi; gidip şelalenin altında durdum. Her çağırın cazibeli güzelliğe kavuştuğunda insan güzelli-lerin tadına kolay varılamayacağını an-lar. Bu da öyle oldu. Meğer su o kadar hızlı akıyormuş ki, eşyalarımı neredey-se suya kaptıracaktım. Su belime, omuzlarıma keddetti bir masaj yaptı. Git-tim, suya bir kez daha daldım. Oradan ayrılırken bir kez daha şelale ile dans etmeye gittim.

Suyun içinde o kadar kalmamıza rağ-men yeşil cevizlerin ellerimde oluşturdu-ğu karalıklar gitmedi. Yosun tutmuş ka-yalıklara sürerek elimin siyahlarından arınmaya çalışıyorum. Ta dirseklerime kadar sineklerin oluşturduğu damgalarla tam bir proleter eline dönüşmüş ellerime baktım, emek ile özgürlüğün bağlantısı-nı düşündüm.

Önderlik: Her militanla ayrı ayrı sevgi bağlılığı

Keşan bölümünde kongreden gelen Dilşa arkadaş da var. Bizim man-gaya geldi; “Kadın Kongresi”yle ilgili bir toplantı yapıldı. Kongrenin içeriği bölge toplantısında işlenecek. Kongre'ye gi-den arkadaşları sordum. Beritan Koçgî-rî (Avrupa'dan tanıyordum,) Önderlik Sahası'nda takım komutanımdı, fedailik için öneri yapmış. Fedai eğitimine git-miş. Beni nasıl duygulandırdı! Geçmişte de saygı duyduğum, hafif toplu, sarışın, gözlüklü bu arkadaş şimdi daha çok saygımı, sevgimi kazandı. Yine Afrinli Zeynep'i çok severdim. Duygusal bir in-sandı. O da kendini önermiş, fedai eği-timine gitmiş. Çok duygusal olduğu için ondan umuldu. Zeynep yoldaşın def-terimdeki resmine baktım, Kürdistan devriminin yüceliğini düşündüm. Tüm dünyaya haykırmak isterdim: “Hiç bir devrim tarihinde Önderlikler böyle bağ-lılıkları yaratamaz!” Her militanla ayrı ayrı sevgi bağlılığı oluşturulmuş.

“Kılam”lar acı ve tarih yüklü

Dilşa arkadaş ela gözlü, minicik Dağızlı, şirin bir insan. Küçük Gü-neylidir. Çat pat Türkçe konuşuyor.

Bu cumartesi günü Dortmund'da fes-tival olmuş. Avrupa'da geçirdiğim iki fes-tivali andım. Geçen yıl festivalde yurtse-verlerden çok duygusal ayrılmıştım. Ve bir hafta sonra Önderlik Sahası'na gi-diş... Şimdi festival nasıl geçti acaba? Depremzedeleri unutmayısları büyük bir jest. Tüm Avrupa'daki dostlara, yoldaş-la-ra gönülden selam gönderdim.

Noktadan bazen bir saat, bazen iki sa-at uzak yerlere sumak toplamaya gidiyo-ruz. Öğlen yemeklerimizi gittiğimiz yerde su kenarlarında yiyoruz. Milisler her ak-şam mangalarında söyledikleri ağır yanık uzun havaları burada da söylüyorlar. Bu türkülerde “acı ve tarih gizli” olduğunu hissettiren yüreklerle seslenişle!..

Bugün benimle Ronahi arkadaş ve mangaları da geldi. Bu güleç yüzlü Ser-hatlı kız da yanık ezgilerin büyüüne ka-pıldı; birlikte dinledik. Sohbet ettik. Ona gitmeden önce verdiğim Etruş'ta Kürt kı-yafetleriyle çektiğim fotoğrafımı istedim, vermeyeceğini söyledi. Bir yanımda kır-mızı bir yanımda mavi kıyafetli Kürt kı-zlarıyla halay çekiyorum bu resimde. Bu tesadüf benim için çok anlamlı; mavi ve kırmızının birlikteliği!.. Deniz rengi ve ateş-güneş kızzılığı... Denizin çocuğu ile ateşin-güneşin ülkesinin çocuğu... Kürt ve Türk halklarının birlikteliği!..

Yanımıza beyaz bir kısrak getirildir. Kaşurê'deki attan çok çok temiz. O ka-dar ata binme coşkusu sardı ki belleğimi, dayanamadım. Ronahi hevalle sohbeti-miz biter bitmez atın ipini tutup bir kaya-ya yaklaştırdım. Daha önce de binmiş ol-manın güveniyle ata atladım. Semeri yoktu; bir battaniye parçası atmışlar üze-rine. Çok hızlı olmamak şartıyla şöyle bir kaç tur attım. Çok hoşuma gitti. Atın üze-rinde dimdik oturuyordum; öyle ilk binişim-deki gibi başımı öne eğerek değil. Bu dik oturuş, kendine güvenli biniş benim daha çok bu işten haz almamı sağlıyor. Arka-daşlar “hızlı koştur!” diyorlar. Semer ol-madığı için at zıpladıkça canımı acıtıyor. Bu yüzden ve aynı zamanda cesaretsiz-likten hızlı koşturamıyorum. Benden sonra Ronahi arkadaş bindi. Ayağını ma-yında kaybetmiş Cîger arkadaş “evdey-ken hiç ata bindin mi?” diye soruyor. Bu işte acemiliğimi yansıtmamış olmak çok hoşuma gitti. Milislerden Kadir heval, (Etruş'ta Belediye Başkanlığı yapmış, uzun boylu, zayıf, siyasi açıdan gelişkin bir insan, sesi çok güzel) “bu alışkanlık Türk olmaktan geliyor” diyor. Öyle ya, Türkler Anadolu'ya at sırtında gelmemiş-ler mi! Milisler bana çok saygı duyuyor-lar. Her fırsatta meyve toplayıp bana ge-tiriyorlar. Hele tek gözü bozuk olan, ismi Ramazan olduğu için Rambo diye çağrı-lan kısa boylu, Türkçe bilmeyen milis de-ğer verdiğini bana taşıdığı ceviz ve mey-velerle ispatlarcasına habire en güzel meyveleri taşıyıp geliyor.

İş dönüşünde Cihan, Niştıman ve ben yarışıyoruz. Koşmada kim birinci olacak? Her zamanki sonuç: Niştıman birinci, Cihan ikinci, ben en son oluyo-rum. Şu güzelim coğrafyada yoldaşlarla olmak öyle hoşuma gidiyor ki! İlk yolcu-luktan dönüştüğü gibi değilim artık. Ya-vaş yavaş kendime geliyorum. Yaptığım en gereksiz sayılan işlerde bile istekli-yim artık. Bu, insana değer vermeyi bi-len parti yapısıyla şu görkemli özgürlük dağlarında olmak, yaşam sevincinin ta-rifi değil de nedir başka!

Akşam. Tekmil ve içtimadan sonra hava karardı. Niştıman heval mangamı-za çadır olan ceviz ağacına çıktı. Emgi-han ve Sosin arkadaşla şaka yapıyoruz: “Niştıman saatlerdir ortalıkta yok, gördü-nüz mü?” arkadaşlar telaşlandılar. “Sila-hı götürmüş mü?”, “Nereye gitmiş olabi-lir?”, “Bir yerde düşüp bayılmasın mı?” vb sorular...

Ben küçükkün babam eve geç geldi-ği günler annemle ben uyur numarası yapardık. Kız kardeşlerim de babamı kandırmak için uğraşırlardı. Niştıman'ın şakası da çocukluğumdaki bu tatlı gün-leri anımsattı.

30 Ağustos TC'nin “zafer bayramı” olduğu için gün boyu tank, havan mer-mileri atıldı. Geçen yıl üç ay tören ha-zırlığıyla toplumu kıskırtan devlet bu yıl ülkede sessiz sessiz kutladı. Türk dev-rimcilerinin yapmadığını deprem yaptı: Devletin şovenizm propagandalarını sil-di, süpürdü.

29.08.1999, Pazar

İsyanın güzel çocuğu

Adı, soyadı: **Veysel CENGİZ**

Kod adı: **Xozan**

Doğum yeri ve tarihi: ..., **Erciş-Van**
Mücadeleye katılım tarihi: **1999**

Serhat

Şehadet tarihi ve yeri: **12 Aralık 2000**
YNK Karargah eylemi

Sipan, Van gölüyle yıkanırken güzelleşmiş yalnız güzel... Çirkine, acıya, sevdaya, bağlılığa, ihanete, aydınlığa, karanlığa mekan olup, bunlara tanıklık etmiş yüce dağ. Ölüm ve yaşam, güzellik ve çirkinlik iç içedir. Nice katliamlara iki gözün iki çeşme ağlarken göz yaşlarıyla oluşmadı mı Sipan gölü? Hala Sipan gölündedir Siyabend ile Xecê'ye döktüğün göz yaşları. Xecê ve Siyabend için bir efsane-

dir derler. Peki gerçek değil midir Ağrı isyanı? Zilan deresinde binlerce beden halen toprak olmamıştır. Ve derler ki, Zilan'da uygulanan zulmün yanında Hitler zembem suyunda yıkanmış gibidir. Hitler ki, kabustur belleğimizde. Zilan katliamında askerler anaların karnındaki çocuk üzerine ladese tutuşur. "Kız mı, erkek mi?" Süngülerle anaların karınları yırtılarak bakılır; "kız mı, erkek mi?" Sipan dağının yanı başında Erciş ve Zilan deresi bu tarihin tanığıdır işte...

Rojhat yoldaş, bu coğrafyada doğar ve katliamlardan arta kalan ninnilerle büyür. Bu coğrafya ki, Malazgirt Savaşı'ndan, Çaldıran Savaşı'na kadar hep istilalara uğrar. Ermeniler soykırıma uğrar. Asurilerin talan edilmeyen tek evi kalmaz. Böyle-

sine bir coğrafyada Zilan deresi katliamının hala sıcak kalıntılarında gözlerini açar, filizlenir. Ne var ki tüm katliamlara rağmen güzel ve canlıdır doğa.

Geleceğe dair umut verir, ama her zaman da yaşadıklarının canlı tanığıdır. Rojhat yoldaş bu tanığı dinler ve "ben bu tarihin mirasçısıyım" der. Sipan, ölümsüz sevdalar yaşamış acılara tank... Sipan'ın mirasını devralarak yönelir dağlara Rojhat yoldaş.

Rojhat yoldaş, uzun özgürlük maratonunda Güneşimizin karartılmak istenmesine karşı **"Güneşimizi Karartamazsınız!"** şiarıyla katılır. Tarihiyle bütünleşmek üzere Siyabend ile Xecê'nin kutsal aşklarının yaşadığı diyara, Serhat'a gelir. Yeniden dinler Xecê ve Siyabend'in aşkını; **"Siyabend ve Xecê bir bahar günü birbirlerini Sipan dağında görür ve aşık olurlar. Bir tutku, bir sevdadır geyik avı. Bu sevdadır**

Siyabend'i Sipan dağının doruklarına çeken. Tam yakalayacakken sevdasını, Siyabend bir boynuz darbesiyle cansız kalır uçurumun dibinde. Haber Xecê'ye ulaşır. Çığlık çığlığa Xecê uçurumun dibinde kanlar içindeki sevdasını Siyabend'i görür. Xecê için sevdâ artık uçurumdur. Kendisini uçuruma bırakır. Uçurumun dibinde Xecê ve Siyabend'in elleri birleşir. Sonsuz ve gerçek aşk budur..." Dinledikçe daha fazla anlam verir, coğrafyasının aşklarına.

Rojhat yoldaşın algılaya gücü yüksektir. Bu yüzden parti çizgisiyle erken bütünleşir. Üniversiteyi terk edip gelmiştir. Varolan birikimini ideolojileye yoğunur, geliştirir. O'nu ilk gören her yoldaş "çok kısa sürede, çok büyük gelişip militanlaşır"der. Yaşama verdiği emek, bilincini geliştirir. Yoldaşlarına emek verip, saygılı yaklaşmayı ilke beller. Bu özelliğiyle yoldaşlar arasında çok sevilir.

Rojhat yoldaş, ateşin ve güneşin çocuğudur. Ülke ve Önderlik aşkı her şeyin üstündedir. Ve aşkına erişir.

Kandil dağında, sevdalısı olduğu dağlarda toprağa düşer. Hainin hançeri Rojhat yoldaşı toprağa düşürür. Ve hala hainlerin hançerlerinin izleri sırtımızda.

Rojhat yoldaş, Siyabend ve Xecê'nin aşkları gibi kutsal ve temiz Siyabend kadar yiğit, Xecê kadar güzel.

Sen ki

Sipan dağının bağrından çıktın,

Sen ki

Zilan deresinde kanayan

yaraları gördün,

Sen ki

bizim için aşk,

efsanelere sığmayan yiğitsin.

Umutlarımızı güneşe doğru

taşıyan güvercin.

Sen ki isyanın güzel çocuğusun.

Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Mücadele arkadaşları

O kararlılık sembolüydü

Adı, soyadı: **Ramazan AYAZ**

Kod adı: **Rodi**

Doğum yeri ve tarihi: **1974, Çukurca**
Mücadeleye katılım tarihi ve yeri: **23 Mayıs 1992, Zap**

Şehadet tarihi ve yeri: **7 Aralık 2000, Kortek**

Görevi: **Takım komutanı**

Rodi yoldaş, '74 yılında Çukurca'da dünyaya gelir. İlk, orta ve liseyi burada okur. Daha lise öğrenciliği döneminde partiye tanışır. Ve cephe faali-

yetlerinde yer alır. Örgütlenme faaliyetlerinde başarılı olur. Bu çalışmalarından dolayı birçok kez gözaltına alınır. Birkaç defa da tutuklanır.

1992 yılında sekiz okul arkadaşını da yanına alarak gerilla mücadelesine katılır. İlk eğitimini Çukurca Bircela gerilla eğitim kampında başarılı bir şekilde tamandıktan sonra pratik sahada yerini alır.

Rodi yoldaş, parti saflarında sevecenlik ve içtenlikli yaklaşımlarıyla sayılan bir insan olmuştur. Zorlu süreçlerdeki feda-

karlığı, cesareti, iradesi ve kararlılığıyla kısa zamanda arkadaşlar arasında saygın bir yer kazanır.

Uzun yıllar Zağros eyaletinin çeşitli alanlarında pratik faaliyetlerde bulunur. Serhat eyaletine gider, kısa bir süre sonra tekrar Zağroslar'a, Şehidan alanına döner. '99'a kadar Yüksekova (Gever) alanında çalışmalara katılır. Partileşme çalışmalarında yetkinlik kazandırılması amacıyla örgütsel karargaha geçer. Burada ideolojik, örgütsel, siyasal eğitimini tamandıktan sonra Hacı Ümrân alanı-

na geçer ve burada yönetsel görevlerde bulunur.

Böylesi bir süreçte ihanetçi işbirlikçi YNK güçlerinin parti birliğimizi ve ulusal mücadelemizi bölmek amacıyla giriştiği saldırılara, Kortek'te kapsamlı bir eylemle cevap verilecektir. Kol komutanı olarak eylemde yerini alır. Giderken **"gideceğim ve tepeyi alacağım"** der. İkiriksizdir, coşku ve moral kaynağıdır.

Kanicege mıntıkasının en stratejik yeri olan Kortek tepesine saldırı yapılacaktır. Böylece geniş bir alan gerillanın denetimine geçecektir. Bunun duyarlılığı ve hassasiyetiyle tüm arkadaşları mevzilendirir. İlk kurşunun patlamasıyla geniş bir alanda çatışma yoğunlaşır. Büyük bir kararlılık ve cesaretle YNK mevzileri-

nin üzerine ilerlenir. Belli bir yerden sonra diğer mevzileri de düşürme kararlılığı içindedirler. Bu sırada timinde bulunun Diyar arkadaşın kazayla patlayan bombasıyla Rodi, Rudi Bingöl ve Diyar arkadaşlar şehit düşerler.

Onların Apocu ruhla yürüttükleri mücadeleyi yoldaşları olarak bıraktıkları yerden devam ettireceğiz. Başkan Apo'nun fedaileri olarak bunun sözünü büyük bir kararlılıkla veriyoruz.

Şehitlerimizin yolu mücadelemizin aydınlık meşalesi olarak yolumuzu aydınlatacaktır.

Anıları önünde saygıyla eğiliyoruz.

Mücadele arkadaşları

DAĞLARDA HERKESE YER VAR

Baştarafı sayfa 8'de

Güney'de yapılmak istenen, Kürt sorununun çözümüne değil, bazı işbirlikçi güçleri kullanarak Kürt ulusal demokratik hareketini, Kürt özgürlük hareketini ezme, bastırma çalışmasıdır. Önderliğe yönelik baskı da, gerillaya yönelik baskılar da bu yönlüdür. Bu nedenle Kürt siyaseti, ulusal siyaset Önderlik tarafından temsil ediliyor. Her çevrenin Kürt halkına yaklaşımının ölçütü, Önderliğe yaklaşımda görülmek zorundadır. Kürt sorununun çözümü Kuzey'den başlamak zorundadır. Amed'de hangi çözüm gerçekleşirse, Kürdistan'ın genelinde o hakim olacaktır. Hiç kimse bu konuda yanılmasın. Diğer yerlerde çözüm adı altında yapılanların hepsi aldatıcılıktır. Güzel sözler söylüyorlar, kulağa hoş geliyor da, bunu kendi çıkarlarını sürdürmek amacıyla yapıyorlar. Biz otuz yıllık mücadele ile bu gerçekleri gördük, aydınlatlık.

Oldukça uyanık olunması gereken bir dönemden geçiyoruz, gaflet içinde olmamalıyız. Genelde karmaşık bir mücadele yılının olacağını söyledik. Bu, Kürt sorununun daha da karmaşıktır. Kürt sorununun çözümü, bazı işbirlikçi güçlerin yaptığı gibi satılmak temelinde değil de, özgürlük mücadelesi temelinde olacaktır. Bu mücadele yürütülüyor. 2003 yılı Kürdistan'da, Kürt sorunu üzerinde çok daha mücadeleci geçeceğe benziyor. Bu çok net görülüyor. Halk yediden yetmişe, kadın, erkek, genç, çocuk serhildanlardır. Özgürlüğü isteyenler, Önderliği sahiplenme ve savunma kampanyasını, barış ve özgürlüğü koruma ve geliştirme temelinde yürütüyorlar. Gerçek Kürt budur; sonuç olacak, çözüm üretecek mücadele buradadır. Kürt siyaseti, kendisini böyle bir mücadelede gösteriyor. Dolayısıyla işbirlikçi ve emperyalist oyunlara karşı uyanık olmalıyız. Doğrultumuz net ve açık olmalı. Hiçbir biçimde muğlaklık olmamalı. İşbirlikçiliği iyi tanımalyız. Demokrasinin nerede, nasıl sağlanacağını iyi görmeli, ya-

şatmalıyız. Birilerinin yaratmaya çalıştığı gibi bir sonuç ortaya çıkmayacak. Onlar, gerici bir mücadele gücü biriktirmeye çalışıyorlar.

Çözüm mücadelesi, halkın özgürlük ve demokrasi mücadelesidir. Bu, 2003 yılında daha fazla gelişmeye adaydır, geliştirilmesi de gerekiyor. Bu oyunları görüp bozma temelinde geliştirilmesi gerekiyor. Herkese şunu sormalıyız: Kürtlerin varlığını, kimliğini, demokratik haklarını kabul ediyorsanız, Başkan Apo'da gösterin bunları. Bunları, Türkiye'nin inkarcı politikaları karşısında gösterin. Kürt sorunu çözülecek, Güney'de Kürtlerin hakkı olacak deniliyor, bu hakkı herhalde Türkiye verecek. Türkiye'nin onayından geçmeyen hiçbir çözüm Güney'de gerçekleşmez. Türkiye, eğer Güney'de Kürtlere hak verecekse, biraz da Kuzey'de versin. Gerçek bir hak olacaksa, önce Kuzey'de versin. Hak verme adı altında Kürtleri bölüp parçalamaya, Kürt işbirlikçiliğini kullanıp Ulusal demokratik harekete saldırmak istiyorlarsa, bunun Kürtlere hak vermek olmadığı çok açıktır. Hem ABD, hem Türkiye, kendi çıkarları için bu işbirlikçiliği kullanıyor. Geçen on yıl içinde kullandılar. Bu süreçte yeniden kullanmak istiyorlar. Dolayısıyla onların bir çözüm mücadelesi değil de, özgürlük ve demokrasi mücadelesini bastırma mücadelesidir.

Özgürlük dağlardadır

Kürt özgürlüğü, demokrasisi, bu oyunları oynamak isteyen güçlere karşı duruşta, bunlara karşı mücadelede sağlanacaktır. Irak'ta kalıcı bir sistem, Türkiye'de demokratik yeniden yapılanma, bu siyasete karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesiyse, halkların ve demokratik güçlerin birliği ve dayanışmasıyla sağlanacaktır.

Bu çerçevede 2003 yılı, büyük özgürlük mücadelesi yılı olacaktır. Demokratik güçlerin daha fazla birleştiği, ortak örgütlenme-

rin geliştiği, demokrasi mücadelesinin çok yönlü boyutlandığı, başta kadınlar, gençler, işçi ve emekçiler olmak üzere, bütün halk kesimlerinin kendi demokratik hakları için mücadele ettikleri bir yıl olacaktır. Bunun koşulları oluşmuştur, verileri var, hazırlıkları da iyi yapılmıştır. Bu temelde mücadele daha çok yükselcektir. Bütün bunlar, kendisini demokratik serhildana ifade edecektir. 2003 yılı, bu anlamda, büyük serhildan yılı olacaktır. Özgürlük için, barış için, demokrasi için, halkın topyekün serhildana kalktığı bir süreç olacaktır. Bütün oyunları bozmanın, dış müdahaleleri önlemenin, savaş tehdidini ortadan kaldırmanın tek yolu budur. Bunu her yerde geliştirmeliyiz. Böyle bir mücadeleye dört elle sarılmalıyız.

Böyle bir mücadelenin, yeni bir uygarlık geliştirici motor güç olduğunu görmeliyiz. Böyle bir tarihi süreçte, tarihe yön vermek için dört elle sarılmalıyız. Esas geliştirici olan, çözüm üretecek olan, 2003 yılına damgasını vuracak olan yön burasıdır. Kalıcı sonuçlar yaratacak olan mücadele budur. Tabii bu, meşru savunma çizgisinde gelişen bir mücadeledir; halkın varlığını, kimliğinin, ulusal demokratik haklarının en zor koşullarda demokratik yöntemlerle savunulmasını ifade ediyor. Bu savunma, gerekirse başka yöntemlerle de sürdürülebilir. Silahlı savunmaya varana kadar, halkın varlığına ve demokratik özgür geleceğine kast etmek isteyen bütün saldırılara karşı direniş gösterilecektir. Eğer uluslararası gericiğin, komp lonun saldırıları şiddet düzeyine ulaşırsa, Önderlik üzerinde baskılar, halk üzerinde baskı ve katliamlar ileri düzeye çıkarsa, bunlara karşı her türlü yöntemle meşru savunma kapsamında direnilecektir. Yine dış müdahalelerle halkları yıkıma götürecek savaş dayatmaları gelişirse, bu savaş dayatmalarına karşı halkların özgür, demokratik ve kardeşçe gelecekleri savunulacak, direnilecektir. Sadece Kürt halkının özgürlüğü ve demokrasisi için değil, Ortadoğu halkları-

nın özgürlüğü, demokrasisi, birliği ve kardeşliği için direnilecektir. Gerilla, böyle bir direniş gücüdür. Gericilik, istediği kadar bunun üzerinde hesap yapsın. Gerilla, her türlü hesaba karşı fedai çizgisinde yürüttüğü hazırlıklarla direnme gücüne sahiptir.

Bu temelde örgüt olarak, halk olarak, gericiliği her türlü mücadele ile gerileterek, uluslararası ve bölgesel gericiliğin savaş yılı haline getirmek istediği 2003 yılını, halkların barış ve özgürlük yılı, demokratik gelişme sağladığı bir yıl haline getirmek istiyoruz. Bu çerçevede başta gençler ve kadınlar olmak üzere bütün halk kesimlerine, demokratik haklarına sahip çıkma çağrısı yapıyoruz. Demokratik serhildanı, örgütlülüklerini her gün geliştirerek yükseltme çağrısı yapıyoruz. Demokratik kitle eylemlilikleri, demokratik serhildan böyle bir dönemde sıradan bir mücadele değil, kader tayin edici bir mücadeledir. Sonuç belirleyici bir mücadele, tarih yapıcı bir mücadeledir. Buna, sonuna kadar sahip çıkmak, bunu yükseltmek için her türlü fedakarlığı göstermek gerekiyor. Bunun bilinci verilmiştir. Önderlik, bu mücadelenin başarı yolunu aydınlatmıştır. Geriye bunu özümsemek, anlamak, bu yolda örgütlenip, büyük özgürlük yürüyüşünü kararlılıkla sürdürmek kalıyor.

Örgüt ve gerilla, böyle bir mücadelede tarihi rolünü daha fazlasıyla oynayacak durumdadır. Bütün bunlara rağmen eğer uluslararası ve bölgesel gericiliğin, işbirlikçiliğin ortak saldırıları gelişirse, halkı tehdit eden, ağır katliam içeren durumlar gelişirse, şunu söylüyoruz kitlelere: Dağlara yürüsünler. Dağlarda herkes için yer var. Kürdistan dağları, tarih boyunca olduğu gibi bugün de kendini korumak, yaşatmak isteyen, özgür olmak isteyen herkes için bir kale, bir sığınak durumunda. Her türlü tekniği, baskıyı boşa çıkartacak bir düzeyi var; Kuzey'de de böyle, Güney'de de böyledir. Kitleler nereden zorlanır, katliamla yüz yüze gelirlerse, kendilerini dağlara sığınarak savunabilirler.

Özgürlüklerini dağlarda koruyabilirler. Teslim olmalarına, gericiliğin eline düşmelerine gerek yok. Ona karşı çıkmalılar. Dolayısıyla yürüttükleri büyük mücadeleyi gerekirse dağlara çekilme, kitleler halinde dağlara sığınma, mücadelelerini böyle bir duruma dayanarak sürdürme gücünü gösterebilmeliler. Bu da büyük bir duruştur. Önemli bir güç katar, gerici oyunları bozar. Özellikle Güney için bu çok daha önemli. Sağa sola teslim olan durumdan sakınmak lazım. Şimdiden 'mülteci olacaklar' diye hesap yapıyorlar. Ne kadar Güneyli Kürdü ele geçirip kendi çıkarları doğrultusunda kullanacaklarının hesabını yapıyorlar. Bunlara karşı uyanık olmak lazım.

Hiçbir şey karşılıksız değildir. Bazı güçler kısmen kapı açarlarsa, menfaatleri gereği, daha fazla kazanç sağlamak için yaparlar. Bu durumlara düşmemek lazım. Özgürlüğü korumak, onuru ve şerefi yüksekte tutmak, bu güçlerin hesaplarını kursaklarında bırakmak lazım. Halk, bunu da özgürlük kalelerini çekilerek, dağlara sığınarak, kendini örgütleyip, kendi gücüyle, nereden olursa olsun yaşamını sağlayarak yapabilir. Zor olabilir, acılarla dolu geçebilir ama zorluklara direnmek, dayanmak esas onurdur, şereftir. Yeni insan, yeni gelecek, özgür ve demokratik yaşam böyle bir direnişle oluşacak. Hiçbir şey kolay kazanılmaz. Hele özgürlük ve demokrasi, ulusal onur ve şeref hiç kolay sağlanamaz. Ancak ağır bedeller karşılığında, büyük zorluklar göğüslenerek sağlanabilir. Kürt halkı bu bedelleri verdi, zorlukları göğüsledi. Yani bir mücadele sürecinde yenilerini de göğüslemesi gerekiyor. Bundan asla geri durmamalı; durmayacak da. Geçmişin tecrübelerinden de çıkardığı derslerle kendini daha iyi örgütleyecek. Doğru yolu daha net görecek. Kendi yaşamı üzerinde, kendi inisiyatifiyi kuracak. Dolayısıyla da onun bunun elinde kalmak yerine, örgütlü bir temelde, özgür, onurlu ve inisiyatifli bir yaşam içerisinde geleceği yaratma mücadelesini sürdürecektir.

KÜRDİSTAN FEDERASYONU BÖLGE HALKLARI İÇİN BİR EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK ADIMIDIR

Baştarafı sayfa 20'de

Bu mesele söz konusu olduğunda, bu soruları açık sorup cevaplarını almamız gerekiyor. Kaldı ki, bugün biz diğerleri gibi Bağdat'a heyet göndermiş değiliz. İmkan olmadığı için değil, siyasi anlayışımıza uygun bulmadığımız için bunu yapmadık. Hatta gelin Güney Kürdistan meselesini çözelim de demedik. Biz bunu demesini bilmiyor muyuz? Bunu yapacak gücümüz yok mu? Var. Ama bizim de göz önüne aldığımız dengeler ve devrimin çıkarları vardır. Buna karşılık kendileri ne yapıyorlar? Hiçbir dengeyi ve halkımızın çıkarlarını göz önüne almadan, ne idüğü belirsiz her türlü ilişkiye giriyorlar. Kesinlikle Kürdistan halkının aleyhine ve devrimci savaşın tasfiyesine yönelik planlar içine giriyorlar. Bu, suç değil de nedir? Bu, Kuzey halkının olsun, Güney halkının olsun, kutsal direnme haklarına, onların şehit kanlarına saldırı değil de nedir? Eğer tüm bunlar doğruysa, o zaman şu söylenmelidir: Siz uzun süreden beri özel savaşla işbirliği yaparak Kuzey devriminin tasfiyesi ile uğraştınız ve biz de aslında buna karşı önceden en sert tavrı ortaya koymalıydık. Böylece siz de ya bu faaliyetlerinizden uzaklaşmalıydınız ya da zorla size el çektilirmeliydi. Şimdi biraz bunun hesabını sormaya çalışıyoruz.

"PKK'nin Güney'de ne işi var?" diyorlar. PKK'nin Güney'de çok işi var, mutlaka yerine getirmesi gereken görevleri var. Birincisi, her şeyden önce Kuzey'deki halkın devrimsel gelişmesine yönelik komplodan ellerini çekmeleri gerekiyor. İkincisi, zorla, çok haksız ve yapay olarak bölündüğü için, yurtseverlik ve demokratlığın gereği olarak, Kuzey ve Güney halkının birliğine,

her iki halkın örgütlerinin bir araya gelmelerine, destek ve dayanışma içinde ortak bir savaşıma şiddetle ihtiyaçları olduğu için, hem Güney'de hem de Kuzey'de olmaya hem hakkımız hem de ihtiyacımız vardır. Hepimiz aynı ülkenin ve aynı halkın çocukları, devrimci güçleri ve hatta siyasal örgütleriyle, birlik ve dayanışma için mutlaka yerine getirilmesi gereken görevlerimiz vardır. Amaçlar belirlensin, gelsinler, eğer amaçları doğruysa bütün Kuzey onların olsun. Eğer Güney'de devrimin amaçlarına aykırı bir durum varsa ve şartlar elveriyorsa, hele böyle bir boşluk varsa, bütün Kuzey halkı da Güney halkının imdadına gelmeli ve buranın devrimine katılmalıdır. Bunun önünde kim engel olabilir? Türk özel savaşından başka kimler buna karşı olabilir ve kim bu özel savaş politikasıyla işbirliği halindedir?

Çok iyi biliniyor ki, bu özel savaş politikası sadece Kuzey halkına değil, Güney halkına yönelik de bir yok etme hedefini içeriyor. O halde hepimizin devrimci görevlerden ötürü bütün ülke sathında hem bulunma hem de mutlak savaşıma hakkımız ve görevimiz vardır. Bunun Güneylisi de, Kuzeylisi de, hatta başka milliyetten devrimcisi de; eğer birazcık sosyalist ve enternasyonalist hedefleri önüne koyan birisiyse, yine kendi halkının özgürlük sorunuyla ilgiliyse, İran İslam devrimcisi de, Arap'ı da, Acem'i de düşünmek zorundadır; Irak'ın demokrasi ve devrimcisi de, Türk'ü de düşünmek zorundadır. Ortada böyle bir özel savaş ve faşizm varsa, gerekirse hepsi Güney Kürdistan'da toplanmalı, orada bir devrimin üssünü inşa etmelidir. Öyle ki, bütün halklara bağımsızlık ve özgürlük taşısınlar. En doğrusu da budur.

Irak'ta halkların özgür federasyonu bölge birliğinin en güçlü dayanağıdır

Bu sadece hakkımız değil, aynı zamanda vazgeçilmez bir görevimizdir. Yine yalnızca koşullar gerekli kıldığı için değil, bir ilkeye bağlı olmanın da gereğidir. O halde hiçbir halk açısından buradaki devrimci savaşı geliştirmenin önünde karşı durmak için ideolojik, siyasal ve askeri gerekçe yoktur. Bunun ilkesi de yoktur, pratik tavrı da olamaz. Tam tersine, bir halka ve halkların kardeşliği ilkesine bağlı olmanın, yine özel savaş ve onun faşist ideolojik politik saldırılarına karşı durmanın gereği olarak, ideolojik, politik, pratik nedenlerle herkesin bir araya gelme, birlik olma ve savaşma doğrultusunda hakları ve görevleri vardır. Özel savaş istemiyorsa, onun dayandığı uluslararası ittifak istemiyorsa, varсын istemesin. Onlar halkımızın iyiliğini, halklarımızın iyiliğini ne zaman istediler ki? Onlar kendi çok sınırlı maddi çıkarları için, gerekirse halkların ölüm fermanına imza koymaktan, sonuna kadar halkların yok olmasına evet demekten başka neyin peşinde? Eğer gerçek böyleyse, bunlara karşı bizim de sonuna kadar stratejik, taktik, ideolojik ve siyasi haklarımızın gereğini yapmak için birleşmek, dayanışma içinde olmak, savaşı çok yönlü geliştirmek ve bunun için her şeyi ortaya koymak gibi soylu ve gereklerinin yerine getirilmesinin zorunlu olduğu görevlerimize bağlı olmaktan başka hangi tutumumuz doğru olabilir, başka hangi tavra bağlı kalınabilir?

Kürdistan halkının temel ulusal demokratik ve birlik taleplerinin de ötesinde, bugün

antiemperyalist olduğunu söyleyen İran İslam Devleti, hatta Irak rejimi dediklerinde samimiysse, bunların da Kürdistan'ın bu parçasında yürütülecek devrimci savaşa karşı değil, destek olmaları gerekir. Dolayısıyla bu rejimlerin gerçek niteliklerini anlamak için, onları da bu devrimci savaşa destek olmaya çağırarak gerekir. Madem bölgeyi emperyalizm ve siyonizmin etkisinden çıkarmak, en azından zayıflatmak istiyorlar; o zaman gelsinler, Kürdistan'daki bu devrimci savaşı desteklesinler diyeceğiz.

Bu devrimci savaşın sonucunda bir iktidar kurma olanağı var. Kim buna karşı durabilir? Irak'ın bütünlüğü mü bozuluyor? Hayır. Biz burayı Irak için çok iyi bir demokratik birleştirme üssü haline getirebiliriz. Demokratik Irak'ı isteyenler de buradaki Kürtlerin kendi iradeleriyle yarattıkları bir çözümü sonuna kadar desteklemek durumundalar. Burada azınlıklar var; Türkmenler, Asurler, çeşitli din ve mezheplerden olanlar var. Onların demokratik bir federasyonu Irak'ın birliği için neden çok güçlü bir dayanak olmasın? Hatta Araplar için de bu neden güçlü bir demokratik dayanak olarak düşünülmeyebilir? Eğer tutarlıysalar desteklemek zorundalar. Yine İran sonuna kadar antiemperyalist, antisyonist mücadeleden bahsediyor. Bunun en somut tarzda gerçekleştirilebileceği alan, demokratik bir Kürdistan federasyonudur. İran bunu sonuna kadar desteklemek zorundadır.

Dikkat edilirse, ayrı bir Kürt devleti demiyorum, bir Kürdistan federasyonu diyorum; bütün bölge halklarının ulusal bağımsızlıklarına ve demokrasilerine hizmet edecek bir eşitlik ve özgürlük federasyonu diyorum. Acem birleşmek istiyorsa, işte bir demokratik birleşme modeli; Arap birleş-

mek istiyorsa, işte bir Kürt federasyonu modeli! Daha ne isteyebilirler? O halde söz konusu olan ve geliştirmek istediğimiz, bölge halklarının enternasyonalist dayanışması için de hiçbir endişe duymadan, kendi kurtuluşları için sonuna kadar destekleyecekleri bir çözüm modelidir.

Her devrimcinin olumsuz hiçbir gerekçe göstermeksizin, Güney Kürdistan'daki devrimci savaş ve halk federasyonuna, böylesi ne kilit bir rol oynayan ve çözümlendiğinde bütün halkların kurtuluşuna büyük bir ivme kazandıracak olan bu adıma güç vermeleri gerekir. Zaten dünya enternasyonalistlerinden bahsetme gereği duymuyorum. Çünkü onlar için de aynı ölçüler geçerlidir. Bunlar güç vermezlerse ne olur? Şovenizmin kurbanları olmuş olurlar, savundukları ilkelerin yalancısı olurlar; antiemperyalizmin ve antisyonizmin ancak lafazan bir temsilcisi oldukları ortaya çıkar; yine demokrasi lafazanlığıyla kendilerini aldattıkları ortaya çıkar. Oysa bunların en acil ve en gerçekleştirebilir olan yolu, devrimci bir savaşa girişmek ve onun hızla gerçekleştirilecek iktidarını kurmaktır. Irak'taki mevcut rejimin bile, eğer kendisini ambargodan acilen kurtarmak ve bütün Irak halkının sorunlarına bir çözüm bulmak istiyorsa, bu adımı desteklemesi gerekir. İran da ambargoyla karşı karşıyadır, sıkışmıştır. İran'ın, yol almak istiyorsa, bir pencere olarak, bir gelişme yolu olarak buradaki mücadeleyi desteklemesi gerekir. Hele Türkiye'nin bütün antifaşistlerinin, devrimcilerinin ve Suriye'nin bunu desteklemesi gerekir. Bu, politikalarının doğal bir sonucu olarak gerçekleşmek durumundadır.

Başkan APO'nun, Haziran 1995 çözümlmelerinden alınmıştır

SAVAŞA DA BARIŞA DA HAZIRIZ

Baştarafı sayfa 11'de

– Bölgedeki Türk askerinin etkinliği nedir? Basında çok sayıda askerin Güney'e girdiğinden bahsediliyor?

– Evet, izliyoruz. "Türk ordusu, Uludere, Şemdinli hattında 40 kilometre içeriye girdi" gibi manşetler atılıyor Türk basınında. Oysa gerçekten böyle bir durum yok. Bütün bu bahsedilen yerlerde biz varız, burada bir kişi bile hareket ederse fark edecek konumdayız. Öyle bir hareketlenme durumu yok. Bir de kış mevsimidir, o sözü edilen yerlerde hareket olanağı da yoktur. Aslında daha çok yapılmak istenen Serseng ve Haftanın gibi yerleri işgal edilmesidir. Ve buna meşruiyet kazandırılmak, kamuoyu alıştırmak isteniyor. Daha girilmeden bunun propagandası yapılmak isteniyor. Bununla birlikte belli bir sayıda Türk ordu gücünün Güney'de bulunduğu biliniyor. Fakat bu da yeni değil. '97'den itibaren bu güç vardır. Nerelededir? Batıfı, Begova, Kaniması'dedir. Buralar da sınıra yakın alanlardır. Bunların biraz daha gerisinde olan Bamerni –ki burada havaalanı da var, temel alandır– bu üç alanın gerisindedir, biraz daha içeriye düşüyor. Bu dört temel yerde güçleri var. Sanırım bu yerlerin her birinde bir tabur kadarlık güç var. Toplam güçlerinin sayısı 1800 asker ve 57 adet tanktır. Bununla birlikte Amedîye ve Şeladîze'de de bazı tanklar bulunuyor. Ama bu da yeni değil, '97'den beri buradadırlar. Sanki buraya yeni girmişler gibi Bamerni'de resimleri çekiliyor, kamuoyuna deklerle ediliyor, yeni girilmiş gibi gösteriliyor, sayı abartılıyor. Anlaşıyor ki, sayıyı arttırmak

istiyorlar, ama daha bunu yapmadan basına da yapılmış gibi yansıtıyorlar, bunun neyi amaçladığı az çok biliniyor. Fakat Türk devletinin sınır üzerinde daha çok Silopi-Cizre arasında güç hazırlığı, yoğunlaştırılması durumu var. Buralara güç kaydırma durumları söz konusudur. Yine ABD'li bir takım askeri güçlerin de Silopi'de olabileceği, bunların bir kısmının parça parça Güney'e geçtiği biçiminde bilgiler de var. Ama öyle Türk basınının yansıttığı gibi yeni bir askeri gücün girişi söz konusu değil.

– Güney'de kurulan radyolarda gerillaya teslim ol çağrısı yapıldığı doğru mu?

– Bu radyo eskiden beri var, korsan bir radyo gibidir. Kuzey'deki Dicle radyosu gibi bir radyodur. Sanıyorum bir yılı aşkın bir süredir yayın yapıyor. Devlet, eğer buna sahip çıkıyorsa bu yeni bir şey, ama ne yazık ki yayın politikası bir devletin yayın politikası olacak durumda değil. Çok seviyesiz bir yayını söz konusudur. Tümünüyle küfüre ve yalana dayalı yayın yapan bir radyodur. Biz bunun daha çok JITEM bağlantılı bir yayın faaliyeti, özel savaş faaliyeti olduğunu düşünüyoruz. Şimdi ordu sahip çıkmışsa bu yeni bir şey tabii.

KADEK'e saldırılırsa gerilla Kuzey Kürdistan'a girer

– Türk ordusunun KADEK saldırısını bekliyor musunuz? Olası bir saldırı durumunda nasıl bir pozisyon alacaksınız?

Her şeyden önce biz bu müdahalede herhangi bir tarafa angaje olma si-

yasetini doğru bulmuyoruz. Biz bağımsız, halkların özgür iradesini esas alan, hem halkımızın hem de bölge halklarını gözetten bir politik yaklaşımı esas alıyoruz. Bize saldırı olabilir mi, olamaz mı? Onu bilemiyoruz, biz kendimizi koruyacak biçimde, hazırlıklarımızı yapıyoruz, bir karşılığa meydan vermemek için bulunduğumuz alanları da zaten daha önceden "Medya Savunma Alanları" olarak da ilan ettik. Bize saldırılmazsa bizim tutumumuz halkların çıkarları, demokrasiden yana olacaktır. Saldırılırsa tabii ki kendimizi savunacağız. Bir gerilla hareketi olarak savunma mekanizmalarına sahibiz. Bu konuda meşru savunma çizgisi temelinde belli bir hazırlık düzeyimiz de var. Biz ilk etapta Türk ordusunun bize saldıracağını sanmıyoruz, ama belki ikinci aşamada bu gündeme gelebilir. Bu da kendisiyle birlikte yeni bir süreci doğurabilir. Bu durumda buradaki güçlerimiz Kuzey'e gidecektir. Kuzey'e gittiğinde ise çatışmalı durum yaygınlaşır. Bu konuda uyarıyoruz. Türk devletinin burada güçlerimize yönelik herhangi bir saldırı yapması, önlenemeyecek bir sürecin başlatılması anlamına gelir. O açıdan bunu iyi düşünmek gerekiyor. Hatta biz bu konuda Türk devletinin çoğu zaman aslında biraz da dış güçlerin tahrikine alet olabilen siyasal duruşa yöneldiğini biliyoruz. Bu açıdan yeniden tahriklere kapılmasından da endişe ediyoruz. Eğer gerçekçi yaklaşımlarda ısrarcı olunmazsa tahriklere gelebilme olasılığı var. KADEK'e yönelim olursa yeni bir süreç başlar. Hiçbir komutan 20 yıllık tecrübeye dayalı gerilla gücünün birkaç ay veya yılda Kürdistan gibi mükem-

mel bir arazide tasfiye olabileceğini düşünemez. Hayalci olmayan, gerçekçi hiçbir komutan bunu düşünemez. Herhangi bir ordunun bizim gerilla gücümüzü darbelemesi, tasfiye etmesi, birkaç yıl içinde bunu yapabilmesi mümkün değildir. Bunu herhalde ordu gücü ve generalleri de bilmektedir. Yeni bir sürecin başlamasına yol açacak girişimlerde bulunurlarsa bundan herkes zarar görür.

ABD'nin genel yaklaşımlarından yararlanmacı bir tutum söz konusudur. Türk devleti biraz da bu süreçten şöyle yararlanmak istiyor; uluslararası komployu yeniden hareketimize karşı gündeme getirmek istiyor. Bunu biraz da ABD'nin politik yaklaşımından yararlanarak yapmak istiyor. Bundan dolayı belki bizi hedef haline getirme tutumları olabilir. Biz bu konuda belli bir hazırlık düzeyine sahibiz. Bize göre böyle bir saldırının gelişmesi durumunda bu iş yaygınlaşır ve kimse bundan kazanç elde edemez. ABD'nin de direkt böyle bir şeye gireceğini sanmıyoruz, öyle bir şey beklemiyoruz. Kaldı ki bizim gücümüzün hafife alınması büyük bir hata olur. Biz bağımsız, siyasal bir çizgiyi ona uygun bir askeri duruşu sergiliyoruz. Bu söz konusu müdahaleci güçler için büyük bir dezavantaj. Neden? Eğer bize karşı tavrı alırlarsa, biz planlarını altüst edebiliriz. KADEK'in bu gücü vardır. KADEK'in özellikle Güney Kürdistan'a dayalı bütün planları alt üst edebilme gücü ve yeteneği vardır. Bunu herkesin bilmesinde fayda var. KADEK, 20 yıldır burada mevzilenmiş bir güçtür. Yeni veya dışarıdan gelmiş bir güç değildir. Kendi mevcut gücünün yarısı Güneylidir zaten. Birinci-

si; KADEK, bu konuda kendi çizgisini esas alacaktır. İkincisi; halkımızın ve bölge halklarının çıkarlarını demokratik gelişme yönünde gelişim çizgisini esas alacaktır. Bu yönlü yaklaşımların karşısında olmayacaktır. Eğer gerçekten demokratik bir gelişme ortamı yaşanacaksa biz buna karşı olmayız. Ama halkların iradesini ayaklar altına alan bir tutum, bir politik yaklaşım olursa elbette bunun karşısında duracağımız bilinmek durumundadır.

– Dünyanın birçok ülkesi ve Türkiye'de savaş karşıtı gösteriler yapılıyor. Bu gösterileri, savaş karşıtlığını nasıl değerlendiriyorsunuz?

– Barış gösterilerini destekliyoruz. Yerde bir tutum olarak da görüyoruz. Ancak yetersizdir. Bize göre savaş karşıtı gösteriler mevcut düzeyi ve kapasitesi itibarıyla muhtemel bir savaşı engelleyecek düzeyde değildir. Engellemeye yetmeyecektir. Bu açıdan cılızdır diye düşünüyoruz. Ama olması gereken bir tutum. Gerçekten yaşadığımız çağda insanlar arasındaki tüm sorunları çağdaş yöntemlerle, diyalog yöntemleriyle çözümünü öngörmek, kan dökmeden sorunları çözmek en doğru ve insani yaklaşımdır. Dolayısıyla barışı istemek, bunun için meydanlara çıkmak, haykırmak, doğru ve dönemselden bir tutumdur. Gönül isterdi ki, savaş olmadan, müdahale olmadan mevcut yaşanan tikanıklık aşılın, sorunlar çözülsün. Ama öyle görülüyor ki, savaşın gündeme gelmesi, yaşanması büyük bir ihtimaldir. Bunun önüne geçmek için daha güçlü, kapsamlı bir kitlesel harekete ihtiyaç vardır.

ÖZGÜR KADIN DEMOKRASİNİN TEMİNATIDIR

Baştarafı sayfa 22'de

Başkan Apo'nun özellikle siyasi kimliği, bir halkın Önderi olma gerçeği ve özellikle bilimsel değeri oldukça yüksek olan ve tüm insanlığa içinde yaşadığı çözümsüzlükten çıkışın anahatlarını sunan savunmalarıyla, aydın kimliği ile tanıtılmıştır. Savunmalar o alandaki aydınlara bilim adamlarına siyasetçilere sosyologlara çevrecilere kadın hareketlerine ulaştırılmıştır. Başkan Apo'yu yeni düşünceleriyle, bilimsel entelektüel gücüyle on binlerce insan tanımıştır. Ve insanlar sadece bir halkın Önderi olarak, insan haklarının gereği olarak değil *"böyle bir aydın, siyasetçi insan zindanda yaşamamalı. Bu insanlığın ayıdır, kayıdır. Böyle büyük bir insan mutlaka özgür olmalıdır"* düşüncesiyle, tecrit karşıtı etkinliklere ve Başkan'a özgür kampanyasına katılmışlardır. Kampanyaya farklı kesimler –aydın, siyasetçi, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri– Önderliğe yönelik açıklamalarıyla, eylemleriyle, kınama ve protestolarıyla katılımları zayıf kalmaktadır. Alan önümüzdeki dönemin kapsamlı görevlerini, bütün mücadele tarihimize oynadığı önemli role layık olacak tarzda başarmalıdır. Bu noktada alandaki kadın hareketinin gelişebilecek tüm komploları, halkımıza karşı gelişebilecek yeni konseptleri zamanında görme, değerlendirmeye ve cevap getirme gibi tarihi bir görevi vardır. Gelişebilecek komploları boşa çıkarmada en etkin rolün, pratiğin sahibi olunmalıdır. Önümüzdeki 15 Şubat ve 8 Mart, bu temelde Kürt kadınları ve analarımız tarafından güçlü karşılanmalıdır. On binlerce kadın dökülmüştür sokaklara. Özellikle ağırlaştırılan ve giderek tahammül sınırlarını zorlayan bir tecrit uygulaması varken hiçbir dönemle kıyaslanmayacak düzeyde bir katilim gerekidir. Hem nice katilimimiz katbekat artmalı hem de katılıma biçilen anlam derinleşmelidir. Başkan Apo savunmalarında, *"meşru savunma çizgisi, bir halkın kendisini kültürel kimlik olarak hukuki siyasi yollarla ifade etmesinin yolları tümünden tıkanmışsa devreye girer ve savaş da dahil her türlü müca-*

dele hakkını içerir" diyor. Biz PJA'lı tüm kadınlar olarak elbetteki barış ve demokrasi ortamının gelişimi ve sürekliliği için en ufak, cılız bir şansı da değerlendiririz. Son ana kadar da sabır irade gücümüzü sergileyebiliriz. Ve tüm dünyada yükselen insani değerler temelinde yaşamayı yani savaşı asla ne yeniden yaşamayı ne de hiçbir halka yaşatmayı isteriz. Bütün çabamızı bunun için son ana ve imkana kadar ortaya koyacağız. Halkımızın kadın ve analarımızın da dört yıllık yoğun demokratik siyaset deneyimlerinde bu bilinci kazandıklarını görüyoruz. Ancak hiç kimse bizi dünyanın bütün güzelliklerini, en üst düzeyde yaşamayı hak etmiş bir insanlık onurunu, Başkanımızı, en insanlık dışı uygulama olan tecrite yani çürüterek öldürmeye alışmış ya da alışır, kabullenir sanmasın. Hiç kimse Kürt kadınlarını, PJA'yı onurlu ve özgür bir yaşam için ödediği bedellere, kahramanca şehadetlere, halkın çok değerli emeklerine anlam biçemez, değer katamaz şeklinde değerlendirmesin. En hassas olduğumuz olgu özgürlüğümüzdür, onurumuzdur. PJA yaşamın özgürlük ve onur düzeyini sürekli yaratma ve yaşamın kalitesini sürekli yükseltme hareketidir. Başkan Apo'suz bir yaşam onursuzluktur, köleliktir, kalitesiz, bayağı bir yaşamdır yani ölümdür. Ölümlü en basit bir hayvan bile dirençsiz karşılamıyor. Hiçbir insan da sessiz, onursuzca karşılamaz. Hele Kürt halkı gibi, özellikle Kürt kadını gibi, bin kez öldürülmüş bir gerçeklikten hem de özgür yaşamı yaratma tutkusuyla dirilen bir halka, yani düşünsel, fiziksel, kültürel, ruhsal, siyasal her türlü ölümün tadını bilen bir halka yeniden ölümü kabul ettirmeyi düşünmek çılgınlıktır. Yaşamın diyalektiğinden hiçbir şey anlamamaktır. İşte PJA, meşru savunma çizgisini bu anlayış temelinde ele alacak ve uygulayacaktır. Biz şehit **Gülnaz Karataş** yoldaşımızın anısına 25 Ekim'de gerçekleştirdiğimiz PJA I. HPG Konferansı'nda kendisini barışın teminatı olarak dört yıldır büyüten, geliştiren ve hazırlayan HPG güçlerimizi en başta yaşamımızın anlamı Başkan Apo'ya, değerli halkımıza ve gerilla güçlerine yönelecek

bir saldırıda nasıl en üst düzeyde meşru savunma çizgisinde savaştıracığımızı ve fedai çizgisiyle özgür yaşamı yaratan mücadelemizi kapsamlı bir çerçevede planladık. PJA I. HPG Konferansımız 2002 yılına sığdırdığımız çok anlamlı ve tarihi bir çalışma oldu. Bu temelde 2003 yılını meşru savunma çizgisinde yoğunlaşmış, derinleşmiş, örgütlenmiş ve fedai çizgide son derece güçlü kararlaştırmış bir biçimde karşılıyoruz. Ancak biz barışın en ufak bir imkanı varsa onu sonuna kadar değerlendiririz. Fakat uzattığımız barış elini görmeyene, vurana ve zayıflık diye ezmek isteyene de dersini vermeyi barışın ve onurun en temel gereği olarak bilir ve yerine getirmek için her şeyimizi ortaya koyarız. Tecritin son derece ağırlaştırıldığı böyle bir süreçte, özellikle kadınlarımız, analarımız ve civil civil genç kızlarımız, 15 Şubat ve 8 Mart'ı meşru savunma çizgisi temelinde tecrit uygulanmasında payı olan herkese, güçlü bir uyarı olacak şekilde, çok kapsamlı ve yaygın, etkili örgütlemeli ve karşılamalıdır. Meydanlara çıkan kadınların sayısı ve görkemi 15 Şubat komplosu öncesi ve sonrasını katbekat aşabilmelidir. Başkanımıza özlemimizi, sevgimizi daha güçlü ifade eden, mesajlarını ortaya koyan yürüyüşler, mitingler ve gösteriler, çarpıcı eylemsellikler gerçekleşmelidir.

2002'yi doğru değerlendirmek, 2003 yılını nasıl yaşayacağımızın ifadesidir. "2002 yılını hareket olarak, yönetim olarak, kadro olarak, çalışan kadınlar, analar olarak, bir bütün kadın olarak böyle değerlendiriyoruz" demek, "2003 yılında bu hatalara girmeyeceğiz, kazandıklarımızı daha da büyüteceğiz ve güçlendireceğiz, mutlaka bunun üzerinden bir çıkışı, bir hamleyi gerçekleştireceğiz" demektir. Her Kürt kadını, PJA militanı kendi açısından böyle değerlendirmelidir. Ve 2003 yılı şimdiden kadınlar için Başkan Apo ve özgürlük sözleşme temelinde kazanılmış, başarılmış bir yıl olsun. Yeni yıla giriş kararlılığımız yeni yılda güçlü yürüme kararlılığımız oluyor. Böyle bir yıla girerken unutmayalım ki gerçekten bir kadın, özgürlük buluşmak için, eğer iddialysa, tutkuluysa, is-

rarlıysa özgürleşmesi önünde kendi köleliği ve geriliği dışında başka hiçbir engel yoktur. Özgürlük adayı olduğunu belirten bir insan, bir kadının özgürlüğe ulaşmak için tek engelin kendisi olduğunu bilmelidir. Başka bir engel yok. Bunun çok görkemli, güçlü örnekleri var. Bu görkemli örnekler binlerce kilometre uzaklarındaki kadınları çekip özgürlük mücadelesine getirdi. Çünkü arkaalarında çok büyük bir yaşam ve mücadele felsefesi vardı. Gerçek büyüklük budur. Özgürlük felsefesini içmek ve onunla buluşmak budur. En büyük gücü, görkemi yaratan; kendilerindeki, erkekteki, yaşamdaki, kadındaki hiçbir geriliğe teslim olmamadır. Bütün gerilikler karşısında özellikle kendi zayıflıkları, kadın cinsindeki zayıflıklar karşısında çok güçlü bir duruş sahibiydiler. Eylemlerinin büyüklüğünü yaratan da budur. Yoksa bir anda açığa çıkmış bir durum değil. Eylemleri olduğu için büyük değil, büyük oldukları için büyük eylem gücüne sahipler. Düşünceleri çok büyük olduğu için kendileri de büyük ve düşünceleri çok büyük olduğu için küçük düşüncelere, küçük duygulara, hiçbir küçüklüğe teslim olmuyorlar. Hiçbir zayıflığa ve zaafa teslim olmuyorlar. Bizim ölçümüz bu büyüklük olsun, bunu anlayalım ve bu büyüklükle yaşayalım, bunu hissedelim. Bu gerçeklik karşısında bugün birlikte yaşadığımız, ama çok fazlasıyla sessiz kaldığımız geriliklerle mücadele etmedeki liberalliğimizi sorgulamak son derece önemlidir. En genel anlamıyla özgür yaşamdaki ısrarımızı ve açılım iddiamızı ne kadar içselleştirdiğimizi, ne kadar özümlediğimizi sorgulamak önemlidir. Uygulanan yoğun tecrite karşı başlatılan özgürlük kampanyasıyla, özgürlük koşullarını yaratma süreciyle özgürlük arayışçıları olarak ne kadar buluşacağımızın, bu anlamda kendimizi ne kadar büyüteceğimizin ve böyle bir kampanyanın öncülüğünü nasıl başaracağımızın kararlaştırmasını bu güçlü sorgulamadan çıkarmak önemlidir. Böyle bir anlam biçmek gerekiyor. Sorgulama şöyle bir somutluk kazanabilir; "benim, karşısında zayıf, sessiz kaldığım her gericilik –ister bana ait olsun, ister yanımdaki-

ne ait olsun– veya benim yerine getirmedığım bir görev, yüzeysel yaklaştığım yaşamın her anı, bu özgürlük sürecinin oluşmasını daha da engelliyor ve tecrit sürecini ağırlaştırmanın objektif bir parçası, destekçisi oluyor."

Önderliğimiz yarattıklarıyla sadece bu yüzyıla değil, yüzyıllara damgasını vuracak bir büyüklüğe sahip. Özgürlüğümüzü yaratan temele gerçek. Ve bizim özgürlüğümüzü yaratacak ideolojiyi, çerçeveyi de elimize verdi. Bizde bu ideolojiyi örgüt gücüne, mücadele gücüne, ruha, coşkuya, morale, ilkel duruşa dönüştürerek; O'nun ve halkımızın, halklarımızın özgürlüğünü yaratmak durumundayız. Çok somut söylendi, *"benim özgürlüğüm halkın özgürlüğüdür, halkımızın durumu, özgürlük ve onur anlamında ne kadar olumluya, iyiyse ben de o kadar iyi olurum. Benden bundan başka bir cevap beklemeyin. Benim iyi olup, olmadığımı soranlara cevabım budur"* dedi. Bu şu anlama geliyor: "Siz özgürlük ve halkın durumun güçlü başarılar yarattıysanız ben o zaman iyiyim. Benim iyiliğim mutlaka daha büyük bir başarıyı doğurur, daha büyük bir özgürlük düzeyini doğurur." O zaman biz bu formülü günlük olarak unutmadan yaşayalım. Her Kürt kadınının yüreğine, beynine bir kez daha kazılsın, *"bizim günlük yaşamdaki durumumuz, bir büyüklük ve gericilik karşısındaki tavrımız halkımızın özgürlüğüne en büyük katkıdır. Halkımızın özgürlüğü de, Başkan Apo'nun özgürlüğüdür, kadının özgürlüğüdür."* Özgürlük çizgisi, onuru, ahlaki ve mücadeleciliği bu formülle yazıp kalkmayı, bu formülle nefes alıp vermeyi ve bu formül temelinde yaşamayı gerekli kıyor. Bütün Kürt kadınlarını bu temelde yaşamaya, geliştirilecek her türlü eyleme öncülük etmeye çağırıyoruz ve diyoruz ki:

"Yeni yıl gerçekten yeni olsun. Kadın baharlaşmasının ve Özgürlük Önderi Başkan Apo'nun ve halk özgürlüğünün, barışın en güzel çiçeklenme yıllarından birisi olsun Yükelim ve 2003 yılını kadınlar ve halklar için başarı ve özgürlük yılı yapalım!"

İnsanlık örgütlenen, eylem gücü olan KADIN YÜREĞİ VE VİCDANI İLE KAZANACAKTIR

Baştarafı sayfa 25'te

Neolitik çağların bireyinde, kolektif de olsa yaşanan özgür davranış düzeyinin çok gerisinde ve tersine, tüm zihin ve ruhsal bağlamlarında adına "kader" denilen bir bağla zincirlenme ve bunun sonsuza kadar böyle süreceğine dair bir ideolojiyle bağlanma söz konusudur. Kölecilik uygarlığın rahip eliyle topluma içerdği bu ahlak anlayışı, sistemin sürmesinde temel bir rol oynar. Zerdüş, Budha ve Sokrates öğretilerinde esas olarak kısmen saldırılan ve parçalanın, bu ahlak anlayışdır. Bunların büyük irade reformcuları olarak adlandırılmalarının nedeni de burada yatmaktadır. Belki aşıktan tanıyırı, yani simgeleşen kölecilik uygarlığına karşı çıkılmıyor, ama özünde denedikleri yol, bu düzenin özgürlüğü lehine parçalanması, gedik açılmasıdır. M.Ö 5. yüzyıla doğru gerçekleşen bu özgürlüğe yönelik adımlar, giderek güçlenerek, günümüzün en güçlü davranış ve ahlak anlayışına yol açacaktır. Özellikle çağımızın eleştirisinde en temel bir konu olarak görülmeye gereken bu sorun, büyük önem arz etmektedir. Bir dönem oldukça uzun süren ve etkileri günümüze kadar yaşayan köle sistemindeki ahlak anlayışına karşıtlık temelinde gelişen "bireycilik, özgür ahlak" anlayışı da, tersinden bireyi kendi esareti altına alma tehlikesini somut olarak ifade etmektedir. Özellikle Avrupa uygarlığında zirveye çıkan bu ahlak anlayışı, çok yönlü değerlendirmeyi ve alternatif geliştirmeyi hayati kılmaktadır. Bilim ve teknik tarafından da sınırsız bir biçimde beslenen bu "bireycilik ahlak" anlayışı çözümlenemez, bu büyük felaketlere, özellikle yirminci yüzyıldaki bütün savaş türlerine yol açmakla, çevreyi yaşanmaz duruma getirmekle yetinmeyecek; insanlığa karşı ilkel vahşet düzeninin çok masum kaldığı bir vahşet düzenini veya kaosu yaşatabilecek tehlikeleri bağrında taşımakta ve sürdürmekte gözü kara davranacaktır.

Gerçi, geleneksel toplumsal yapıların gerici, tutucu kadının, yaşam ve kişiliğinin, yarıttıklarının kendisine ait olmasını engelleyen

bağımlılaştırıcı, daraltıcı, sınırlar getiren ahlak ölçüleri ile modern toplumların hem toplumu, hem bireyi parçalayan ahlaki çözümlüğünün en çok da kadının kişiliğini, yaşamını içiçleştiren gerçeği ortadadır. Bu temelde, hangi coğrafyadaki toplum söz konusu olursa olsun, yeni bir ahlaki yükseliş, kadını iyi, doğru, güzel ve özgürce olan bir yaklaşım ve anlayışla ele alıp ve ilişkilennmeyi içermek durumundadır. Bunun ahlaki ölçüsünün hakimiyeti, toplumu çok önemli bir yaklaşım ve davranış yüceliğine yöneltecektir.

SONUÇ

Özü itibarıyla bu çerçevede somutlaştırılabileceğimiz toplumsal sözleşme anlayışımız ve onun esasları, en son geliştirdiğimiz PJA IV. Kongremizin en temel bir gündemi olarak tartışılmasıyla ortaya çıkmıştır. Ancak bu düzey Kürt halkı olarak yürüttüğümüz özgürlük mücadelesinin çok köklü birikimlerine dayanmaktadır. Her şeyden önce Başkan Apo'nun özgür yaşam arayışları ve mücadelesinin daha çocukluğuna dayan ve öncelikle kadını özgür bir yaşamı paylaşma mücadelesinde somutlaşan bu özgürlük mücadelesi, bugün tüm toplum için en güçlü meyvelerini verebilecek düzeye ulaşmıştır. Bütün mücadele tarihimize, "Nasıl yaşamalı?" sorusu birey ve toplum açısından cevaplanmaya, oluşturulan cevaplar yaşamsal kılınmaya çalışılmıştır. Kadının mücadelemize akın akın katılımı böyle bir yaklaşımın çekim gücüyle gelişmiştir. Kadın ordulaşması, eşitlik, özgürlük komiteleri, öz bilinç ve öz irade, öz örgütlülük, yurtseverlik, mücadelecilik, estetik ve güzelliği ilkeliler temelinde oluşan YAJK örgütlülüğü, Kadın Kurtuluş İdeolojisi temelinde örgütlenen PJKK ve PJA, özgür bir yaşam, özgür insan, özgür toplum için geliştirilen adımlardır. Art arda gelişen bu adımların her biri gerçekte bir toplumsal sözleşmenin de her adımında yeni bir boyutla geliştirilmesiydi. Bugün gelinen noktada, bu konuda ulaştığımız sonuçları bütün kamuoyuyla paylaşmak kadar, toplumsal düzenin ve ilişkilerin yeniden düzenlenmesi konusunda sahip

olduğumuz kararlılıkla, bu konuda somut, kapsayıcı ve kalıcı projeleri geliştirerek, mücadelemizi kapsamlılaştırmayı, derinleştirmeyi esas alıyoruz. Bu temelde geliştirdiğimiz bu bildirge ulaştığımız en kapsamlı proje olan yeni bir toplumsal sözleşmenin geliştirilmesi amacıyla kamuoyuna, tüm ilgili örgütlenme, kurum ve kuruluşlara bir çağrı niteliğindedir. Bu bildirge ile "neden ve nasıl bir toplumsal sözleşme?" tartışmasını başlatmak ve bunu olabilecek en geniş kesimlerle geliştirmek istiyoruz. Zira böyle bir sözleşme ancak tüm toplum kesimlerinin kendi içinde ve ortak zeminlerde geliştireceği tartışmalardan çıkacak sonuçların tasarılarına dönüştürülmesi, daha genel platformlarda giderek ortaklaştırılması ve gelecek çözüm düzeylerinin olabilecek en geniş kesimlerin ortak iradesi olarak somutlaşmasıyla bazı sonuçlara ulaşabilir. Kadının, kendi özgür yaşam ihtiyacını toplumla birlikte, iç içe ele alarak geliştirmeye çalıştığı özgür, demokratik bir toplum düzeninin çerçevesi olan toplumsal sözleşme, belki de uzun süre tek taraflı kalacaktır. Öncelikle tüm kadınların ortak bir yaşam anlayışı ve ölçüleri olarak gelişebildiği ölçüde, tüm toplum kesimlerinin gündemine girebilir. Bu anlamda aslında kadın böyle bir girişimle kendisine çok kapsamlı bir mücadele alanı açmaktadır. Bu, köklü bir toplumsal dönüşüm için, tüm hususlarda ve somutlaşmış ölçülerle, hedeflerle hareket edebilmektir. Kapsayıcılığı, mücadelesinin başarısı ile demokratik mücadelenin bütünü için de ortak bir doğrultudur.

Bu temelde;

- 1- Kendisi ve toplum için özgür ve eşit bir yaşamın üzerine kurulacağı bir toplumsal sözleşmeye ihtiyaç duyan tüm toplum kesimleri,
- 2- Ana tanrıçaların doğduğu yurtların mirasçıları olan, ama bugün hiç hak etmedikleri bir yaşama neredeyse mahkum edilmiş tüm Ortadoğu kadınlarını,
- 3- Yaşadığı mekan ve konum ne olursa olsun, özgürlük ve kendi öz kimliğine ulaşmanın ihtiyacını duyan, bu konuda anlamlı bir çabanın, mücadelenin sahibi olmak isteyen tüm dünya kadınlarını,

4- Bütün toplum için oluşacak böyle bir projeye meslek uzmanlığı ve akademik yetkinliğiyle katkı sunabilecek tüm kadınları, kadının toplumsal sözleşme girişimini anlamlandırmaya, onu genişletecek, derinleştirecek, ortaklaşılacak tartışmaları en güçlü şekilde yürütmeye ve bunların gerçekleştirileceği platformların sonuçlarını zirveleştirmeye, bu temelde özgürlük ve eşitlik esaslarında herkes için bir toplumsal sözleşmeyi yaratmaya çağırıyoruz.

Tüm bu görevleri PJA olarak, Kürt kadını ve tüm dünya kadınları olarak yüreğimizde giderek büyüyen ve kaynağı tarihin başlangıcındaki köklerimiz uzanan özgürlük, barış ve adalet aşkı, tutkusu ve militanlığı ile başaracağız. Buna inancımız sonsuz. Bu inanç ve umudu tüm kadınlarda büyütmek gerekli. Toplumu, siyaseti demokratikleştirmek temel güç kadındır. Kadında saklı kalan tüm enerjisi, şimdi barış ve demokrasi mücadelesine kanallize etmenin tam zamanıdır. Kadının binlerce yıllık köleliğinden, susturulmuşluğundan intikam almanın tam zamanıdır. Yüzlerce sivil toplum örgütleriyle halkların ve kadınların tarihsel örgütsüzlüğünden intikam almanın tam zamanıdır. "Özgürlüğü ve barışı kazanmak için tüm kadınlar örgütlenmeli!" Bu çağrı, içinden geçtiğimiz çağın kadına çağrısıdır. Ana tanrıça ve aşk tanrıçalarının diyarında bin yılların kaybettirdiği özgürlük ve eşitlik gücüyle, kadın merkezli çalışma ve savaşında, kadın güzelliği ve zekası yeniden yaratılacaktır. Kadının mevcut düzeyi yeni toplumsal sözleşmeyi hayata geçirecek kadar özgüce sahiptir.

İnanna *"benim kutsal 'me'lerimi geri ver"* dediğinde, burada neolitik tarım devriminin yaratıcısı olan kadının inkar edilen yarım değerleri, uygarlık araçları ve hakkının istendiğini biliyoruz. Sadece bir aşk tanrıçası değil aynı zamanda bir savaş ve mücadele tanrıçası olan İnanna yenilmiş olsa da "me'lerini geri almak için akıl dolu bir mücadeleyle girişmiştir ve mücadelesi de görkemlidir. İştah'ın torunları olarak bu kutsal topraklarda yaşayan bizler, binlerce acılı ve zorlu yıldan sonra, İnanna'nın "me" lerini aşk, yaşam ve güzelliği

hırsız erkek egemenlikli sistemden geri alacağız. Bu anlamda toplumsal sözleşme kadından ve halklardan alınan tüm "me'lerin yani kutsal yasaların, insanlık yaratımlarının geri alınması sözleşmesidir aynı zamanda. İnanna'nın "me'leri yüzün üzerindeydi. Bunlardan bazılarının "doğruluk, birçok sanat ve zanaat dalı, müzik, kahramanlık, kudret, yüreğin sevinci, bilgelik, barış, anlayış, arınma, erdem, adalet, yargı ve karar, sağduyu, zafer, iyilik" olduğunu dikkate aldığımızda "me'leri geri almanın, bu temelde özgür toplum sözleşmesinin ne anlama geldiğini derinlikli kavrayabiliriz. Mitolojiyi doğru okuduğumuzda, bin yıllardan beri üzeri karartılan tarih böylesine yeşillendiğinde, yani başımızda meyvesini vermeye devam eden sağlam köklere sahip bir ağaç olduğunu da göreceğiz. Kadın özgür toplum sözleşmesi, tarihin başlangıcında olduğu gibi, bu ağacı yaşatmayı, ürün almayı ve tüm insanlıkla paylaşmayı ifade etmektedir. Bunu bizden binlerce yıl önce yaşayan tanrıçalar öz güçlerini örgütleyerek, emekle, mücadeleyle nasıl kazandırlarsa bizler de aynı öze kazanmayı mutlaka başaracağız.

*Yetimi avutmak,
dul kadın bırakmamak için,
Kudretlilerin yok edileceği
bir yer kurmak için,
Gücsüzlerin kudretlileri devirmesi için,
Nanşe, insanların yüreğini yoklar...*

Sesi sınıflı topluma geçiş aşamasının mücadelesi tarihin kazanan, ve tarihin derinliklerinden Ortadoğulu kadının mücadelesiyle çıkıp bize ulaşan bir tanrıçanın toplumsal vicdanı dillendiren bu şiiriyle, tüm kadınları toplumsal sözleşmemizi birlikte tartışarak oluşturmaya çağırıyor ve diyoruz ki;

İnsanlık örgütlenen, eylem gücü olan kadın yüreği ve vicdanı ile kazanacaktır!

Komploya karşı beşinci yıl mücadelemiz

TOPYEEKÜN DİRENİŞLE GELİŞTİRİLECEKTİR

Serxwebûn: Önderlik şahsında Kürt Özgürlük hareketi ve bölgeye yönelik gerçekleştirilen uluslararası komplonun temel ideolojik ve siyasal nedenleri nelerdi?

Duran Kalkan: Tarihi 15 Şubat uluslararası komplosunun beşinci yılına giriyoruz. Başlangıçta, bu komplonun beşinci yılının olacağını tasavvur etmemiz bile mümkün değildi. Bu, hem saldırının kapsamı ve şiddeti, içerdiği imha amacı hem de yüreklerimizin dört yıl bu komploya içine sindirmesi bakımından öyle kolay bir durum değildi. Fakat bu gün dördüncü yıl tamamlanıyor, beşinci yıla doğru yol alıyoruz. Bu durum, komplonun amaçlarının boşa çıkartıldığını, başarıya ulaşmasının engellendiğini göstermesi bakımından önem taşıyor. Çünkü komplocular, değil dört yıl, hareketime dört aydan fazla bile bir ömür biçmemişlerdi. En iyimser olanlar, PKK hareketine altı aylık bir ömür biçiyorlardı. '99 yazına geldiğinde, ortada artık bir PKK'nin olmayacağını düşünüyorlardı.

Şimdi dokuzuncu altı aya giriliyor. Bu, komplonun nasıl boşa çıkartıldığının somut olarak görülmesi, anlaşılması bakımından önem taşıyor. Bu komploya karşı mücadele edilmiştir. Tarihi bir direniş, çok yönlü olarak verilmiştir ve sonuçta da komplonun başarısız kılınmasını sağlayan, onu boşa çıkartmayı başaran bir mücadele ortaya çıkarılmıştır. Diğer yandan beşinci yıla girerken komplonun hala devam etmesi, tümüyle yenilgiye uğratılamaması, komplonun kendisine saldırı hedefi yaptığı Başkan Apo'nun pratikte de özgür kılınamaması; Kürt sorununun demokratik çözümünün, Kürdistan'da barışçıl demokratik gelişmenin önünün tümüyle açılmaması bir eksiklik olarak önümüzde duruyor. Halbuki dört yıl, az bir zaman değildi. Kuşkusuz siyasal mücadele, toplumsal değişimler bakımından dört yıl çok uzun bir süre olarak görülmeyebilir. Ama yine de değişim ve dönüşümün çok hızlı ve yoğun gerçekleştirilmesi bakımından daha güçlü bir mücadele ortaya çıkartılabildi. Komplo tümüyle yenilgiye uğratılamasa da, şimdi olduğundan çok daha fazla daraltılıp, parçalanıp yenilginin eşğine getirilebilirdi. Bu bakımdan da beşinci yıl gerçeği, görev ve sorumluluklarımızın doğru anlaşılması, bilince tam çıkartılması ve doğru sahiplenilip gereklerinin yerine getirilmesi açısından önem taşıyor. Bizi, gerçekleri daha iyi görmeye, komplo gerçeğini daha derin çözümlemeye ve uluslararası komploya karşı beşinci yıl mücadelesini çok daha derin, köklü, çok yönlü ve güçlü hale getirmemizi gerektiriyor.

Savunmalar komployu
çözümleyen, aydınlatan güçtür

Bu çerçevede beşinci yıl gerçeği dikate alınarak, komplonun ideolojik-siyasal boyutlarının daha iyi anlaşılması elbette önem arz ediyor. Bunun köklü bir felsefik ve ideolojik boyutunun olduğu, bu beşinci yıla girişte bizler açısından daha belirgin ve daha açık bir husus oluyor. Özellikle de yaşadığımız bu dört yıllık mücadele sürecinin ortaya çıkardığı gerçekler, bizim için daha derin bir kavrayış ve aydınlanma durumunu yarattı. Onunla birlikte ve daha fazla da Başkan Apo'nun AİHM için hazırladığı savunmalar, bizim **Demokratik Uygurlık Manifestosu** olarak tanımladığımız bu kutsal kitabımız; uluslararası komplonun tarihsel, toplum-

sal, güncel siyaset bakımından uluslararası, bölgesel ve Kürdistan'a ilişkin yönlerini, bunun Başkan Apo ve Kürt özgürlük hareketi gerçeğiyle ilişkisini daha kapsamlı anlamamıza yol açmış bulunuyor. Bu bakımdan eskiye göre bilincimiz daha derin ve açık, daha çok aydınlanmış durumdayız. Kuşkusuz yine her şeye ulaştığımız, her şeyi çok iyi anladığımız, gördüğümüz söylenemez. Komplonun bile hala gizli kalan birçok yönü var. Komplo sürecinde yaşanan olayların bir kısmı hala gizlidir, yeterince açığa çıkartılamamış, deşifre edilememiştir. Bunlar, komploya karşı mücadele geliştikçe, komplo parçalanıp yenilgiye uğratıldıkça açığa çıkartılacak olan hususlardır. Ama bütün bunlara rağmen, yine de ideolojik ve siyasal kapsamıyla komplo, geçmişe göre daha çok çözümlenen, aydınlatılan, temel halkalarda çözüme kavuşturulan, bu çerçevede de komploya karşı mücadelenin programsal, stratejik ve taktik sorunlarının çözüme kavuşturulduğu bir sürece ulaştık.

Şu korku yatıyor. Buradan yola çıkarak insanlık için daha özgür, daha eşit, daha paylaşımcı bir yaşam öngörme gerçeğinden duyulan korku var. Özellikle de süper sermaye çevrelerinin, onların siyasal ve askeri gücü olarak ABD'nin, tam da "sosyalizmi çözümlüşe götürdük, yenilgiye uğrattık, baskının, sömürünün, çıkarıcılığın, kısaca kapitalizmin tümüyle sonsuz egemenliğini ortaya çıkarttık" dediği, böyle bir duruma ulaştığını sandığı bir süreçte, bunun tam tersini geliştiren, sosyalizmi, kendi pratiğinin derslerini özümseme temelinde yenileyerek kapitalizmi aşan, kapitalizme karşıt olan bir yaşam alternatifinin Başkan Apo şahsında geliştirilmesi, baskı ve sömürü güçlerini, sermaye çevrelerini ciddi bir telaşa, korkuya itti. Kendi sistemlerini sonsuz sandıkları ve herkese böyle gösterip kabul ettirmek istedikleri bir ortamda, bunu tehdit eden bir gelişmeyi görünce; halklar için, insanlık için daha özgür, adil, daha paylaşımcı bir alternatif yaşam sisteminin önerildiğini ve geliştirildiğini fark edince, bundan

lıklarını tehdit ettiğini, insanlık için yeni bir uygarlıksal gelişmeyi öngördüğünü, bunun için de kendi çıkarları açısından tehlikeli bulduklarını söylüyorlar. Başkan Apo'ya yönelttikleri komplocu saldırıyı buna dayandırmak istiyorlar. "Çıkarlarımıza zarar veren bir güce karşı mücadele etme hakkımız vardır" diyorlar. Her geçen gün daha fazla bu tür değerlendirmelerle karşılaşılıyor. Bunları daha fazla anlıyoruz. Tarihten günümüze kadar süregelen bir mücadele bu çünkü. Bu, insanın sosyal karakteri, özgürlük arayan ve paylaşımcılık içeren yönüyle, bireyci karakteri, çıkar ve sömürü peşinde koşan bireysel hırsları arasındaki çatışmayı ifade ediyor. Tarih, bu çatışkinin yarattığı mücadeleyle doludur. Tarihin değişik dönemlerinde bu mücadelelerin farklı ideolojik söylemlerle geliştirildiği, değişik siyasal yapılar arz ettiği de biliniyor.

Günümüzde nasıl ki ABD, sınıflı toplum uygarlığının baskı, sömürü ve çıkar içeren uygarlık sisteminin en üst temsilcisi oluyorsa; Başkan Apo da özgürlük, eşit-

ni şöyle ortaya koydu: Sovyet sisteminin çözülüşü ardından ABD, "dünya imparatoru" olduğunu ilan etmeye çalıştı. Yeni dünya düzeninin başladığını, bunun da ABD'nin imparatorluk düzeni olduğunu ilan etti. Bu temelde de dünyanın birçok alanında yoğun siyasal ve askeri mücadele yürüttü. ABD hakimiyetini öngören yeni bir dünya yaratmaya çalıştı. Asya'da, Kafkasya'da, Doğu Avrupa'da, Balkanlar'da, Afrika'da, Amerika'da böyle bir değişim, kendi egemenliğini öngören bir yeniden yapılanma geliştirmeye çalıştığı gibi, bunu uygarlığın merkezi olan, insanlık gelişiminin beşiği olan Ortadoğu'da da sağlamak istedi. Zaten iki kutuplu dünyada, Doğu kutbunun çözülüşünü başlatan, Ortadoğu'daki Körfez Savaşı idi. ABD, Sovyetler'i çözümlüşe götürüp, onun etkisi altındaki alanları kendi çıkarları doğrultusunda yeniden düzenlemeye ve böylece yeni bir dünya yaratmaya çalıştığı, bunun özlemleriyle dolu olduğu bir süreçte, Kürdistan'da farklı bir alternatifle, eğilim ve siyasal çizgiyle karşılaştı. Bu da, ABD hakimiyetinde bir dünya imparatorluğu yaratmayı değil de, halkların çıkarlarını, kardeşliğini ve birliğini öngören, sorunların demokratik çözümünü içeren, toplumların demokratik özgürlükçü yaşamına dayanan yeni bir sistemin kurulmasını öngören ve adım adım geliştiren bir çıkıştı. Başkan Apo önderliğinde gelişen Kürt ulusal demokratik hareketi, tam da böyle bir karakter taşıyor. Belki hareket olarak küçüktü; ekonomik ve mali gücü azdı, siyasal etkisi sınırlıydı, askeri gücü bir avuç gerilladan oluşuyordu, fedai düzeyinde, son derece fedakar ve cesaretli bir avuç insanla temsil ediliyordu, ama Kürt sorunu gibi Ortadoğu sisteminin şekillenmesini belirleyen bir soruna çözümünü dayatan, gerçekten halklar yararına olacak bir çözüm geliştirmeyi öngören bir çıkıştı. Bu yönüyle büyük bir siyasal gücü, anlamı vardı.

Ortadoğu'yu, halklar yararına, halkların kardeşliği temelinde, demokratik bir Ortadoğu birliğini yaratma hedefiyle Kürt sorununun demokratik çözümüne götürmek demek, yeni bir Ortadoğu sistemi ortaya çıkartmak demekti. Bu da, yeni bir uluslararası sistemin yaratılmasını öngörüyordu. Eski uluslararası siyasal sistemin parçalanmasını, yeni bir uluslararası siyasal sistemin şekillenmesini ifade ediyordu. Çünkü Ortadoğu'daki sistem, değişim, yapılanma, bütün bir dünya sisteminin şekillenmesini veriyor. Ortadoğu, bu işin merkezi durumunda. Böyle olunca, bu gerçek, bu siyasal gelişme, ABD'nin önüne koyduğu hedeflerle, hayallerle, siyasal egemenlik arayışlarıyla çelişti ve giderek ciddi bir çatışma haline geldi. Bir yandan Sovyetler'in çözülüşü ardından, "zafer kazandım, dünyaya tamamen hakim oldum" diyen ABD'nin arayışları, bir uluslararası sistem yaratma çabası, diğer yandan Kürt sorununun demokratik çözümünü temelinde dayatılan bir yeni uluslararası sistem gerçeği çelişti ve çatışmaya girdi. Başkan Apo, Demokratik Uygurlık Manifestosu'nda bunu yeni bir çağ, **'demokratik uygarlık çağı'nın** gelişimi olarak tanımladı. Kürdistan'da demokratik gelişme, özgürlükçü toplum, Kürt sorununun demokratik çözümü, bölgede halkların demokratik birliğini ifade eden yeni bir bölgesel sistem, uluslararası planda demokratik uygarlık çağının gelişmesi, bu çağı temsil eden bir sistemin oluşmasını hedefliyordu. Bu çelişki de, uluslararası komplonun gelişimini yaratan siyasal çerçeve oldu.

Devami sayfa 12'de

“Günümüzde değişim ve yeniden yapılanmayı içeren iki çizgi mücadele ediyor. Bunlardan biri, ABD'nin dünyaya hakimiyet mücadelesi; diğeri, Başkan Apo'nun Demokratik Uygurlık Manifestosu'nda çizdiği, Kürt halkı başta olmak üzere, tüm halkların ve demokratik güçlerin giderek daha fazla yaşayacağı demokratik uygarlık çağının gelişimini içeren bir uluslararası sistemin oluşması mücadelesidir.”

“Başkan Apo'ya yöneltilen saldırının kapsamlı ideolojik ve felsefik boyutları var. Bunun altında, egemen sömürücü güçlerin, emekçi halklara, insanlığa ışık tutacak doğru bir felsefik bakış açısının, mücadele yönteminin ortaya çıkartılmasından duyduğu korku yatıyor. Buradan yola çıkarak insanlık için daha özgür, daha eşit, daha paylaşımcı bir yaşam öngörme gerçeğinden duyulan korku var.”

Demokratik Uygurlık Manifestosu, bu bilinç açıklığının en temel, en kapsamlı çözümleyici ve aydınlatıcı gücüdür. Bu temelde gerçekleşen VIII. Kongremizin program, planlama ve karar düzeyi, yenden yapılandırmada hareketimizin ulaştığı düzey, bizim için komploya karşı mücadelenin örgütünü yaratma, öncülüğünü ortaya çıkartma, stratejik taktik mücadele ve örgüt gerçeğini açığa çıkartıp pratikleştirme bakımından önemli bir düzeyi yarattı.

Bunlar kapsamında şunu gördük ki, Başkan Apo'ya yöneltilen saldırının kapsamlı ideolojik ve felsefik boyutları var. Bunun altında, egemen sömürücü güçlerin, emekçi halklara, insanlığa ışık tutacak doğru bir felsefik bakış açısının, mücadele yönteminin ortaya çıkartılmasından duydu-

rktüler. Bu bakımdan mevcut gelişmeyi daha tomurcuk haldeyken, tomurcukluktan yeni açılmaya, çiçeklenmeye doğru evrilirken, yani insan ve toplum yaşamına derinliğine içirilmeden boğmak, yok etmek istediler. Bununla, kendi baskı, sömürü ve çıkar düzenlerinin, bunu içeren insan ve toplum yaşamının devamlılığını, sürekliliğini sağlamak istediler. Bu, oldukça açık, somut ve artık kimsenin inkar edemeyeceği bir durumdur.

Çeşitli çevreler; aydınlar, yazarlar gün geçtikçe komplonun bu yönü üzerinde daha fazla duruyor, daha çok anlamaya çalışıyorlar. Gericilikte kendi saldırısına başkalarını inandırabilmek için, zaman zaman bu durumu itiraf ediyor. Başkan Apo'nun farklı bir yaşam sistemi olduğunu, kendi uygar-

lık ve paylaşım yönünde insanlığın taşıdığı özelemlerin, yürüttüğü arayışın, geliştirdiği mücadelenin, yaşam düzeninin en kapsamlı duygu, düşünce ve kişiliği oluyor. Bu karşıtlık, işte böyle büyük bir mücadeleyi ortaya çıkardı. Sömürücü uygarlık, kendi sisteminin Başkan Apo şahsında tehdit edildiğini gördüğü an, O'na karşı bu vahşi uluslararası komplo saldırısını adım adım örüp geliştirdi. 15 Şubat saldırısı, bu sürecin önemli bir durağı oldu.

Ortadoğu dünya şekillenmesinin
merkezi durumunda

Bu ideolojik çerçevenin elbette siyasal boyutları var; güncel yaşamda somutlaşma durumları var. Bu da kendisi-